

Barbara D'Amato

Killer. app

Killer. app - namjenski program u računalnom programiranju koji nadomješta prethodni program po svojoj učinkovitosti. Skraćeni oblik za killer application, naziv za program koji prekida izvođenje postupka.

"Tko upravlja protokom podataka, upravlja svime."

Utley, Treća konferencija o umjetnoj

inteligenciji, Institut za tehnologiju u Massachusettsu, 1983.

Leš je plutao dva i pol metra iznad pjeskovitog dna, visio je u prozirnoj zelenoj svjetlosti, licem prema dolje, kao da proučava dno. Ruke su mu bile raširene, lagano ukošene prema naprijed, blijedi su se prsti savili prema dlanovima. Plutao je oko četiri stotine metara od obale grada Michigana u državi Indiani. Sedamnaestog veljače leš je bio već tri dana u vodi.

Polarna je struja išla od zaljeva Hudson južno prema tjesnacu Mackinac i zaljevu Thunder, preko jezera Superior sve dolje prema gotovo pet stotina kilometara velikom jezeru Michigan. Uporna je struja tjerala vodu jezera prema jugu. Podigla je uobičajenu razinu vode na južnom dijelu za oko tridesetak centimetara pa je leš plutao nešto bliže površini nego dan prije.

Leš se istovremeno neprimjetno kretao prema zapadu. Nije se pomaknuo u odnosu na alge i male djeliće biljaka koji su se oko njega nakupili. Štoviše, cijela se masa polagano micala prema zapadu.

Tijekom dana leš je postepeno obišao ušće potoka Trail kod pristaništa za jahte u gradu Michiganu.

Dva dana kasnije izašao je iz područja ušća i krenuo prema jugozapadu niz obalu državnog parka Indiana Dunes. Leš je plivao oko šezdeset metara od obale u sedam metara dubokoj vodi. Smirili su se vjetrovi u Ontariju i sjevernom

7

Michiganu. Iznad jezera je puhao blag zapadni povjetarac. Razina vode u južnom dijelu jezera Michigan opet se spuštala na normalnu razinu. Leš je sada plutao dvadeset pet ili trideset centimetara iznad pjeskovitog dna i oko sedam metara ispod površine. Koljena i prsti nogu lagano su doticali dno.

Usprkos zapadnjaku i dalje je plutao prema zapadu. Jezero Michigan je od juga do sjevera dugačko gotovo pet stotina kilometara, a na najširem se dijelu prostire gotovo stotinu i šezdeset kilometara u širinu. Podvodni greben u središtu jezera leži od istoka prema zapadu i dijeli vodenu masu u dvije odvojene struje. U sjevernom bazenu voda struji jajolikom putanjom u smjeru obratnom od kazaljki na satu. U južnom bazenu voda struji jajolikom putanjom u smjeru kazaljki na satu. Struja je više od stotinu šezdeset metara dugačka i stotinu i četrdeset metara široka. Leš se nalazio u najjužnijem dijelu jezera. Struja ga je neumoljivo nosila prema zapadu, natrag kući.

Početak ožujka leš se nalazio pokraj obale nedaleko od luke Gary u Indiani. Polagano je krivudao oko mola. Iznenađna oluja, s vjetrovima jačine blizu stotinu kilometara na sat, naišla je sa sjeverozapada preko jezera i donijela Indiani susnežicu. Nevrijeme je prouzrokovalo zatvaranje cesta I-80, I-90, I-94 i I-65, kao i smrt trinaest vozača u večernjim satima Pepelnice koja je te godine bila četvrtog u mjesecu.

Ispod površine, blizu dna, nije bilo valova, nije bilo snijega ni susnežice. Leš je nastavio svoje sporo putovanje prema zapadu.

Iako je u vodi bio već tri tjedna leš se još nije počeo raspadati. Temperatura vode pri dnu je oko nula stupnjeva. Osim natečenog jezika i plavičastog bljedila tijelo je izgledalo kao da spava, kao da mirno sanja okrenuto na trbuh.

U četvrtak, petog ožujka, leš je bio oko osam stotina metara udaljen od obale, u tridesetak metara dubokoj vodi. Voda je imala bjeličasti odsjaj od otpadnih voda željezara u Garyju i Hammond. Leš je sada plutao prema sjeverozapadu.

8

Pet dana kasnije prešao je neoznačenu granicu između država Indiana i Illinois. Da je plutao na površini moglo bi ga se vidjeti s istočnog dijela ulice Chicago Skyway.

U četvrtak, dvanaestog ožujka, leš je dospio u vrtlog oko trideset metara daleko od obale između plaža kod Šezdeset sedme ulice i Rainbow Parka. Bio je to neuobičajeno topao dan za ožujak pa su parkovi bili prepuni mladarije koja se igrala, sunčala, očijukala i pokušavala neprimijećeno piti pivo iz limenki coca-cola. Leš se provukao oko tri metra ispod površine i nastavio put prema sjeverozapadu.

U uobičajenom stilu čikaške kasne zime sljedeća su četiri dana bila izuzetno hladna, a trećeg i četvrtog dana je i sniježilo. A ispod površine, leš je plutao sjeverozapadno u prigušenom jantarnom svjetlu. Prošao je pokraj pristaništa za jahte u blizini Šezdeset treće ulice i lagano okrnio ribički mol. Košuljom je nekoliko puta zapeo o podzemne betonske blokove, a onda je polagano krenuo prema obali u blizini Muzeja znanosti i industrije.

Kada je u utorak, sedamnaestog, napokon izašlo sunce, leš je prošao pokraj izdužene, robotu nalik sjene planetarija Adler, a onda je polagano otplutao prema zaljevu nedaleko središta Chicaga.

Turistički brod Odisej, koji je otpočeo proljetne večernje vožnje, u srijedu navečer prošao je nekoliko metara iznad tijela dok je plovio prema sjeveru. Ruke su se zanjihale na valovima koje je prouzročio propeler, pa je tijelo, načas, izgledalo kao da lijeno pliva. Nakon toga se leš počeo vrtjeti u blizini svjetiljke na južnoj strani lukobrana nedaleko vodoskoka Buckingham.

Leš je dva dana udarao o stijene i betonsku podlogu južne strane lukobrana kao da nije siguran bi li ušao unutra, prema Chicagu, ili će nastaviti dalje prema otvorenom jezeru.

U subotu se sjeveroistočni vjetar zavijajući spustio s Newfoundlanda. Dok je prelazio jezero Michigan pokupia je vlagu i prekrio Chicago zakašnjelim snijegom. Od ledenog oklopa

9

koji je oivičio obalu Michigana još prošlog prosinca odlomili su se komadi leda. Krenuli su prema jugozapadu i nakupili se u donjem dijelu jezera. Pod ovim se pokrivačem lagano podigla razina vode u jugozapadnom dijelu jezera, baš tamo gdje je plutao leš. Tisuće tona vode i leda gurnuli su ga prema zaljevu iza lukobrana. Tri metra visoki valovi prelijevali su se preko lukobrana i preplavili zaštićena područja pokraj obale. Leš je sada plutao u samo šest metara dubokoj vodi i nije bio zaštićen od udara valova. Valovi su ga ubrzo prenijeli preko lukobrana u plitak zaljev čikaškog jaht-kluba.

Leš je izgledao pjegavo pod svjetlom koje se lomilo kroz slojeve leda.

U nedjelju, ponedjeljak i utorak kada se oluja smirila, leš je plutao blizu dna u pristaništu jaht-kluba. Prošao je pokraj podnožja stupova, i lagano ih okrznuo te nastavio dalje. Jedno je cijelo jutro ležao uz kobilicu dvanaest metara dugog jedrenjaka. A onda ga je pokrenula slučajna struja. Prošao je tek nekoliko centimetara od bijelog trupa motorne jahte Chris-Craft i svijetlo bijelih dvostrukih kobilica malog katamarana.

U srijedu navečer zapadni je vjetar miješao vodu u zaljevu i nosio leš naprijed-natrag unutar lukobrana, podižući i spuštajući vodu u malom bazenu. Tkanina plavog rukava bila je oštećena. Na laktovima i koljenima su se pojavile rupe, a i koža se na tim mjestima ogulila. To su bila prva značajnija oštećenja leša iako je već pet tjedana bio u vodi. Dogodilo se i nekoliko prirodnih promjena: oljuštila se koža na rukama. Nestalo je kose i dijela kože lica. No budući da je tijelo bilo hladno i bez krvi, čovjeka je i dalje bilo lako prepoznati.

Unatoč velikoj hladnoći u želucu su se ipak polako počeli sakupljati plinovi. Dok se leš gurao pokraj sidrene užadi, načas je zapeo ramenom pa se prevrnuo i licem okrenuo prema noćnom nebu.

U četvrtak ujutro nekoliko je vlasnika brodova iskoristilo vedro vrijeme i započelo s radovima na brodovima. Nekolicina

10

je primijetila leš dok je prolazio pokraj njih. Jedan je čovjek pomislio da je vidio golemog lososa. Drugi je bio potpuno siguran da mu je mamurluk nakon burne večeri provedene u srijedu u lokalnu Bucket of Blood potpuno ispao mozak.

Rijeka Chicago teče unatrag, iz jezera Michigan u čikaški odvodni kanal, a onda u rijeku Des Plaines i napokon u Mississippi, tridesetak kilometara sjeverno od St. Louisa. Zbog takvog toka rijeke, blaga ali stalna struja teče od zaljeva ispred jaht-kluba prema području rijeke. Struju samo ponekad prekida otvaranje i zatvaranje brane.

U svitanje dvadesetog ožujka, u petak, leš je bio na ušću rijeke Chicago. Rijeka ga je lagano povukla. Oko pet sati ujutro prošao je ispod mosta Lake Shore Drive. Jedan sat kasnije prošao je ispod mosta Columbus Drive i približio se mostu Michigan Avenue.

Na tom mjestu su na jednoj strani avenije Michigan zgrade Sun-Timesa i zgrada Wrigley, a na drugoj strani zgrade Tribunea i zgrada Equitable. Od zgrade Equitable spušta se skladno, široko betonsko stubište u obliku slova S sve do rijeke.

Leš je plutao rijekom prema zapadu u sam Chicago. Iako je i ovdje temperatura vode bila tek malo iznad nule, raspadanje je bilo pospiješeno. Želudac je bio napuhnuto od plinova, plava je košulja bila napeta, a leš je plutao neposredno ispod površine.

Prepoznatljiva kapa Policijske uprave Chicaga s kockastom vrpcom otpala je još prije nego što je leš dospio u vodu. Kožnate su korice bile na mjestu, ali u njima nije bilo revolvera. Nedostajao je radio i džepna svjetiljka. No jakna uniforme bila je netaknuta osim oštećenja na rukavima, mornarsko plave hlače bile su gotovo neoštećene, iako su bile potpuno promoćene i ispeglani se nabori uopće više nisu nazirali. Oznaka jedinice i ime su još uvijek bili na svojem mjestu na gornjem desnom dijelu prsiju. Zvao se Frieswyk.

Doplutao je natrag kući.

11

Peteročlana obitelj iz Kenosha spuštala se niz stubište u obliku slova S kako bi pogledala rijeku. Majčine su oči prešle preko leša, ali ga nije primijetila. Otac, koji je nosio bebu koja ih je sve probudila u šest sati govorio je: - Ovdje treba uvijek iskoristiti lijepo vrijeme. - Niti on nije primijetio leš.

No petogodišnja djevojčica koja je nosila majicu s natpisom Chicago Bulls, koju su kupili u obližnjoj sportskoj prodavaonici u zgradi Tribunea i koja nije imala predrasuda o tome što bi sve moglo biti u ledenoj vodi, reče: - Pogledaj onog ćelavog čovjeka koji pluta na leđima!

A njezin je četverogodišnji brat odmahnuo glavom i rekao: - Ne, ne pluta. Pliva pod vodom!

MINISTARSTVO FINACIJA

TAJNA POLICIJA SJEDINJENIH DRŽAVA 1800 G STREET NW WASHINGTON DC

OD: CMV ZA: STRICKA OBLIK: INTERNO

<< PRI OTVORENOM PRIJENOSU POŠTUJTE UOBIČAJENA PRAVILA >>

BROJ DANA DO PREDAJE PREDSEDNIKA 8 JIME:

TVOJ PLAN SE POČINJE IZVRŠAVATI SVE POTANKOSTI SLIJEDE

CMV

12

1

Deset minuta prije sedam ujutro Bennis i ja smo skrenuli južno prema ulici LaSalle. Vraćali smo se u Prvu policijsku postaju na kraju obilaska. Moj grad, Chicago. Ulica LaSalle dobila je ime po francuskom istraživaču koji je ovamo stigao 1682. godine. Priča se kako je shvatio mogućnosti ovog područja na prvi pogled i rekao: - Tipičan čovjek koji će ovdje odrasti mora biti poduzetan. Svaki dan kada se probudi izjavit će: "Djelujem, krećem se, napredujem." - Nije li baš to pravi Chicago?

Zovem se Susannah Maria Figueroa. Dvadeset pet mi je godina, deset sam godina mlađa od mojeg prijatelja Bennisa. On ima i deset godina više staža u policiji pa misli da mi je mentor. To mi uglavnom ne smeta.

Skrenuli smo udesno i prešli rijeku Chicago kod željeznog mosta Michigan Avenue. Automobilski su kotači brujali. Napokon sam ja vozila. Bennis stalno želi voziti, ali pravila službe kažu kako partneri moraju vožnju podijeliti popola.

U podnožju mosta stajala je skupina automobila iz druge smjene, zajedno s dva vatrogasna vozila i neoznačenim vozilom iz ureda mrtvozornika.

- Nešto se događa - rekoh Bennisu. - Možda su pronašli leš.

- Hvala Bogu, to nije naša briga - odvrati Bennis. - Tako je. Idemo doma.

Pet minuta kasnije polagano sam parkirala plavobijeli automobil na prazno mjesto na parkiralištu Prve policijske postaje. Tri minute kasnije bila sam u svlačionici i već sam skinula uniformu.

U Policiji danas ima oko dvadeset pet posto žena. No nije se puno promijenilo, samo smo dobile posebnu svlačionicu. Moj je ormarić bio širok čitavih trideset centimetara. Unutra sam zalijepila zrcalo veličine razglednice. Pogledala sam se u njega.

13

Govori se kako ima dana kada kosa loše izgleda. Pokušajte samo osam sati nositi kapu. Osveta spljoštene kose. Udubina od ruba kape ostavila je vidljiv trag oko cijele glave. Kosa mi obično izgleda kao krzno crnog pudla kojega je stresla struja. Sada je izgledala još malo gore.

Bilo je besmisleno pokušati nešto s njom učiniti pa sam zato odustala. Dosadno je provoditi cijele dane na kozmetičkim obradama. Gornji mi je dio lica uzvratilo pogled. Baš je čudno što ljudi imaju nepromjenjiva lica, pa ti za cijeli život dopadne lice bez obzira na to koliko ono odražava tvoju unutrašnju osobnost. Unutra se uglavnom osjećam kao Clint Eastwood. Izvana izgledam kao pola Kubanka, a pola Irkinja i vrlo sam sitna. Iznutra se osjećam mnogo višom od svojih stotinu pedeset dva centimentra. Kada sam bila dijete, iz nekog sam razloga mislila kako ću, kada narastem, postati kauboj. Male djevojčice obično ne shvaćaju da nikada neće izrasti u velike i snažne muškarce.

Naravno, možeš izrasti u policajca.

Kada su mi misli svrnule na bivšeg muža, Franka, prestala sam se gledati i s gađenjem zalupila vrata ormarića. Ona su se istog trenutka sama ponovno otvorila. Dobro su prijanjala samo kada bih pažljivo podigla ručicu i lagano ih gurnula na mjesto. Ovdje je palila nježnost a ne sila. Prekrasno! Nedostaje mi jedino ormarić koji mi pokušava prenijeti metaforičke životne savjete.

Poravnala sam revolver ispod civilne odjeće i obukla jaknu.

Već dva tjedna radim u prvoj smjeni, od jedanaest navečer do sedam ujutro. To mi nije smetalo kao većini policajaca, naročito ne kao većini žena, jer je tako bio podešen moj kućni raspored. Živim sa sinom u sestrijoj kući.

Najnezgodnija mi je druga smjena, od sedam ujutro do tri poslije podne. Tako sam na poslu kada je moj sin JJ u školi. A kako sam od kuće odlazila u pola sedam nisam ga mogla spremiti u školu, a s njim sam bila onda kada sam bila previše

14

umorna da bih u njemu uživala. Da bi se uživalo u šestogodišnjaku potrebno je dosta energije. No danas ću doći kući kada će on još doručkovati, spavat ću dok bude u školi, a kada se vrati, bit ću odmorena i spremna za igru s njim. A otprilike sat nakon što ode u krevet otići ću na posao.

Bennisovo nasmiješeno četvrtasto crno lice čekalo me je ispred ženske svlačionice.

- Hoćeš li se opustiti uz pivo, Figueroice? - upitao je. Dođi, idemo u Furlough.

- Ne mogu. Moram pomoći Sheryl spremiti djecu u školu. - Mislim da se ne zabavljaš dovoljno.

- Isuse, ti si stvarno u pravu, Bennise.

- Mislim, tako mi se barem čini. Suze, stara moja, radiš doma, radiš na poslu.

Ozbiljno sam se zagledala u njega: - Vidiš, Bennise, možda jednog dana namjeravam postati načelnik Policije.

- To ne možeš planirati. To je politika.

- Možda ne možeš planirati, no možeš biti spreman. Jednog dana će im trebati ženski načelnik Policije.

- Čuj, ako ti to postaneš, zašto me ne bi postavila za prvog zamjenika?

- Dogovoreno. Ovoga, znaš Bennise, ovo neka ostane među nama.

- Ti si mi partner, moje su usne zapečaćene. No, ne zaboravimo pivo. A da ipak popijemo jedno prije nego što kreneš kući?

- Ne mogu. Ipak, hvala ti. Ne možemo svi biti bezbrižni i raspušteni poput tebe. Kada smo već kod toga, kako je Yolanda?

- Yolanda je prošlost.

Nasmijala sam se. Na izlazu iz zgrade prošli smo pokraj pet mladih pospanih policajaca.

- To sam mogla i misliti. Napokon, s njom si ipak izlazio, koliko ono, tri tjedna? Zar ti je opet dosadilo, Bennise?

15

- Nije bila na mojoj intelektualnoj razini. - Tako nisi govorio na početku.

- Pa, bio sam zaluden njezinom gustom kosom, velikim očima i dugim nogama.

- Ne izgleda mi baš kao da si tražio intelektualnu razinu. - Ispočetka ne, ali nakon nekog vremena jesam. Želim ženu koja barem zna razliku između vinjaka i vina. Valjda ne tražim previše?

- Ne, Bennise - potapšala sam ga po obrazu. - Ne tražiš previše. Pronaći ćeš je jednog dana. Zaslužuješ to.

U sedam i dvadeset otišla sam iz Prve policijske postaje koja se nalazi u Središnjoj policijskoj upravi na uglu ulica Jedanaeste i Statea. Krenula sam prema sjeveru u svojem prastarom volvu kojeg imam već tri godine. Prokleta je kanta bila obojena kričavo narančasto kada sam je kupila, a ja nikada nisam smogla novca da je prebojam. Zapravo, novac mi je trebao za druge stvari. Motor je glasno radio pa sam automobil prozvala paklena budilica.

Parkirala sam automobil koji je bučno kašljao i zveketao. Dobar je znak što sam našla mjesto za parkiranje. Bilo kakvo mjesto. Nije uopće loše što je ovo mjesto bilo dvije i pol ulice udaljeno od naše kuće, kada se uzme u obzir promet u Chicagu. Nije mi smetala šetnja. No bila sam umorna i nije mi bilo do šale. Ako mi pride ulični napadač, ubit ću ga.

Otključala sam stražnja vrata. Moja sestra Sheryl već je pristavljala kavu. - Bog, dušo - rekla sam.

- Jutro. Radim palačinke, JJ će se posebno veseliti. Kako je bilo na poslu?

- Dobro. Jesu li maleni ustali, ili ih treba probuditi?

16

- Probudili su se, ali ih možeš malo požuriti.

Popela sam se stubama. Uvjerila sam se kako je JJ budan i već se oblači, poviknula sam prema mladoj kćeri Sheryl i Roberta koja je još uvijek bila u krevetu: - Kath, od potpune katastrofe dijeli te samo deset minuta.

- Da, da. Dobro. Je li zbilja jutro? - Prihvati grubu stvarnost, zlato.

Otišla sam do vrata kupaonice i sasvim tiho pokucala kako ne bih probudila Roberta, mojeg šogora, koji je vjerojatno još uvijek spavao. I bolje je tako. Ujutro je uvijek mušičav. Kroz vrata sam rekla njihovoj starijoj kćeri: - Maria, doručak je gotov. - Još se perem.

- Ne možeš me prevariti. Gledaš se u zrcalo. _ O JoJ!

- Kath treba kupaonicu. - Perem se.

- Znaš li da predugo gledanje u zrcalo prouzročuje napetost mišića lica, smanjenje dotoka krvi, a kao popratna pojava nastat će ogroman broj strašno ružnih bubuljica.

- Ne vjerujem ti.

- Vjeruješ li da ću za pet sekundi raznijeti bravu na vratima službenim revolverom?

- To ti vjerujem! - Maria je izjurila van u grimiznim tajicama i ružičastobijeloj prugastoj suknji. Zamahnula je kosom i namignula mi. Tek joj je jedanaest godina a već je ljepotica. Još koja godina i moja će sestra imati pune ruke posla s dečkima.

U kuhinju sam došla otprilike u isto vrijeme kao i JJ koji je bio oduševljen palačinkama. Maria je bila na nepotrebnoj dijeti. Još jedna briga za Sheryl. JJ je pojeo kao svi ostali zajedno.

Zahvalila sam Sheryl na palačinkama.

Dok sam zakopčavala JJ-ovu jaknu zastala sam na pola puta. Mogla bih ga danas zadržati kod kuće. Mogli bismo se igrati s njegovom zbirkom malih autića. Vozili bismo ih ispod

17

stola i spuštali ih niz hrpe časopisa i onda ih bacali u zrak. JJ je sada u najboljem ljudskom dobu. Prešao je fazu kada je učio hodati i govoriti. Ima šest godina i ulazi u pravi svijet, ali mu je sve još uvijek novo. Ako bi ljudi stalno mogli biti iste dobi trebali bi imati šest godina.

Zakopčala sam ga do kraja, poljubila u nos i poslala ga na autobus zajedno s djevojčicama.

Kada sam ih sve izgurala kroz vrata Sheryl mi je već natočila kavu. I Sheryl je morala na posao. U pozadini se čula utišana televizija. Područni najavljiivač televizijske mreže CBS čitao je prognozu: "Vedro, ali hladno". Nakon toga je slijedilo: "Zadnja previranja u lokalnim prepirkama gradskog vijeća. Mjesto vijećnika Genea Cirincionea je privremeno zaposleo njegov suradnik George Banner jer je Cirincione u državnom zatvoru ..."

Da su ljudi psi Sheryl bi bila zlatni retriever: energična, živahna, pametna, lijepa, odana ali prenaivna. Ja nisam naivna. Uopće ne. Sheryl je odjenula plavobijelo odijelo i bluzu koja je oko vrata bila nabrana. Ustala je ugasiti televizor iz kojega se čulo: "Bijela kuća je najavila kako će predsjednik i potpredsjednik sljedeći tjedan posjetiti Chicago kako bi održali govore na godišnjoj skupštini Američke odvjetničke komore. Potpredsjednik, koji je ranije bio senator Illinoisa ...". Isključila je televizor.

- Suze, nemoj popiti previše kave.

Nasmiješila sam se. Ponekad se prema meni ponašala majčinski: - Neću, dušo. Izgledaš umorno. Ne bi li možda trebala uzeti slobodan dan?

- Danas ne. U škripcu smo s vremenom. - Onaj projekt na koji su te prebacili?

- Da. Kasnimo šest tjedana. A radimo ga za mornaricu. Nad glavom nam visi ugovor s kaznenim ograničenjem od milijun dolara dnevno. Zato i radim prekovremeno. Ako ga sredinom sljedećeg tjedna ne uspijemo testirati morat ću raditi i dvanaest sati dnevno.

18

- Oh ne. Morat ćemo unajmiti nekoga da čuva djecu. Možda bi i Robert mogao pomoći ...

- Ne, Robert ne. Nema strpljenja.

- No, o tome ćemo govoriti kada za to dođe vrijeme. - Bog. Idi u krevet. I ti izgledaš umorno.

- Da, šefice. Idem u krevet. - A ja na posao.

Sheryl Birch vozila je svoj maligeo po zavojima prilazne ceste do tvrtke SJR DataSystems. Zapravo i nije kasnila, ali je bilo već minutu do devet a kompleks je bio tako velik da vjerojatno neće biti za svojim stolom prije devet i deset. Naravno, ostat će duže kako bi to nadoknadila. To je sasvim uobičajeno kada se radi za Deana Utleyja. Povrh svega, ovo nikako nije tjedan u kojem smije kasniti.

Tvrtka SJR DataSystems smještena je između satelitskih gradova Palatine, Inverness i Barrington, na samoj granici okruga Cook, otprilike četrdeset kilometara sjeverozapadno od Loopa, najužeg središta Chicaga. Sheryl se nije svakodnevno vozila na posao, obično je putovala vlakom. Tvrtkin autobus dolazio je po zaposlenike na željezničku postaju. No otprilike dvaput tjedno, tek da razbije predvidljivost putovanja vlakom, Sheryl je vozila. Ako, i samo ako, Robert nije trebao automobil. Požalila bi u pedeset posto slučajeva kada se vozila na posao. Ljudi koji svaki dan putuju na posao vjerojatno su smislili uzrečicu: "Chicago ima dva godišnja doba: zimu i cestovne radove".

Parkiralište tvrtke SJR DataSystems bilo je oko kilometar zračne linije udaljeno od ulice, no prilazna je cesta bila jako vijugava pa je bila dvostruko duža. Na svakoj strani ceste

19

bio je dubok jarak ispunjen vodom. Zaposlenici su ih zvali Utleyjevi obrambeni jarci. U ranoj fazi razvoja kada je bio podložan utjecajima, Dean Utley, računalno čudo od djeteta koje je postao moćnik, vidio je park koji okružuje nuklearni reaktor Fermilaba u Betaviji, zapadno od Chicaga, golemu preriju po kojoj lutaju bizoni. Utley je želio da bizoni lutaju i oko kompleksa tvrtke SJR DataSystems, ali su mu stručnjaci koje je zaposlio rekli kako na nešto više od dva rala zemlje ne može držati stado koje bi se razmnožavalo. I tako se zadovoljio srnama. Malo stado prekrasnih smeđih srna paslo je na zemljištu i stalno kratilo travu. Lažni raj, pomisli Sheryl. Zbilja slično Utleyju.

Kompleks SJR-a bio je sa svih strana ograđen a automobilom se moglo doći samo kroz ulaz. No srne je ipak trebalo držati dalje od same ceste. Srna s lakoćom može preskočiti i dva metra visoku ogradu. Ali Utley nije želio visoku i ružnu ogradu. Zato je iskopan jarak. Uz to, sa svake strane jarka nalazile su se tri gotovo nevidljive žice pod naponom. Srne su svaki put doživjele lagani strujni udar kada su odlutale prema cesti, pa su se tako naučile držati podalje od nje.

Kompleks zgrada tvrtke SJR DataSystems zapremao je površinu malog sela - tu je radilo 3.100 ljudi. Ovdje su smještena dva proizvodna pogona, jedan je od njih velika zgrada u kojoj se proizvodila računalna oprema, uključujući radijske uređaje za policijske automobile i kontrolne sustave za zrakoplove. U manjoj su zgradi nastajali proizvodi za upravljanje podacima, diskovi i druga programska oprema. Proizvodi su se pakirali u Chicagu, a mnoge su sastavne dijelove nabavljali od drugih proizvođača.

Središnja zgrada, četverokatnica u obliku slova X, srce je kompleksa. U njoj se nalazi Uprava i Služba za planiranje i razvoj, sveukupno oko tri stotine ljudi. Sheryl je bila inženjer računalnih znanosti i radila je u Središnjoj zgradi.

Otkrila je kako je stigla već u 9.07 sati. I to je kasno, iako ne tako jako.

20

- Jutro, Shurl - pozdravi je čuvar. Danas je radio Len. Iz nekog razloga Len joj je uvijek krivo izgovarao ime.

- Jutro, Len.

Označio je njezino ime na popisu "očekivanih" a onda ga je unio i u računalo, na popis ljudi "u zgradi". Dodao joj je značku koju je ostavila sinoć kada je odlazila kući.

U glavnoj sobi Službe sigurnosti piskutav je zvuk najavio ulazak zaposlenika u Središnju zgradu. Zach Massendate podigao je pogled prema ekranu. Kada je Sheryl pričvrstila značku na video karti prvog kata zgrade pojavila se svijetla točka. Točka je nosila numerički kod po kojemu je prepoznao Sheryl Birch. Zach je gledao točku dok se pomicala po tlocrtu prvog kata prema dizalu. Točka je kratko zatreptala kada je dizalo prošlo pokraj drugog kata, a onda se pojavila na trećem katu gdje je Sheryl izašla. Vjerojatno niti Pentagon nije imao čvršće sigurnosne mjere. No to nije bilo čudno. Tvrtka SJR imala je brojne ugovore s Pentagonom.

Zach je gledao kako je točka zastala pred vratima Sherylinog ureda. Vjerojatno u bravu umeće karticu za otključavanje.

Sheryl je ušla u ured a Zach se vratio svojem poslu. Nakon deset godina provedenih u SJR-u Sheryl je imala svoj vlastiti ured, čak i svoj vlastiti prozor. Lagano je rukom gurnula automatski čajnik. Od jučer je u njemu ostalo za otprilike šalicu vode. Izvadila je vrećicu biljnog čaja iz kutije i uključila

21

tipkovnicu i monitor. Pod njezinim je prstima bio ulaz u glavno računalo tvrtke. Uzela je kemijsku olovku. Grafitne olovke se nisu smjele unositi u kompleks jer su se grafit i drvo mogli odlomiti i kroz klimatski uređaj doći do računala i oštetiti ga.

Na ekranu se pokazao natpis:

dobro došli u SJR ~DataSystems login:

Stroj je tražio njezinu pristupnu identifikacijsku oznaku koja se pisala malim slovima ili brojkama i nije smjela imati više od sedam znakova. Napisala je:

sherylb

Ekran je uzvratilo:

Lozinka:

Kada upiše lozinku stroj joj više neće dozvoliti da popravi upisano pa je pazila kako ne bi napravila grešku.

Napisala je tulum, i iako se na ekranu napisano nije vidjelo, računalo je odgovorilo:

System b.7

@ SJR DataSystems cc. 23. a @ SJR DataSystems cc. 71. d novosti:

Ovo znači da za nju ima nekih novosti. Utipkala je:

~ novosti.

22

Ekran odgovori:

nova tipkovnica, 20. ožujka, izložbeni salon

Novu tipkovnicu može pogledati i kasnije. Nije bilo drugih novosti, pa je na ekranu zatitralo:

\$ Imate poštu.

Odlučila je odmah pročitati poštu pa je utipkala:

\$ pošta

Na ekranu se pojavilo nekoliko redaka uobičajenih računalnih poruka, a onda i tekst:

sheryl, imam novu zagonetku, 20. ožujka, utley

Sheryl napravi grimasu, podigne obrve i naškubi usne. Nije puno znala o svojem šefu. Ali obožavao je zagonetke. Drvene zagonetke, slagalice. Plastične slonove koje je trebalo složiti. Izvijene metalne petlje koje je trebalo rastaviti. Otkako ju je pred dvije godine sreo u hodniku sa zagonetkom napravljenom od metalnih trokuta za koju je rekao da je jako teška, a ona ju je rastavila dok su pričali, svaku je novu zagonetku

isprobavao na njoj. Sheryl je pretpostavljala kako je to neki vid nadmetanja. Ako je tako, do sada je riješila trinaest od devetnaest.

Otići će do Utleyja kasnije, možda. Sada ima posla. Napisala je:

pošta < POVRAT>

23

Na ekranu je pisalo: unesite tekst

Pojavilo se: za:

Napisala je: utleyja

odlično, sheryl

A sada na posao. Sheryl su doveli na projekt koji se otegao. Nekoliko inženjera poput Sheryl, koji su prošli izuzetne sigurnosne provjere, povučeni su u ovaj posao kada se našao u vremenskoj stisci. Sheryl je probavljala goleme količine podataka o letu koje su slali senzori na krilima novoprojektiranog zrakoplova američke mornarice: doslovno milijune brojeva. Radila je putem inteligentne veze izravno u Ministarstvu obrane. Kada je na terminalu upisala lozinku SJR-a visokog nivoa, bila je najvišoj razini u SJR-u. Čim se uključila bila je prividno u Ministarstvu obrane.

Na ekranu je pisalo:

upišite ime posla

Ime Sherylinog posla je atmst ~. Sama je izmislila ime i jako joj se dopadalo. Konačna je zadaća cijelog projekta pravilno postavljanje zrakoplova kada slijeće na palubu nosača koji se ljulja na valovitom moru dok zrakoplov zanose bočni vjetrovi. Najviša dozvoljena vrijednost odstupanja prije automatskog popravka bila je jedan i po stupanj.

' atmst - at most = najviše dozvoljeno (eng., nap. prev.)

24

Njezini su prsti prebirali po tipkama. Na ekranu su zatitrali znakovi.

Oh, Bože! pomislila je. Obožavam ovo. Tako elegantno, tako čisto. Nevjerojatno, zar mi zbilja plaćaju da ovo radim! Nikada ne bi mogla raditi posao poput njezine sestre.

Biti policajac, baratati s ljudskom nepredvidljivošću, a da i ne razmišlja o ružnim stranama tog posla. Krv i osjećaji ... Utipkala je:

atmst

Barem je mislila kako je to utipkala. Odgurnula je čajnik s bilješki i istovremeno počela drugom rukom tipkati.

Odmah je primijetila kako je na početku riječi malim prstom pritisnula tipku u gornjem redu. Napisala je:

utmost Z

Sheryl je upravo htjela ponovno upisati riječ, ali su se na ekranu počeli vrtjeti podaci. Gledala je kako se pojavljuje popis datoteka na lijevoj strani ekrana.

Ušla je u tuđi direktorij.

advance. pay ambient. h77 cashout.94 check. me credit. ch credit. xxx

enumerera. ppm finance.92 financi. al global

2 utmost = krajnost (eng., nap. prev.)

25

h77cdc.92 h9

longhelp longcash markets. har marknum.990 lucre. ftc treasury.91 treasury.92 usbond

ustreas.92

zeroper.cen

Sheryl je znala kako mora izaći i pozvati svoj program. Nevoljko je oklijevala. Prepoznala je kod velike tvrtke za kreditne kartice. Neobično je što se to pojavljuje ovdje.

Tvrtka SJR DataSystems vjerojatno im pruža programsku podršku. No to je bilo malo vjerojatno.

Pogledala je popis i utipkala:

more cashout.94

Ekran se ispunio besmislenim znakovima.

MZaRWRuRn\$ulfčey' ~JO~ _

GakxedoAIV~En#9 > C Go~taIIIIAIVOb\$jqwt ~~~>e M ~ i~Eš ~eE~

o~llll°o..~©..~3..~.n..~š9\$d\$nbxYe\$'š~bo\$ad \$/a4aHa'I ~qđvaaf3~a~4a~a~.a(<AFSre~E~to~E If C

2lfnnl!=SFHuyeTOidUAioo7886eX8ia95e90&54# /\$8006544##\$/#/\$#

If#\$FCIO~Y8Ga865bEA7li~G~54C1io98 5765/##\$

26

(o7-91f4uPpub#674i XR&Č/970~,B83ŠNH&Č#5čD1I8NB&0560v95PGČ/6 5e7BŠ1fG6a7p0(3Č&"C

Znakovi su se nizali unedogled.

Ovo jegolema datoteka. Besmisleni znakovi govorili su joj da ovo nije datoteka s tekstem. Sama je veličina datoteke ukazivala na činjenicu kako to nije izvršni program. Položaj kontrolnih znakova upućivao je na to da bi ovo mogla biti baza podataka.

Nije se mogla čitati izravno, trebalo je razriješiti kod. Najvjerojatnije bi je mogla dekodirati. Ali nije smjela. Ali ipak, nešto nije bilo sasvim u redu ...

SJR je imao nekoliko programa koji mogu pročitati bilo koju bazu podataka. Nakon kratkog premišljanja odlučila je isprobati Novellov program za pristup bazi podataka.

Odjednom su se na ekranu pojavili grafički znakovi. Na dnu je stajalo poveži baze podataka

i nekoliko naziva koje je mogla kliknuti mišem: ATM, Mastercard, American Express. Očarano je odabrala jedan naziv. Ekran se ispunio podacima. Pregledala ih je. Na jednoj je stranici pisalo:

Cizek B TF56FY0 A&S - To7X83N B10 Cizarla P TRHEU44 MF Cizmar 0 VC098BY L~.T Ciznere E AABONUS Bri - URWJ75S Scu - TRXF06~ A&S Cizowski D N087DEE Mod

19/3/96	\$	44,95	CHICAGO	IL B
19/3/96	\$	25,75	CHfCAGO	IL B
18/3/96	\$	10,02	CHICAGO	IL C
19/3/96	\$	175,20	WINNETKA	IL M
19/3/96	\$	772,00	CHICAGO	IL F
19/3/96	\$	32,15	PARKF	IL R
19/3/96	\$	42,95	CHICAGO	IL B
18/3/96	\$	12,95	CHICAGO	IL B

27

Cizkunas S	B14SSOP	MF	18/3/96	\$	99,99	MELRPK	IL B
Ckhowlok P	BIS7122	Bez	18/3/96	\$	85,00	CHICAGO	IL B
Ckhuj R	SPEEVOY	mf	19/3/96	\$	67,50	CHICAGO	IL B
Claesson S	BDS9973	Row	19/3/96	\$	1 10,00	CHICAGO	IL B
-	BDS9973	Row	19/3/96	\$	98,95	CHICAGO	IL B
-	MF22912	A&S	19/3/96	\$	54,90	CHICAGO	IL C
-	BL21ML3	L&T	19/3/96	\$	62,95	CHiCAGO	IL C
Claey T	NC17741	Ban	19/3/96	~	17,99	CHICAGO	IL C

Sheryl se zaprepašteno zagledala u ekran, ruke su joj se ukočile u zraku iznad tipki. Ovaj niz podataka predstavlja samo jednu jedinu stvar. To su potpuno svježi podaci računa tvrtke za kreditne kartice. Stupac s imenima kupaca, šifra prodavaonice, datum, iznos, šifra proizvoda. Štoviše, bilo je očito kako je osoba imenom S. Claesson devetnaestog bila u velikoj kupovini. Sheryl bi se kladila u svoj automobil da je S. Claesson kupila brdo odjeće.

- Nadam se da ju je to oraspoložilo - promrmljala je Sheryl. I sljedeća stranica bila je slična. Podaci su bili poredani po abecedi. I sljedeća je stranica bila ista. Shery~ se ugrizla za usnicu.

Najneobičnije je bilo što su se podaci odnosili na jučerašnji dan, s tek nekoliko promjena, vjerojatno naknadno unesenih, za prekjučer. Ovo nije radna datoteka. Ovo je izvješće s najsvježijim podacima.

Sheryl je posegla za šalicom biljnog čaja. Tek tada je shvatila kako joj se tresu ruke. Za trenutak ih je črvsto stisnula i napregnuto razmišljala.

SJR DataSystems se ne bavi ovakvim poslovima. Tvrtke za kreditne kartice kupuju programe od SJR-a. Stručnjaci iz SJR-a od vremena do vremena prilagođavaju programe za obradu podataka, no sam SJR nikada ne obrađuje podatke, tereti račune ili unosi podatke. Nisu radili ništa zbog čega bi trebali

28

imati dostup ovako svježim i povjerljivim podacima. Nasumce je odabrala i mišem kliknula na jedno ime: George Fresonone.

Popis je nestao a ekran se ispunio podacima. Koliko je novca George podignuo iz banke, što ~je kupio, koliko poreza plaća: skupine podataka su se smjenjivale. Kada su se podaci odvrtili na kraju je stajalo:

analiziraj [d/n]

Napisala je d.

Na ekranu su se pojavile različite krivulje. Jedna je izračunala vjerojatnost da će se osoba koja naručuje časopise i novine koje naručuje George Fresonone na sljedećim izborima opredijeliti za republikance.

Bože rnoj, pomisli Sheryl, što je ovo?

1 '1 '1

Točka koja predstavlja Sheryl Birch izašla je iz Sherylinog ureda. Ide li možda prema toaletu? Ne. Otišla je samo do pola hodnika. Vjerojatno je samo otišla po kavu ili vodu za čaj. U glavnoj sobi Službe sigurnosti, Zach Massendate usmjerio je pozornost na gornji desni ugao ploče. Tamo je bila točka koja predstavlja Howieja

Borkea. Krenula je prema prostoriji gdje stoje zalihe priručnika. Vjerojatno ide po materijal koji će mu trebati za popodnevnu instalaciju. Howie će danas imati pune ruke posla.

Zach je na drugoj strani zgrade, dva kata udaljen od Sheryl. Pretraživao je porezne podatke okruga Cook. Pustio je program koji će izvući imena svih zaposlenika kao i neke druge podatke koji su zanimala Utleyja. Utley je želio proširiti podatke

29

o tome što zaposlenici posjeduju i koliko poreza plaćaju: imaju li vlastite domove ili ih iznajmljuju? Ako posjeduju kuće, jesu li ih kupili na kredit, a ako je tako koliko su već otplatili? Utley nije rekao Zachu zbog čega su mu potrebni ti podaci, no Utley je bio genij i šef, a ovo je razdoblje bilo izuzetno bitno za SJR DataSystems. Zach je gorljivo pretraživao elektroničke podatke. Zach nije računalni inženjer. U tvrtki SJR DataSystems bilo ih je dovoljno. Zach je visoko računalno obrazovan istraživač. Za potrebe istraživanja koristi programe koje za njega izradi Utley, Howie ili neki drugi računalni genij.

Cijeli jedan zid Zachova ureda prekrivao je tlocrt čitavog kompleksa zgrada SJR DataSystems na kojem su svijetle točke pokazivale gdje se nalaze zaposlenici.

Kada je zazvonio telefon Zach je preuzeo poruku, namrštio se, opsovao a onda je izašao iz ureda i požurio hodnikom. Glen Jaffee bio je troja vrata dalje, u svojem uredu. Pregledavao je dugačke stranice računalnog ispisa na kojima su se izmjenjivale zelene i bijele trake.

- Dobro jutro, Glene - reče Zach i za sobom zatvori vrata. Bio je odjeven u plavi sportski sako i sive sportske hlače, bijelu košulju i tamnu kravatu sa škotskim uzorkom.

- Jutro, Zach - Glen je uljudno pokazao prema stolcu. Glen je bio odjeven gotovo istovjetno: plavi platneni sportski sako s bakrenim gumbima, pažljivo ispeglane sive sportske hlače i ulaštene crne cipele. Obojica su mogli imati blizu četrdeset godina. Glen Jaffee je bio krupniji, visok i mišičav. Nekada je igrao košarku i još uvijek je dobro izgledao. Zavrtio je svoj uredski stolac i posvetio se Zachu: - Sjedni.

- Previše sam uzrujan da bih sjeo, Glene. Slušaj, pronašli su Frieswyka.

- Oho! Gdje su ga pronašli?

- Izgleda upravo ovdje u Chicagu. Bilo je na vijestima. Doplutao je. Rekli su kako su ga struje donijele uzvodno rijekom Chicago.

30

- Točno kući! Nemoj se šaliti! Tko bi to pomislio? - Ali, Glene. Nemoj huliti.

- Potpuno si u pravu, Zach. U svakom slučaju, nakon ovoliko vremena vjerojatno je bio potpuno izobličen.

- Pa, očito su ga uspjeli identificirati. - Vjerojatno zbog odjeće.

- I pomoću zuba.

- Dobro. No nema dokaza koje mogu iskoristiti. Ne može ih biti. Zbog toga valjda neće biti problema.

- Nadam se da neće.

Nekoliko sekundi su se gledali. Sada ne smiju dozvoliti nikakve propuste.

Glen protisne kroz zube: - Hoću reći, ne mogu znati otkuda je doplutao u rijeku Chicago.

- Ne. Ali za ovo se baš i nismo pripremili, Glene. Znaš kako kaže šef.

- Znam, Zach. "Nesreće se događaju ljudima koji su nedovoljno pripremljeni."

- Ovo mu se neće svidjeti. Morali smo znati za struje. - Imamo li svoju zamku u Uredu mrtvozornika?

- Ne. Još ne. - Zašto?

- Još nisu potpuno automatizirani. - Sranje!

- Nema nikakve potrebe za prostačenjem, Glene.

- Potpuno si u pravu, Zach. Htio sam samo reći kako su užasno staromodni što se još nisu automatizirali. To ćemo morati srediti, ako se dogodi još nešto slično.

- Slažem se, Glene.

Jedno su se vrijeme promatrali. Konačno progovori Zach: - No, sada moramo na sastanak Upravnog odbora. Znaš kako kaže šef.

- "Proizvodnost se isplati." Znam. - Glen nastavi: - Kada ćemo mu reći za Frieswyka? .

31

Krenuli se prema vratima: - Nakon sastanka. Poslat ću mu elektroničku poruku.

- Dobro. Nakon sastanka je najbolje raspoložen. - Izašao je prvi i dometnuo preko ramena: - Zalupi vratima kada izađeš, Zach, molim te.

- Svakako, Glene. - Hvala ti.

- Nema na čemu.

Jesus Delgado je mrzio autopsije, a ova je bila najgora. Frieswyk je bio duuuugo u vodi. Cijela je prostorija vonjala po trulom mesu. U prostoriji je bilo dvanaest stolova za autopsiju. Na drugim su stolovima obrađivali još četiri leša. Delgado je primijetio kako su oni zauzeli stolove broj jedan, dva, tri i četiri. Njegov slučaj, leš

kojeg su izvukli iz rijeke Chicago, bio je na stolu broj dvanaest. Iskusno osoblje sudske medicine znalo je koliko je ovakav leš oduran. Netko je jednom ponosno rekao Jesusu kako Zavod za sudsku medicinu okruga Cook zauzima tri kvadratna kilometra. Frieswykov leš ispunio je cijeli prostor.

Jesus već pet tjedana radi na Frieswykovom slučaju, čak i dok još nije znao da je Frieswyk mrtav.

Kada je Frieswyk nestao, zamjenik načelnika Benton K. Rendell, voditelj Istražnog ureda, poslao je poruku koja je stigla do DiMaggia, zapovjednika Istražne jedinice. DiMaggio je prenio poruku Georgu Putnamu, zapovjedniku Odjela za teške zločine. Poruka je glasila: "Pronađite nekoga tko razumije ono što je radio Frieswyk. Odmah!" Putnam je odabrao Jesusa Delgada koji je bio istražitelj ali i diplomirani računalni stručnjak, specijalist za privredni kriminal. Frieswyk je radio u Odjelu

32

za unutarnje praćenje i isto se bavio papirologijom. Putnam nije bio uvjeren kako bi to moglo biti važno, no instinkt mu je govorio kako bi moglo biti.

Frieswykov je nestanak bio burno popraćen u medijima. Zbog toga su u Policiju stizali brojni pozivi, obično lažne dojave, poput one kada su tvrdili da su ga ubili besprizorni koji žive u tunelima ispod ulice Lower Wacker Drive. Ipak, neki su pozivi otkrili i nešto o mjestima na koja je Frieswyk obično izlazio ili s kim se obično družio.

I tako je bilo do konca veljače. Delgado je obavio sve temeljne predradnje kojih se mogao dosjetiti. Zapovjednik Putnam je od Delgada dobio skoro pola metra visoku hrpu papirnatih izvješća, ali nije bilo nikakvog pravog ključa.

Čim je Putnam dobio vijest kako je pronađen Frieswykov leš nazvao je istražitelja Jesusa Delgada i potaknuo ga da žurno nastavi istragu.

I zbog toga je ovog prekrasnog, vedrog, toplog petka koncem ožujka, dana kao izmišljenog da se djeca odvedu u zoološki vrt ili da se pred nekim kafićem po prvi put u sezoni vani popije kava, istražitelj Jesus Delgado bio u zatvorenom prostoru, u Uredu mrtvozornika okruga Cook u ulici West Harrison. Imao je trostruki posao: najprije onaj uobičajeni: nadzirati provođenje autopsije u svojstvu istražitelja koji je odgovoran za istragu. Drugi je bio isto tako uobičajen, odnosno preuzimanje materijala koji bi mogli poslužiti kao dokaz i treba ih poslati u laboratorij, te prenošenje tih materijala u laboratorij kako bi se osigurala kontrola nad dokaznim materijalom. Treći je zadatak bio Putmanovim biranim jezikom rečeno "raščistiti prokletu stvar i pronaći tko ga je ubio". Iako nije bilo izgovoreno bilo je jasno kao dan: "Učini to prekjučer!" Delgado je bio uvjeren kako ovo uopće neće biti uobičajena istraga. Već je pet tjedana radio na ovome i cijeli je slučaj smrdio. Povrh svega, njegov partner Sonnenfeldt bio je na operaciji prostate.

33

Ovo jednostavno nije pravedno! Jesus na ovo nije bio naviknuo! On je bio specijalizirani policajac, visoko osposobljen policajac za privredni kriminal a ne netko tko ispituje leševe.

Stvar je samo pogoršala činjenica da je autopsiju vodila sitna žena koja se zvala dr. Sunny Chen. Nije bila visoka niti metar i po'. Imala je nježnu put boje slonovače. Crna joj je kosa bila ravno ošišana, imala je šiške. Bila je vrlo lijepa. Stol za autopsije bio je postavljen na najniži položaj ali joj je ipak bio previsok. Obilazila je leš na malom stolčiću s kotačima.

Fotografirala je obučeno tijelo u šest položaja i pozdravila ga između škljocaja: - Dobro jutro. - Škljoc. - Zovem se Sunny Chen. - Škljoc. - Ovo je vrlo, vrlo hitan slučaj, zar ne? Vi ste istražitelj?

- Istražitelj Delgado. Dobro jutro, doktorice.

Delgado se zagledao u strahovito nabrekao purpurnozeleni jezik koji je virio iz ustiju mrtvog Frieswyka. Osjetio je kako ga doktorica Chen gleda pa je podigao pogled i uhvatio tračak smijeha u njezinim očima. Pomislio je: Do vraga, ona zna kako mi se od ovoga povraća!

- Ovo je tijelo sigurno bilo nekoliko tjedana u vodi, istražitelju Delgado. Vidite li kako je kosa otpala? Vidite li ovo? Nježno je potapšala Frieswykovu glavu. Imala je plastične rukavice pa se začulo neobično "šljap, šljap".

Delgado se nagnuo bliže potpuno svjestan kako ga zadirkuje. Pretvarao se kako pažljivo gleda odurno tjeme. No namjerno je zažmirio i prestao disati sve dok se ponovno nije uspravio. Odmičući se, ugledao je Frieswykovo lice. Lice je izgledalo gotovo komično s natečenim jezikom i čelavom glavom. No nakon nekoliko sekundi taj se dojam promijenio. Blijedi, napuhnuti obrazi i istureni jezik, nedostatak obrva - odjednom je mrtvi Frieswyk izgledao kao da je doista vidio dno jezera i kraj života pa mu se sve zgadilo. Osim toga, iako je jezerska voda bila hladna, Frieswykovo je tijelo izgledalo kuhano.

34

Chen je privukla mikrofön i počela diktirati početak iz

vješća: - Četrdeset dvije godine star Bijelac je dobro uhranjen,

ima sedamdeset i sedam kilograma i dugačak je otprilike stotinu sedamdeset sedam centimetara.

- Odjeća. Tijelo je zaprimljeno u standardnoj uniformi Policijske uprave Chicaga, plava košulja, modre hlače, modra jakna, kožnati pojas, kožnate korice revolvera, ali revolvera nije bilo, crne sokne, crne cipele i uže zavezano oko lijevog gležnja.

Nastavila je govoriti, dok je zajedno s pomoćnikom skidala odjeću s leša. Pomoćnik je otkopčao jaknu i košulju. Sunny Chen je razrezala hlače. Delgado je primijetio kako su hlače suhe na gornjem dijelu tijela, ali još uvijek mokre otraga. Otkako je pronađen, Frieswyk je ležao na leđima u hladnjaku. Rezala je duž crte na hlačama gdje je nekada bio ispeglan nabor koji je voda uništila. - Smatram kako se gubi najmanji broj dokaza ako odjeću razrežemo umjesto da je na silu svlačimo s leša objasnila je Delgadu. - Mnogi se patolozi s tim ne slažu. No sasvim je jasno da ako, recimo, svučete hlače preko neke rane, krv s rane će najvjerojatnije zamrljati unutrašnjost hlača. A ako ikada kasnije bude trebalo utvrditi jesu li hlače u kakvoj vezi s ranom, na primjer želite znati je li čovjek sjedio ili stajao kada je dobio udarac u nogu, sve će biti uništeno. Naravno, uvijek režem po neoštećenim dijelovima odjeće, kako bi na drugim dijelovima ostali tragovi mogućih oštećenja. - Razrezala je hlače sve do struka. Pale su na stol i otkrile mramorno bijele noge s plavkastim mrljama i zelenim pjegama s unutrašnje strane bedra i oko prepona. Nagazila je tipku kojom je uključila mikrofon.

- Ispod je - nastavila je govoriti u mikrofon - nosio bijelu potkošulju bez rukava i crvene bokserice s bijelim točkama. Hlače su na koljenima jako oštećene, ali nisu poderane. Desni rukavi jakne i košulje izderani su a-i nisu razderani. - Na prednjem

35

su dijelu bokserice bile jako nabrekle, a Delgado je sakupio hrabrost za ono što slijedi. Razrezala je gaće pa su se vidjele goleme, natečene mošnje, velike poput grejpfruta.

- Mekani dijelovi nabreknu - objasnila je Delgadu. - Je zik, mošnje ... - Aha.

Dr. Chen je s pomoćnikom podigla leš, a pomoćnik je ispod njega izvukao odjeću. Odložio ju je na veliki list papira. Kada su pomaknuli tijelo zaklokotali su smrdljivi plinovi i osjetio se zadah. Delgado je zakolutao očima i jedva se suzdržao da ne začepi nos i usta.

Dr. Chen nastavi govoriti u mikrofon: - Vanjski pregled: Kosa je uglavnom nestala, osim nekoliko pramenova srednje smeđe kose oko desnog uha. Šarenice ...

Kada je završila vanjski pregled rekla je: - Sada ćemo provesti proceduru uzimanja otisaka prstiju, istražitelju Delgado. No to je prilično besmisleno. Pogledajte.

- Što?

- Kada je tijelo nekoliko dana u vodi izgleda ovako - podigla je lijevu ruku i okrenula je: - Pogledajte, vanjski je sloj kože ruku oguljen. To zovemo kvašenje.

- Oh da. Primijetio sam.

- No, kao što sam rekla, provest ćemo proceduru. - Ipak nije htjela u zadirkivanju ići tako daleko i nagovoriti Delgadu da joj pomogne pri uzimanju otisaka prstiju. On ionako nije imao rukavice. Zajedno s pomoćnikom uzela je otiske koji su Delgadu izgledali kao savršeno beskorisne mrlje. No to ionako nije bilo važno. Ovo nije slučaj u kojem treba identificirati nepoznat leš. Znaju tko je ovo. Ovo je Frieswyk, na njegovoj je košulji još uvijek pisalo ime i naziv jedinice. A za slučaj da mu je netko promijenio odjeću, Jesus će kasnije potvrditi identitet prema otisku zubala.

Uzela je špricu za injekcije i na Jesusov užas, gurnula je u Frieswykovo oko. Izvukla je tekućinu. - Tekućina u očima

36

često pozitivno reagira na narkotike ili etanol - rekla je prijazno. - Aha.

- A sada pogledajte ovo.

Potapšala je trbuh leša. Delgadu su njezini dodiri izgledali previše prisni i veseli. Tap! Tap! Prestani udarati čovjeka, poželio je reći, no umjesto toga progovori: - Što? Ništa ne vidim.

Tap! Tap! Tap!- Vidite li kako je ovo tvrdo? Ovaj čovjek nije bio vrlo debeo, ali ipak oko struka ima malo viška. I to polako postaje čvrsto i salasto.

- Ja sam mislio da je to zbog toga što je mrtav.

- Ne, to je adipoza što doslovno znači mast, salo. Po sastavu je slično vosku za svijeće. Kada se razvije, adipoza pomaže u očuvanju tijela. Naravno, uz nedostatak kisika u hladnoj vodi jezera. Jeste li znali da voda pri dnu jezera uvijek ostaje na temperaturi oko nule?

- Oh. To je, ovaj, dobro pretpostavljam.

- Možda, ali je stvar u tome da adipoza nastaje za mjesec dana, ponekad i više, ovisno o uvjetima. Naime, masnoća se sporo hidrolizira. Moram još provjeriti literaturu. Mislim da ovo možemo prilično točno odrediti.

- Nestao je pred pet tjedana.

- Ah, zbilja? To se onda poklapa. Pretpostavljam kako je u vodu dospio vrlo brzo nakon što je nestao. - Dugo i zamišljeno se zagledala u leš. - No ipak bih željela malo usporediti podatke iz~ literature.

Delgado je hrabro disao na usta i pokušavao zanemariti smrad. Ako je sada tako jak, što će se tek dogoditi kada razreže leš?

Sunny reče radosno: - Problem je u tome što je tijelo provelo u vodi nekoliko tjedana, pa je kemijski postalo slično vodi. Osmotski tlak s vremenom izbacuje soli. Adipoza tu pomaže. Napravi neku vrstu brane.

Delgado se na silu usredotočio na tijelo. Netko bi ga o tome nešto mogao kasnije pitati. Bože oslobodi ako to bude

37

njegov šef. Mora sačuvati barem nekoliko jasnih uspomena. Inače bi, Bože sačuvaj, mogli pomisliti kako je cijelo vrijeme žmirio. Daj Bože da je to i mogao učiniti.

Sunny Chen nastavi: - Znače, jezero Michigan će nam ovdje pomoći. Nema mnogo riba koje bi grickale tijelo. Nema rakova, nema morskih pasa.

Delgado je pogledao natečene mošnje, pomislio na ribe koje ih grickaju i stresao se.

- Naravno, tu je losos - nastavila je. - No on ostaje u dubokoj vodi. Čak i tijekom zime, mislim. Kako nema oštećenja to bi moglo značiti da leš nije bio duboko. Napokon, da je bio duboko vjerojatno nikada ne bi doplutao van.

- Aha.

- Mislim da je plutao blizu dna. Pogledajte samo ruke. Vidite li kako su tetive na zglobovima izderane gotovo do kosti? - Aha.

- Leševi obično plutaju uz dno trbuhom okrenutim prema dolje, izbočene stražnjice, ruke se povlače po dnu. Glava je teška, vidite. Znači da zglobove nije ošteti u tuči. Da mu je na rukama ostala koža znali bismo još više. No koža je vjerojatno negdje u jezeru Michigan.

Jesus Delgado je odmah zamislio sliku kože koja pluta "negdje" jezerom. Od te mu se pomisli okrenuo cijeli želudac, pa je umjesto toga brzo pomislio kako njegova žena i kći igraju dame.

- I čelo je malo izgrebano. Vidite? - Svakako.

- Dakle sva ova oštećenja na laktu, sjećate se kako je bilo oguljeno dosta platna, rekla bih kako je do njih došlo kada je leš o nešto okrznuo. Dat ću vam uzorak ove kože. Čini se kao da su ostali mali dijelovi nečega. To bi mogao biti beton. Nadam se da nije pijesak. Pijeska ima po cijelom jezeru. Sigurno se pojedine naslage razlikuju. Žao mi je, ali za to nisam stručnjak, istražitelju. Ah. Ovo ovdje bi mogla biti krhotina boje.

38

Ne mogu to točno odrediti. Isuse, nadam se da ćete od svega ovoga uspjeti nešto izvući, istražitelju Delgado.

Uzela je nekoliko uzoraka tkiva s čela i zglobova. Delgado je pogledao na sat. Ovo već traje četrdeset pet minuta, a još uvijek nisu otvorili tijelo. Koliko dugo će još moći izdržati?

Prerezala je uže koje je bila zavezano oko Frieswykovog gležnja i dodala mu ga kako bi ga odnio u laboratorij.

- Hvala.

Sunny Chen je zajedno s pomoćnikom okrenula tijelo na trbuh. Iz grla se začuo zvuk davljenja. Delgado je znao kako to izlaze plinovi, ali je svejedno nehotice poskočio. Znao je kako je to i ona primijetila.

Pri dnu glave jedan dio je bio manje obojen od preostale zelenobijele površine. Sunny Chen uzvikne: - Aha! - Snimila je još nekoliko fotografija.

Delgado je u sebi zarežao. Pitao se čita li ona u slobodno vrijeme Arthura Conana Doylea. Zbilja aha!

Opet su okrenuli leš na leđa. Diktirala je vanjska zapažanja. Onda je uzela skalpel i brzo prerezala kožu na vrhu lubanje a onda je naglo, kao da skida mokri kupaći kostim, povukla kožu lica s lubanje.

- Uhhhhhhh - prozbori Delgado.

Sunny Chen ostade postojana. Progovorila je: - Ovdje je jedna mala napuklina, istražitelju Delgado. Vidite? Na nosu. - Vidim.

- Naravno, već imamo rengenke snimke.

Diktirala je nalaze o prednjem dijelu lubanje. Pomoćnik je okrenuo leš na bok a ona je još jednim brzim pokretom ogulila i stražnji dio lubanje. Diktirala je:

- Izvana: prijelom na lijevom središnjem dijelu zatiljne kosti počinje šest centimetara iznad dna lubanje a u donjem se dijelu širi u veliku rupu. Pukotina seže sve do linije zatiljka, a od nje se kružno šire manje pukotine ... - Zaustavila je snimanje i rekla: - Evo vam uzroka smrti, istražitelju Delgado. - Nježno

39

je gurnula kašastu udubinu kosti pri dnu lubanje. Delgado je pri tom mogao vidjeti kako se dijelovi kosti pomiču.

- Što? Ozljeđa glave?

- Ako dovoljno snažno nekoga udarite, paralizira se korijen mozga, a dijelovi smrskane lubanje dospiju u kičmenu moždinu. Čak i da nije bio bačen u vodu više nikada ne bi mogao disati.

- Oh - reče Delgado i istovremeno shvati da razmišlja naglas. - Znači smrt je bila brza?

Nasmiješila mu se i Delgado osjeti kako je konačno rekao nešto što joj se dopalo: - Dobio je udarac u potiljak i pao na nos. Teško da postoji brža smrt.

Uzela je električnu cirkularnu pilu kako bi prerezala lubanju.

Sat i pol kasnije Sunny Chen je rekla: - Sada imate uzorke iz usta, dušnika, jednjaka, obje srčane klijetke, iz bronha i pluća pa bi vam to moglo nešto reći o uzrocima davljenja. No osobno mislim kako je bio mrtav kada je dospio u vodu. Idemo vidjeti što još imamo.

Za Delgada je želudac bio prava kaša u raspadanju. Crijeva su se napuhnula od plinova, a na nekim su mjestima bila i probušena pa su se pretvorila u kašu. Smrad je bio stravičan.

Sunny Chen je i dalje bila vedra: - Na mjestima u tijelu gdje ima bakterija i prije smrti, raspadanje je nakon smrti mnogo brže. Naravno, crijeva su jednostavno prepuna bakterija. Sve vrvi bakterijama. Jeste li znali, istražitelju Delgado, kako nam bakterije pomažu pri, probavljanju hrane?

- Ovaj, ne - danas sigurno neće večerati.

- A korisne bakterije čak proizvode i vitamine B kompleksa. To je jedan od razloga nestašice vitamina B nakon dugotrajne antibiotske terapije. Antibiotici ubijaju dobre i loše bakterije.

Pitam se kako sam sve ove godine probavljao obroke a da to nisam znao? Delgado je gledao kako doktorica Chen kopa

40

po utrobi. Nastojao se usredotočiti navrh svojega nosa umjesto na leš.

Rekao je: - Uzmite puno uzoraka. Dva puta više nego što obično uzimate. Tri puta više. Odjel želi - kako da se najbolje izrazi? - Odjel želi sve podrobno ispitati.

- Kako želite, istražitelju. I toksikološke uzorke? Krv koju uspijemo pronaći? Urin. Vjerojatno želite više nego obično, ako planirate provesti sve moguće testove. Narkotici? Etanol? Vjerojatno vas zanima je li bio drogirani prije nego što je umro? Test na sve droge, zar ne? Je li tako, istražitelju Delgado? - Da, doktorice.

- Još nešto? Zanimaju li vas neke neobične droge?

- Koliko znamo, ne. No, uzmite sve uzorke koji bi mogli kasnije biti važni ako pronađemo neki nagovještaj.

Nakon pola sata Jesus je s olakšanjem primijetio kako se odmaknula od stola, skinula rukavice i bacila ih u koš za otpatke.

- Zapisnik ću vam poslati faksom danas poslije podne ili sutra ujutro - najavila je.

- Oh, pa to je sjajno.

- Požurit ću. Znam da vam je ovaj slučaj jako važan. - Svima nam je važan.

- Kolega policajac. Razumijem. Vjerojatno vam je teško. - Hvala.

- Ili, ako želite možete i navratiti danas poslijepodne. Vjerojatno ću biti gotova oko četiri sata. - Njezine tamne oči su se smijale. Delgado je u to bio uvjeren iako joj je lice bilo ozbiljno.

- Ne, hvala. Možete mi izvješće poslati telefaksom.

41

1 ~ f~ '1

Howie Borke izašao je iz svojeg ureda i krenuo hodnikom prema Utleyjevom upravljačkom središtu. Howie je imao dvadeset osam godina i bio je drugi na upravljačkoj ljestvici u tvrtki SJR DataSystems. Bio je odjeven u traperice Levi's i bijelu dolčevitku. Mislio je kako ga ova odjeća označava kao "kreativnog".

Pridružio se nizu muškaraca, odjevenih u odijela i kravate, koji su isto tako išli prema Utleyjevom uredu.

Svakog petka u deset i trideset, dolazili su iz svih dijelova kompleksa: iz Analize proizvodnje, Istraživanja, Fizike, Službe sigurnosti, čak i iz Prijevoza. Tih četrnaest muškaraca tvorili su Utleyjev "Upravni odbor". Čak šestorica bili su računalni inženjeri. Ostali zaposleni u tvrtki SJR DataSystems bili su uvjereni kako su ova četrnaestorica Utleyjevi osobiti prijatelji, što je bila uvreda njihovim sposobnostima, ili ~neka vrsta instituta za intelektualne usluge, što je pak bio kompliment.

Howie je izgledao poput visokog vragolana. Obrve su mu bile okrenute prema gore, imao je velike uši, šiljat nos i naglo se kretao. Bio je daleko najpametniji od sveg Utleyjevog osoblja, redom bistrih mladih ljudi, postariji Wunderkind ili odrasli maloljetni delinkvent, ovisno o tome kako na to gledate.

Howie je u djetinjstvu bio nezgrapnan usamljenik. Njegov je obris sličio izduljenom šesterokutu. Velike su uši stršale na vrhu. Laktovi su mu uvijek bili izbočeni, čak i kada je ruke držao na bedrima. A pri dnu obrisa su se isticala stopala, neobično velika za dječaka.

Howiejeva se majka zvala April Tompkins. Prezime Borke naslijedio je od oca koji je rekao zbogom i otišao kada je Howieju bilo samo osamnaest mjeseci.

April Tompkins je bila lijepa i raščupana, dobre duše. Voljela se oblačiti u ružičasto, žuto i svijetlo plavo, "vesele boje"

42

govorila je. Nije znala planirati više od sat ili dva unaprijed. U kuhinji se gomilalo prljavo sude i prazne limenke, ambalaža naručene hrane, prazne vrećice čipsa, prljave posude od nehrđajućeg čelika i plastična

ambalaža sve dok to nije više mogla trpjeti pa bi očistila kuhinju i počinjala iznova. Na računu u banci je rijetko kada imala više od 99 dolara jer je voljela kupovati. Kao da je mislila kako ne može imati uštedevinu s tri znamenke. Impulzivno bi kupila Howieju nove hlače zaboravljajući da su mu sve košulje poderane.

Muškarci su joj bili velika slabost. Jednostavno nije mogla vjerovati kako postoje zli muškarci. Jedan za drugim bi je iskorištavali, ostajali su nekoliko dana ili mjeseci, živjeli su na njezinoj plaći konobarice, a onda bi jednostavno otišli. Howie je bio ljut kada bi to učinili, no April ih je uvijek pokušala opravdati. "Jednostavno se nije mogao smiriti", rekla bi. Ili "Ima djecu u Wichiti. Jasno je kako im se želi vratiti." U njezinim su očima sve to bili poštenu ljudi koji su imali problema.

Howie je trebao noću ostate u svojoj sobi i ne obazirati se na zvukove vodenja ljubavi koji su dopirali iz susjedne sobe. Godine 1980., kada mu je bilo trinaest godina, njegova

se majka preselila u Kaliforniju očekujući da će ostvariti svoje zlatne snove. Umjesto toga je otkrila da može dobiti posao samo kao prostitutka ili konobarica. Odabrala je posao konobarice i radila od šest ujutro do dva poslije podne bez pauze. Navečer je imala dodatni posao u restoranu. Bila je na nogama dvanaest sati dnevno. Ostatak vremena je spavala ili se zabavljala s prijateljima.

U Kaliforniji su živjeli na kraju šljunčanog puta. Zadnjih deset metara do kuće nije bilo šljunka pa je prilaz bio od sive nabijene zemlje. Završavao je ispred aluminijske nadstrešnice za automobil koju su na jednoj strani držala tri aluminijska stupa a na drugoj se naslanjala na montažnu žutu kuću. Nisu bili daleko od Silicon Valleyja, mjesta gdje je pedesetih godina

43

rođen poluvodič, šezdesetih mikroprocesor a sedamdesetih osobno računalo.

Howie je sve više vremena provodio u školi. Nije učio niti se bavio sportskim aktivnostima. Howie se igrao na računalima. Kada bi zatvorili školu odlazio je u dućane s opremom Radio Shacka i igrao se na TRS-803 dok god bi mu to vlasnik trgovine dozvolio.

Howie je otkrio računalne oglasne ploče. Bivši telefonski ovisnik, haker koji je pomoću gradskog poziva mogao dospjeti u međunarodne linije i tako putovati svijetom i razgovarati sa sličnim ljudima u Njemačkoj, u zgradi Aikin na Harvardu ili na nekom fakultetu u Torontu za nekoliko novčića, uskoro je otkrio i gusarske oglasne ploče. Korisnici su razmjenjivali podatke o tome kako ući u neki računalni sustav, razmjenjivali su neovlaštene programske pakete do kojih su dolazili bez obvezne naplate. Howie se zaljubio u takvo korištenje računala i uskoro je provodio i po trideset sati u komadu za tipkovnicom jedući samo pizzu. Izazovi su bili golemi, a uspješno probijanje i ulazak u nečiji zaštićen sustav bili su mu dovoljna nagrada.

Dok je jednog dana putovao kroz elektronički svijet lokalne telefonske mreže naišao je na kružnu liniju, broj koji su tehničari u telefonskoj tvrtki koristili za testiranje. Pomoću te je linije zbijao obijesne šale s brojnim majčinih prijateljima. Prespojio je broj jednog majčinog ljubavnika na broj mjesnog pedijatra pa je taj čovjek noću dobijao pozive zabrinutih roditelja čijoj su djeci rasli zubi, povraćala su ili nisi htjela zaspati. Kada se čovjek potužio telefonskoj tvrtki Howie je preuzeo i taj poziv, obećao je popraviti liniju i dao mu broj mjesnog studentskog udruženja.

Na oglasnim pločama razmjenjivao je neovlašteno probijene šifre. Preuzimao je telefonske brojeve koji nisu bili isključeni, ali se nisu niti koristili.

3 TRS-80T"" = jedno od prvih osobnih računala koje je proizvela tvrtka Radio Shack, dio korporacije Tandy (nap. prev.)

44

Ušao je u vojna računala: lanac Nacionalne agencije za sigurnost, laboratorij NASA-e za mlazne pogone, CERN istraživački laboratorij u Ženevi koji se bavio istraživanjima iz visokoenergetske fizike, u vojnu bazu Anniston, laboratorije Lawrence Berkley, Lawrence Livermore, NORAD, Femilab u Illinoisu, zapovjedništvo projektila u Redstoneu i Odjel upravljanja zračnim sustavima u El Segundou.

Howie je naučio COSMOS, program za baze podataka koje su mjesne telefonske tvrtke koristile za praktički sve: obračun, raspoređivanje servisnih poziva, postavljanje kablova i planova za proširenje. Ušao je u izbornike za uslužne pozive i sve promijenio. Sve je pozive prespojio k sebi kako bi mogao davati smiješne odgovore. Korisnik bi nazvao, uvjeren kako je dobio restoran iz kojeg dostavljaju pizzu, a Howie bi odgovorio: "Nazovite za pola sata. Moramo privremeno napustiti prostor kako bi istrebljivači gamadi završili posao. Koriste PHUX49, koji je toliko otrovan da ga ljudi ne smiju udisati." Onda bi doviknuo izmišljenoj osobi iza pozornice: "Hej, Guido, nemoj zaboraviti pokriti paprike!" i spustio slušalicu.

Imao je niz omiljenih službi umjesto kojih se volio javljati: kanalizacijske službe, prodavaonice ženskog rublja (izmislio je grupu izopačenjaka koji su se tamo sastajali srijedom), knjižare za odrasle gdje bi podigao slušalicu i rekao: - Narednik Caulkins. Tko je tamo?

Pomoću svojeg računala i s dovoljno podataka mogao je preuzeti povlastice operatera sustava u bilo kojoj tvrtki. Iz svoje bi kuće zatražio izvješće o statusu sustava. Trtka bi mu radosno rekla imena svih korisnika sustava. Iz tih je podataka mogao otkriti njihove lozinke. Probio bi se u linije tvrtke i uvjerio ih kako je netko

upao u sustav pa tvrtka izdaje nove lozinke. Zbog toga mu trebaju sadašnje lozinke kako bi ih mogao uništiti. Na taj bi se način domogao lozinke koju je mogao koristiti, a koju njezin pravi korisnik vjerojatno više neće rabiti. Taj je

45

postupak bio posebno učinkovit kod osoba koje nisu često koristile svoje lozinke ili su radile za neku drugu tvrtku.

Koristeći telenet, sustav za povezivanje računala, mogao je doći do računala u cijeloj zemlji.

Howie nije bio uhvaćen u tim prijevarama. Upotrebljavao je uređaj za povezivanje sustava - osamdesetih godina koristio se GTE Sprint - pa je mogao nazivati kroz nekoliko različitih udaljenih sustava i tako zamesti tragove. Kasnije je koristio McDonnell Douglasov Tymnet preko kojeg je mogao doprijeti do računala u osamdeset zemalja. Pod kraj osamdesetih znao je kroz Tymnet ući i povezati se na bilo koje mjesto u Sjedinjenim Državama prikrivajući tragove mjesta s kojeg je zvao.

Razradio je vještinu ubacivanja u sustave. Kada se upisao na fakultet razvile su se i njegove vještine u radu s računalom. Probio se u Optimis, bazu podataka Ministarstva obrane. Dočepao se osnovnog koda za fakultete i korporacije za kojim teže svi industrijski špijuni pa je zato posebno čuvan.

Ušao je u Arpanet koji upravlja vojnom računalnom mrežom. Probio se u signalni sustav SAD-a tako što je promijenio ulazni program njihovog operacijskog sustava VMS, kao i u SPAN, mrežu koja radi na Digitalovim računalima i kojom upravlja NASA. No nije uspio ući u CIA-u jer nije bila priključena na javne mreže i nije imala izravnu vezu s vanjskim svijetom.

Kada bi ušao u neki sustav uvijek je pokušao dobiti položaj korisnika koji ima pristup do svih datoteka u višekorisničkom operacijskom sustavu. Ponekad bi nakon uspješnog upada ostavio uznemirujuću poruku. Jedna od njih je bila: "Bog! Ušao sam u vaš sustav. Zovem se TRILCHOGRAMMA. Pogledajte što to znači." Ako budu pogledali, otkrit će da je trichogramma koristan kukac, jednom riječju nije činio nikakvu štetu.

46

Na početku druge godine studija, Howie je postao žrtvom pohlepe.

Howie je posebno uživao u neovlaštenom ulaženju u baze podataka velikih nacionalnih tvrtki za kupnju putem pošte. Imao je pristup njihovim računalima pa je od njihovih dobavljača naručivao dostavu robe u skladište koje je iznajmio. Stizale su mu dolčevitke, planinarske čizme, kupaći kostimi, sivožute pamučne hlače, džins-jakne, bokserice, sokne, pa opet sokne, kišni kaputi, jakne s kapuljačom, prsluci, jakne podstavljene perjem, majice s ovratnikom, čak i kravate. Sve je to prodavao kolegama za dvadeset posto od stvarne cijene.

Howie je godinu i pol živio prekrasno, u raskošnom stanu izvan fakultetskog kompleksa. Sam se oblačio sportski, ali vrlo kvalitetno.

U međuvremenu je za njim tragala tvrtka za kupnju putem pošte, ali i FBI. Potraga je trajala mjesecima. Dobro je zameo tragove. Ipak, kompanija je bila lukava pa nije obavijestila dobavljače da prestanu s isporukama Howieju. Umjesto toga dopustili su da se roba i dalje odlijeva dok nadležni ne nanjuše lopova.

Howie je uhvaćen u skladištu s robom.

Na Howiejevu sreću otkriven je 1983. godine, prije donošenja Zakona o računalnim zlouporabama i prevarama iz 1984. godine. Prema tom je zakonu neovlašten upad u računalni sustav s namjerom krađe u vrijednosti od 5.000 dolara ili više krivično djelo. Howie je mogao dobiti kaznu od deset godina zatvora. Umjesto toga, proveo je samo šezdeset tri dana u gradskom zatvoru. Dok je bio u zatvoru dobio je poziv od Deana Utleyja. Želi li posao?

Bio je upravo osoba kakvu Dean Utley traži.

Howie je zastao na ulazu u Utleyjev ured svjestan kako je došao posljednji. Utley se okrenuo prema njemu, šuteći mu

47

je uputio dvije sekunde dug poznat Utleyjev pogled, a onda se obratio skupini: -Ah! Moji predani programeri. Sjednite. Danas moramo biti brzo gotovi.

Iako s njim radi već više od desetljeća Howie se nikada nije osjećao ugodno uz Utleyja. No k vragu, tvrtka je izuzetno dobro poslovala, a bit će i još uspješnija. Ne možeš imati sve.

Članovi Upravnog odbora brzo su posjedali. Utley ostade stajati tako da ga svi mogu vidjeti. Imao je široka ramena i vitke noge. Korak mu je bio tih i brz. Gruba, kovrčava kosa boje cimeta isticala je boju njegovih beživotnih plavih očiju. Imao je krupne ruke, a na debelim su prstima stršale dlake boje cimeta.

- Ovo je trenutak koji smo čekali i za koji smo radili govorio je tiho, pa su se morali napinjati kako bi ga čuli. - Počelo je odbrojavanje. Danas tjedan dana bit ćemo - zastao je - nadmoćni. - Pustio je riječ visjeti u zraku i svojim se blijedim očima zagledao u ljude.

Howie je gledao Utleyja i iščitavao znakove oduševljenja. Kroz petnaest godina tvrtka SJR razvila se od proizvođača malih dijelova za računala, smještenog u drvenoj šupi, u diva koji se po veličini mogao mjeriti s

Motorolom. Za sve je to bio zaslužan Utley. Poslovi tvrtke SJR DataSystems vrijede osam milijardi dolara godišnje, a rast ne prestaje.

Utley zastade ispred skupine monitora koji su predstavljali stalno promjenjivu pozadinu različitih oblika i boja. U četiri okomita reda poslagano je po dvadeset monitora različitih ekrana: zeleni, crnobijeli, jantarni i šareni. Četiri su stalno prikazivala programe televizijskih mreža: CBS, NBC, ABC i CNN. Na jednom se vrtjela javna komunikacijska mreža. Jedan je stalno prikazivao ulaz u kompleks tvrtke SJR. Šesnaest je pokrivalo osam stražnjih i osam prednjih vrata pojedinih zgrada unutar kompleksa. Naravno, i Služba sigurnosti imala je nadzor nad svim tim vratima, ali je Utley volio znati što se događa. Če

48

tiri su prisluškivala rad Utleyjevih ljudi u Razvojnoj službi u drugim dijelovima zgrade. Kursori su marljivo treperili. Na pet monitora vrtile su se živopisno obojene grafike za računalnu animaciju najnovijeg proizvoda SJR-a iz prividne stvarnosti. Toplina koju su proizvodili monitori izlazila je kroz otvore na stropu, a svježiji je zrak ulazio kroz podne otvore smještene iza monitora.

Utley je čekao kako bi povećao napetost a onda je progovorio: - Program krtica je krenuo.

Začulo se odobravajuće mrmljanje a nekoliko je ljudi uzviknulo: - Da! - No osjećala se i napetost. Howie ju je osjećao, a znao je kako je i drugi osjećaju. Nitko nije sjedio opušteno, kao što je uobičajeno na ovakvim sastancima. Dorothy je ostavila veliki pladanj s kavom, šalicama i tučenim slatkim vrhnjem na stolu, no nitko se nije poslužio. John Carstairs grickao je gornju usnicu. Henry DeLusk, koji se obično meškoltio kada nije mogao pušiti, sjedio je mirno kao bubica.

Utley nastavi: - Počevši od ovog trenutka, bez prekida, uključujući subote i nedjelje, sve do kulminacije. Nitko, niti jedna osoba, niti jedna tvrtka nikada nisu niti pokušali ostvariti nešto slično krtici. To je vrhunska računalna primjena programa killer. Niti jedna organizacija nije do sada bila toliko hrabra. To je djelomično i zbog toga što ni jedna organizacija nije imala sposobnost, talent, iskustvo i hrabrost, sve na jednom mjestu. Mi to imamo. Kao što sam i rekao, započelo je odbrojanje. Od ovog trenutka nema povratka. Ni za koga od nas.

Utley pusti da produ još tri sekunde.

Onda je pljesnuo rukama i nekoliko je muškaraca poskočilo.

- Zach! Henry! Izvješća.

Henry napeto protisne: - Zach?

- Cijeli sam tjedan proveo proširujući podatke o našim zaposlenicima, pod Henryjevim nadzorom - rekao je Zach.

49

Naročito sam gledao porezne prijave, vlasništvo nekretnina, zaduženja ...

- Dobro - reče Utley.

Henry DeLusk upita: - Ima li još nekih područja koje bismo trebali ispitati?

- Dopršite podatke o vlasništvu. Onda krenite na zaduženja i pokušajte pronaći financijske probleme. Otkrijte slabe strane. Nakon toga, maloprodaju. Što kupuju, kada kupuju? Kada idu u restorane koje restorane odabiru? Kada idu na odmor, kuda putuju? Plaćaju li pravovremeno? Imaju li neplaćenih računa?

Henry DeLusk je bio u zatvoru. Kao mladi haker neovlašteno je probio sustav Quad Cities' za hitne pozive. Imao je nesreću što mu je tada bila dvadeset jedna godina pa su ga optužili kao odraslu osobu. Rekao je Utleyju: - Pretpostavljam kako želite da se najprije usredotočimo na ljude koji znaju za krticu, pa od njih idemo dalje.

- Tako je, ali radite što brže možete. Želimo pronaći slabe točke svih, ne samo upućenih, trebaju nam i nevini. Ako nam naglo zatreba nešto kako bismo izašli na kraj s nekim od naših ne želim se probijati kroz sirove podatke kako bih nešto pronašao.

- Da, gospodine:

- Kao što sam već rekao, strojna i programska oprema ne može osujetiti naše namjere. Ljudi to mogu. - Uzeo je šalicu i otpio gutljaj. - A sada, Glen. Izvješće.

Howie je primijetio kako su se DeLusk i Zach opustili. No Howie postade još napetiji. Znao je kako će uskoro i na njega biti red.

Glen reče: - Da, gospodine. Već četiri tjedna radim pola radnog vremena u restoranu Bierstube u hotelu Stratford. Od onog trenutka kada smo s potpredsjednikom utvrdili plan boravka. Šest dana tjedno radim u kuhinji, po četiri sata dnevno. Od utorka do nedjelje od četiri do osam navečer.

50

- I navikli su se na vas? - Oh, da.

- Navikli su se da stalno dolazite i odlazite? - Svakako.

Utley kimne. Howie pogleda prema Johnu Carstairsu. Znao je kako će on biti sljedeći. Carstairs ima trideset godina i šef je Odjela proizvoda za potrošnju. Kada mu je bilo devetnaest godina Cartairsa je uhitio FBI jer je provalio u Pentagonov program za otpremu, naravno, kroz telefonske linije, a ne fizički. Skrenuo je. Opremu za

vojni vozni park iz Fort Druma k jednom prodavaču automobila u Apalachicoli. Prodavač je Carstairsu platio za robu četrdeset posto vrijednosti, više od uobičajene cijene za ukradenu robu, ali je ipak dobro zaradio. Carstairs je uspio napraviti dobru pogodbu jer mu je izravno rekao: - Samo nekoliko udaraca po tipkovnici i roba ide na drugu adresu.

No Carstairs nije imao sreće pa je prijevaru otkrio neki vojni računalni stručnjak. Srećom, Carstairsovi su roditelji mogli djelomično nadoknaditi troškove. I tako je Carstairs proveo dvanaest mjeseci na dobrovoljnom radu.

- Onda, Johne - upita Utley - imate li proizvod?

- Imam ideju o nekoliko vrsta. No, moram znati jelovnik u Bierstube kako bih konačno odredio što nam treba.

- Predlažem da suzite izbor na nekoliko stvari koje bi se najvjerojatnije mogle pojaviti.

- Ali ...

- Ne želimo da nas u zadnji trenutak nešto omete jer ni

ste uspjeli sve nabaviti, zar ne?

Carstairs sjede: - Ovaj, ne gospodine. Howie se pripremio. On je sljedeći na redu. - Howie - reče Utley - kako ide glista?

- Danas ulazimo unutra.

- Toliko znam i sam, Howie - blago ubaci Utley. - Hoćete li, molim vas, malo to razjasniti.

51

- Oprema je istovarena u stražnjem dijelu zgrade Policijske uprave Chicaga, odmah kraj parkirališta. Postavljeni su stropovi u operativnom dežurstvu. Idem tamo odmah poslije ručka i ostat ću s njima dok sve ne bude gotovo.

- Ne, Howie nemojte samo ostati s njima. Pogurnite ih. - Da, gospodine. Danas će biti postavljeni podovi u operativnom dežurstvu. U kontrolnoj sobi su sve instalacije postavljene još jučer, a danas ću dovršiti i spajanje kontrolnih jedinica. - Ovo ne smije ostati za zadnji trenutak.

- Znam. Naša veza u Policiji kaže da je već sve pripremljeno.

- Optimist.

- I šupljoglavac. No sve ću dovršiti na vrijeme.

- Howie! Za tri dana treba pročitati sve greške u sustavu. - Da, gospodine.

- Preksutra želim pristup svemu: osobnim podacima, izvješćima o zločinima i strojevima za AFIS.

DeLusk upita: - Što je AFIS?

Howie odgovori: - Sustav za automatsku identifikaciju temeljem otisaka prstiju. - A onda se obrati Utleyju: - Sve ćemo dobiti čim se priključimo. Nema problema.

- A što ako primijete što radiš, Howie? - upita DeLusk. Howie je udahnuo: - Neće. Jadni glupi policajci neće niti znati što im se dogodilo.

Utley reče: - I bolje je tako. - Zagledao se u sredinu skupine naznačivši tako da im se svima obraća. - Na pragu smo onoga za što smo radili sve ove godine. Sutra tjedan dana dolazi predsjednik. Kažem da smo na pragu jersmo krenuli, još nismo stigli: Poslije sljedećeg tjedna više nas nitko neće moći zaustaviti.

Howie se zagledao u Utleyja i sve su se sumnje otopile. U mislima je vidio svijet veći no ikada prije. Utley je vjerojatno primijetio Howiejevo raspoloženje jer mu se obratio: - Howie,

52

dan danas ste vi na prvoj borbenoj crti. Morate to učiniti sami. Jeste li spremni?

Howie odgovori: - Da! - Znao je kako tako i misli. Osjetio je val oduševljenja i pouzdanja. Širina njegovog frekvencijskog pojasa se podvostručila, pomislio je. Ovo će uspjeti.

- Bojite li se, Howie?

- Ne! Jedva čekam - rekao je. - Idemo.

- Svakako, Howie - otegnuto reče Utley. - Dajte sve od sebe.

'1 ~ 1

Kada je Utley zatvorio vrata za Upravnim odborom nasmiješio se sam sebi. Sastanak je bio kratak. Howie je morao otići u središnju Policijsku upravu, a Utley je i ostale hitro otpustio. Vjerovao je u prijateljske odnose s osobljem, no netko mora držati sve konce u svojim rukama. Smatrao se dobrim čovjekom koji jednostavno ponekad mora biti grub.

Znao je da ga preostalo osoblje, koje ne pripada Upravnom odboru, ne voli previše, no ipak ga poštuju. Zapravo, ne bi se moglo reći da ga baš ne vole. Zbunjivao ih je. Zbog njegove tihe pristojnosti bili su uvjereni kako je on u dubini sigurno dobra osoba, ali nisu mislili kako će moći biti toliko prisni s njim. Možda su se čak i pitali postoji li nešto ispod vanjske uglađenosti. Dobro.

Dobro je da ljudi nagađaju.

Upravni odbor je nešto sasvim drugo. Njegovi su ga članovi uistinu cijenili. Djelomično i zbog toga što su to morali. Gdje bi inače našli ovakve poslove, dobro plaćene poslove gdje su mogli dati maha svojem talentu? Djelomično i zbog toga što su cijenili njegove posebne sposobnosti.

53

Utley je pogledao prema zidu s monitorima. Kao i kod Zacha i ovdje je jedan ekran pokazivao razmještaj zaposlenika. Nekoliko je trenutaka promatrao kako se članovi Upravnog odbora vraćaju natrag u svoje urede. Onda mu je pogled prešao na jedan od gornjih srednjih ekrana koji je izgledao kao da je isključen. No to je u stvari bilo oko skrivene videokamere koja je snimala njegovu sobu. Prišao je bliže i pritisnuo tipku ispod ekrana. Poklopac se tiho otvorio i iz stroja je iskliznula videokaseta. Utley je uzeo samoljepljivu naljepnicu, nalijepio je na kutiju i onda napisao: UP.ODB.SAS.20.03.

1 ~ '1 '1

Howie Borke je krenuo u komunikacijsku prostoriju na drugom katu zgrade Policijske uprave Chicaga. Cijeli odjel bio je u previranju.

Uredi upravljačkog kadra na petom katu trebali su biti raj mira i tišine, no nije bilo tako.

Načelnik Policije Gus Gimball osjećao se kao da sjedi na mravinjaku. Bio je petak, podne, a on nije vidio nikakvu mogućnost da ode nešto pojesti za ručak. Htio je barem poslati nekoga po vrećicu čipsa i cijelo poslijepodne jesti čips, ali znao je što bi na to rekla njegova žena. Pomislio je kako joj možda niti neće reći, ali ona je često znala govoriti: - Možeš prevariti mene, a možda možeš prevariti i svojeg doktora, ali možeš li prevariti i svoje tijelo?

A on je tako volio jesti čips! Odlučno je potisnuo misli o hrani.

Gimball je bio srednje visine, vitak i malo pognut. Bio je u kasnim pedesetim godinama, kosa mu je počela sijediti na sljepoočicama. To je još više naglašavalo njegov profesorski izgled, nije sličio na policajca, nego više na znanstvenika. A tako

54

je i razmišljao. Bio je sklon samopromatranju, možda i previše za ovaj posao. Često je želio imati više vremena za razmišljanje, nije volio biti gurnut u donošenje brzih odgovora ili naglih odluka.

- Imate li minutu, šef? - u sobu je ušao Ray Moses, Gimballov tajnik.

- Samo minutu, Ray.

- Bit ću kratak. Benton K. Rendell, voditelj Istražnog odjela, jedan jedini, želi vas osobno vidjeti. - Ray Moses je to izgovorio izvještačeno. Ne može se reći kako Moses ne voli Rendella. Gimball je postavio Rendella za voditelja Istražnog odjela. Iako su ga i Moses i Gimball poštovali, ipak ih je obojicu smetao Rendellov stav kako je Istražni odjel jedini pravi, obučeni i važni dio Policijske uprave Chicaga. Gimball je i sam nekada radio u Istražnom odjelu, ali je ipak shvaćao kako su i drugi policijski odjeli jednako važni. Pozornost je za Rendella bilo poput popravljivanja vodovodnih instalacija, nužno ali bez ikakve ljepote.

- U redu. Ali, nemam mnogo vremena. Heidema i Withers će doći za deset minuta.

- Požurit ću Rendella. Doći ću i podsjetiti vas na sastanak ako ostane duže od pet minuta.

- Tri minute. - Svakako.

- Zdravo, Bene - reče Gimball kada je Rendell ušao. - Zdravo, šef.

- Jako mi se žuri, Bene. Što mi želiš reći? - Pronašli smo Frieswyka.

- Oh - Gimball je već po zvuku Rendellova glasa znao da novost nije dobra. - Dugo smo ga tražili, - dodao je.

- Pet tjedana.

- Ne sjećam se kada smo zadnji put izgubili policajca. A ovdje sam već dvadeset sedam godina. Naravno, mnogi su poginuli na zadatku. Ubijeni su. Bilo je čak i tuča.

55

- Ali nitko nije jednostavno nestao. Znam. - Ispričaj mi sve.

- Pronašli su ga u rijeci Chicago.

- Što? Hoćeš reći da je bačen u nju?

- Sumnjam. Jezero utiče u rijeku.

- Zar nije mogao pasti i za nešto se zakačiti?

- Ne vjerujem. Rijekom protiče mnogo vode, tu je i brodski promet, sve to sranje. Struja bi ga oslobodila. Ne, ne vjerujem.

- Misliš da je bačen u jezero pa je otplutao natrag u rijeku?

- Da. Problem je u tome što je mogao biti bačen s bilo kojeg mjesta.

- Kao na primjer? - Tko zna?

- Tko zna? Pitaj nekoga! Pitaj Savez jezera Michigan. Pitaj ljude koji istražuju bazen jezera Michigan. Znam da je Sveučilište Michigan pred nekoliko godina radilo neku analizu. Imali su brod koji se zvao, hmm, Mysis i

uzimali su uzorke s dna jezera. Upitaj Ured za zaštitu okoliša. Oni su radili analizu o kretanju zagadivača jezerom.

- Učinit ćemo to. Svakako.

- Krenite s pretpostavkom da je ubačen onog istog dana kada je nestao pa ćete možda naići na neki trag. Nacrtajte liniju vjerojatnosti unatrag.

- Znam, šefe, ali jezero je jako veliko. - Dakle, jesi li vidio leš?

- Jesam - Gimball je po glasu shvatio na što je sličio leš. - Što mu se dogodilo?

- Trebamo napraviti autopsiju. Požurujem ih, koliko je to već moguće kada se radi o Abelanderu, znaš. No čini mi se da je dugo bio u vodi.

- Utopio se?

56

- Pri dnu lubanje ima rez. Ne, ne vjerujem da se utopio. Udaren je a tek onda bačen u vodu. Još nešto ...

- Što?

- Oko gležnja mu je bio zavezan konopac. Čvrsto zavezan. Običan starinski čvor. Nikakvo sranje od mornarskog čvora. Oko dvadeset centimetara konopca s jednim izlizanim dijelom. Možda su mu za gležanj zavezali nešto hrapavo, poput gromade kamena pa se konopac istrošio u vodi, a možda je i bio takav prije nego što je dospio u vodu.

- Konopac je u laboratoriju?

- Poslat će ga iz Centra za vještačenje. Možda nešto saznamo na temelju vrste konopca. Možda nešto saznamo na temelju vrste čvora.

- I to je sve, Bene?

- Za sada.

- To nema nikakvog smisla. Nije se bavio ničim osjetlji

mm. - Prošla su samo tri mjeseca od njegove rastave. Loše

raspoloženje. Uz to je bilo nekakvih problema s njegovim nećakom. Dečko je posuđivao novce, a nije ih vraćao. Obiteljski problemi. Sve to zajedno. Mislim da četrnaestog veljače dečko nije bio u gradu.

Gimball ubaci: - Ne kupujem priču kako ga je žena udarila po glavi i bacila u vodu. Nisi li rekao kako je ona sitna žena? Što znaš o njoj?

- Bivša žena. Visoka je oko stotinu pedeset centimetara. On je bio visok stotinu sedamdeset sedam centimetara. Ne žive zajedno više od godinu dana. Ona ima novog prijatelja, ali moj istražitelj, Delgado, kaže kako je tog novog čovjeka upoznala tek nakon rastave. Nije bilo nikakvog varanja. Rastava nije protekla u prijateljskom tonu, ali nije bilo ni tako loše. Slažem se s tobom. Ne mogu prihvatiti da bi ona to učinila. Niti nećak.

- Rekao si da njegova uniforma nije bila u ormariću?

57

- Tako je. Pa, napokon smo je pronašli. Bila je na njemu. - Zbilja? Znači ubijen je danju ...

- Ili odmah nakon posla - doda Rendell. - Vidiš, tu je još nešto. Ne čini mi se vjerojatno da bi ga nećak ubio negdje u blizini policijske postaje. Koliko mi znamo, zadnji je put viden kada je rekao kolegi kako ide van "nešto provjeriti". Mislimo da je iz zgrade otišao pješice. Automobil mu je bio kod kuće. Nije se običavao voziti na posao. Otišao je oko ručka i ponašao se kao da ima dogovor, pa nitko nije primijetio da se nije vratio do pet sati. Mislili smo kako se vjerojatno vratio i skinuo uniformu kako bi je odnio na čišćenje, te da je bio ubijen dosta vremena poslije podneva četrnaestog veljače, ali budući da je još uvijek imao uniformu, sada u to sumnjam. Čini se kako ga je netko ubio u radno vrijeme, ili tu negdje. Osim toga nemamo niti jednog dobrog pokazatelja. To me strahovito muči. Sada bih već morao imati sve pod kontrolom!

- Pa, nastavi s pritiskom.

- Ako se uzme u obzir vrijeme kada je ubijen, mislim da je sve ovo povezano s poslom. No, ne vidim nikakvu vezu. Nije bio istražitelj. Nije imao nikakav pravi slučaj već četiri ili pet godina.

Gimball je tiho prešao preko dubljeg značenja ovih riječi: - Ne. Da je radio na organiziranim zločinima ili zločinačkim bandama ... Nema ništa izoliranije od rada u Unutrašnjoj kontroli.

Rendell je otišao.

Gimball je imao jedva minutu između Rendella i sljedeće krize. Proveo ju je hodajući gore-dolje po sobi. Ovih je dana to često činio kako bi se iskušao. Želio je vidjeti može li l~odati bez zavlačenja nogu. Pred šest mjeseci dijagnosticirana mu je Parkinsonova bolest, i otada je sve više osluškivao svoje tijelo i promatrao svoje pokrete. To je bilo djelomično zbog prirodnog straha od bolesti, a djelomično i zbog nelagode koju je osjećao zbog posla, jer još uvijek nije rekao kako je bolestan.

58

Ray Moses je pokušao i ušao: - Došli su zamjenik načelnika Heidema i zamjenik načelnika Withers, gospodine.

- Dobro.

- Usput, iz Prve postaje se bune da su paketi djelomično zakrčili ulaz u zgradu.

- Tome ću se posvetiti za nekoliko minuta.

Zamjenik načelnika Heidema, voditelj Tehničkih službi, bio je nizak Bijelac čekinjaste kose, sličio je na malog terijera. Zamjenik načelnika Withers, voditelj Administrativnih službi, bio je krupniji Crnac glatkog lica i ugladenog ponašanja. Danas je Heidema bio uznemiren, a Withers staloženiji no ikada.

Danas se zatvara komunikacijski centar.

Središnji ured Policijske uprave Chicaga smješten je na uglu ulica Jedanaeste i Statea. Zgrada je stara, izgrađena 1920. godine i kroz dugo je razdoblje morala služiti svrsi. Odmah do nje bila je prikoprana još jedna zgrada, takozvani aneks. No njezini katovi nisu bili iste visine, pa su ih na svakom katu spajale rampe.

Zgrade su prouzrokovale probleme, ali je još gore bilo u operativnom dežurstvu, srcu svih aktivnosti. Šezdesetih je godina operativno dežurstvo predstavljalo čudo moderne policijske komunikacije. No sve do ovog jutra, komunikacijski odjel zapravo uopće nije bio nadograđivan već trideset godina. Najsuvremeniji način odašiljanja patrola na zadatke jest pomoću računalno potpomognutog odašiljanja (RPO). Najbitnija značajka ovog sustava je monitor s ekranom visoke razlučljivosti na kojem je plan svih ulica, prolaza i parkova u nekoj četvrti, a položaj pojedinih automobila na terenu označen je svijetlećim točkicama. O ovakvom je sustavu odjel sanjao.

Već se nekoliko posljednjih godina govorilo o modernizaciji sustava čim grad bude mogao izdvojiti dovoljno novca za novu zgradu Policijske uprave. Prema toj zamisli sustav RPO bi bio ugrađen u samu zgradu pod odgovarajućim strujnim

59

naponom. Kada je Gimball postao načelnik odlučio je kako su dovoljno dugo bili strpljivi. Došlo je vrijeme da policija kroči u dvadeset prvo stoljeće.

- Grad nam neće dati novu zgradu u ovom stoljeću - rekao je. - No, odvojit će sredstva za RPO.

Tako je i bilo. Sustav je bio gotov za instalaciju. Tijekom prijelaza na novi sustav rada nadzornici će prenositi podatke izravno iz pojedinih četvrti preko dodatnih antena. Hitni pozivi će se telefonom usmjeravati u odgovarajuću četvrt.

Večeras se trebala obaviti zamjena.

- Nastat će strašna zbrka! - reče Heidema. Bradley Heidema je djelovao izmučeno. Č--or na njegovoj inače savršenoj kravati stajao je ukoso, gotovo centimetar od sredine. Njegova bezbojna, nakostriješena kosa obično je bila češljanjem prisiljena na poslušnost tako da su se vidjeli tragovi češlja. No danas su se u njoj vidjeli neujednačeni tragovi njegovih prstiju. Heidema je bio ozlovoljen.

Gimball reče: - Učinite sve kako bi sustav proradio. Withers reče otežući: - Bradley se boji da će ga okriviti za sve ovo sranje koje će uslijediti.

- Kakvo je zapravo stanje, Brad? - upita Gimball ne osvrćući se bockanje koje je Charlie Withers usmjerio na Heidemu. - Na drugom i trećem katu su već gotovi stropovi. U dva

sata u noći isključit ćemo stari komunikacijski centar i sve će preuzeti lokalne postaje. Hitni će pozivi biti izravno usmjeravani na lokalne postaje. Kamioni s novom opremom su na parkiralištu. Ljudi su je već počeli unositi. U prostorijama za računala već su postavljeni svi kablovi. U dva sata ujutro inženjeri će zajedno s tesarima otići na drugi i treći kat pa bi trebali urediti i podove. Tesari će onda postaviti kutije za kablove, same kablove i preko njih staviti podne obloge. Onda unutra dolazi oprema za obradu podataka, prikopčat ćemo radne stanice i započeti uklanjanje pogrešaka. Očekujemo da ćemo sve srediti za dva dana.

60

- Odlično. Ali nemoj samo očekivati. To mora bitigotovo. Ne želim da se dogodi nekakva greška kada dode predsjednik.

Gimball je još dodao: - Uzmite nekoliko automobila od Policijske akademije, Odjela za opću podršku i Laboratorija za vještačenje i posudite ih lokalnim postajama. Samo privremeno, kako bi se ubrzalo vrijeme odziva. Povrh toga, morat ćemo na ulicu staviti više patrola s jednim čovjekom.

- Sranje! Ništa se neće čuti od silne dernjave! - reče Heidema.

- Morate se doista potruditi i pronaći ljude koje možete privremeno posuditi da odgovaraju na telefonske pozive i pomažu pri usmjeravanju patrola. Uzet ćete automobile koji su bili rezervirani za izmišljene zadatke poput nabavljanja pizze ili razvoženja časnika i dobrovoljno ćete ih ponuditi za patroliranje kako bi mogli biti raspoređeni u preopterećene lokalne postaje. Jeste li me razumjeli?

Heidema odgovori: - Svakako.

- Moji su momci već obučeni - reče Withers.

Heidema uzvrat: - A da. Obučeni. Ljudi su uvijek obučeni. No kada naiđu na problem zaborave sve što su naučili.

- Ovo je gotova stvar, Brade - reče Gimball. - Pobrini se da sve bude kako treba.

Heidema reče: - Muči me još nešto. Ne sviđa mi se što će naši podaci biti dostupni toj tvrtki.

- Što želiš time reći? - zapita Gimball.

- Sve će promijeniti: operativno dežurstvo, arhivu, podatke o osoblju, jednostavno sve zajedno. Dok to rade imat će pristup svim podacima koje ima policija.

Withers ubaci: - Brad, nemoj biti paranoidan. - Pogledao je Gimballa i zakolutao očima kao da želi reći: - Evo nam opet našeg nervoznog Brada.

Gimball se nije dao uvući u Withersovu igru.

- Brade, oni samo postavljaju računala.

61

- A što ako negdje ostave modemska linija? Onda mogu čitati sve naše podatke.

- Isuse, Brade! - zarežao je Withers. - Zašto bi to netko želio učiniti?

- Ne znam zašto. Samo sam rekao ...

Gimball presiječe: - Prestanite, obojica. Idem pogledati kako je na ulazu. Oni iz Prve postaje se bune. Idemo, pokret. Brade, ako gajiš neko sumnje o instaliranju idi tamo i nadgledaj!

- Šefe ... - započne Withers. - Da, Charlie?

- Sve će biti u redu. Tvrtka SJR DataSystems je doista sjajno obavila posao kada su automatizirali Unutrašnju kontrolu. ~ s

'1 1 ~

Gimball pogleda na sat dok je izlazio iz ureda. Uskoro će doći gospodin Ljigavi iz Tajne policije - hura! Gimball se udario po čelu: može ga u sebi zvati gospodin Ljigavi, ali ne smije zaboraviti kako mu je pravo ime agent Strick. Agent Strick doći će za deset minuta kako bi pregledao koje je osoblje Policijske uprave Chicaga dodijeljeno za osiguranje predsjednikovog posjeta. Pred Gimballovim su očima letjele slike. Morat će se brinuti za predsjednika i potpredsjednika od trenutka kada slete u zračnu luku O'Hare sve dok zrakoplov ne uvuče kotače tri dana kasnije. Trebat će barem nekoliko stotina policajaca. Morat će čuvati krovove zgrada. Morat će začepiti sve rupe na putu. Morat će dvostruko bolje čuvati svako raskrižje. Morat će pregledati kartoteke i potražiti sumnjivce.

Gimball se okrenuo svojem tajniku: - Borlande! Vraćam se za pet minuta. Pričekaj Stricka. I pošalji nekoga da mi donese vrećicu čipsa.

62

- Koju aromu želite, šefe?

- Kiselo vrhnje i vlasac. I jednu s aromom šunke.

1 '1 ~ 1

Howie je otišao od Utleyja ispunjen oduševljenjem. Ipak, kada je ušao u zgradu Policijske uprave Chicag~, dio samopouzdanja je ispario. Zgrada je bila velika, prepuna golemih policajaca. Osjećao se izdvojeno.

Stalno je govorio kako je ovo glupo. Pa ipak je bio ovdje već desetak puta tijekom planiranja i tri dana ovog tjedna kada je nadgledao rad ostalih izvođača. Ovdje je proveo i cijeli jučerašnji dan nadgledajući postavljanje kontrolne sobe.

Imao je čak i svojeg osobnog policajca ulizicu. Zvao se Syd Pankowski i oblijetao je oko njega i obavljao sitne zadatke. Morao je priznati kako planovi za promjenu podova u komunikacijskom centru iza ponoći izgledaju učinkovito. Ni njegov sadašnji zadatak, unijeti veliko računalo i okolne uređaje u središnju računalnu sobu ne bi trebao predstavljati problem. Tehnički govoreći, naravno. Učinio je to već u desetak tvrtki i nekoliko manjih policijskih odjela.

Dovod električnog napona za kontrolnu sobu bio je priređen. Radne stanice, odnosno radni stolovi, bili su na mjestu. Postavljeno je i nekoliko pogonskih jedinica za diskove te nekoliko monitora. A sada i najvažniji dio.

Idemo, pomislio je. Pred njihovim nosom.

- Hoćete li otvoriti ovaj paket, molim vas - reče Howie Borke Pankowskom koji je već otvorio pet ili šest kutija.

Pankowski je oprezno prerezao prozirnu ljepljivu traku, pažljivo držeći nožić kako ne bi oštetio sadržaj kutije. Ovog bi momka mogli iskoristiti u SJR-u, pomisli Howie.

63

Pankowski je rastvorio poklopac kutije.

U prostoriju je ušao muškarac. Howie ga je već prije vidio ali mu se nije mogao sjetiti imena. Muškarac je na kapi imao kockastu zlatnu traku koja je značila da je pri vrhu policijske ljestvice. Na uniformi je imao još neke oznake. Pankowski

je stao u stav mirno.

Howie pomisli: Uh sranje.

Pažljivo je progovorio: - Dobar dan, gospodine. Pankowski reče: - Gospodine, ovo je Howie Borke iz SJR-a. Gospodine Borke, ovo je zamjenik načelnika Bradley Heidema.

Howie pomisli: Dvostruko sranje.

Kutija je, otvorenog poklopca, stajala na podu između njih.

- Ja ću samo stajati i gledati vas kako radite, gospodine Borke - reče Heidema. - Samo nastavite, kao da me nema.

- Želite li da vam pokažem kako će ova soba funkcionirati kada sve dovršimo? - sav očajan reče Howie.

- Ne, ne. Samo ću vas gledati kako radite. Ne bih vas nikako želio zadržavati.

- Mogu vam objasniti sve o radnoj stanici.

- Ne, gospodine Borke - Heidema mahne rukom. - Samo nastavite. Nemojte se obazirati na mene.

Pankowski se već vratio kutiji i sada je vadio plastične omote koji su štitili stroj. Howie se brzo postavio između kutije i Heideme praveći se da želi pomoći Pankowskom kod raspakiravanja. Heidema ga je zaobišao kako bi ih mogao promatrati. Howie je s mukom gutao.

Stroj je bio sličan ostalima, iako nije bio istovjetan. Bio je visok oko petnaest centimetara, dubok oko trideset i pet a širok pedeset.

- Hej, ovo je drugačije! - izjavi Pankowski. Howie reče: - Ne, nije. Zapravo nije.

64

- Ali, pogledajte - reče Pankowski. - Žutosiv je. Svi drugi su plavi ili sivi. Nova boja?

- Ah, da. Da. U katalogu tu boju zovemo pješčana. Znate kakvi su dizajneri. - Oporo se nasmijao.

- No, da. Želja za promjenom. Heidema je znatizeljno promatrao stroj.

- Gdje želite da ga stavim? - upita Pankowski.

- Evo tu - Howie je pokazao prema stolu. Pankowski je podigao stroj. Heidema je sklopio ruke iza leđa i gledao. Kada je Pankowski skinuo sve zaštitne omote, Howie je uključio stroj u struju i povezao kućište i modem.

Onda je povrh žutosivog stroja stavio još jedan. - Što radi ovaj drugi? - upita Heidema.

- Žutosivi stroj služi za provjeru pariteta a plavi upravlja pisačima i različitim radnim stanicama.

Kada je završio, zakorači unatrag i pogleda žutosivu kutiju. Njegov trojanski konj. Zadržao je dah. Heidema je šutio. Na boku kutije stajalo je upozorenje:

PROVJERA PARITETA

NEMOJTE NEOVLAŠTENOM RUKOVATI OVIM STROJEM U SLUČAJU KVARA,
ZATRAŽITE POMOĆ TVRTKE SJR DATASYSTEMS

Howie je što je nezainteresiranije mogao odšetao do tipkovnice koju je koristio dok se postavljao sustav. Potisnuo je potrebu da zazviždi kako bi prikrio nervozu a onda je minutu i pol utipkavao pristupne kodove, te na kraju i riječi: OP/KISS/ OP.

Odmah se pojavio odgovor koji ga je ispunio zadovoljstvom:

ON LINE

65

- Čini se da radi - reče Heidema. - Da.

- Dobro, nastavite tako - Heidema je krenuo prema vratima. - Moramo uspostaviti sustav što brže možemo.

Howie odvrati: - Ako imate bilo kakvih pitanja, samo mi se javite. Zapamtite, ja sam iz tvrtke SJR DataSystems i ovdje sam kako bih vam pomogao.

1 1 1

OP/KISS/OP/ON LINE javio se modem kada je priključen. Fantastično, pomisli Zach. Zamisli, Howie je uspio unijeti stvar unutra, čini se bez ikakvih problema. Zach nije vjerovao da će Howie biti dovoljno hrabar. Učiniti takvo nešto u industrijskim tvrtkama nije isto kao učiniti to isto u srcu Policijske uprave Chicaga.

Nakon kratke, tihe proslave vratio se svojem poslu. Većina članova Upravnog odbora radila je i sedam dana u tjednu tijekom zadnjih dana priprema krtice. Zach Massendate je satima prolazio kroz duge popise baza podataka, vrtio je imena tri tisuće zaposlenika SJR-a s područja Chicaga i uspoređivao ih s imenima u bazama podataka. Za pet stotina važnih zaposlenika analizirao je i značajne osobe iz njihove bliže okoline: muževe, žene, ljubavnike i u nekim slučajevima roditelje i djecu. Isisavao je podatke iz baze na koju se spojio poput vampira i automatski te podatke slagao u datoteke zaposlenika, dodajući ih već postojećim podacima. Svuda je postojao i kodirani podatak o izvoru, ako budu kasnije trebali još podataka.

Napokon, usprkos vrhunskim mjerama sigurnosti, postojala je mogućnost da i običan zaposlenik nanjuši što je krtica.

66

Moguće, ali ne i vjerojatno. A kada se prijede na predsjednika, ako netko od zaposlenih bude pravio probleme, Zach mora znati kako na njih može izvršiti pritisak.

Zach nije nikada dugo boravio u nekoj bazi podataka jer bi netko mogao primijetiti njegovu nazočnost. Zbog toga nije jednostavno prenosio sve što su imali. Modemi jednostavno nisu bili dovoljno brzi a podataka je bilo previše.

Uzeo bi koliko je mogao, kratko i selektivno, a onda bi se kasnije vratio po još.

Kasno navečer u petak, Zach je iz navike ušao u sustav Bermandyne. Još prije osamnaest mjeseci ukrao je pristupnu šifru operatera sustava Heddy Bloom i tako dobio velika ovlaštenja u sustavu Bermandyne. Redovito je provjeravao radni raspored u Bermandyneu pa je tako otkrio da Heddy uvijek odlazi prije pet sati. Nikada nije bilo nikakvog problema.

U 11.58 ušao je u sustav kao:

mama

Neko je vrijeme radosno upijao podatke. Odjednom više nije bio sam. Iako je Zach to jasno vidio, jedva je mogao povjerovati. Pod njegovom je šifrom netko napisao:

pričaj mama

Problem, pomisli Zach. heliki problem za mene. Još veći za ovoga tipa. Izvadio je pištolj iz ladice stola i ispalio hitac prema ekranu. Gumena je strelica načas ostala prilijepljena a onda je skliznula i pala na crni stol. Zach je pozvao Howieja Borkea u nadi da se već vratio s Policije.

67

1 1 1 1

Zvao se Kiro Ogata i imao je dvadeset tri godine. Svatko bi rekao kako je u životu Kire Ogate sve usmje reno protiv njega. Cijelog se života sudbina rugala Kiri, kao da ostatku svijeta želi pokazati kako im može biti loše.

Kirin je prvi problem bio što je japanski Amerikanac, u prevladavajuće europsko-američkoj zajednici sjevernog dijela Chicaga. Rodio se s artrogripozom, neobičnim urođenim nedostatkom pri kojem su mišići neobično slabi a udovi skvrčeni i savinuti prema tijelu kao da poprsje brane od napada.

No to nije bilo sve. Rođen je i s atrezijom jednjaka. Nakon poroda mislili su da ne jede normalno zbog neke nerazjašnjenije slabosti mišića prozrokovane artrogripozom. No jedan je marljivi stažist primijetio da dijete snažno siše iz bočice ali mu sve curi iz usta. Rengenske slike su pokazale da jednjak ide otprilike dva i pol centimetra od grla, onda prestaje i nastavlja se dvanaest milimetara kasnije i normalno otvara u želudac. Hrana nije mogla doprijeti u želudac. Kiri ~je prijetila smrt od gladi.

Ali ovdje je sudbina bila sklona Kiri. Udaljenost od dvanaest milimetara nije bila prevelika pa je kirurg mogao rastegnuti jednjak i spojiti dijelove. Nije trebalo napraviti složenu operaciju kojom bi se prišio dio crijeva kojim bi se zatvorio otvor. I tako je Kiro doživio peti dan života oporavljajući se od operacije. Jedina preostala briga bili su njegovi skvrčeni udovi.

Kiro je cijelo djetinjstvo proveo na različitim ortopedskim programima, probijajući se kroz fizikalnu terapiju. Zglobovi njegovih ramena i laktova, koji su izgledali potpuno ukočeno kada se rodio, s praksom su postali sve gipkiji a ruke mu ionako nisu bile jako pogođene. No noge nisu reagirale na terapiju.

Da sve popravi ili možda pogorša, sudbina je Kiri poklonila i vrlo dobar mozak.

68

Kiro je išao u javnu školu u susjedstvu, u blizini Sveučilišta Loyola. Vozio se u svojim motoriziranim invalidskim kolicima u školu i iz nje po svakom vremenu osim po najdubljem snijegu. Bio je vrlo dobar đak. Druga bi ga djeca možda i zadirkivala što tako dobro uči da nije bio u invalidskim kolicima. Ovako su pretpostavljali kako mora učiti kada se već ne može baviti sportom. I tako su suosjećali s njim.

Pri kraju školovanja Kiro je naslutio još jedan problem s kojim će morati živjeti. U zadnjem razredu bio je u to siguran. Sudbina se već sigurno histerično hihotala. Kiru nisu privlačile djevojke nego dječaci.

Dobio je stipendiju za Sveučilište Northwestern. Većinu je vremena proveo na računalima u Vogelbacku. Ostatak vremena bio je s mladićem kojega je sreo na drugoj godini, asistentom računalnog inženjerstva, Ronom Lathamom. Kada je Kiro diplomirao, zajednički su iznajmili stan u modernoj, multietničkoj stambenoj četvrti nekoliko kilometara sjeverno od četvrti Loop. Zgrada je imala četrnaest katova a Ron i Kiro su stanovali na sedmom. Zgrada je imala dizalo. Kiro se svojim motoriziranim invalidskim kolicima svaki dan vozio otprilike osam stotina metara na posao. Radio je u Bermandyneu, neovisnoj tvrtki za obradu podataka koja je obavljala obračune za tvrtke koje izdaju kreditne kartice.

Kiro je bio sretan. Uživao je na poslu. Volio je svoj stan i volio je Rona. Kiro si je mogao priuštiti lijepu odjeću. Volio se oblačiti sportski, naročito je volio mekane vunene pulovere. (Tako sam opušten. Ovdje se samo odmaram. Mogao bih hodati da nisam tako opušten, ali ipak sjedim ovdje u ovoj stolici.) Njihovo je susjedstvo obilovalo etničkim restoranima, naročito tajvanskim, koreanskim, indijskim, vijetnamskim i njemačkim. Za Kiru je to bilo poput golemog švedskog stola. U većini restorana cijene nisu bile visoke, a budući da je pristojno zarađivao, on i Ron su često jeli vani.

69

I tako, iako se moglo činiti da se sve urotilo protiv Kire, on je u stvari bio zadovoljan svojim životom.

No sudbina je za njega čuvala još jedno iznenađenje. U petak navečer Kiro Ogata je završio svoj dnevni posao i onda se okrenuo svojem dodatnom poslu.

Petkom navečer Ron nije bio kod kuće. Poučavao je na večernjem tečaju o programima za razvrstavanje podataka na Sveučilištu Chicago od sedam do devet. I tako je Kiro počeo ostajati duže - sve do sitnih sati u subotu ujutro. Nakon nekoliko tjedana primijetio je kako uspijeva napraviti mnogo dodatnog posla jer u zgradi nije bilo nikoga pa nitko nije ulazio u sobu, uznemiravao ga i prekidao pitanjima. Svi bi otišli kući oko osam ili devet navečer, a modemi su bez ikakvih problema sakupljali podatke za ponedjeljak. Napokon je Kiro uvjerio i šeficu da mu da slobodan ponedjeljak u zamjenu za duži rad petkom navečer.

Ova je zgrada bila srce tvrtke Bermandyne Inc. Bermandyne je u ovom trenutku obrađivao baze podataka dviju nacionalnih tvrtki za kreditne kartice i nekoliko nacionalnih sustava za kupnju putem pošte. U tvrtki Bermandyne su se nadali kako će se proširiti i dobiti još novih korisnika.

Srce srca predstavljala je skupina poslužitelja i velikih računala. Programska podrška koja je upravljala sustavom sastojala se od najmodernije i najučinkovitije skupine programa . koje je razvila i instalirala tvrtka SJR DataSystems. Dvije stotine i dvanaest radnih stanica u zgradi bile su povezane na veliko računalo u podrumu.

Kiro je bio na položaju nadzornika, visoko iznad ljudi koji su samo unosili podatke. U ovom se trenutku bavio pojednostavnjenim načinom na koji su zaposlenici mogli imati stalni pregled o tome koliko su točno prekovremenih sati nakupili.

Kiro se volio igrati po sustavu.

70

Neposredno prije ponoći utipkao je pristupnu šifru YoYodine kako bi se priključio na glavno računalo u uredu. Na ekranu se pojavilo ime korisnika > i zatražilo njegov pristupnu šifru. U napadu bolesne duhovitosti pred godinu dana Kiro je izabrao now šifru. Napisao je:

šepav Stroj je odgovorio: lozinka >

Kiro je utipkao: kotači

Kiro je već ionako uživao što je sam u zgradi pa je pomislio kako bi bilo zgodno utvrditi je li sam i u sustav.

Tijekom dana uvijek je bilo preko stotinu korisnika. Utipkao je:

korisnici <POVRAT>

Na ekranu su se pojavile dvije šifre

šepav mama

Kiro je zatreptao. Mama je bila šifra Heddy Bloom, operatera sustava. Ona je uvijek odlazila u pet sati. Bila je iznimno učinkovita, daleko učinkovitija nego što bi se to moglo zaključiti kada se pogleda njezina plamteća crvena kosa i rumene usne. Obično bi sav svoj posao dovršila do tri sata a onda je ostatak vremena provjeravala radne navike drugih. Pričalo se kako je

71

snubi ozbiljna velika tvrtka i nudi joj velik novac. Kiri nije smetalo što ga nadgleda. Radio je dobro, a ne bi bio površan ni da nje nije bilo. No ne bi mu bilo žao kada bi Heddy otišla iz Bermandynea. Bio je njezin pomoćnik, barem nominalno, a ako ona otiđe raditi negdje drugdje on bi vjerojatno postao glavni operater sustava i plaća bi mu porasla.

Heddy je odavno otišla iz zgrade. Kao i svi drugi, uostalom. Modemske veze su bez nadzora nastavile sakupljati podatke.

No Heddy je bila na ekranu. Odgurnuo se od radne stanice i krenuo prema prozoru ureda. Prozor je gledao na malo parkiralište na kojem su mogli parkirati članovi upravljačkog kadra.

Potražio je Heddyn porše žive crvene boje, automobil koji je bilo lako uočiti.

Na parkiralištu nije bilo niti jednog automobila. Narav

no.

Zabrinuto se odvezao natrag do ekrana.

Napisao je pričaj mama. Istog je trenutka mama nes

tala s ekrana i na njemu je ostalo samo:

šepav

Kiro je bio zbunjen. Sudbina je postavila stupicu.

1

Howie se bio vratio i odmah je odgovorio na poziv. Zach reče: - Molim te, dođi k meni. Moram ti nešto pokazati.

Mnogo kilometara dalje u tvrtki Bermandyne nepoznati je operater podijelio ekran u dvije polovice. Gornja je polovica

72

predstavljala njega ili nju, a donja je predstavljala prostor na kojem je očekivao da će mama odgovoriti.

Zach je smjesta isključio sve druge sustave i prekinuo vezu.

- A ti si to čitala?

- Nisam ja kriva. Nisam zabadala nos gdje mu nije mjesto. Ispočetka ne, u svakom slučaju. No sada sam se suočila s problemom. Ne smijem dozvoliti da netko zloupotrijebi računalni sustav tvrtke kako bi učinio nešto nedopušteno.

- Čekaj malo - rekoh. - Ti, ti podaci. Možda tvoja tvrtka radi te poslove za nekoga? Na primjer, za tvrtku koja izdaje kreditne kartice?

- Ovo su bili najsvježiji, neobrađeni podaci. Na primjer, tvrtka za kreditne kartice koristila bi takve podatke za slanje obračuna. SJR ne radi takve obrade. To je samo unošenje podataka. Unos podataka zvuči poput obrade ako nisi vična računalima. No to je zapravo današnji oblik prijepisa. Ispunjavanje praznih mjesta. Stvari se s papira prenose na strojno čitljiv medij. U SJR-u razvijamo programsku podršku i proizvodimo opremu. Budimo realni, radimo znatno složenije stvari.

- U redu - rekoh. - Pusti me neka budem đavolji advokat. To bi mi moglo razjasniti neke stvari. Možda su to podaci koje netko u tvojoj tvrtki koristi za rad? Nešto slično vježbi? Ne znam kako to kažu računalni stručnjaci, ali ako netko u SJR-u želi razraditi i poboljšati programsku podršku za obračun ili nešto drugo, na primjer kako napraviti abecedni redoslijed, onda bi možda uzeo blok takvih podataka, zar ne?

- Suze, pa ti si zbilja mudra!

- No, nemoj pretjerati s komplimentima.

- Oprosti. Da netko to radi, podaci ne bi bili u ovom obliku. Ovo nije ravna, dvodimenzionalna datoteka. Znaš, to nije tekst koji se može čitati. - Primijetila je kako je blijedo gledam. - Vjeruj mi. Kada se obrađuju popisi koriste se riječi običnog jezika i brojke. Ovo je bilo šifrirano. Sakriveno. Nije bilo zaštićeno, ali je bilo sakriveno. A najvažnije je to što su se podaci odnosili na jučerašnji datum. Mi jednostavno nemamo podatke koji su tako svježi i toliko povjerljivi. A da ih i imamo, zašto bi analizirali pojedince?

76

- U redu. Recimo da je netko uistinu ukrao ovu bazu podataka iz neke tvrtke. Zašto? Kakvu vrijednost imaju ovi podaci? Što se s njima može učiniti?

- Bilo što! Mogu se iskoristiti za nekoliko stvari. Na ovaj se način može utvrditi što neka tvrtka prodaje, na primjer. Recimo da si suparnik i želiš saznati sve o tvrtki Marshall Field. Kako im posluje odjel za obuču, na primjer. Ako imaš veliku bazu podataka o prometu s kreditnim karticama u Chicagu za cijeli mjesec mogla bi izvući kupnje kod Marshall Fielda i na taj način doći do važnih tajnih podataka. Ako javno prodaju dionice saznat ćeš bolje od bilo koje posredničke agencije koliko robe prodaju.

- Dobro. Industrijska špijunaža. To mi se čini uvjerljivo. Što još?

- Pa, ako možeš ući u bazu podataka, a ne samo preuzeti podatke, pretpostavljam da ih možeš i promijeniti. Ovisi o tome kako i gdje uđeš. Možeš kupiti puno proizvoda, naplatiti ih a onda pronaći naplate i poništiti ih pa ćeš tako robu dobiti besplatno. Zapravo ćeš je ukrasti.

- To mi se sviđa. To mi se sviđa kao policajcu.

- Ali ako netko u SJR-u uđe u povjerljivu bazu podataka i koristi glavno računalo, našu moć i ugled, nema ograničenja za ono što može učiniti. To može biti bilo što. - Sheryl doda: Svijet se promijenio. Nekada je bilo potrebno imati komad papira pred sobom kako bi se nešto o nekome saznalo. Više nije tako. Suze, kažem ti ponovno, ako kriminalac ima pristup podacima koji su danas dostupni, nema kraja zlu koje može počinuti.

Prestala je govoriti. Čekala sam, ali kako nije nastavila, pozornije sam je pogledala. Sheryl je plakala.

- O Bože, dušo - obgrlila sam joj ramena. - Pa nije valjda tako strašno. - Automatski sam pogledala prema djeci kako bih provjerila jesu li potpuno zaokupljeni razgledavanjem.

- Da, tako je strašno.

- Oh, Sheryl - Sheryl nikada nije plakala.

77

- holim svoj posao. Volim i ljude, barem veliku većinu. No imam predosjećaj. Ali, to nije sve.

- Što još?

- Rekla sam maločas kako je dio svega teško dokazati. Evo. Mislim da se Howie, tip koji vodi Odjel za istraživanje i razvoj, nečega boji.

- Čega se boji?

- Ne znam. Poznajem ga sedam godina, Suze! On je drugi po važnosti u tvrtki.

- Hmm ...

- Mislim da se boji dvojice iz Službe sigurnosti koje zovemo Plavi kaputi. Prava su im imena Zach i Glen. Oni čine neku vrstu ekipe za rješavanje problema. Dean Utley ih zove ispravljajući, jer ih koristi za rješavanje problema. Vidiš, mislim da netko tko je blizak Deanu Utleyju koristi računalni sustav tvrtke za svoje planove

...

- Hoćeš reći kriminalne planove. - Da. Nadam se da ipak nije tako.

- Zašto misliš da je to netko blizak Utleyju?

- Ponajprije, ovo je vrhunska programska podrška. Nitko nema takve lozinke osim ljudi s vrha: Howie, Zach i Glen, i vjerojatno članovi Upravnog odbora. Lozinke je dobilo i nekoliko nas inženjera, samo privremeno, jer trebamo napraviti posao za Ministarstvo obrane. Uz to, lozinka za datoteku je utmost, a to sliči Utleyju. Hoću reći, ovo je pravi Dean Utley. Voli koristiti dio svoga imena, poput neke zagonetke. Jedna njegova lozinka je bila utopia. Sada ima jednu koju i ja povremeno koristim za njega, a zove se zutalors prema francuskom izrazu zut alors!⁴ Zbog "ut", znaš.

- Savršeno - rekoh neraspoločeno. - Pa možda to radi sam Utley.

- Ne, to sigurno nije Utley. SJR je njegova tvrtka. To mu ne treba. Ima milijarde. No lozinka potvrđuje kako je to si

' žut alors = baš me briga! (fr., nap. prev.)

78

gurno netko iz njegove blizine. Možda je to lozinka koju je davno odbacio i zaboravio na nju, a netko drugi ju je uzeo. Netko poput mene, jer ja puno znam o zutalors.

- Dobro. Pa zašto to ne ispričaš Službi sigurnosti? - Ali ja sam ušla u tu datoteku. Neovlašteno.

- Sasvim slučajno.

- No više nije bilo slučajno kada sam je otvorila, pretvorila je u drugi oblik i pogledala što je u njoj.

- No, dobro, ali to možeš obrazložiti. Možeš reći kako ti se učinilo da nešto nije u redu. Oni ti vjeruju, zar ne?

- Naravno. Tu radim otkako sam otišla iz Burroughsa, prije nego što je Burroughs postao Unisys. Deset godina, skoro jedanaest. Jasno da mi vjeruju. Kao i bilo kome drugom, uostalom.

- Pa onda?

- Suze, nisam sigurna da vjerujem Službi sigurnosti. Kako mogu znati tko ovo radi?

- A da odeš ravno Utleyju? Sve do vrha? - Oh, ne sada! Oh, ne!

- Kao da ga se bojiš ...

- Ne. Ne bojim ga se. Ali k njemu se ne ide s problemima. On ne voli loše vijesti.

- Jednom sam imala takvog narednika.

- K njemu bih mogla otići kada bih znala više. A mislim da bih to trebala i napraviti. Pokušat ću malo šetati po sustavu i vidjeti mogu li otkriti što se događa.

- Ne! Ne, ne i ne. Mislim da to nije dobra ideja. - Zašto ne?

- Netko bi te mogao otkriti. I povrijediti. Ako si u pravu, ako je ovo tako veliko, onda bi taj netko mogao biti nasilan.

- Misliš da bi me mogao fizički povrijediti? Ma, hajde molim te. Predugo si u Policiji. Najgore što mi se može dogoditi je da ću dobiti otkaz. A i to bi bilo prilično loše ...

79

- Sheryl, ne želim da se baviš istražiteljskim poslom. Nemoj po ovome dalje kopati. Ili prijavi na najvišoj razini ili sve pusti.

- Ne mogu zanemariti nešto kriminalno!

- Molim te. Imam o svemu ovome neki čudan predosjećaj. Ovdje ima dijelova koje ne shvaćam.

- Sada opet ti pretjeruješ.

- Ozbiljno ti kažem. Zbilja sam zabrinuta, Sheryl.

- Slušaj, evo kompromisnog rješenja. I prije nego što sam otkrila datoteku primijetila sam napetost između Plavih kaputa i Howieja. No nisam na to obraćala pozornost. Za to nije bilo nikakvog razloga. Sada kada sve ovo znam mogu ih malo bolje proučiti.

- Čekaj malo. Što time hoćeš reći?

- Večeras na zabavi. Mogu promatrati kako se ponašaju jedan prema drugome. A možda mogu postaviti i kakvo pitanje i vidjeti njihovu reakciju.

- Ne! Nemoj to raditi!

- Suze, neću učiniti ništa sumnjivo. Samo nešto istančano. - Molim te nemoj, Sheryl. Molim te.

Sheryl reče: - Hej, pa imaj malo povjerenja, znam što radim.

Što sam mogla učiniti? Nisam joj mogla reći kako uopće ne zna što radi. Poznaje ljude. Poznaje tvrtku. Poznaje računala. Ja sve to ne poznajem. Bojala sam se, iako za to nisam imala nikakvog uvjerljivog razloga. Sheryl izgleda nevino. No ona se ne treba pretvarati. Konačno, ona jest nevina. A bila je tako lijepa da su muškarci obično zaboravljali kako je pametna.

- Sheryl, obećaj mi nešto. - Što?

- Samo promatraj. Nemoj postavljati opasna pitanja.

80

1) ~ ' 1 1

Jesus Delgado je s Frieswykove autopsije otišao ravno u kafić u ulici Ashland i naručio abuelitu - vruću čokoladu, pripremljenu na meksički način sa cimedom i vrelim mlijekom. Vjerovao je kako je to jedini napitak koji bi mogao prevladati miris i okus smrti u njegovom grlu.

Otpio je gutljaj dok je još bila vrela i opržio jezik. No i to je bilo bolje od okusa mrtvačnice.

Jesus Delgado je bio izuzetno prilagodan Amerikanac meksičkog podrijetla. I njegovi su roditelji bili izuzetno amerikanizirani i cijelog su života živjeli u Chicagu. Njegovi djedovi i bake, a troje ih je još bilo živo, nisu bili toliko amerikanizirani, nekako pola-pola. A svi su oni trebali biti pametniji i nisu mu trebali dati ime Jesus.

Gotovo nitko nije njegovo ime izgovarao na meksički način. A čak i onda kada bi ga izgovarali Hejsus nije zvučalo engleski. Kada je počeo raditi u Policiji zbijali su šale s njegovim imenom. Policijska duhovitost! Sve je to čuo već ranije no oni su mislili kako su se prvi dosjetili.

Jesus je pijuckao čokoladu. Svijet već izgleda bolje. Miris mrtvačnice uzmiče.

Razmišljao je o slučaju Frieswyk. U svojem se istražiteljskom poslu Jesus uglavnom bavio brojevima. Oduvijek je želio biti policajac. Uistinu je vjerovao kako može pomoći ljudima. Policajci uvijek dolaze kada je ljudima teško. Možda te tada niti ne žele vidjeti, ali ako dobro obaviš svoj posao možeš promijeniti njihove živote. Kako je znao da se u Policiji sve uže specijaliziraju i uzimaju sve veći postotak ljudi s diplomom, u Chicagu je upisao tečaj računalnih znanosti. Nije si mogao priuštiti upis na sveučilište. Pokazao je spretnost u baratanju brojevima pa je tako završio na računalnim znanostima koje su ga opčinile, a na kraju je dogurao i do diplome. Njegov je mentor

81

osjećao obvezu upozoriti Jesusa kako u industriji može zaraditi mnogo više nego u Policijskoj upravi Chicaga. No Jesus Delgado je želio biti policajac i točka.

Ipak, Jesus nije želio sudjelovati u akcijama. Nije želio ići na teren, trčati ulicama, razvaljivati vrata, vikati: - Ruke uvis! - i sudjelovati u pucnjavi s preprodavačima droge.

On je bio policajac koji je ispravljao nepravdu. Policajac koji je hvatao prevarante. Znao je zašto to čini. Kada mu je bilo otprilike dvanaest godina njegov je ujak Lee (skraćeni oblik imena Felipe) nasjeo jednom prevarantu. Ujak Lee imao je rasadnik u Napervilleu gdje je uzgajao ukrasno drveće i biljke za prodaju na veliko. Tijekom petnaest godina, stambena područja Chicaga proširila su se i okružila rasadnik. Porezi su porasli. Postajali su sve viši i viši. Ujak Lee nije mogao zadržati zemlju, plaćati tako visoke poreze i zaradivati za život. I tako je prodao zemlju uz veliku dobit. Još dok su trajali pregovori o prodaji, počeo je tražiti zemljište dalje od grada, jer je želio preseliti cijeli posao zajedno sa sadnicama. Javio mu se posrednik za prodaju zemljišta koji je tvrdio kako ima dvije susjedne parcele od četrdeset jutara ispod tržišne cijene. Zemlja je bila tako jeftina jer je bila ispražnjena, tvrdio je posrednik, kada ju je država kupila za gradnju autoceste. No autocesta je bila preusmjerena zbog zaštite okoliša, na tom je putu bilo močvarnog zemljišta. Ustvari, nagovjestio je posrednik, izvorna je kupnja bila povezana s mitom i sada je ta zemlja postala pravo ruglo. Što prije je netko ugrabi i iskoristi, to bolje. Cijena je niska, a porezi još niži.

Opčinjen pričom, kartama planirane a onda odbačene autoceste, te zadovoljan kakvoćom zemlje Lee nije provjerio podatke o vlasništvu prije nego što je isplatio znatan novčani polog.

Prošao je tjedan a posrednik se nije javio. Prošao je još jedan tjedan. Nakon tri tjedna Lee ga je nazvao. Broj je bio

82

isključen. Pisao je na poštanski pretinac. Pismo se vratilo. Novac je nestao.

Bez zemlje na koju bi preselio sadnice po niskim je cijenama morao rasprodati biljke suparnicima.

Bez zemlje i nasada nije imao dovoljno kapitala da ponovno počne ispočetka iako mu je od prodaje ostalo još nešto novaca.

Policajci okruga Kane su na posljetku pronašli prevaranta slijedeći trag novca. No novac nisu nikada pronašli. A Jesusov ujak Lee sada radi za tvrtku koja se bavi uređenjem okućnica. Kosi travnjake i uređuje cvjetnjake.

Jesus mora priznati kako je Lee i dan danas onaj isti dragi ujak: optimist, voli prirodu, rado ide na utakmice s Jesusom. Nije se ubio nakon što je od zemljoposjednika postao najamni radnik. To nije bila takva tragedija. No ujak Lee se ipak promijenio. Uglavnom više nema toliko posla. Kada je imao rasadnik Jesusu se činilo kako ujak Lee nikada nije prestajao raditi. Cijepio je voćke, razvrstavao perunike ili vozio traktor. Zimi bi radio u staklenicima i proučavao kataloge sjemena kako bi odlučio hoće li ove sezone biti moderne ružičaste ili crvene pelargonije. Možda uopće neće biti moderne pelargonije, već neveni. Ovih dana mu je bilo često dosadno i tražio je razonodu. I pio je mnogo više piva.

Jesus je jako volio hvatati prevarante i lašce, otkrivati podvale, tragati za papirnatim lopovima, utajivačima, ljudima koji su primali mito. Bilo je to slično praćenju traga životinje. Jesusu su računalni ispisi, porezne prijave i čekovne knjižice bili karte do njihovih brloga. Novac se ne može premještati bez papirnato traga. A Jesus zna gdje treba tražiti. Prišuljao bi se prevarantu poput vuka i onda bi ga zaskočio.

U Policiji je bio poznat po tome što ima zlatnu ruku kada sjedne za tipkovnicu računala. No on bi se branio govoreći: - Ako su podaci dobri, ako je dobar program, ne možeš pogriješiti.

83

Pred nekoliko godina, samo nekoliko mjeseci prije nego su se rodile blizanke, Jesus je sa suprugom Elenom i svojim roditeljima putovao Meksikom. Put je bio zanimljiv, iako se on baš i nije snalazio u ulozi turista. Volio je svoj posao i nije trošio puno vremena razmišljajući o zemlji svojih predaka. Najviše su mu se dopali hramovi u prašumi koji su bili obrasli viticama debelim poput ruke. Izgubljena civilizacija.

U Nacionalnom muzeju u Mexico Cityju razgledavali su umjetnine civilizacije Maya. I odjednom je bio tu. On glavom, Jesus Delgado isklesan u kamenu.

Elena reče: - Moj Bože!

Stajali su ispred gipsane maske Pakala Velikog koji je bio isti Jesus, do najmanjeg detalja. Nije to bio samo izgled glave, već i položaj nosnica, kosa, oči, sve.

- Pa, bolje da sličim ovome, nego Pakalu Dovoljnom našalio se Jesus. No bio je dirnut. Znao je da ne izgleda kao Španjolac, a niti kao mješavina Španjolca i Indijanca kako danas izgleda većina Meksikanaca. Šalio se kako bi prikrio činjenicu da je cijelim tijelom reagirao na prikaz Pakala.

Oh da, mislio je dok je ispijao posljednje gutljaje čokolade. Ti su geni sigurno iskrivljeni kroz pokoljenja. Pakal Veliki sigurno ne bi bio papirnati, ne još bolje, računalni istražitelj. Kreće se jedino crtica na ekranu.

Poželio je naručiti još jednu čokoladu, no ipak se morao vratiti na posao. Ovo kopanje po nutrini prouzročila je svijest o nečemu što mu se dogodilo dok je gledao autopsiju. To mu se ukazalo samo jednom kada je upitao je li Frieswyk patio. Jesusa je jako, jako razbjesnio pogled na mrtvog policajca, ćelavog, obeščašćenog i u raspadanju.

U subotu ujutro opet je sjedio za Frieswykovim stolom. Iako je nedostajalo uredskog prostora, zamjenik načelnika Policije naredio je da Frieswykov stol ostane u onom stanju kako ga je on ostavio kada je otišao.

Uzorci za otiske prstiju su uzeti

84

s papira, tipkovnice, monitora, olovaka, škara, novčića, ljepila, čokoladica i svega drugoga, baš kao da se radi o mjestu zločina, iako nitko nije u to vjerovao. Sve je najprije fotografirano, stvari su složene i proučene a onda vraćene na mjesto gdje ih je Frieswyk ostavio.

Jesus uzdahne. Vrijeme Frieswykovog nestanka bilo je velika nepoznanica. Sada kad su ga pronašli, sve je i dalje bilo nepoznato. Jesus je sjedio na mjestu gdje je i Frieswyk sjedio kada je radio. Osvrnuo se kako bi pogledao što je Frieswyk svaki dan gledao na poslu. Ravno ispred njega na zidu je bio sat. Bilo je deset sati i četrdeset pet minuta. Jesus počne otvarati ladice. Sve je bilo kao i prije. Fotografija Frieswykove žene, ne, Frieswykove bivše žene, okrenuta licem prema dolje. Fotografija je bila u lijepom crnom plastičnom okviru. I iako je bila licem okrenuta prema dnu ladice, baš onako kako ju je Frieswyk ostavio, nije bila poderana, precrtana ili prerezana. Na licu nisu bili nacrtani brkovi. Jesus se pitao što znači taj prilično nježan postupak, ako uopće nešto znači. Je li se Frieswyk možda nadao kako će jednog dana opet biti zajedno? Jesus je bio sklon toj pretpostavci.

Jesus je nazvao gospodu Frieswyk. Gospođu Perry Frieswyk koja će uskoro postati Perry Frieswyk Murphy. Već je dvaput s njom razgovarao, ali možda se u međuvremenu nečega sjetila ...

- Nemojte misliti kako imam nešto protiv Dona - rekla je razvlačeći nekim južnim naglaskom. Možda je iz Arkansasa, pomisli Jesus. - Zbilja je bio izuzetno draga osoba kada sam ga upoznala.

- Da? A kako to mislite? - upita je kako bi je ohrabrio da nastavi.

- Pomislila sam, evo čovjeka koji će mi dati prostora, a istovremeno je jak i pouzdan.

- A nije bio takav?

85

- Pa, vidite, dogodilo se to da mi je zapravo dao previše prostora. Nikada ga nije bilo kod kuće, znate? Hoću reći, otišao bi na posao a ja nikada nisam znala kada će se vratiti.

- Eto, tako je to kada radite u Policiji.

- Ali, istražitelju Delgado, mislim da to baš i nije potpuno točno. Većina policajaca radi osam sati dnevno. Možda istražitelj poput vas radi i više. Ali, to se ne odnosi na sve. A Don, pa on je posljednjih nekoliko godina radio u uredu.

- Možda je bio neka vrsta uredskog istražitelja - to nije bilo daleko od onoga čime se bavio i sam Delgado.

- Pa, možda je bio a možda i nije, ali zbog uredskog posla sigurno nije smrdio na pivo kada bi došao kući.

- Vjerojatno ne.

- Naš je brak jednostavno došao do točke gdje je postao potpuno nefunkcionalan. I napokon sam si dopustila reći "do viđenja". Ponekad čovjek treba postupiti kako osjeća iako si možda odgojen tako da trpiš. Znate li što želim reći?

- Mislim da da.

- Mislim da ga je zbnjivalauloga muškarca. Na primjer, mislio je kako mora poslije posla izlaziti s dečkima i piti puno piva. No, u svakom slučaju sada je sve to gotovo.

- Jeste li se svađali?

- Zapravo i nismo. Svađali smo se jedino zbog toga što je mislio kako trošim previše novaca. Haljina tu i tamo, nešto sportske odjeće. Pa to i nije previše, zar ne?

- Hm ...

- Rekao mi je da trošim kao da sam vozni park. Nije li to smiješno?

- Što je time želio reći?

- Nije objasnio. Zapravo, tada smo se zbilja posvađali. - Kako to mislite?

- Pa, zapravo - zastala je, a Delgado je zamisli kako zabacuje kosu a onda se igra s pramenom. Ipak je brzo nastavila: - Zapravo, tada sam u njega bacila zdjelu s tjesteninom.

86

- Oh.

Razgovarali su još pola sata. S Jesusovog stanovišta od razgovora nije bilo velike koristi, osim što je potvrdio kako ona nije moguća ubojica. Jesus nije vjerovao kako je ubila muža ili naručila njegovo ubojstvo. Ona nije bila osobito strastvena žena, a kako se pravno rastala od Frieswyka prije nego što je nestao, nije imala nikakve financijske dobiti od njegove smrti.

Zagledao se u njezinu fotografiju. Sasvim lijepa žena, kose prebačene na jednu stranu. Pretaman ruž za usne. Pohlepne male oči s mnogo maskare.

"Kao da si vozni park!" Što je do vraga time htio reći?

1 ~J 1 ~f

Stan Deana Utleyja bio je smješten u zgradi John Hancock na visini od tri stotine metara. Bio je tako velik da nije bio pretrpan iako je u njemu bilo četrdeset ili pedeset zaposlenika s čašama u rukama. Prozori su omatali dnevnu sobu, blagovaonicu i radni prostor stana. Utley nije pokraj prozora stavio nikakav namještaj pa je boravak ovdje davao osjećaj lebdenja u zraku. Stan je bio toliko visoko da su stotinjak metara niže plovili oblaci, što je samo pridonosilo osjećaju kako stan nema veze sa zemljom.

Kao da to nije dovoljno uznemirujuće, nekoliko je inženjera do polovine napunilo sudoper u baru i promatralo kako se voda miče.

Sheryl je pogledala Roberta koji je mrzio ovakve zabave i rekla: - Idemo pogledati.

Stali su pokraj Henryja DeLuska i čovjeka kojega je Sheryl vidjela u Inženjerskom odjelu ali ga nije poznavala.

Voda

87

u sudoperu se polagano pomaknula u jednu stranu, malo se uzdigla a onda se vratila natrag i uzdigla se na drugoj strani. Zgrada se njihala.

Kada je vidjela dokaz osjetila je njihanje. Dok je stajala mirno, osjećala je kao da je svijet lagano gura odostraga, oklijeva, a onda se lagano odmiče od nje.

- Vjetar njiše zgradu - rekao joj je Utley u uho. Poskočila je.

- Nisam vas želio prestrašiti - tiho je rekao. No u sebi je znala kako je baš to htio. Volio se prikradati ljudima.

Robert upita: - Jeste li se navikli na stalni osjećaj kretanja? - U Robertovom se glasu osjećala zavist i srdžba.

Sheryl se ponada kako to jedino ona prepoznaje jer zna Roberta. Ali opet, možda će Utley biti oduševljen zavišću.

- Uzbudljivo, zar ne? - reče Utley. - No trebali biste osjetiti kako je to u vodenom krevetu.

Sheryl je proučavala stan i s pola uha slušala kako Utley razgovara s Robertom.

Stolić za kavu bio je napravljen od primitivnog računala. Bio je to stari Univac, dugačak metar i dvadeset, širok šezdeset centimetara i četrdeset pet centimetara visok. Na njemu je stajala velika staklena ploča. Univac je bio sastavljen od više nizova razvodnih ploča s vakuumskim cijevima u kavezu. Na staklenoj ploči na stalku od mahagonija stajalo je povećalo usmjereno na sitnu točkicu. Ta je točkica predstavljala dio računala koji danas obavlja isti posao kao i ogroman komad ispod staklene ploče.

Pokraj istočnog zida bile su posađene biljke. Više od polovice su zauzimali krotoni s čvrstim lišćem. Bili su živih boja, poput šarenih konfeta: crveni sa zelenim pjegama, žuto lišće s crvenim točkama, zeleno lišće s narančastim žilicama. Neki su listovi imali spiralan oblik. Neki su imali oblik srca ili janječeg jezika. Ostatak Utleyjevog vrta na nebu činilo je nekoliko desetaka

88

afričkih amarilisa. Tridesetak je cvalo, a četrdesetak je bilo podrezano. Sheryl ih nije osobito voljela iako su bili prekrasnih boja. To su neprirodne biljke. G~jetovi u obliku trublje, široki petnaest - šesnaest centimetara, sočni vrhovi, i pola metra visoke stabljike, debele kao palac, izdizale su se iz gomolja sličnih lopti za bejzbol. Ct~jetovi su bili boje krvi ili lososova mesa, zasićeno ružičasti i okruženi s tek dva, poput jezičca tanka lista.

Sheryl ih je smatrala pretjeranim, neskladnim i deformiranim. C~jetovi su bili preveliki za ostatak biljke, listovi premali. Poput genetski promijenjenih pilića s golemim batacima i pretjerano velikim prsima.

Kada je Robert krenuo po novo piće Sheryl je shvatila kako zuri u Utleyjev ured, veliku prostoriju u koju se ulazilo iz dnevne sobe. Kakva radna stanica! Pogledaj samo tu opremu...

Što će mu tolika oprema? pomisli. Pa tvrtka je udaljena manje od pola sata.

Okrenula se Utleyju: - Ovdje imate prekrasan ured! izgovorila je to kao pitanje.

- Pa, da. Ovdje mogu oblikovati proizvod pomoću računala i sve to poslati elektroničkom poštom tvornici u Japanu kako bi ga oni stavili u svoj sustav računalne proizvodnje, da bi mi onda poslali kalkulator koji su točno onakvi kakve sam oblikovao. To je slično izravnom robotskom sučelju. Nema nikakvog rasipanja ni greške. - Počeo je odlaziti.

Obično se rado hvalio. Zašto i sada ne bi bilo tako: Imate li ovdje izravnu vezu na Internet? - upitala je.

- Da, svakako. Ponekad moram raditi i kod kuće. - Nasmijao se i opet počeo odlaziti.

Sheryl je bila uporna. Sada je bila sve radoznalija. Imao je laserski pisac u boji, još jedan printer - prepoznala je sljedeću generaciju modela HP6, i još nekoliko jedinica posloženih od poda do stropa na posebno napravljenim policama.

Krenula je za njim: - Koristite X Windowse i NEWS sustav prozora?

89

- Uglavnom NEWS.

- Imate optičku pogonsku jedinicu koja se može izvaditi? Super! Odovuda možete upravljati cijelom tvrtkom. A pomoću prijenosnog računala možete gotovo sve i nositi sa sobom ...

No on se već okrenuo konobaru kako bi joj dodao novu punu čašu. Odlučno je promijenio temu i rekao: - Topli sendviči su gotovi. Želite li jedan?

- Ovo je dovoljno - reče Sheryl. Utley se okrene i ostavi je.

Osvrnula se i potražila Howieja Borkea. Evo ga, kao i uvijek odjeven je u traperice, bez obzira je li svečana prigoda. Prešao je sobu prema stolu s pićem, a Sheryl ga je slijedila pogledom. Glen Jaffee je stajao pokraj sjevernog prozora, a Sheryl je vidjela kako je Howie skrenuo kako bi ga izbjegao. Ne, to joj se nije učinilo.

Dok je gledala, Zach se približio stolu s pićem. Howie je ustuknuo i krenuo prema rascvalim biljkama. Zach krene za njim. Howie krene bliže prozoru, no Zach ga je i nadalje slijedio i stisnuo u kut. Sheryl je primijetila kako je Howie ustuknuo pola koraka. Zach je progonio Howiea i nešto mu je rekao, ali Sheryl je mogla čitati samo govor njihovih tijela. Howie je savio ruku a ispred grudi je držao čašu poput štita.

1 ~ 1 ~ 1

Kiro Ogata je bio toliko preneražen zbog sablasne lozinke mama u petak navečer da je u subotu rekao Ronu kako ima posla u uredu. Večerali su u tajlandskom restoranu, a onda je u osam sati otišao u zgradu Bermandynea.

Zgrada je bila potpuno prazna. Upotrijebio je svoj ključ kojim je mogao otključati samo ulazna vrata. Ako njime otvori

90

bilo koja druga vrata uključio bi se alarm koji bi dozvao čuvara u podrumu.

Kada je ušao u ured nazvao je Heddy. Rekao je kako je vidio ulaznu lozinku mama nakon što je otišla kući.

- Sinoć? - upita ona. - Ali ja sinoć nisam bila u uredu.

- To znam. To sam ti baš i rekao. Nisi radila nekakav posao zbog kojega si ostala uključena, zar ne?

- Naravno da ne.

- Onda je tvoju lozinku koristio netko tko to nije smio truditi se ne pokazati nestrpljenje.

Odvratila je: - To je nemoguće. Nitko ne zna moju šifru osim tebe i mene.

- Eto, netko ju je otkrio ili pogodio.

- To je smiješno. Nitko u Bermandyneu nema razloga takvo što učiniti.

- Možda daju podatke o kreditnim karticama korisnika. - Zbog čega?

Kiro nije znao na to točno odgovoriti: - Možda se žele domoći adresara bez plaćanja?

- Da, da, sigurno. To su zasigurno Rusi - rekla je rugajući mu se. - Ne, nemoguće. Sada imaju svojih vlastitih problema. Vjerojatno je u pitanju CIA. Oni uvijek žele znati što radi netko drugi.

- Heddy, nešto se sigurno događa. ITdio sam tvoje ime na ekranu.

- Možda ti se to samo učinilo. - Nemam toliko mašte.

Nastala je tišina. Osjetio je kako se složila s njim. - Heddy, možda bi u ponedjeljak trebala pustiti dnevnik svih u~cljučenih. Mogli bismo otkriti tko koristi tvoju lozinku.

- Nećemo moći to učiniti ako ta osoba sjedi za terminalom. Izgledat će kao da sam se ja priključila.

- Mogu pregledati datume zadnjih promjena na osjetljivijim datotekama - predložio je.

91

- Ako je netko samo čitao podatke datum se neće pro

mijeniti. - Zar nemaš datoteku o povijesti rada? - Da, Kiro. Naravno da imam.

- Pa onda napiši "povijest" i pogledaj posljednjih deset napisanih redaka.

- Moja datoteka o povijesti izbriše se nakon što se isključim.

- Možeš ipak pogledati. - Dobro. Dobro.

- Možeš ubaciti nešto u datoteku odjave kako bi pohranila povijest.

- Možda. Možda ću to i učiniti.

Evo, pokušao je. Kada je Heddy bila u tom svojem tako-sam-zaposlena raspoloženju nije je imalo smisla dirati. Ionako je htio to otkritisada. Kiro je mlad čovjek koji nikada nije uspio zadovoljiti svoju minimalnu dnevnu potrebu za pustolovinom. Nikada se nije mogao baviti sportom, nikada nije doživio osjećaj u kojem se nada u pobjedu mijesha sa strahom od promašaja, osjećaj od kojega se diže adrenalin a srce poskakuje.

Štoviše, u ponedjeljak neće biti u uredu. Mora ići na malu operaciju. Za njega to nije ništa neuobičajeno. Ide na operacije cijeli svoj život. Ova bi mu trebala produžiti lijevu Ahilovu tetivu, koja se iz nekog neobjašnjivog razloga polagano smanjivala pa su tako prsti njegove lijeve noge sve više stršali. Desna Ahilova tetiva je, iz jednako neobjašnjivog razloga, bila potpuno normalna. Odgađao je ovu operaciju jer mu to do sada nije predstavljalo poseban problem. Ionako nije mogao h~dati, pa kakvog je to onda imalo smisla? No došlo je do toga da mu je stopalo bilo gotovo potpuno isturenjeno prema naprijed pa je sklizalo sa stalka invalidskih kolica. Tada se složio kako je vrijeme da se nešto učini. Operacija je bila dogovorena za ponedjeljak pa će s posla izostati otprilike pet dana. Nije želio ostaviti

92

špijuna u sustavu dok ga nema, nekoga tko će kopati okolo i tražiti ono što želi. Želio je uhvatiti tipa.

Dobro, bogalju, reče sam sebi, smisli nešto! Tiznašmetodički razmišljati, stari. Možda nisi brz kao munja, ali si metodičar.

1 ~I 1 0

Kiro spusti slušalicu nakon nezadovoljavajućeg razgovora s Heddy. Bilo je već devet sati, a on je ogladnio od uzrujanosti iako je večerao. Otišao je do prostora za odmor rukovodstva i iz automata kupio dvije porcije tjestenine sa sirom, dvije coca-cole i tri čokoladicesnickers. Nema boljeg poticaja od ugljikohidrata.

Brzo je pojeo tjesteninu i popio jednu colu sjedeći na svojim kolicima za stolom. Drugu colu i čokoladice odnio je u ured.

Dovezao se do monitora i nakon kratkog razmišljanja

utipkao je naredbu koja je rekla stroju da neprestano ispisuje korisnike i uspoređuje rezultate s prethodnima.

Onda je zatražio da zvkom javi kada primijeti razliku.

Trenutno je jedini korisnik na ekranu bio

šepav

Bilo je devet sati i deset minuta. Kiro je jedini koristio sustav i očito je bio jedini u zgradi osim čuvara. Nije niti čudo, pa subota je navečer. Napisao je naredbu jer je namjeravao raditi nešto drugo dok se program nevidljivo vrti u pozadini. No bio je previše živčan da bi radio nešto drugo.

Sjedio je i čekao.

93

Pojeo je prvu čokoladicu. Odmotao ju je ne skidajući pogled s ekrana. Netko se može uključiti i isključiti za sekundu, iako zadnji put nije bilo tako.

Bio je uzbuđen. Mozak mu je pucao od napetosti, adrenalina, šećera a možda i malo, iako nije znao koliko, straha. U devet sati i dvadeset minuta Kiro je pojeo još jednu čokoladicu.

korisnici

Popio je cola-colu. Maglovito je primijetio kako jede više šećera nego obično. No morao je nekako zaposliti ruke dok su mu oči bile prikovane za pokazivač položaja na ekranu. U devet sati i trideset minuta pojeo je treću čokoladicu.

Gledaj to mjesto na ekranu. Gledaj to mjesto na ekranu. Nije bio toliko hipnotiziran koliko nagnan da promatra. Pred očima mu je blještala crtica na ekranu, čuo je tik-tak sata.

Poskočio je kada je začuo zvuk.

šepav mama

Kiro je poskočio prema tipkovnici i potpuno zaboravio kako je planirao brzo se odvesti iz prostorije i proći zgradom kako bi uhvatio osobu koja stoji iza ovoga.

pričaj mama

napisao je. Ekran se podijelio na dva paralelna dijela. Gornji je dio predstavljao njegov terminal. Donji je dio bio za odgovore mame. Gdjegod mama jest, na ekranu joj svijetli poruka:

pričaj korisniku šepav

94

Kiro je napisao:
Tko ste? Izvolite?
Nije bilo odgovora.
Tko ste?
natipkao je.

Prepolovljeni je ekran nestao. Na dnu ekrana pojavila se poruka:
razgovor prekinut na zahtjev korisnika mama

- Sranje! - povikao je Kiro i zgrabio upravljač kolica. Brzo je ustuknuo od radne stanice, izjurio kroz vrata ureda, niz hodnik. Već je znao kako na ovom hodniku nema upaljenih svjetala u drugim uredima. Mogao bi običi cijeli ovaj kat zgrade koja ima oblik slova U kada bi mogao hodati, ali ako želi spriječiti nekoga u bijegu mora krenuti od prizemlja.

Pritisnuo je tipku dizala. Zgrada je imala samo dva dizala. Oba su bila na prvom katu, niti jedno se nije kretalo kada im je prišao. Jedno se dizalo popelo po njega, a drugo je ostalo na prvom katu.

Kada su se za njim zatvorila vrata dizala klonuo je. Dok se spuštao prema prizemlju shvatio je kako neće ništa znati prije nego što se vrata otvore. Zamišljao je kako se dizalo zaustavlja, vrata se otvaraju i pred njim se pojavljuje nešto strašno. Netko prijeteći, opasan čeka da mu učini nešto strašno. Ubije ga? Puca u njega? Probode ga nožem? Izbaci ga iz stolca i na smrt izudara?

Vrata su se otvorila. Nije bilo nikoga.

Izvezao se van, motor je brujaio. Svjetlo drugog dizala je i nadalje označavalo kako je dizalo na prvom katu. Na ovom

95

katu nije bilo nikakvih znakova života. Nema ni žive duše, nikoga osim mene.

Odmah je požalio takve misli. Hodnik je bio tako dugačak i tako slabo osvijetljen. A ako pođe niz njega i pogleda u dva pokrajnja hodnika kako bi provjerio je li negdje upaljeno svjetlo ili su možda vrata otključana, više neće moći nadgledati dizala.

Morao je nekako označiti vrata dizala kako bi znao je li ih netko koristio dok mu nisu bila u vidokrugu. U sekundi se sjetio kako bi mogao u prorez između dvije polovice vrata staviti komadić papira.

No nije imao papira. Reče: - Sranje! - još jednom, ali ovoga puta puno tiše. Nije se pripremio. Pa on ipak nije tajni agent. U džepu je ipak pronašao nešto slično - novčanicu od jednog dolara. Mrzio je to raditi - u životu nije nikada poderao novac - no kako mu se strašno žurilo otrgnuo je komadić novčanice i bacio je na tračnice prvih vratiju a onda je to učinio i u drugom dizalu. Brzo se okrenuo kako bi osmotrio sjeverni hodnik. Za trenutak je pomislio kako bi mogao pozvati čuvara iz podruma. Ali što bi mu rekao? Da ga njegova radna stanica špijunira? Uostalom, tako bi izgubio dragocjeno vrijeme. Ne, ovo mora učiniti sam. Pa nije toliki bogalj!

Brzo se odvezao niz hodnik. Upaljena je noćna, slabija, rasvjeta pa je jasno vidio da niti jedan ured nije osvijetljen. Kada je došao do kraja hodnika približio se stubama

koje se vodile prema višim katovima. Otrgnuo je još komadić novčanice i bacio ga pred vrata stubišta.

Ako netko otvori vrata papir će odletjeti u stranu. Odjurio je prema prednjim vratima i učinio isto. Kiro je shvatio kako je netko već mogao otići kroz prednja vrata prije nego što je došao do njih, no imao je osjećaj kako se to nije dogodilo. Upitao se kako to zna. Očito je to bilo šesto čulo ili nekakav primitivni instinkt, nešto čega prije nije bio svjestan.

96

A onda se dosjetio. Zrak u predvorju bio je miran i topao. Vani je bila svježa večer s ožujskim povjetarcem. Da je netko nedavno prošao kroz ovaj ulaz, zrak ne bi bio miran i topao.

Odvezao se na kolicima do požarnih vrata na stražnjoj strani zgrade. Njih je ostavio za kraj jer je znao da su spojena na alarmni sustav. Da je netko tuda izašao začula bi se nevjerojatna buka. Vrata su bila netaknuta.

Kada je pregledao prizemlje Kiro se vratio do dizala. Oba je našao kako ih je i ostavio, zajedno s djelićima novčanice. Nitko nije došao niti jednim dizalom.

Ušao je u dizalo i krenuo prema zadnjem katu. Izašao je, stavio cipelu u vrata dizala kako se ne bi zatvorila, te kako nitko drugi ne bi mogao pozvati dizalo.

Iz sigurnosnih razloga u zgradi nije bilo brava koje se zatvaraju same, nije bilo brava s unutrašnje strane. Kada je zaposlenik bio u uredu nije mogao zaključati vrata. Kada je zaposlenik odlazio na kraju radnog dana, ili kada bi zadnji zaposlenik otišao iz prostorije u kojoj je radilo više ljudi, karticom su izvana zatvorili vrata.

Zbog toga su sva vrata trebala biti zaključana osim onih gdje se sakrila tajanstvena mama.

Hodnik je bio u polumraku. Nakon radnog vremena rasvjeta je bila tako programirana da je na hodniku bila upaljena svaka četvrta svjetiljka.

Kirin je plan bio jednostavan. Zgrada u obliku slova U imala je samo jedan dugačak hodnik u obliku slova U. Jednostavno će se provozati hodnikom od dizala prema sredini slova U i usput će iskušati sva vrata na

prednjem, odnosno južnom dijelu zgrade. Onda će krenuti uz zapadni dio slova U i iskušati ostala vrata, i tako dalje.

Vozit će polako, desnom će rukom probati kvake a lijevom upravljati kolicima.

Polako, stari. Ovo je barem lagano.

97

U početku je doista bilo jednostavno. Sva su vrata u južnom hodniku zaključana. Sva su svjetla ugašena. Polako je zujao hodnikom i isprobavao kvake, neprestano se osvrćući kako bi gledao ima li upaljenih svjetala u uredima ispred ili iza njega. Osvrtao se uokolo.

Osvrtao se uokolo. Gledao je preko ramena. Kolica su jako glasno zujala.

Svaki put kada je uhvatio kvaku njihov mu je zvuk glasno odzvanjao u ušima.

Sve glasnije.

Došao je do požarnih vrata na kraju zapadnog krila. Nije otvorio vrata jer bi tako aktivirao alarm, ali je opipao žice. Nije bilo ničeg neuobičajenog. Kiro je posegnuo iznad vrata izvijajući se iz kolica.

Onda se okliznuo.

Izgubio je ravnotežu i nije uspio dovoljno brzo sjesti na kolica, nije mogao stati na svoje iskrivljene noge. Kiro je bolno pao na pod pokraj požarnih vrata.

- Uh, sranje! - rekao je glasno, i istog trenutka požalio. Tajanstvena mama bi ga mogla čuti. Iskrivio se kako bi pogledao niz dug, polumračan hodnik. Ništa se nije pomaklo.

Progutao je slinu i pokušao procijeniti svoju nesreću. S poda se ne može podići u kolica a da se ne uhvati za prečku na požarnim vratima koja se zvala i prečka panike. Ako to učini aktivirat će alarm. Šefu se to ne bi dopalo. Noćnog čuvara ne može dozvati, no on ionako vjerojatno spava. U svakom slučaju nije želio uznemiriti nepozvanog gosta, želio ga je uhvatiti. Povrh svega tu je i njegova životno određenje: Ukolica se vraćam sam. Ne trebam ničiju pomoć!

Kolicima je upravljao pomoću ručke. Kada bi je pomaknuo naprijed i desno, kolica bi krenula naprijed i desno. Poluga za kočenje nalazila se na lijevoj strani sjedala.

98

Nespretno se vukao po podu i primaknuo se na oko pola metra do bočne strane kolica. Posegnuo je prema kolicima i uspio dosegnuti polugu. Gurnuo ju je prema natrag i tako pomaknuo kolica unatrag tridesetak centimetara, sve dok više nije mogao doseći polugu. Onda je opet otpuzao naprijed prema kolicima. Bio je tako prokleta bespomoćan! Osvrnuo se niz hodnik. Nigdje nikoga.

Ponovno je gurnuo polugu. Otpuzao je prema naprijed sustižući kolica.

Nakon devet takvih pothvata, on i kolica stigli su do vrata jednog ureda. Polagano je uzmicao i išao naprijed sve dok nije postavio kolica na pravo mjesto. Snažno je povukao kočnicu. Onda je desnom rukom zgrabio kvaku, koja neće uključiti alarm, a lijevu je ruku položio na sjedalo kolica. Podigao se uvis. Kada je bio u zraku okrenuo se i obrušio u kolica. Spašen!

Drhtao je. No, sada je na sigurnom.

Čekaj malo! Siguran od čega? Već je prije padao iz kolica. Možda i tisuću puta, pomisli. Znao se vratiti natrag. Nije izgledalo lijepo, no nije bilo niti opasno. Pa čega se onda bojao?

Bio je sam, ali nije se tako osjećao.

Pokrenuo je kolica koja su zazujala niz hodnik i osvrnuo se preko ramena, opet, opet i opet. Ništa.

Bio je prestrašen, ali tako mu svega, nastavit će s potragom. Kiro se uspravio. Zujao je hodnikom i isprobavao svaka vrata. Oči su mu bile širom otvorene, osjećao je kako mu uši strše. Svako mu je osjetilo bilo u punoj pripravnosti dok je metodički provjeravao svaka pojedina vrata na trećem katu. Ušao je u muški zahod i pregledao svaki pregradak, cijelo vrijeme prateći ostala vrata dok je ulazio u pojedini pregradak. Ništa. Malo je krzmao, a onda je ušao i u ženski zahod i provjerio sve pregradke. Prije nego što je izašao iz toaletnih prostorija pažljivo je izvirio i pogledao na hodnik, ali nitko ga nije čekao kako bi ga napao.

99

Vratio se natrag do dizala, uzeo cipelu i spustio se na drugi kat gdje je ponovno cipelom zaglavio vrata. Onda je provjerio sve sobe na drugom katu.

Isto je učinio i na prvom katu.

Onda je odzujao prema izlaznim vratima gdje je ostavio komadiće novčanice. Našao ih je točno tamo gdje ih je i ostavio. Vani je bila mračna noć. Vidio je svoj odraz u staklenim vratima. Iza njega se prostirao sablasni hodnik. Odras kretanja automobila ulicom izgledao je kao da se nešto miče iza njega u zgradi.

Naglo je udahnulo i okrenulo se. Zamalo je ponovno ispao iz kolica.

Nema nikoga.

Drhtao je. Noge su mu se tresle na osloncima kolica. Ništa se nije dogodilo i nikoga ovdje nema, a ipak je drhtao od nožnih prstiju do vrhova obrva.

1 J~ 1 1 1

Kiro je sam, kao što je mislio. No istovremeno, kao što se i bojao, nije bio sam.

- Imam ga - reče Zach. Na njegovom je ekranu svijetlila poruka:

pričaj korisniku šepav

A onda:

Tko ste? Izvolite?

Zach se zagledao u poruku. To sigurno nije Heddy. Na ekranu je pisalo: Tko ste?

100

Zach se istog trenutka isključio. - Bermandyne? - upita Howie. - Aha.

- Šepav, kaže. No, sigurno nam neće trebati puno vremena kako bismo otkrili tko je to.

- Dobro - Zach je bio uzrujaniji no što je htio pokazati. - Daj mi ispis cijelog prijenosa. A onda jedno vrijeme nemoj dirati Bermandyne. Pobrinit ću se za ovog tipa.

Howie je za nekoliko minuta u svojem uredu pozvao datoteku zaposlenika Bermandynea. Razljutio se kada je vidio kako o njima imaju vrlo malo podataka. O svakom tek nekoliko tisuća bajta. Nitko u SJR-u nije pomislio kako bi moglo biti važno prikupiti podatke o ljudima koji su bili tako udaljeni od SJR-a.

- Ali Bermandyne mora imati podatke o životopisu zaposlenika - reče Howie ekranu.

Sat na ekranu je pokazivao 21.42.03. - Trebamo saznati je li šepav još uvijek u sustavu. A to želimo saznati tako da nas on ne primijeti.

Ipak, vrijeme je bilo ključno.

Howie je brzo donio odluku. Prohujao je žicama između SJR-a i Chicaga i skliznuo u Bermandyne. U sustavu se pojavio kao glavni operater sustava. Dok je radio izgubio je osjećaj da još uvijek sjedi u svojem uredu. Brzi pokreti njegovih ruku i glave utihnuli su, a on se usredotočio na nešto s druge strane ekrana. Upitao je:

ph šepav

Sustav u Bermandyneu mu je odgovorio: Kiro Ogata. Sada je postao još odvažniji. Utipkao je

korisnici

101

Ekran odgovori

mama

Šepav, znači, nije više u sustavu. Izgleda da je Kiro Ogata otišao kući. Howie se obrati ekranu: - Dobro. Jer ne želim da ovo vidiš.

Howie pozva dvije datoteke: plaće u Bermandyneu i životopise zaposlenika. Plaće mu nisu posebno pomogle, iako je otuda izvadio adresu Kire Ogata, broj zdravstvenog osiguranja, kategoriju zaposlenja i visinu plaće. Životopis je pružao više podataka. Howie je saznao kada je Kiro počeo raditi, kakve je škole završio, čitav tijek njegovog boravka u Bermandyneu, uključujući i godišnje odmone i nekoliko neplaćenih dopusta za operacije, tu je bila cijela povijest bolesti, imena doktora s različitih potvrda o bolovanjima, činjenica da ne uzima nikakve nedozvoljene droge. Tu je stajao i podatak da će sljedećih pet dana biti odsutan zbog operacije u Sveučilišnoj bolnici.

Howie je morao još malo istraživati, no bio je potpuno siguran da je problem pod kontrolom.

- Kiro Ogata, izbrisat ću te - reče.

1 1 ~

Kath, Maria, JJ i ja igrali smo pogađanja krivca u subotu navečer dok su Robert i Sheryl bili na Utleyjevoj zabavi. JJ je pobijedio.

- Teta Suze - bockala je Kath - ti radiš u Policiji. Ti si trebala pogoditi krivca.

- Da, trebala sam, Kath. Ne znam što mi je.

Sumnjala sam kako je Kath namjerno pustila da JJ pobijedi. Kath je jako bistra i rado igra pogađanja. Ja jednostavno

102

nisam pogodila da je gospođica Scarlet počinila zločin nožem u blagovaonici. Meni se činilo kako brigadir Mustard ima više značajki ubojice.

Maria je sigurno razmišljala o nekom dječaku iz razreda, iako je radosno sudjelovala u igri. Maria će uskoro subotom navečer izlaziti i neće se više igrati s nama.

Nakon igre Kath je otišla čitati, a Maria je išla telefonirati prijateljicarna. JJ i ja smo otišli u dnevnu sobu. Namjeravali smo gledati televiziju. Donio je vrećicu čipsa. Najprije je ponudio mene.

- Hvala ti, JJ - rekoh. Onda sam započela igru koju je volio dok je bio mali i rekla: - Kako se zoveš, dječake? Pogledao me iskosa: - JJ - odvratio je.

- JJ. Lijepo ime. I ja imam sina koji se zove JJ. Kako ti je prezime?

- Figueroa - čitala sam osjećaje na njegovom licu. Bio je prestar za ovu igru. Imao je šest godina. Ali Isuse, stvarno se volio tako igrati.

Upitah: - JJ Figueroa? Kakva podudarnost! I ja imam krasnog sina koji se isto tako zove JJ Figueroa.

Howie je kirurškom preciznošću, kao da sjedi za terminalom u Sveučilišnoj bolnici, izvadio iz kartona podatak o Kirinoj osjetljivosti na metilparaben. Obnovio je zapis i prepisao nove podatke preko datoteke u glavnom računalu u podrumu središnje bolničke zgrade.

1 1 ~ 1 1

U ponedjeljak ujutro, petnaest minuta prije sedam sati u Kirinu je sobu ušla BeeGee Hart, medicinska sestra. Kiro je već satima bio budan. U stvari, bio je nemiran i jedva je oka sklopio cijelu noć. Sestra je priredila sve za operaciju i posjela Kiru na stolac za tuširanje koji su koristili invalidi. Stolec je imao rupe kroz koje je proticala voda.

- Dobro. Rečeno mi je da ste na redu u pola osam. Prethodnog pacijenta završili su za dvadeset minuta.

106

- Blago njemu. Je li preživio?

- Jeste li jutros ustali na lijevu nogu? - Hej, ja nikad nisam ustao.

- Znam - rekla je popustljivo. - Sigurno vam nije lako. - Niste vi krivi. Oprostite.

- Izvolite sredstvo za umirenje.

- Može li bez toga? - reče Kiro dok je uzimala injekciju s pladnja. Iako se stravično priviknuo na operacije nije volio dodatke uz njih.

- To je valium. Samo će vas malo opustiti.

- Oh, dobro, dobro - odvratio je. Bilo mu je svega dosta i nije imao snage prepirati se. Uostalom, ako malo zadrijema možda će strahote proći brže.

1 1 1 f~ ~

Dva su bolničara držala Kiru u sjedećem položaju na stolu. Njegove su tanke noge visile preko ruba. Anesteziolog je ugurao veliku šuplju iglu kroz mišić između dva Kirina kralješka. Kiro je samo malo zaječao. Znao je da će sve brže završiti ako bude što tiši.

Anesteziolog je osjetio nagli prestanak otpora pa je zaustavio iglu unutar hrptenjače kroz koju je prolazila kičmena moždina. Još djelić centimentra i igla bi probila niti kičmene moždine. Vrh igle ostao je u kičmenoj tekućini. U tu je tekućinu uštrcao bupivakan hidroklorid.

Ubrzo će Kirino tijelo od te točke niže otupjeti. Anesteziolog je dodao još malo valiuma u Kirinu venu i u 7.33 rekao je kirurgu: - Ovdje je sve u redu.

- Sada ćemo vas okrenuti - rekla je medicinska sestra. Operirat će mu stražnji donji dio lijeve noge.

107

Kiro promrmlja: - U redu.

Bolničari su okrenuli Kiru pazeći na iglu u veni.

- Kako se osjećate, gospodine Ogata? - upitao je kirurg. Kiro odvrati pospano: - Sasvim dobro.

Kirin je karton bio na pomoćnom stoliću. Prikaz cijele povijesti bolesti sjajio je mirno i autoritativno zelenim slovima na ekranu. Kirurg, bolničar, specijalizant, oba stažista i medicinska sestra pogledavali su na ekran na kojem su mogli mijenjati tekst nožnom pedalom kako bi im ruke ostale sterilne.

Kirurg je zasjekao duž Kirine noge odmah iznad pete sve do mjesta gdje se širio mišić lista. Specijalizant je držao hvataljku s jedne, a jedan stažist s druge strane. Zadaća je bila teška pa je zbog toga pomagao i stažist. Držao je Kirinu kožu odmaknutu u stranu s dvije naprave koje su sličile malim grabljama. Kirurg je namjeravao produžiti Ahilovu tetivu tako da je prereže dijagonalno, pod ovalnim kutem. Onda će razvući dijelove i ponovno ih spojiti.

Uskoro je trebao biti gotov, bez ikakvih problema. I zato je bio iznenađen kada je anesteziolog rekao: - Ne sviđa mi se njegov tlak.

Govorio je tiho jer je pacijent vjerojatno pri svijesti, iako izgleda kao da spava.

- Što je?

- Stotinu i deset kroz šezdeset pet. I dalje pada. - Imam još četrdeset pet minuta posla.

No nije mogao procijeniti hoće li uspjeti završiti. U sljedećih osamdeset sekundi Kirin se tlak spustio a srčani je monitor pištao.

- Počela je fibrilacija - reče bolničarka.

Kiru su odmah okrenuli na leđa. Spustili su stol za kardiopulmonarno oživljavanje a anesteziolog je počeo intravenozno uštrcavati 50 mg lidokaina s epinefrinom. Specijalizant je priključio napravu s kisikom. Medicinska sestra dodala je

108

još jednu intravenoznu injekciju, za slučaj da ne mogu doseći prvu. Stažist je primaknuo opremu za defibrilaciju. Stavio je jednu elektrodu između Kirinog drugog i trećeg rebra, na desni rub prsne kosti, a drugu iznad srca. Pogledao je prema kirurgu koji je kimnuo glavom. Sve je uradio dobro.

Kirurg je rekao: - Sad!

Svi su uzmaknuli a Kiru je streslo 200 džula.

Ako Sheryl pusti program koji bi jednostavno iskušao sve moguće kombinacije od dvadeset šest slova, velikih i malih, kao i brojeva od 0-9, trebala bi isprobati 63¹~ mogućnosti. Čak i kada bi imala program koji može ispitati deset lozinki u sekundi, trebalo bi 6,3 x 10¹⁴ godina, ili 600 trilijuna godina da ih sve isproba. A do tada će se svemir ionako raspasti ili izginuti od vrućine, ovisno o tome koju kozmološku teoriju zastupate. Mora pronaći način da što brže dođe do popisa kombinacija, nešto što njezin program može uraditi za manje od 600 trilijuna godina.

To može učiniti pomoću datoteka ph.

Tvrtka je u datotekama ph čuvala podatke o zaposlenicima. To su računalni dosjei. Imena djece zaposlenika, gdje žive, gdje su odrasli, koji su im hobiji, koje su škole pohađali, svi prijatelji, od čega boluju, što trenutno vole programirati, psi, mačke, zamorci - sve do čega su mogli doći. Budući da ljudi obično koriste riječi iz vlastitih života za lozinke, datoteke ph mogu skratiti posao programa za razbijanje lozinke.

Sheryl ima dobar program za razbijanje lozinki koji je prekopirala s mreže. Donijela ga je na posao na malo disketi. Sada je disketu stavila u računalo i pozvala program na ekran.

112

L

Sheryl je imala stotinu dvadeset osam kodova, koji su vjerojatno pripadali samom Utleyju, Zachu, Glenu, Howieju, ili članovima Upravnog odbora.

Trebala su joj samo dva ili tri pogotka, samo toliko da može malo zaviriti u datoteke i utvrditi koristi li netko sustav SJR-a za kažnjive poslove. Utleyju će otići s konačnim podacima. To ga neće usrećiti. No nije mislila niti da će se toliko razljutiti da ubije glasnika, da se tako izrazi. Da je samo sumnjičava mogao bi se na nju naljutiti, ali se neće naljutiti ako dođe s problemom i rješenjem. Ako mu pruži dovoljno podataka na temelju kojih će on moći dati otkaz varalici ili ga sudski goniti, sigurno će joj biti zahvalan.

Možda i jako zahvalan. Možda toliko zahvalan da će je unaprijediti.

Pozvala je i učitala na svoju disketu tvrtkine datoteke ph o Glenu, Howieju, Zachu, Deanu Utleyju, Crossleyju, operateru sustava u zgradi i Henryju DeLusku. Ovaj će materijal dati programu za razbijanje lozinki.

Nije bila sigurna koliko će programu trebati da prožvače sve podatke, proguta ih i probavi. To će vjerojatno trajati satima. No program će raditi potpuno samostalno. Ona treba samo dati zapovijed.

Ruka joj je zastala, prst se ukočio iznad tipke. Sheryl se smrznula. Nešto duboko u njoj nagovaralo ju je neka bude pažljiva. Čekaj! Razmisli! Razmisli! Zastala je.

Trebalo joj je pola minute da shvati zašto joj unutarnji glas govori Budalo! Ovaj program ne mora pustiti u uredu. Treba samo kopirati popis kodiranih lozinki zajedno s datotekama ph o Zachu, Glenu, Crossleyju, DeLusku i Howieju na disketu. Disketu će odnijeti kući ikod kuće, na sigurnom, pustiti program. Ako pronađe koju lozinku, tek onda će pogledati datoteke.

Na taj način neće biti izložena više no što je potrebno. Kopirala je kodove na disketu.

113

'1 1 1 '1 '1

Howie Borke je baš bio pri kraju ručka kada je ugledao Sheryl kako nosi pladanj u blagovaonicu. Prinio joj je stolac. Howieju se Sheryl sviđala. Podsjećala ga je na njegovu ženu. Howie nije očekivao da će se oženiti, djelomično i zbog toga što je bio nespretan i nije lako sklapao poznanstva sa ženama.

A onda je, u travnju, pred dvije godine žena po imenu Miranda ušla u tajlandski restoran u ulici Evanston kuda je često zalazio. Bila je sama i izgledala je tužno. Obuzet neočekivanom hrabrošću upitao ju je što joj je. Rekla mu je kako je upravo prekinula vezu. Koliko je dugo trajala veza? upitao je Howie. Šest godina, odgovorila je Miranda. A onda joj je Howie rekao: - To mi se čini kao dugačka bolest. - Nasmijala se. Zajedno su večerali. Ostalo spada u povijest.

Howie progovori: - Bok, Sheryl. - Bok, Howie.

Howie nastavi: - Vidim da si uzela salatu od morskih rači

ća. I moja žena to najviše voli. Bila je ovdje nekoliko puta. - Govorio je brzo, a tako se i kretao, brzim točnim pokretima. Howie sličijevjerici, pomisli Sheryl, ne, lisici, vitkoj lisici.

- A ti si odabrao najveću koncentraciju kolesterola. Howie se naceri na ostatke svojeg hamburgera sa sirom i pečenog krumpira: - Uživam dok još mogu - odgovori.

- Dobro, Howie, to su tvoje arterije. - Potpuno si u pravu.

- Mislila sam da si u Policijskoj upravi.

- Da. Malo sam tu malo tamo. Zato i jedem ovako rano. - Je li sustav već instaliran?

- Da, jest. Još ima nekoliko problemčića. No postavljen je i radi. Već od nedjelje, samo su neke radne stanice još uvijek mrtve. Zar ne misliš da bi murjaci trebali biti mirni tipovi?

- Da, pretpostavljam da bi.

114

- Čak štoviše, flegmatični. Mirni u svakoj situaciji. - Valjda.

- Ti bi onda trebala vidjeti tog Heidemu. Hladnokrvan tip, izgleda potpuno miran. No ova ga je ugradnja dovela na rub živčanog sloma. Govori mi o različitim problemima, najprije sasvim tiho, a onda mu glas postaje sve viši. Cijelo vrijeme drži ruke skupa kao da moli. Čvrsto ih stišće. Vrhovi njegovih prstiju sasvim pobijele. A on nije bilo tko, on je tamo glavni policajac. Zovu ga zamjenik načelnika.

- Zašto je tako uznemiren?

- Nema posebnog razloga. Dvije ili tri postaje nisu spojene. Od ukupno dvadeset pet! Ponekad neki poziv bude pogrešno usmjeren.

- Na primjer, dogodi se zastoj na sjevernoj petlji a poziv otiđe u postaju na južnoj petlji?

- Da.

- Ali, Howie. Ja sam na njihovoj strani. Upravo zbog takvih stvari policajci i moraju biti zabrinuti.

, ~ Možda. Možda si u pravu - Howie ustade. - Vidimo se. Idem opet murjacima.

Osjećao se bolje. Sheryl je bila za to zaslužna.

1 ~ ~ ~ ~ pJ

Sheryl Birch ustade od stola i duboko udahne. Pet sati. Vrijeme odlaska. Ispružila je ruku i uzela disketu. Na njoj su bile kopirane datoteke ph o Howieju, Utleyju, Zachu, Glenu, DeLusku i operateru sustava.

Disketa joj se učinila teža no obično. Rekla je naglas: Glupost!

Stavila je disketu u torbu, izašla iz ureda i zaključala vrata.

115

Osjećala je kako joj je torba teška. Tiho se pridružila koloni ljudi koji su odlazili. U dizalu je izmijenila nekoliko riječi s Jimom Wuom. Dizalo se zaustavilo na drugom katu i u njega je ušao Crosley, operater sustava. Torbom mu je dodirnula bok.

Nitko nije mogao ni slutiti što nosi u torbi.

1 ~ ~ ~ ~ 1

- Oh, vi zbilja imate izuzetnu sreću, istražitelju Delgado

- oduševljeno je govorio Teddy Sofran. - Betty mi je poslala uzorke izmetina - Jesus se na te riječi stresao. - Naime, upravo sam proveo dva tjedna na seminaru iz forenzičke botanike u Institutu za biologiju organizama. Znaite, biljke. Betty se uglavnom bavi krvlju i sjemenom.

Teddy Sofran je imao okruglo ružičasto lice i veselu crvenu kosu koja je rasla na sve strane. Jesusa je podsjećao na rotkvicu. Jesusu je bilo drago što je Teddy, iako radi u laboratoriju, istovremeno i policajac, pa ako postane previše mladenački bezobrazan, Jesus ga može ukoriti. Ipak je mirno rekao: - Zašto? Kako vam pomaže taj seminar o biljkama?

- Vidite, imamo ostatke biljaka u sadržaju crijeva. Ali pitanje je kakvih biljaka? A ja vam to mogu reći.

- Ah. Dobro.

- Inače rezultati nisu tako brzo gotovi, a konačno, ipak se radi o uzorcima izmetina. To je uglavnom mikroskopski posao. Za kulture nam treba nekoliko dana. No, ovo je izuzetno zanimljivo. Gotovo knjiški primjer. U stvari, mislim da ću o ovome napisati članak. Naravno, moram dobiti dozvolu odozgo. Teddy je primijetio izraz nestrpljenja na Jesusovom licu. - Hm, evo što imamo. Znaite, razina raspadanja je vrlo visoka. Pa leš je bio toliko dugo u vodi.

116

- Hoćete reći da se sadržaj u Frieswykovim crijevima

raspao? - Pa, naravno. Vjerojatno ste za vrijeme autopsije vidjeli koliko se plinova nakupilo.

Jesus se trgnuo i potvrdio: - I zato mi ne možete reći puno o tome što je jeo.

- Pa, to je baš zanimljivo. Već vam je patolog, doktorica Chen, sigurno rekla kako u želucu i gornjem dijelu crijeva nije bilo nikakve hrane.

- Tako piše u izvješću koje mi je poslala telefaksom.

- Treba dakle znati da je prošlo nekoliko sati od trenutka kada je jeo do trenutka kada je umro. O tome možete pitati nju, ali budući da je sadržaj bio u zadnjoj trećini tankog crijeva, rekao bih kako možete pretpostaviti da je prošlo dvanaest sati.

- U redu. Prošlo je dvanaest sati.

- A to znači da ću vam pokazati ono što je pojeo toliko vremena prije nego što je umro.

- Što ćete mi pokazati? - Jesus nije dopuštao da mu se na licu pojavi izraz uzbuđenja. Ako pronade nešto o tome što je Frieswyk pojeo prije nego što je umro, može pokušati otkriti gdje je Frieswyk jeo prije nego što je umro. Neki su slučajevi razriješeni i s tako malo podataka. Radio je na slučaju koji je riješen na temelju origana na pizzi.

Teddy ga je odveo k stolu. Na njemu je bilo nekoliko mikroskopskih stakalaca i nekoliko fotografija na smeđem omotu za spise. Teddy je stavio stakalce u mikroskop, malo je petljao oko svjetla, a onda ponosno ustuknuo korak unatrag i rekao: Pogledajte!

Jesus pogleda: - Mogu li namjestiti ...? - upita pokazujući prema tipki za podešavanje.

- Naravno. Samo dajte.
- Što je to? Izgleda kao hrpa igala.
- Kristali. Iz stanica ananasa. Uvećani pet stotina puta.

117

- Oh. Fino, to je dobro - Delgado je zapravo bio razočaran. Što može početi s prokletim ananasom?
  - Ne, nemojte nikuda ići! To nije sve. Pogledajte ovo!
  - Hm, da. Pa, ovo izgleda kao, ovaj, kao kristalni luster. Ne, grozd staklenih kugli ...
  - To je stanica kruške. Uvećana stotinu i pedeset puta. - Ma nemojte! Pa to je zbilja zanimljivo!
- Teddy je bio zadovoljan kako su njegova otkrića dobro prihvaćena: - A sada, sljedeći je uzorak iz skanirajućeg elektronskog mikroskopa: Imam fotografije. - Iz hrpe je izvukao dvije fotografije: - Ovo ...
- Izgleda poput tripica - Jesus je mrzio tripice.
  - Da, izgleda slično tripicama, ali to je zapravo meso trešnje. Osobno mislim da je tu bio i komadić breskve, ali je bio previše razgrađen. No, dobro. Nema veze. I što nam sve to govori, istražitelju?
  - Pretpostavljam da je jeo kruške i trešnje, grožđe i ananas. Voćna salata.
  - Ne, ne, razmislite! - Ne znam.
  - Hajde. Znae što čine ovi sastojci.
  - Ali to može biti bilo što - Jesus je baš htio pljusnuti mladića kada je dobio inspiraciju pa progovori: - Oho! Voćni koktel! Voćni koktel iz konzerve! Mali narezani komadići u sirupu!
  - Tako je! - poviče Teddy. - Znao sam da ćete se dosjetiti! - Hvala vam! - dječakovo je oduševljenje bilo zarazno. - Pronađite tko mu je poslužio voćni koktel i razriješili ste slučaj !
  - Pa, ne mora biti baš tako. Ali i to je početak.
  - To je otprilike sve što vam mogu reći iako je uz to sigurno jeo i nešto drugo. Zbilja mi je žao.
  - Hej, nemojte se time opterećivati. Ovo je odlično!

118

- Jesus Delgado je sav sretan otišao iz laboratorija. Po prvi put u ovih pet tjedana nešto je saznao. Zastao je ispred središnjeg ureda i upitao se: Što sam zapravo saznao?
- Okrenuo se i vratio natrag do telefonskih govornica u predvorju. Stajao je pokraj telefona kako mu ga ne bi preoteo neki drugi policajac dok je tražio po svojoj maloj crnoj bilježnici. Tamo su bili telefonski brojevi kuće i posla Perry Frieswyk, bivše Frieswykove žene. Odlučio je početi od nje.
- Gdje je jeo? Kako bih to ja mogla znati? - čudila se Perry Frieswyk.
  - Pa, na primjer, dok je radio. Dugo ste bili u braku. I svaki je dan ovdje radio. Na uglu Jedanaeste i Statea. Je li ikada spomenuo neko mjesto?
  - Koliko se ja sjećam nije.
  - Je li možda nosio ručak od kuće?
  - On? Nikada - nasmijala se. - Nije znao kuhati. Nije si znao napraviti niti običan sendvič s maslacem a da ne probije rupu u kruhu. Ja sam se iselila prije godina dana. Možda niti nije nigdje jeo s tom svojom glupom dijeteom.
  - Dijeta? Niste spominjali nikakvu dijeteu. - Niste niti pitali.
  - Istina je. Kakva je to dijetea bila?
  - Taj se čovjek debljao i kada nije jeo ništa. Naravno, možda bi pomoglo da se odrekao piva. Kada smo još bili u dobrim odnosima, i otišli u neki prekrasan restoran, on bi naručio svježi sir.
  - Aha. Pa, hvala vam. Recite mi još nešto. Je li Joe volio voćni koktel?
  - Volio? K vragu, ne. Mrzio ga je.
  - Ah tako. Dobro - Jesus je bio razočaran.
  - Baš zbog toga ga je jeo u ogromnim količinama. Pretpostavljao je kako će manje jesti ako mu ne prija.

119

- Ma nemojte? Pa to je sjajno!
- Nastala je kratka stanka, ali je ona očito odlučila kako ne razumije šalu, ali ga ništa ne želi pitati. Nastavila je:
- U restoranima je najradije naručivao svježi sir i voćni koktel. Isuse! Na svijetu ima toliko divne hrane u kojoj možete uživati, a on jede to sranje. Istražitelju Delgado, jeste li ikada pomislili koliko ružnih stvari ljudi dobrovoljno rade sami sebi?
  - Da. Da, često sam o tome mislio.
  - Pretpostavljam da jeste - dometne Perry Frieswyk. Vi ste osjećajan čovjek.

'1 0 ~ ~ 1 ~J

Te je večeri za stolom bio i malopreviše osjećajan. Elena, njegova žena, ranije je dala večeru blizankama: pečene hrenovke i salatu od krumpira (i tko kaže da nisu potpuno amerikanizirani?) i jagode sa sladoledom od vanilije za desert. Elena je imala problema s tom amerikanizacijom. No Jesus nije imao takvih poteškoća, usprkos problemima s imenom.

Jesusu je priredila kuhanu meksičku večeru. Ovo zvuči obeshrabrujuće samo za one koji poznaju englesku kuhanu govedinu s povrćem. Meksičko se jelo spravlja od pečene ovčetine (a pokušaj samo nabaviti ovčetinu u ovoj kulturi, govori Elena, jer ovi ljudi misle da je za njih dobra samo janjetina), koja se stavlja u lonac zajedno sa zeljem, krumpirom, rajčicama, dvije kisele jabuke, čilijem, origanom, te s malo repe, luka i mrkve. Sve je to trebalo lagano pirjati barem četiri sata.

Elena je s pravom bila ponosna na priređeno jelo. Za desert je poslužila kolač od marelica u slatkom tijestu s cimetom. A nakon toga je uslijedilo pitanje.

- Blizanke imaju četiri godine. Znaš li što bih željela kada na jesen počnu ići u školu? - Tiho je sjedila za stolom i gledala ga.

120

Jesus je vidio kako je stvar ozbiljna no nije znao što treba reći. I zato je samo odgovorio: - Ne, što?

- Željela bih se prijaviti u upravu. - Kakvu upravu?

- Isuse, ma što misliš koju upravu? Policijsku upravu. - Aha. Hmm.

- Što to znači?

Kroz Jesusovu su glavu prolazile najrazličitije slike. Uzorci izmetina. Pjena iz nosa i grla. Napuhani trbusi i bedra koja počinju zeleniti od raspadanja.

- Mislim da to nije dobra ideja - reče. - Dobra ideja? Dobra ideja?

- Pa, ne.

- Nisam te pitala misliš li je li to dobra ideja. To je moja ideja. Rekla sam što bih željela raditi.

Jesus je znao kako je u neprilici. Velikoj neprilici. No nije si mogao pomoći. Morao je reći što misli. A znao je kako će to samo pogoršati stvar.

- Hajde, Elena. Ne želiš to raditi. - Upravo sam rekla kako želim.

- Ne želiš to raditi. Ružno je.

- Ružno? Ružno? Misliš da nije ružno brinuti se o dvoje djece koja imaju želučanu prehladu, mijenjati isповраćane i posrane plahte? Misliš da porodajni bolovi nisu ružni? Misliš li ...

- Nisam to mislio. Htio sam reći, kada si policajac, gledaš svijet s najružnijeg motrišta.

- A ti se s tim možeš nositi, pretpostavljam, a ja to ne bih mogla?

- Ali, molim te, dušo. Stani malo. Samo ti govorim kako bih te od svega toga želio zaštititi.

- Dolaziš doma nakon radnog dana dugog dvanaest sati i izgledaš, čovječe, kao da si zagrizao pravi slučaj. Nisam te vidjela tako proketo ... tako proketo žestokog već jako dugo. A to nije zbog tvojega posla, pretpostavljam?

121

- Dušo, radim na jednom slučaju i samo ga želim riješiti. - A on te zaokuplja.

- Pa, da. Sada me očito zaokuplja.

- Pretpostavi da bih i ja željela tako nešto.

- Prokletstvo! Pretpostavi kako ja mislim da je to opasno? - Ah sada ćemo se početi ponašati šovinistički, ha? Moraš se brinuti za ženu!

- Dobro, a zašto ne?

- Dakle tako! Ti i tvoj prokleti meksički muški pogledi na svijet! Kočoperiš se poput pijetla!

- Elena, ti ...

- Ja sam iz Puerto Rica, ne iz Meksika! I ponosna sam na to! - ustala je od stola.

- Molim te. Elena, o tebi ovisi dvoje djece!

- A to nisu i tvoja djeca? Ti uopće nemaš djece, pretpostavljam?

- Prokletstvo! - I on je ustao i izjurio u kuhinju po pivo. Predosjećao je kako će večeras spavati na sofi.

1 !~ J~ ~ 1 1

U ponedjeljak sam se vratila nakon druge smjene, koja traje od sedam ujutro do tri poslije podne. JJ je ubrzo nakon toga stigao autobusom pa sam jedan sat provela s njim čitajući Knjigu o Ozu.

Onda sam svima spremila večeru. Robert neće doći na večeru. Morao je raditi u jednoj od svojih kemijskih čistionica jer se jedan zaposlenik razbolio. Stavila sam u pećnicu pile u umaku od limuna, origana i češnjaka. Bilo je skoro gotovo kada je Sheryl došla kući s posla.

Nakon večere Sheryl mi je ispričala kako će noćas probiti lozinke.

122

- Sheryl, izlažeš li se ovako opasnosti?

- Ne. Naravno da ne. Ne radim to na poslu. Doma sam. - Pretpostavimo da dobiješ lozinku. Što onda?

- Ovaj ... - Sheryl!

- Onda ću pogledati u datoteku na poslu kako bih vidjela o čemu se radi.

- O Bože!

Jesus i Elena bili su i dalje posvađani kada je u utorak ujutro otišao na posao. Jesus nije volio otići kada se Elena ljuti, no kada joj je pokušao prići okrenula se od njega. Možda je mogao sve popraviti da je rekao: - Pobjedila si. Samo naprijed. Budi policajac. - No na to se nije mogao prisiliti.

Elena je bila u pravu kada je rekla kako ga je ovaj slučaj zaokupio. U pola deset je već skoro zaboravio da Elena postoji, jer je uzbuđen slijedio trag svježeg sira i voćnog koktela.

Došli su rezultati i drugih laboratorijskih analiza. Jesus ih je prelistao. Nema etanola, čak niti u očnoj jabučici. Znači, Frieswyk nije pio. Ako je i popio pivo to je bilo davno. U bronhijima su pronađeni tragovi peluda. Mora otkriti kakvog. U svakom slučaju, gdje je mogao naići na pelud u ovo doba godine? Staklenik? Botanički vrt? Cvjećarnica, u kojoj je kupovao cvijeće za Perry? Uzet će fotografije mikroskopskih nalaza i pokušati ustanoviti vrstu peluda. U ovom je trenutku teško nešto reći. Jedna neobična stvar - laboratorijski kemičar misli kako je Frieswyk duže vrijeme prije smrti bio bez tekućine. Urin u mokraćnim kanalima bio je prilično koncentriran. Teško je biti siguran nakon toliko vremena, upozorio je kemičar, ali ipak ...

Dobro, ja sam Frieswyk, pomisli. Ne znam pojesti nešto ukusno. Želim samo običan svježi sir i vaćni koktel. A i cijena treba biti pristupačna.

126

Kod Henryja, gdje su servirali hamburgere, izlog je bio prekriven dvadeset godina starom prašinom, a zidovi s dvadeset godina naslaga masnoće, konobarica ga je pogledala kao da je poludio. - Sendviči - reče - hamburgeri. - Nemate salate?

Olovkom se počela po glavi. Narančasta joj je kosa bila tako rijetka da joj se vidjela lubanja: - Nitko ne voli salate - odvrtila je.

'1 ~ ~ 1 1

Jesus zakorači na ulicu State. Odjednom se ukočio i udario po čelu.

- Idiot! - reče. Taksisti ga je zaobišao trubeći. - Budalo! - reče taksist.

Približavao se autobus. Zbog prometa iz drugog smjera neće moći zaobići Jesusa. Naglo je zakočio, stao i zatrubio.

Jesus ga nije čuo. Okrenuo se i odjurio natrag u policijsku postaju.

Na trinaestom katu Policijske uprave je kafeterija. Nitko o njoj nikada ne razmišlja, jer nitko ili rijetko tko ima tako ograničen ukus da bi tamo zalazio. Tamo su zapravo bili samo automati i možda jedno kuhano jelo koje je bilo jedva probavljivo.

Gledao je automate i onda ugledao jedan s malim plastičnim kutijama svježeg sira i malim plastičnim kutijama s voćnim koktelom. Držali su ih na hladnom u, Bože dragi, istom automatu.

Obuzela ga je sreća kao da je pronašao zakopano blago. Kako bi sreća bila potpuna trebao je još samo pronaći nekoga tko je vidio Frieswyka onoga dana kada je nestao.

127

Ovdje su obično radile dvije osobe. Jedna je bila Molly Wilson koja je kuhala ili prigrijavala topli obrok. Druga je osoba Barmy Mason, podvornik. Molly je nosila bijelu uniformu. Bila je jako debela i često se smiješila. Barmy je nosio radno odijelo, izgledao je kao kruška i često se smiješio. Oboje je potvrdilo: Naravno, poznamo Frieswyka.

- Je li jeo ovdje?

Molly reče: - Da, pa kako bismo ga inače poznavali? Jesus upita: - Zna li je bio ovdje četrnaestog veljače? Na Valentinovo?

Oboje odgovore: - Šalite se? - Znači li to da se ne sjećate?

Molly zapita: - Zna li vi što ste radili četrnaestog veljače? To je bilo davno!

- Dobro, dobro. Ali, kažete da je često ovamo dolazio? - Da, tako je - ozbiljno je kimnuo Barmy.

- Dolazio je ovamo ručati četiri ili čak i pet puta tjedno. - U koje je vrijeme obično dolazio?

- Oko dvanaest - živahno odvrati Molly.

1 0)~ 1 1 '1

Dvanaest sati! Sada ima točno vrijeme smrti. U ponoć četrnaestog ili vrlo rano ujutro petnaestog veljače.

Ubijen je oko ponoći! Ovo je znatno kasnije no što je pretpostavljao Jesus ili bilo tko drugi na temelju ono malo poznatih činjenica. Pretpostavili su kako je Frieswyk otišao iz postaje, iako nisu znali kada je to bilo, nešto mu se dogodilo odmah nakon toga i ubrzo je ubijen.

To znači da Frieswyk nije otišao niti je odveden jako daleko. Frieswyk je ručao u policijskoj kafeteriji, jadnik. Onda

128

se vratio u ured. Sigurno se vratio, ljudi su ga vidjeli tamo još u pola dva. Onda je izašao i rekao kako ima sastanak.

I odšetao je u vječnost.

Dakle, budući da je ručao oko podneva i umro oko ponoći ...

Gdje je bio sve to vrijeme?

1 ~ 1 ~ Jf ~ ~

U utorak ujutro Sheryl je krenula na posao s malom disketom u torbi za spise. Bila je toga intenzivno svjesna dok je hodala pokraj čuvara, Lena, koji je pozdravio: - Jutro, Shurl. Unijela ju je u dizalo.

Zach i Glen ušli su u dizalo iza nje.

Nekoliko sekunda nije mogla prepoznati osjećaj koji ju je obuzeo.

- Bok, Glen. Bok, Zach - rekla je.

I glas joj je zvučao drugačije i sve dok oni nisu odvratili: - Dobro jutro, Sheryl - na svoj uobičajeno poslovan način nije bila svjesna što nije u redu.

Bojim ih se, pomisli. Kao i Howie. Ali odmah je pomislila i Baš glupo! Ne mogu mi ništa učiniti.

Kada se nagnula prema naprijed kako bi pritisnula tipku za treći kat, Zach se nagnuo preko njezinog ramena i pritisnuo četvrti kat. Rukom joj je okrznuo obraz. Pazila je da ne ustukne. Uspravio se, ali još uvijek joj je bio jako blizu. Onda je shvatila kako zapravo uopće ne može vidjeti Glenu. Stajao je iza nje, izvan vidokruga.

Nasmiješila se Zachu. Torba za spise u kojoj je bila disketa doticala joj je koljeno. Prste je čvrsto ovila oko drške. Vrata su se otvorila na njezinom katu. Uz maksimum samokontrole polagano je izašla iz dizala.

129

1 ! ~ 1 ~ ~ 1

Kada je sve bilo na ekranu razmislila je o lozinkama koje je otkrila.

prijatelj celeste joe2 uporan Glen botulizam

Oklijevala je napraviti sljedeći potez.

Sheryl se pitala postoji li nekakva veza između Deana Utleyja i imena Celeste. Nešto je načula ... Pozvala je njegovu datoteku ph. Najprije nije mogla pronaći nikakvu vezu, to nije bila njegova bivša žena, niti jedna od njegove dvije kćeri. Ipak, izgleda da je u datoteci bila samo njegova sadašnje bivša žena. Posljednja bivša žena. Utley se već dva puta prije ženio i razvodio. Pretpostavljala je kako Utley ponekad naziva datoteke imenima svojih bivših djevojaka. Jednom je jednu i spomenuo. Tražila je detaljno. Aha! Prva gospođa Utley zvala se Celeste Delgord.

Evo odgovora. Vjerojatno neka stara datoteka koju je Utley ostavio.

Lozinka uporan podsjetila ju je na jednog od dvojice Plavih kaputa, Zacha ili Glenu. Bili su tako neobično službeni pa je ovo sličilo namjernom odavanju.

A lozinka botulizam joj se jednostavno nije sviđjela. Sheryl je pijuckala vrući čaj i zadrhtala.

Ponovno se zapitala čuva li se elektronički dnevnik o ulazu u svaku datoteku. Tvrtka je govorila kako nije tako, a zaposlenici nisu nikada govorili o tome kako ih netko špijunira. Sheryl nije rekla sestri kako možda postoji dnevnik. Znala je da bi Suze poludjela i rekla joj da ne dira datoteke ako postoji i najmanja mogućnost da se sve nadgleda. No Sherylino je pošte

130

nje sumnjalo da takvo što postoji. Održavanje dnevnika značilo bi gomilanje goleme mase podataka, a i bilo bi suvišno. SJR DataSystems ima čvrst sustav lozinki, a Sheryl je vjerovala kako se u njih pouzdaju za unutarnju sigurnost, koju podupire i pažljivo praćenje rada zaposlenika.

Sheryl je odlučila nastaviti.

1 ~ 1 ~ 1

Odlučno, potiskujući strah, utipkala je listaj i pozvala prvu datoteku joe2 uporan.

Iako je bila jako uzbuđena, ovo nije davalo povoda za iznenađenje. Pojavio se abecedni niz koji je počeo sa

§,#88bGxx(65bHHku&nd7712. b f#755nGnn(43tcHVk(s)ncs.132am. b

Kretala se kroz datoteku. To su podaci, prevelika je za program. Datoteka je kodirana. Zurila je u nju i pokušala odgonetnuti što bi to moglo biti. Trideset do pedeset znakova odgovara prosječnoj dužini kućne adrese s telefonskim brojem. To može biti ime, srednje ime i prezime/prezimenina s brojem zdravstvenog osiguranja.

Za dekodiranje ovih podataka trebat će joj još jedan program. Ovakvo nešto nikada nije vidjela u trvki SJR.

Odlučila je kako će ga pokušati dekodirati i onda po

vezati podatke. Nije uspjelo. Ova je datoteka čuvana pažljivije nego utmost. Ostavila ju je.

Utipkala je prijatelj, a onda celeste. Ova je datoteka izgledala sasvim nevino. Novi program za obradu lista, vjerojatno za kemičare. Bavio se poteškoćama prevođenja kemijskih

131

formula i kemijskih pojmova na engleski jezik, kako bi se prispjeli sažeci razvrstali i onda bi se ispisali podaci koje ljudsko oko može čitati.

S naporom je držala prste dalje od tipkovnice. Sada ne smije prestrašeno ustuknuti. Ako netko zloupotrebljava ovu datoteku, to se mora saznati i nešto treba poduzeti.

Stisnula je ruke ispred lica kao da moli. Ubrzo je prikupila hrabrost. Kada je ponovno spustila ruke na tipke bila je jača. A kako je započela istraživati, potraga sama bila joj je nagrada.

Najprije je pogledala datum na datoteci. Kada je bila zadnji put promijenjena?

U ponedjeljak ujutro u 8.17.

To nije mnogo značilo. Kada je korištena prije toga? U ponedjeljak ujutro u dva sata.

Dva sata ujutro? To je samo po sebi zloslutno. Računalni su stručnjaci često do kasno u noć radili na projektima. Ali ovo nije bio projekt, ovo je gotov program. Koristio se samo za ... za ono za što se koristio.

Pokušala je obnoviti prethodne radnje. Radila je unatrag i pronašla ulaz. Jedini podatak koji je iz SJR-a bio poslan u računalo Sveučilišne bolnice bile su riječi "alergija na metilparaben".

Promijenila je prozore i pozvala veliki rječnik koji se održavao u SJR-u. Metilparaben je konzervans, sastojak nekih anestetika. To ne izgleda opasno. Ako se neki anestetik ne može koristiti zbog alergije, sigurno će upotrijebiti neki drugi.

Čija je datoteka promijenjena?

Ime koje se pojavilo na ekranu nije joj značilo ništa: Kiro Ogata. Očekivala je da će pojaviti ime nekoga tko radi u SJR-u. Onda je pregledala izbornik u datoteci botulizam i pozva

la cijeli karton pacijenta. Vidjela je kako radi za Bermandyne. Upalila joj se lampica.

Sheryl je pozvala drugi prozor s korisnicima tvrtke SJR DataSystems. Naravno, Bermandyne je kupovao programe od SJR-a.

Ipak, što sve ovo znači?

135

Onda se Sheryl dosjetila kako bi mogla ponoviti i aktivnosti prvog ulaska u bazu Sveučilišne bolnice, onog u dva sata ujutro. To će biti teže, ako je preko toga već nešto upisano.

Zastala je, duboko udahnuła i nastavila. Kada je pronašla podatke zagledala se u njih jedva vjerujući. U dva sata ujutro ništa nije bilo dodano u datoteku. Nešto je izbrisano.

Ovo nije mogla razumjeti. Zašto brisati nešto u dva sata ujutro? Pa sigurno liječnik ...

Upotrijebila je uslužni program kako bi pogledala što je izbrisano.

Alergija na metilparaben.

Sheryl zadrhti od hladnoće. Netko je u SJR-u potajno izbrisao činjenicu da je neka nepoznata osoba koja se zove Kiro Ogata alergična na metilparaben i onda je ponovno vratila taj podatak.

Zato da promjena ne bi bila otkrivena?

Sheryl je nevoljko nastavila, no morala je doći do kraja. Ušla je u datoteku o Kiri Ogati u Sveučilišnoj bolnici. Jučer ujutro se vjerojatno s njim nešto dogodilo.

Da. Operativni zahvat.

Kako je prošla operacija? Što se s njim dogodilo? Listala je stranice.

1 ~ 1 ~ 1 '1

Istog trena kada se datoteka Sveučilišne bolnice prvi put pojavila na Sherylinom ekranu, sustav je pokrenuo unutarnji program koji je postavljen kako bi se vidjelo tko koristi datoteku. Ta je programska ovojnica radila brzinom stroja: deset milijuna znakova u sekundi. Na osnovnoj se crti nije pojavila nikakva informacija. Sheryl nije vidjela ništa.

136

Pritisnula je tipku za izlazak iz programa.

Plastična je tipka ulegla pod njezinim prstom i tako izravnim dodiranjem prekinula električnu vezu. Tipkovnica je preradila vezu u pretražnu šifru, a pretražna šifra postala je dio informacije da je tipka pritisnuta.

Pretražna je šifra odaslana u njezinu radnu stanicu. Radna je stanica napravila prekid - zaustavila je sve druge unutarnje obrade na mikrosekundu i prihvatila je šifru, prevela je pretražnu šifru u znak i onog trenutka kada je Sheryl pritisnula <povrat> proizvela je niz znakova: dva znaka za kraj reda i prazni red.

Kada je otipkala odjava i pritisnula <povrat>, računalo je taj povrat već očekivalo, kao i uvijek kada bi netko upisao znakove odjave. To je dio procesa interpretacije na osnovnoj crti.

Tako je sakupljeno zajedno sve što je otipkala od zadnjeg puta kada je pritisnula tipku povrata. Niz je podijeljen u riječi ili znakove, u ovom slučaju samo jedan - naredbu za odjavu.

Sada je ovaj poseban niz odaslana na potproces interpretacije na osnovnoj crti.

Potproces je proveo naredbu kojom je počela odjava. To je pokrenulo program · od java · . Sakupljena je povijest svega što je Sheryl upravo načinila korištenjem naredbe povijest. Ti su podaci pridruženi datoteci. Datoteka je tada dobila oznaku datuma i vremena.

Istovremeno je automatski podigla zastavicu koja će sljedećem korisniku reći kada je zadnji put netko ulazio u datoteku. Komanda je zatvorila ove datoteke kao i ostale datoteke koje je Sheryl ostavila otvorene i isključila Sheryl iz sustava. Cijeli je ovaj proces projurio kroz tvrtku u sekundi, došao je do glavnog računala gdje je sve zapisano na velikom tvrdom disku, odnosno na tri identična tvrda diska - podatak je upisan na potpuno ista mjesta na sva tri diska. Sustav je bio dvostruko

137

zalihostan. Ako jedan disk zakaže preostala se dva automatski koriste kako bi ga obnovili.

Sve se to dogodilo za manje vremena nego što je proteklo dok je Sheryl podigla ruke s tipkoynice.

Povijest Sherylina korištenja datoteke urezana je na dvadeset centimetarsku ploču od čvrstog željeznog magnetskog materijala. Ovaj materijal može lokalizirati električne napone pa magnetizam ne prelazi s jednog mjesta na drugo. Po osam je ploča bilo poredano paralelno. Upisno-ispisne glave bile su na svakoj strani svake od osam ploča.

Na jednu je ploču stalo 600 megabajta.

Podatak o Sherylinom prijenosu zauzimao je otprilike 500 bajta, manje od jedne milijuntine informacije na jednom jedinom disku.

Sheryl nije mogla znati kako je njezina povijest, zapis o svemu što je radila, sada zapisana u obliku malog niza nabijenih i nenabijenih točkica na jednom jedinom koncentričnom dijelu jedne jedine staze na jednoj jedinosti ploči na svakom od tri diska.

Tamo su čekali da netko naiđe i otkrije ih.

1 0 1 1

Utlej je ispio zadnji gutljaj espressa koji mu je ostavila Dorothy, njegova tajnica. Onda je pogledao na sat. Točno u 10.45 podigao je slušalicu. To je bilo jedino vrijeme kada se zamjenik predsjednika Sjedinjenih Država sam javlja na telefon u svojem kućnom uredu. U Washingtonu je bilo 11.45, a samo utorkom potpredsjednik tek u podne odlazi na posao.

Kada je potpredsjednik začuo Utlejev glas rekao je: Je li ova linija sigurna?

- Naravno da jest - ozlojedeno će Utlej - na mojoj strani.

138

- Pa, ovdje siguno jest - odvrati potpredsjednik.

- Dobro - Utlej se nasmiješio i pogledao digitalni čitač pokraj telefona. Svjetlo za snimanje je uporno blještalo:

- Ionako ćemo govoriti samo o tome kako ćemo predsjedniku omogućiti ugodan boravak.

- Da - reče potpredsjednik.

- I dobru večeru. Nema promjena, idete u Bierstube u ulici Stratford, zar ne?

- Naravno. Javio bih vam da ima promjena. Bierstube je djelomično i razlog posjeta. To je najstariji njemački restoran u Chicagu. Na ovom je mjestu stajao i prije nego što je tu postojala ulica. Tada je to bio ho.tel na granici, na dva kata, napravljen od drva s verandom. Izgrađen je negdje 1800. godine ...

- Poštedite me turističkih vodiča - reče Utlej. Ponovno se nasmiješio. Čovjek je prestrašen pa priča: - Kakav će biti jelovnik?

- Sauerbraten, meso u posebnom umaku. Spatzle, tjestenina kao prilog. Jedna vrsta salate od kupusa. Savijača od jabuka. Mislim da će uz savijaču odabrati preljev od cimeta.

- Mmmm - Utlej je znao kako će morati sve detaljnije istražiti, no ipak ima polazište: - Što predsjednik najviše voli? - Ovo voli! Zato ide u taj prokleti restoran! Mislite li da bismo priredili jelovnik koji ne voli?

- Nemojte odmah biti razdražljivi. Je li možda na dijete? Hoće li možda preskočiti Spatzle?

Gundajući: - Vjerojatno neće.

- Ako posluže salatu, hoće li je pojesti?

- Voli salatu. Štoviše, njegova žena uvijek uporno traži da je pojede.

- Dobro - Utlej je razmišljao o salmoneli, ali to možda ne uspije ako je hrana prokuhana: - Jede li kiselo povrće?

- Ovaj ... - Utlej zamisli kako potpredsjednik u mislima prebire po državnim večerama: - Zbilja se ne mogu sjetiti.

139

- Mmmm. Jede li desert?

- Vjerojatno.

- Hoće li mu žena reći neka ne pojede desert?

- Možda, ali on ionako kaže kako najviše voli savijaču od jabuka. Restoranu Bierstube se djelomično veseli i zbog savijače.

- Baš lijepo.

- Čovjek jede stvari koje voli - uvrijeđeno reče potpredsjednik.

- A što tražim?

- Trebate saznati je li Sheryl danas na posao došla automobilom, pa to je bar jasno. Hajde, pokret. Ako je došla automobilom moramo biti potpuno spremni do pet sati.

Kada se Glen vratio s vijestima kako je Sherylin automobil na parkiralištu, Utley se obratio Zachu: - Dolazi li netko u treću smjenu tko vozi veliki automobil ili kombi?

- Pogledat ću - reče Zach. Krenuo je prema jednoj od glavnih tipkovnica u Utleyjevoj sobi i pozvao datoteku zapprij.96. Na ekranu se pojavio naslov: "Osobni prijevoz zaposlenika, 1996". Uključio je pretraživanje i počeo tražiti "kombi", "kamionet", "golem", "radni" ili "prikolica".

- Hmmm ...

Utley upita: - Što ste pronašli, Glene?

- Dvije prikolice, no s njima obično ne dolaze na posao. Nekoliko kamioneta. Kako vam se čini Grinell Walnitt? On vozi veliki bronco II s dodatnim svjetlima na krovu. Nije baš kamionet ali je visok, a Sherylin je geo nizak.

Zach Masendate reče: - Walnitt je zapravo sjajan izbor. - Tako je - složi se Utley. - Ima ROM mozak.

Glen Jaffee se uvijek trudio da ne pokaže zlovolju kada ne bi shvatio njihove računalne usporedbe, pa je prijazno upitao: - Što je to ROM mozak?

- Ma, znate, RAM je memorija kojoj se pristupa izravno. Podaci se mogu dopisivati, ali ništa se ne smije mijenjati. ROM je memorija iz koje se može samo čitati. Kada se podaci jednom unesu ne mogu se mijenjati. Walnitt ima takav mozak.

146

Glen se nasmije: - ~.J pravu ste. Walnitt jest ROM mozak.

1 1 fđ ~ l~ 1

Sjedila je sama i jela nešto što je izgledalo kao salata od tune na integralnom kruhu. Odmah je primijetio da je zabrinuta. Gledao ju je tri minute, ali nije zagrizla sendvič. Zabrinuta je. Nešto je muči.

- Hej Sheryl!

Skočila je i brzo okrenula glavu: - Oh, dobar dan, gospodine Utley. Nisam vas čula.

Sjeo je i pred sebe stavio svoju salatu Caesar. Pomislio je: Hajde da vidimo hoće li spomenuti botulizam. Ona je zapravo sjajan suparnik, zar ne? Staložena. Sada je sigurno prestravljena. Sada bi ga trebala upitati za botulizam, dokazati kako je vjeran službenik i s problemom ide ravno šefu. Neka on to riješi. A ona će se povući.

No nije progovorila. Pričekao je jedno vrijeme dok je gledala u svoj sendvič i čini se odlučila kako bi se njime mogla i zadaviti, pa je samo gucnula malo soka.

Upitao je: - Kako ide?

- Oh, dobro, gospodine Utley.

- Pogledajte ovo - izvadio je novu zagonetku. Izrađena je od željeznih šipki u obliku slova U s ušicama na krajevima. Spojeni su čunkom s lancem: - Iz naprave treba izvaditi čunak - reče dok je je dodavao zagonetku.

Uzela ju je, ali nevoljko, primijetio je. Tri ili četiri minute je petljala s njom, a Utley je mirno sjedio i gledao je. Gledaj kako se vrpolti.

- Zbilja je teška - reče Sheryl. - Mislim da je ovo preteško za mene.

147

- I kako ide sustav za navođenje? - upita je. - Dobro. - Oklijevala je: - Pitam se ...

- Što?

- Oh, ne znam. Ima još nekih malih problema. Mislim da mogu sve riješiti.

Sve u svemu, kada je razmislio o svemu i o tome kakva je osoba Sheryl, bio je sklon pomisliti kako bi mu ona ipak rekla, prije ili kasnije. Mogao bi započeti veliku dramatičnu potragu za počiniteljem. Možda bi mogao nekoga i otpustiti, nekoga na visokom položaju, čak i Howieja, ako želi zbilja biti uvjerljiv.

Bi li trebao to učiniti? Bi li je trebao pustiti da živi? Živjeti ili ne živjeti? Živjeti ili ne? Živjeti? Ne? Živjeti?

Odlučila je činjenica što mu nije još rekla. To znači kako zna koliko je ovo ozbiljno.

Ne.

1 1 ~J 1

- Ali na tom dijelu sigurno postoji branik - reče Zach. Glen prezirno puhne. Prevezao se tim dijelom i temeljito je napravio posao: - Ti branici ne bi zadržali niti koker španijela u trku!

- A ako nas netko vidi?

- Ako tvoj automobil ne dotakne njezin, policajci nas ne mogu slijediti. Nesreća jednog automobila. Vjeruj mi.

148

1 'i ~ ~ 'I 1

Posao Grinella Walnitta u drugoj smjeni obično se sastojao od ophodnje ograde i provjera oštećenja koja su mogla prouzročiti srušena stabla te čuvanja ograde od mladića koji su pokušavali ući unutra ili industrijskih špijuna. Služba sigurnosti nije vjerovala kako se to može dogoditi no Utley je želio da se i ovo radi, a radilo se ono što je Utley želio. Bože oslobodi da kakva grana padne na ogradu a ti to ne primijetiš. Sigurno ćeš dobiti otkaz. Utley ne voli pogreške.

Kada je Walnitt zakopčao svoju uniformu i zatvorio ormarić, ušao je šef.

- Otiđi u blagovaonicu - rekao je.

Grinnel se iznenadio. U drugoj je smjeni rijetko mogao očekivati iznenadne neobične zadaće.

- Ali ja pregledavam ogradu - odvrati. - Ovo je važnije.

1 '1 ~ '1 ~

- Zamolit ću vas nešto posebno, Grinelle. - Svakako, gospodine Jaffee.

- Molim vas, uzmite kartone zaposlenih u Službi sigurnosti, muškaraca i žena, i pregledajte ih.

- Što to ...

- Objasnit ću, Grinelle. Kartoni su već odneseni u sobu za radijske dijelove u podrumu. Ne bih želio da netko vidi što radite.

- Da, gospodine. Ja ću ...

149

- Obrazlažem, Grinelle. Imamo otprilike stotinu i osamdeset kartona. Želim da svakoga od njih pročitate. U svakome je molba zaposlenika, podaci o obrazovanju, podaci o tome što su ovdje radili. Sve. Želim da ih sve pročitate. Bilježite. U prostoriji ćete naći i blok.

- Da, ali što bi ...

- Ne želim unaprijed utjecati na vaš stav. Za ovo nam trebaju svježe oči, Grinelle - Jaffee ga je prikovao ozbiljnim pogledom. - Vi ste naše svježe oko. Želim da se zapitate bi li netko u toj grupi mogao za nas predstavljati sigurnosnu opasnost.

- Da, gospodine Jaffee.

- Ostanite u tom dijelu podruma. Nitko vas neće vidjeti. U istom je hodniku i zahod. Posao će trajati do kraja smjene a ja vam jamčim da nitko neće naići i zatražiti od vas da radite nešto drugo. Nemojtenikomereći što radite. Malo prije jedanaest sati netko će doći po kartone i vaše bilješke. Razumijete.

- Oh da, svakako - odgovori Walnitt zadovoljno. Napokon su u SJR-u primijetili njegovu oštroumnost. Možda nema briljantnu akademsku karijeru, ali razumije se u ljude. Dobro procjenjuje ljudsku prirodu: - Temeljito ću to obaviti, gospodine Jaffee!

1 1 ~'1 fd 1

Walnittov je automobil bio u garaži tvrtke, u Utleyjevom privatnom dijelu. Registracijske pločice Illinoisa imaju velika plava slova na bijeloj podlozi od koje se odbija svjetlo. Glen je iz Odjela za održavanje nabavio bijelu boju i boju koja je najviše sličila plavoj. Lijepu lateks boju koja se brzo suši, a kasnije se može skinuti lakše od uljene boje.

150

Zachov je automobil bio parkiran pokraj Walnittovog. - Ovo je gadan posao - reče Zach.

Glen odvrati: - Dodaj mi taj prokleti kist. Ja ću bojiti plavo. Ti boji bijelo.

Ne mogu se svi brojevi i slova na registracijskoj tablici jednostavno promijeniti. "A" se ne može malim izmjenama pretvoriti u drugo slovo. "B" predstavlja teškoće ali se može pretvoriti u "D" tako da se stavi malo bijele boje preko srednje vodoravne crte i malo plave boje na udubinu na desnoj strani. Mogli su prebojiti cijelu tablicu, naravno, ali bi rezultat bio manje prirodan. Nakon kratkog premišljanja Zach i Glen odabrali su tri znaka na tablici bronca koja su mogli jednostavno promijeniti.

Slovo "C" je postalo "O". Slovo "F" je postalo "E". Još jedno "C" je postao "G". Slovo "O" je postalo "C". Broj "3" je postao "8".

Kada su se slova osušila, bacili su na tablicu malo blata.

'1 1 ~ '1 '1 ~J

ON ZNA! Igrao se sa mnom! mislila je Sheryl dok je sjedila za svojim stolom i pokušavala raditi na programu za navođenje, no misli su joj se neprestano vraćale na Deana Utleyja. Samo mi je bacao udicu.

Podigla je ruke od tipkovnice i pritislula ih na oči. Ne, nije. Ne zna. Kako bi mogao znati. Samo se ponaša kao tipični Utley. Takav je, pravi se duhovit na vrlo nespretan način.

No nije zapravo u to vjerovala i nije mogla raditi. Svakih nekoliko minuta izbrisala je sve što je uradila i počela ponovno.

151

Napokon se počela pitati nadgleda li Utley njezinu radnu stanicu i može li vidjeti čime se bavi. Ta ju je pomisao na nekoliko minuta paralizirala. Onda se zadnjim atomima snage volje prisilila napraviti nekoliko poboljšanja u programu za navođenje.

Opet se ukočila. Bila su tek dva sata i još je morala izdržati do kraja radnog vremena. Ili odmah pobjeći. Hoću li dana. r izaći odavde? Kako ću izaći odavde? Hoće li me netko pokušati zaustaviti? Može li učiniti nešto kako bi se osigurala? Mogla bi nazvati Suze, ali ne, ne može. Ako znaju da im je na tragu - a kako bi to uopće mogli znati - možda prisluškuju telefonsku liniju i tako će dobiti i potvrdu. A ako je sumnjiče i već su i prije prisluškivali liniju, prekinut će razgovor. I doći u njezinu sobu i napasti je? Možda. Vjerojatno. Preostaje joj jedino da se normalno ponaša preostali dio poslijepodneva. Otići će na kraju radnog vremena, mirno. Ako je netko nadgleda, držat će se kao da se ništa nije dogodilo. Neće im dati baš nikakvog povoda da pomisle da ih sumnjiči za ubojstvo.

1 1 ~J 1 1 1

Sheryl se u svojem malom crvenomgeu pridružila koloni zaposlenika koji su odlazili iz ureda. Prilazna cesta od tvrtke vodila je do ulice Catalpa i gotovo su svi automobili skretali na istom mjestu, prema prilaznoj cesti za Sjeverozapadnu autocestu koja je dio međudržavne ceste broj 90 prema istoku. Bilo je 5.40 kada je skrenula udesno i popela se na autocestu. Dalje

152

od ovog područja, dalje od opasnosti. Ovo je glavna autocesta. Ovdje sam sigurna. Osjećala je iscrpljenost dok joj je oticao adrenalin, drhtala je od hladnoće i olakšanja dok se opuštala.

Veliki bijeli bronco vozio je oko kilometar i pol iza nje, a onda je očito odlučio kako vozi presporo pa je protunjavao pokraj nje. Prošla je pokraj iz. laza za zračnu luku O'Hare. Ovdje je nekoliko automobila sišlo s ceste broj 90. Sheryl je vozila ustaljenom brzinom od stotinjak kilometara. Na pola puta do kuće. Sada sam potpuno izvan opasnosti.

Hoću li izgubiti posao? Oh, k vragu, k vragu, k vragu! Sada ne smijem brinuti o tome. Ali ako izgubim posao, hoće li Robert biti ljut što će nam prihoditi biti manji, ili će mu biti drago što jedino on radi?

Robert. Oh, bilo bi zbilja lijepo kada ne bih stalno trebala brinuti samo o Robertu.

Sunce je zašlo iza stabala. Upalila je svjetla. Još nije bilo mračno i tama se neće spustiti još neko vrijeme. Ali bio je sumrak, a vidljivost je bila slaba: Svjetla joj nisu pomogla kako bi bolje vidjela, ali su drugi automobili mogli bolje vidjeti nju. Ovo je doba godine, pomisli Sheryl, kada su dan i noć gotovo iste dužine. Kako je samo čeznula za proljećem ranije, kada su djevojčice bile male! U proljeće su napokon mogle ići van i igrati se poslije škole, a tijekom duge zime mrak je padao već u četiri sata.

Još samo nekoliko kilometara. Za petnaest minuta će stići kući. Mirnije je disala.

1 1 1 J~ f~ 0

Jes. us Delgado se razočar~no zgrabio za kosu i povukao je dok ga nije zaboljelo.

153

Posvuda je bilo papira. U njegovom rukama, na Frieswykovom stolu, hrpe papira na podu. Stizalo je još više papira i još više ih je čekalo u ormarima i na policama. Svaki ga je papir vodio do nekog drugog papira. Bio je preplavljen lavinom papira, a ništa nije smio previdjeti. Možda je negdje nešto, neka stvar koja bi mogla ukazati na Frieswykovog ubojicu.

Jesus je otišao u Frieswykov stan u koji se preselio nakon što se rastao od Perry. Bio je to spartanski stan u pravom smislu te riječi. Stan osobe koja nije bila često kod kuće i nije joj bilo stalo kako živi. U ormaru je bio samo jedan komplet čistih plahti. U dnevnoj je sobi bila jedna sofa i stolac, a u hladnjaku šest limenki piva.

Ponovno je pretražio Frieswykov stol na Policiji. Jesus je izvadio svaki pojedini papir iz svake ladice Frieswykovog stola. Zbog svojeg posla u Unutrašnjoj kontroli Frieswyk je imao tri metalna ormara za knjige i tri metalna ormara za spise koji su u obliku slova L okruživali njegov stol. Bili su boje juhe od graška. Takvu boju može odabrati samo netko u Policiji. Jesus je odlučio izvaditi sve iz prvog ormara za knjige, sve, pregledati svaki pojedini list. Nije odlagao papir na policu sve dok nije shvatio što je na njemu i dok nije bio siguran kako to nije povezano s Frieswykovom smrću.

Zbog tajanstvene napomene koju je Frieswyk rekao svojoj ženi o voznom parku, Jesus je posebno pažljivo pregledavao automobile, i svaki papir koji bi mogao imati i najmanju vezu s automobilima pregledavao je još detaljnije od drugih dokumenata. Potrošio je cijelo jedno poslijepodne na gume.

Jedan od momaka u uredu požalio je Jesusa. - Što ti je sve to, Jesus?

- Gume. Tisuće i tisuće, tisuće guma. Imaš li ti uopće pojma koliko automobilskih guma potroši Policija svake godine? - Imajući na umu koliko se vozi, mislim da niti ne želim

154

znati. Evo, skuhao sam ti lonac kave. Smilio si mi se, samo sjediš i ne dižeš pogled od stola.

- Hej! Pa to je sjajno. Hoćeš i ti šalicu? - Pa, može jednu.

Onda je Jesus prešao na automobile.

Policija je kupovala između dvije i tri stotine patrolnih automobila godišnje. Povrh toga se kupovalo još stotinjak neoznačenih crnih automobila za jedinice s posebnim namjenama. I između dvadeset i trideset

automobila za zapovjedništvo: bijeli automobili s radio stanicama. Zbog nekog čudnog čikaškog razloga i gradonačelnikovi su se automobili isto kupovali iz policijskih sredstava.

Jedna Frieswykova tablica bilježila je automobile koji su kupljeni u posljednje tri godine bez posebnih slučajeva poput mercuryja za načelnika ili pokretnog komandnog centra u kojem je Policija mogla uspostaviti ured na mjestu katastrofe ili opsade. Popis je bio napisan olovkom, kao i većina drugih Frieswykovih tablica, na običnom žutom papiru iz bloka.

21. 3. '9~. opa 123 21. 3. '9~f. az 12 17. 6. '9~f. jpn 50 22. 6. '9~. opa ~f 1 30. 9. '9~. opa 162 7. 12. '9~. jpn ~8 22. 12. '94. az 2~f 22. 12. '9~. gu 07 29. 12. '9~fi. opa 38 10. 3. '95. az 17 1 1'. 3. '95. opa 31

I tako dalje. Na papiru je bilo dvadest sedam zapisa.

155

Ovo je izgledalo sasvim jasno. Opa, az, gu i jpn su bile kratice za obični patrolni automobil, automobil zapovjedništva, gradonačelnikov ured i jedinica za posebne namjene. Jesus je zbrojio različite tipove automobila i svake je godine dobio otprilike sličan broj. Ti su brojevi bili uobičajeni za potrebe Policije. Sasvim razumno.

No uvijek se može dogoditi da su brojevi jedna stvar a broj stvarno isporučenih automobila nešto drugo. To se dogodilo u prevari sa svijećicama pred nekoliko godina koju je otkrio Frieswyk. Jesus je vidio dokumentaciju.

Ovo je ipak Chicago i svatko zna sve o mogućnostima zloupotreba ponuda i nedostacima u isporuci. U stvari, program za unutrašnju kontrolu i obradu podataka napravljen je upravo zato da bi se sve još jednom provjerilo i onemogućile prevare. Službenik koji je prikupljao odobrene zahtjeve unosio je brojeve u program i provjeravao stvarne obrasce. Kasnije je netko iz uprave odobrio plaćanje isporučitelju i provjerio da Policija dobije onoliko automobila koliko je naručeno. Program bi automatski potvrdio da su brojevi uneseni na početku isti kao i oni koji su se pojavili na kraju procesa pri plaćanju. U stvari, upravo je zbog toga Policija i kupila program za unutrašnju kontrolu od tvrtke SJR DataSystems četiri godine prije nego što je počela automatizirati sve ostalo - kako bi se otkrila prevara.

Dodao je Frieswykove bilješke na golemu hrpu koju je odlučio zadržati. Tu su bili dokumenti koje još nije htio odbaciti. I~rpa na krajnjem lijevom kutu stola bila je visoka već trideset centimetara. Otpio je malo kave.

Pregledavao je stol l~ada je sve ostalo vratio na mjesto i pronašao komad papira za bilješke. Zapravo, često je pronalazio papire za bilješke istrgnute iz malog bloka. Blok nije pro~našao. Jesus je razumio većinu bilješki. Bile su to črkarije ili lica a na jednom je pisalo "zapovjednik Zeller" - iz ušiju mu je izlazio dim a iz usta su ispali očajnici s kojih je kapala krv. Neke

156

su bile i obični podsjetnici: No jedna ga je bilješka mučila. Jedna od onih kružnica s kosom crtom koja označava kako je nešto zabranjeno. Kao kada je u sredini cigareta pa to znači zabranjeno pušenje. Na ovoj je stajalo:

1 1 1 ~đ~ 1

Međudržavna cesta broj 90 spajala se s autocestom TriState istočno od zračne luke O'Hare velikom petljom koja je sličila posudi špageta. Mlažnjak tvrtke United Airlines koji se spuštao prema pisti zatutnjio je iznad Sherylinog automobila. Zvučao je kao da je tri metra iznad krova automobila, iako, naravno, nije bio tako blizu. Još je jedan veliki zrakoplov krenuo prema jugu uzdižući se sve više iznad autoceste.

Opet je ugledala bijelibronco. Ostao je ispred nje u gužvi kod O'Hare. Očito ne ide u sjeverna predgrađa. Pogledala je vozača ali ga nije prepoznala. Nosio je pletenu kapu. Malo pretoplo za današnji dan, pomisli Sheryl. Bronco je izgleda prevezio rasvjetnu opremu. Vidjela je kako unutra vise reflektori.

157

Gotovo odmah nakon gužve na petlji Sheryl je trebala izaći s autoceste na ulicu Irving Park. Postajalo je sve mračnije. Uredski prozori su radosno svijetlili.

Skoro je kod kuće.

I veliki je bronco izašao iz petlje. Sada je usporio i vozio iza nje. Sheryl je bila u desnoj traci abronco je vozio središnjom trakom, tek nekoliko automobila iza nje.

Na dijelu autoceste su započeli radovi. Tako je to u Chicagu: čim je služba za održavanje autocesta bila sigurna da više neće biti snijega i leda sve bi raskopali i ostavili tako do listopada.

Izlaz kod ulice Irving Park imao je dvije trake i lagano je zavijao udesno od autoceste a onda lijevo na ulicu ispod. Smanjila je brzinu na šezdeset pet kilometara i skrenula desno u desnoj traci. Možda malo prebrzo, ali ovo je učinila već tisuću puta. Bila je maglovito svjesna bijelogbronca koji je skrenuo iz središnje trake u desnu i približio joj se s lijeve strane. Nije usporio kao ni ona pa je na izlaznoj traci vozio usporedo s njom.

Odmah iza nje plavi je ševrolet isto izlazio s autoceste. Vozio je u traci iza nje na odstojanju od oko šest metara. Sheryl zakoči a kotače je usmjerila udesno kako bi skre

nula. Kada je opet izravnila kotače, neposredno prije nego što je trebala naglo skrenuti u lijevo, bronco se pojavio pokraj nje. U broncu su upaljena blješteća svjetla.

Sheryl ugleda kako kamionet kreće ravno na nju i učas će je udariti u bok. U nju su bila kroz prozor uperena blješteća bijela stroboskopska svjetla i prodorna plava svjetla. Sirena je glasno trubila.

Okrenula je upravljač od bronca prema braniku i zavrištala: "Oh, Bože!" Geo je udario o branik, nastavio uz njega za nekoliko dužina automobila a onda je udario u jedan od stupova koji je popustio.

158

Automobilom je probila sljedeći dio branika. Sheryline su ruke bile ukočene na upravljaču poput krutih metalnih šipki dok je branik grebao dno njezinog automobila. Pod njom se spuštao nasip. Iskrivljen metalni dio zapeo je za kotač i automobil je posrnuo. Počeo se okretati još u zraku.

Sheryl kroz prozor ugleda kako leti pokraj nasipa okrenuta naopako. Prednji se branik automobila odbio od stijene i gurnuo automobil po okomici. Pojas ju je zgrabio. Sheryl je ugledala ulična svjetla ispod sebe. Izgledala su stravično daleko.

159

«Nitko ne zna činjenice. Ljudi znaju samo podatke.»

Dean Utley, Četvrti simpozij o umjetnoj inteligenciji,

Kalifornijski institut za tehnologiju, 1986.

1 '1 '1 ~ '1

Nema šestica? Što znači "nema šestica"? Ima li možda taj broj neko egzotično značenje? Pomislio je kako je možda broj šest simbol vraga za neke ljude. Ili je to možda 66? Ili 666?

Kakve bi to veze moglo imati?

Ali papir je bio s ostalim papirima za bilješke u stolu. Nije bio na vrhu, već u sredini ladice. Jesus je mislio kako su predmeti u stolu važniji nego oni u ormarima za knjige ili spise. Zadnjeg dana svojega života Frieswyk je nešto vidio ili je nešto otkrio, izašao je van i više se nikada nije vratio. Frieswyka je nešto važno ponukalo da toga dana otiđe iz ureda, pa će trag o tome vjerojatnije biti u stolu a ne još arhiviran. Napokon, Frieswyk nije znao da se neće vratiti.

Jesus je listao unatrag, stranicu po stranicu, kroz hrpu papira. Kao tigar je namirisao plijen.

Kakav osjećaj !

163

Oho, oho! Samo čekaj! Čekaj! Osjećao je to duboko u sebi, osjećaj ga je bockao u vršcima pštiju. Gledaj! Šest, sedam, osam, devet puta tri, hm, dvadeset sedam brojeva, sve različiti brojevi, narudžbe za različite količine automobila. Dvadeset sedam brojeva i niti jedan od njih ne završava brojem šest! Aleluja!

Da, dobro Jesuse, reče u sebi. Što aleluja? Što to znači? U redu, nije siguran što to znači ali znao je kako može otkriti. Treba samo ugledati rep životinje. To je dovoljno. Slijedit će je do brloga.

Koja je vjerojatnost da se nađe na slučajno odabran niz brojeva od kojih niti jedan ne završava šesticom? Uzeo je olovku i brzo izračunao da se to može dogoditi svaki sedamnaesti put, manje od šest posto.

Nakon što je još dvadeset minuta buljio u popis lupio se po glavi. Mnogo brojeva naručenih automobila završava osmicom. U stvari, ima šest osmica.

Oho. A što s tim?

Pa, razmisli! Policijska uprava Chicaga birala je ponude za kupnju automobila i gradske su joj odredbe nalagale da uzme prodavača koji ponudi najnižu cijenu. Mijenjanje prodavača otežavalo je potplaćivanje i onemogućavalo podvale. Napokon, ovo je ipak Chicago.

Pogledajmo, Policija je patrolne automobile kupovala tromjesečno.

Dobro, pomisli Jesus. Trošenje, oštećenja branika, rupe od metaka, ponekad i izgorjeli automobil - sve to stvara potrebu za stotinu trideset osam patrolnih automobila za, recimo, lipanj. Zahtjev pošalje direktor Odjela za održavanje voznog parka zamjeniku načelnika koji vodi Ured za tehničke službe. Sada je to zamjenik načelnika Charles Withers. Withers obično samo rutinski odobri zahtjev ukoliko brojevi nisu znatno viši od uobičajenih. Policija ima ograničena sredstva kao i ostale državne ustanove.

164

Što onda? Potražiti će ponude. Poduzeće XZY dat će dobru ponudu. XYZ će naručiti 138 automobila i nekoliko tjedana kasnije isporučiti 138 automobila.

U redu. No što ako je izvorna narudžba bila za 136 automobila? Recimo da netko želi da Policija plati cijenu za 138 vozila a razliku će spremati u džep? Ne. To nema smisla. Na početku lanca mogu zatražiti što god žele, ali će netko to pregledati i provjeriti trebaju li doista toliko automobila koliko traže. U svakom slučaju ne trebaju uvijek mijenjati šestice osmicama. Mogu tražiti bilo koji preveliki broj ako žele prikriti prevaru.

Može li službenik koji upisuje podatke povećati broj? Možda. No on je na dnu ljestvice i sigurno bi se bojao kako će ga netko kasnije uhvatiti u prevari. Uz sve, tu postoji još jedan problem. Taj posao radi nekoliko

službenika koje često mijenjaju. Jedna jedina osoba godišnje unosi podatke za samo nekoliko narudžbi automobila.

To se mora dogadati na višoj razini.

Jesus se s nelagodnom meškoltjom na stolcu. Nije ga usrećila pomisao kako bi visoko na policijskoj zapovjednoj ljestvici mogao sjediti prevarant. Posegnuo je za loncem kako bi si natočio još kave. Više je nije bilo.

- Hej! Vi se dečki šalite? - povikao je. - Što?

- Više nema kave.

Dvojica su nezgrapno ustala, a jedan je pogledao Jesusa u oči i rekao: - Vrijeme ti je da odeš na odmor, stari. '

- Zašto?

- Popio si cijeli prokleti lonac ...

- Vidio sam kako si ga popio - reče drugi. ... i nisi ništa primijetio?

- Mislim da nekome treba pravi aktivni odmor.

Jesus je otišao u prizemlje do službenika koji su unosili podatke. Prišao je prvoj osobi koju je ugledao, malo energičnoj ženi na čijoj je znački pisalo "Joosten".

165

Predstavio se i dodao: - Istražujem Frieswykovu smrt. Trebam brojeve automobila koji su zatraženi ovih datuma: 9. 8. '94., 1. 12. '94, 19. 6. '95 i 22. 6. '95.

Jesus namjerno nije rekao brojeve koje je zabilježio Frieswyk.

- Dobro. Nema problema - Joostenica je snažno zatipkala. Očito je jedna od onih osoba koje vole računala, ili kako je Jesus volio reći "s radošću izmjenjuju podatke". Njezin je upit dao sljedeće: 9. 8. '94. bilo je 38 automobila za posebne namjene, 1.12. '94. 136 patrolnih automobila, 19. 6. '95. 18 automobila zapovjedništva i 22. 6. '95. 86 patrolnih automobila.

Ha! Evo nesuglasja u broju patrolnih automobila u svakoj godini. Dvije su osmice trebale biti šestice. Bio je u pravu u još jednoj stvari: podaci su očito bili točno uneseni u sustav. Ne pokazujući oduševljenje rekao je: - Pretpostavljam kako je sustav prilično pouzdan.

- Oh, potpuno je pouzdan.

- No što ako sustav napravi pogrešku? Gleda li netko gore osnovne zahtjeve i još ih jednom sve provjerava?

- To nije potrebno. Sve su provjere ugrađene u sustav. - Ali ...?

- Ali zamjenik načelnika Withers uvijek traži i kopije izvornih narudžbi.

Withers? Prokleti zamjenik načelnika Withers! O sranje!

1 1 1 ~ 1 '1

Norm i ja sjedili smo u automobilu u ulici La Salle i nadgledali osumnjičenog pljačkaša koji se trebao pojaviti na mjestu gdje je obično sakrivao ukradene stvari.

- Problem je treće smjene - govorio je Bennis - što smeta ljubavnom životu. Eto, posao mi završava u jedanaest. Koja

166

žena želi izaći u ponoć? Restorani, kazališta - sve je zatvoreno. - Vjerojatno ima žena koje za to imaju razumijevanja. - Figueroice, stara moja, jedine žene koje tako kasno

izlaze su vampiri. No ipak sam neku večer sreo jednu ženu. Zove se Deirdre.

- Vidjet ćemo koliko će trajati. Hoćeš sada večerati? Šest je sati.

- Malo je rano, zar ne? - Pauza je u sedam sati. Odgovorila sam: - Da, ali ja sam gladna.

- Uvijek si gladna. I z~iaš Suze, u hrani treba znati uživati. - Ako budem čekala, onesvijestit ću se.

- Nemoj brinuti. Obučen sam za oživljavanje.

- Hej, neću disanje usta na usta umjesto večere.

Naš je radio zamucuo: - Jedan-trideset-tri - rekao je otpravnik.

Bennis odvrati: - Trideset-tri.

- Vas dvoje morate doći u postaju. Treba vas narednik. - Čekamo ovdje e sumnj ivca.

Otpravnik progovori: - Jedan-dvadeset-sedam?

Bennis i ja smo začuli glas Stanleyja Mileskog: - Dvadeset-sedam.

- Zamijenite trideset-tri. - Deset-četiri.

- Isuse, izgleda da naszbilja trebaju - rekla sam zbunjeno.

1 1 1 1

Prva policijska postaja jedina je od dvadeset pet postaja u Chicagu koja je smještena u velikoj zgradi na uglu ulica Statea i Jedanaeste u kojoj je i središnja administracija Policijske uprave Chicaga. Ovo je posebnost ali i prokletstvo. Posebnost jer

167

zvuči važnije od ostalih postaja i svi znaju gdje je. Prokletstvo jer pošten, vrijedan patrolni policajac može, dok trči na prozivku s kapom i jaknom u ruci, naletjeti na načelnika koji ga može zapitati kuda trči napola odjeven.

No jedna je od posljedica i veliko parkiralište Prve postaje.

Ušli smo na parkiralište Prve postaje sa stražnje strane iz uličice Holden Court. Holden je tip koji je otkrio kako je veliki čikaški požar započeo u staji gospode O'Leary. Uvijek sam mislila kako je zgodno što je ta ulica odmah pokraj policijske postaje.

Bennis i ja smo ušutjeli. Postoje samo tri moguća razloga zbog kojih su nas pozvali: prvo, dobit ćemo poseban zadatak, iako je to bilo malo vjerojatno pri kraju smjene; drugo, jako smo pogriješili iako se nismo mogli ničega dosjetiti; i treće, dogodila se neka velika nesreća u Bennisovoj ili mojoj kući.

A evo i narednice Pat Touhy koja dolazi hodnikom i gleda nas.

Nije se smiješila, ali ona se ionako rijetko smiješi, pa nam to nije ništa otkrilo. Rekla je samo: - Uđite ovamo. Krenuli smo za njom u sobu dežurnog zapovjednika. Touhy je sumorno rekla: - Figueroice, nazvala je vaša nećakinja ...

- Ne JJ - rekoh. - O Bože, ne JJ.

Bennis mi je stavio ruku na rame. Touhy je rekla: - Vaša je sestra ranjena.

Stavila sam ruku na usta.

- Čini se da je doživjela automobilsku nesreću kada se vraćala s posla kući - nastavi Touhy. - Sada je u bolnici Irving Park.

Bennis me je pogledao i upitao umjesto mene: - Koliko je ozbiljno?

Touhy nije odgovorila izravno: - Do kraja dana ste slobodni, Figueroice. Otiđite u bolnicu.

168

Još uvijek nisam mogla govoriti. Bennis reče: - Odvest ću je.

- Vi morate završiti svoju smjenu, Bennis - reče Touhy. - Odvest ću je - ponovi Bennis. Touhy je na trenutak oklijevala, proučila pogled u njegovim očima i onda kimnula.

Bennis me je okrenuo i usmjerio prema vratima. Čvrsto me je držao za lakat dok me vodio van. Znam što je mislio: Ako nas Touhy oboje pušta, sigurno je ozbiljno.

'1 1 '1 1 f~ 1

Bolnica Irving Park bila je srednje veličine. U hitnoj je službi uvijek bila gužva jer je ovaj dio Chicaga gusto naseljen. Bennis me je opet držao za lakat kada smo ušli na ulaz za hitne slučajeve.

- Ostani ovdje - reče. - Idem pitati gdje je.

Stajala sam poput kamena. Nisam se mogla niti nadati. Moj se mozak bojava nadati kako je ne bih urekla, bojala sam se da bi se sudbina mogla poigrati.

Bila sam s Bennisom u tisućama hitnih službi zbog tisuća policijskih slučajeva. Bennis zna kako treba razgovarati sa službenicima, a bio je i u uniformi. Prišao je bolničarki na prijamu i rekao: - Sheryl Birch? Automobilska nesreća? Pratim rođakinju.

Sestra je zakratko oklijevala: - Preselili su je. - Zašto?

- Teške ozljede glave i vrata, pozorniče. Naš dr. Effland, koji je ovdje glavni neurolog, misli kako joj ovdje ne možemo pomoći.

- Je li stanje stabilno? Opet oklijevanje: - Ne.

169

Dakle, najgora moguća situacija. Bennis nije niti pogledao prema meni.

- Kuda su je premjestili?

- U kompleks Sveučilišne bolnice. Tamo imaju opremu za ovakve slučajeve.

'1 1 '1 '1 1

U Sveučilišnoj smo bolnici našli Roberta koji je prekrizanih ruku stajao u čekaonici.

Pritrčala sam mu: - Roberte! Gdje je? - Bennis me je sustigao. Ljudi u čekaonici su se okrenuli i zagledali se u Bennisu i mene. Vjerojatno su mislili kako se događa nešto zanimljivo kada su tu dva uniformirana policajca.

Uglavnom su odustali od gledanja kada su shvatili kako nećemo nikoga uhititi.

Robert reče: - Na radiologiji je. - Okrenuo se Bennisu: Tko je ovo?

- Moj kolega, Norman Bennis - Bennis mu je pružio ruku. Robert ju je bez oduševljenja stisnuo.

Upitala sam: - Što se dogodilo?

- Prešla je kroz branik kada se spuštala s autoceste Kennedy.

- Što to govoriš? Sletjela je s autoceste?

- Ne. Ne s autoceste. Nije se držala zavoja na izlazu. - Ali, je li na nju naletjelo neko drugo vozilo?

- Kažu da nije.

- Jesu li otkazale komande?

- K vragu, Susan, tko zna? Možda. Možda i nisu. Robertu je prišla žena u bijeloružičastoj uniformi, krajičkom oka pogledala je Norma i mene, a onda je rekla: - Gospodine Birch?

170

- Što? Kako je?

- Liječnici proučavaju rezultate CT-a. Možete nakratko k njoj dok je ne odvedu na intenzivnu njegu.
- Dok je ne odvedu? Kako to mislite? - reko. - Zar ne možemo s njom na intenzivnu njegu? - Kada je žena pogledala Roberta, dodala sam: - Ja sam joj sestra!
- Ne. Na intenzivnoj njezi možete je samo posjetiti na deset minuta svaka dva sata. Svaki put samo jedan član obitelji. Sheryl je ležala na leđima. Bila je na kolicima u jednom odjeljku. Oko vrata je imala podstavljeni okovratnik, u nosu joj je bila cjevčica, u veni igla. Lice joj je bilo natečeno. Koža oko očiju bila je ljubičasta. Ispod očiju je bila neka bezbojna mast.
Nisam mogla govoriti. Robert je prišao Sheryl i onda je ukočeno zastao čvrsto se držeći za rub kolica.
Prišla sam s druge strane kolica. Norm se držao u pozadini, nije se želio nametati ali je bio tu ako ga budem trebala. Rekla sam: - Tu smo, dušo. Sheryl, dušo, tu smo.
Nije bilo nikakve reakcije. Milovala sam je po ruci, od zgloba prema prstima: - Što misliš, zna li da smo ovdje?
- upitala sam. I Robert i Norm Bennis mislili su kako pitam onog drugog, ali kada sam ponovila: - Misliš li da nas čuje? - odgovorili su uglas.
Robert reče: - Ne. Naravno da ne. - Istovremeno, Bennis je rekao: - Vjerojatno nas čuje, Suze.
Muškarci su se pogledali i onda odvrtili poglede. Rekla sam Robertu: - Ostani malo s njom. - Zakoračila sam unatrag i otišla prema niži gdje su stajali aparati. Tek sam tada zaplakala. Bennis se stvorio pokraj mene i stavio mi ruku na leđa. Pognuto sam jecala i između jecaja hvatala zrak. Čekao je. Jecala sam, jecala, jecala.
- Oh, Bože! - rekla sam napokon. - Nisam mogla dopustiti da me čuje plakati.
- To je normalno.

171

- Ne želim da pomisli ... da čuje ... kako ... kako mislimo da će umrijeti.
- Ali ti to niti ne misliš.
- Ne. Ne mislim. Ali ... - zaplakala sam. - Trebala sam je zaštititi.
- Kako? Kako možeš nekoga zaštititi od prometne nesreće?
- Ma dobro, znam. Ali ona je ... trebala sam je zaštititi. - Nisi li ti mlada sestra?
- Da. Ne mogu ti to objasniti, Bennise. Ona je jednostavno nevinija i ranjivija.
- Da? - Dotaknuo mi je bradu: - Tko je sada plakao pet minuta?
Suho sam se nasmijala: - Ali ipak je ona slabija.
- Izvoli rupčić - Bennis mi ponudi papirnati rupčić iz svojega džepa. - Nemoj se mrštiti. Čist je. Samo je izgužvan. Ti nikada nemaš rupčice.
- Hvala.
- Ovo će poljuljati tvoju reputaciju čvrstog muškarca, Suze, stara moja. Sve ovo plakanje.
- Hvala ti. Odmah se bolje osjećam. - Ne sviđam se tvojem šogoru.
- Vjerojatno ne. Nemoj zbog toga brinuti. Niti ja mu se ne sviđam. Robert misli kako se nije trebao roditi na ovom svijetu. Ovo nije svijet kakav je on zamislio.
- Ah, takav je znači. - Da, takav je.
- Suze, mislim da bih sada trebao ići. Ovo je obiteljska stvar.
- Pa da, zbilja ne možeš pomoći. Uostalom, niti ja ne mogu ništa učiniti. Samo čekati. Norm?
- Da, Suze?
- Drago mi je što si tu.
- Suze, čovječe, pa mi smo naši.

172

- U pravu si - zagrlila sam ga. - Nemaš auto.
- Robert će me odvesti kući. Ili ću uzeti taksu. Jedno vrijeme ionako ne idem nikuda.
- Mogu li još nešto učiniti? - Pa, zapravo ...
- Reci mi.
Kroz glavu mi je brujilo: Bi li SJR DataSystems mogao ovo učiniti? Jesu li otkrili da je Sheryl nanjušila prevaru?
- Možeš li doći do izvješća o nesreći? Sheryl obično ne vozi brzo. Nije ometala promet, ali nije se niti zalijetala. Ne izgleda mi vjerojatno da bi joj se mogla dogoditi ovakva nesreća.

1 1 1 1 1 1

Nekoliko minuta kasnije došao je visok i mršav muškarac u dugačkoj sivoj pamučnoj kuti. Na reveru je pisalo "Sveučilišna bolnica" kosim bijelim slovima a pokraj toga je bilo i njegovo ime "Dr. Ben Gegosian". Poveo je Roberta i mene dalje od kolica na kojima je ležala Sheryl.
- Prebacit ćemo gospođu Birch na Odjel intenzivne njege - reče Gegosian. - Pretpostavljam kako su vam to već rekli? Robert i ja smo kimnuli.

- Evo kakva je situacija. Koliko sada mogu reći, nema unutarnjeg krvarenja i nema teških oštećenja unutarnjih organa. - Vidjela sam kako Robert želi reći: "To je dobro ...", ali ja sam znala previše o automobilskim nesrećama i ozljedama glave da bih bila zahvalna za bilo što.

- Ima tri slomljena rebra, što svakako znači da je udarena u prsa i trbuh i da još nismo sasvim mirni. Na leđima ima modricu, što može značiti da joj je ozlijeđen i bubreg. - Zastao je. Robert mu je kimnuo. Čekala sam.

173

- Daleko ozbiljnije su ozljede glave i vrata - nastavio je. - U dubokoj je komi. Došlo je do jakog pritiska na C-sedam, a to je ovaj vratni kralježak ... - Posegnuo je rukom preko ramena i pokazao mjesto za koje bih ja rekla da je vrh leđa a ne vrat. Natisnuti su i prednji i stražnji dio mozga. Dobra je vijest što leđna moždina nije oštećena, a čini se kako ni u mozgu nema velikog krvarenja.

- A koja je loša vijest? - upita Robert.

- U ovakvim slučajevima mozak natekne, kao i bilo koji drugi natučeni organ. Tu je i prvotno oštećenje pri udarcu. Oteklina će prouzročiti dodatna oštećenja. U leđnoj moždini i u mozgu.

Progovorila sam: - Pretpostavimo, pretpostavimo da oštećeno mjesto na leđnoj moždini zauvijek ostane tako ...

- Nemojmo još ići tako daleko. - Ali što ako ...

- Nemojmo prizivati nevolju.

- Doktore Gegosian - rekla sam - na svijetu ima različitih ljudi. Neki vole biti maženi. Neki vole znati na čemu su. Sheryl bi se mogla probuditi i pitati. Čak i ako se to ne dogodi ja želim znati. - Nisam bila nepristojna, nisam podigla glas, jednostavno sam, kako kažu neki moji prijatelji, "progovorila poput policajca".

Gegosian je pogledao Roberta, ali je on samo čekao.

- Na razini moždine moglo bi doći do paralize nogu, možda šaka i zglobova, ali ne i ruku.

Prisilila sam se odgovoriti: - Razumijem. - Ali to nije najvažnija stvar.

- A što jest?

- Sada je najveća prijetnja naticanje mozga. I moguće oštećenje produljene moždine i prekid dovoda kisika uslijed ishemije. Produljena moždina upravlja svim vitalnim tjelesnim funkcijama.

174

Nitko nije progovorio. Riječ "smrt" nije spomenuta, ali mi je ipak bučno odzvanjalo u ušima. Otišla sam natrag do Sheryl, a Robert i Gegosian krenuli su za mnom.

- Kada ćemo znati ...? - nisam željela završiti rečenicu. - Stanje još uvijek nije stabilno. Teško diše. Krvni tlak je nestalan. Sutra ujutro ćemo vam više moći reći o tome kako je.

Rukom sam dotakla zid. Upravo je rekao kako ćemo do jutra saznati hoće li Sheryl preživjeti ili umrijeti.

1

Norm Bennis nije nazvao lokalnu policijsku postaju kako bi saznao nešto o nesreći. Iz Sveučilišne bolnice odvezao se ravno u Sedamnaestu postaju koja se zvala Albany Park. Na ulazu je upitao tko radi na nesreći Birch, a kako je bio u uniformi, narednik je odmah odgovorio: - Johannsen. Evo ga tamo, radi na papirima. - Pokazao je niz hodnik ne postavljajući pitanja. Nije bilo čudno što je policajac još uvijek u postaji, treća smjena završava tek u jedanaest sati.

Johannsen je imao izuzetno svijetlu kosu koja je izgledala skoro bijela. Imao je bijele obrve i trepavice. Kada je ugledao Bennisu, policajca u uniformi, kako ide prema njemu, upitao je: - Zdravo. Što je?

- Mislim da vi imate nesreću Birch? Na silasku Irving Park s autoceste?

- Da. Sjednite.

Bennis sjede: - Sheryl Birch je sestra jednog policajca. Točnije, mojeg partnera. Obitelj je u bolnici pa su me zamolili da se dođem malo raspitati. - Bennis nije spomenuo kako je njegov partner žena. Nikad se ne zna kakvi su ljudi.

- Oh. To je nezgodno.

175

- I što mislite, što je uzrok nesreće?

- Nesreće? Ni daška alkohola. Nije ju udario drugi automobil, to je sigurno. Na njezinom automobilu nema nikakve druge boje. Ima puno ogrebotina, no to je od branika i struganja po cesti. Vozila je vanjskom trakom.

- Misлите desnom trakom?

- Da. Jednostavno je prošla kroz branik. - Otkazale su kočnice?

- Ne. U njezinoj su traci pronađeni tragovi kočenja. Izgleda kako je zakočila neposredno prije nego što je pala dolje. - Ima li svjedoka?

- Znaete kako je to. Uglavnom otiđu. Ne žele svjedočiti ako dođe do suđenja. Automobil iza nje, te onaj iza njega jednostavno su prošli dalje. Treći se automobil zaustavio, žena u njemu spustila se do mjesta nesreće i otrčala nas pozvati. Ona nas je i dočekala. Jedan dobar građanin od tri, to i nije tako loše.

- Da. Sto je vidjela?

- Ne baš puno. Rekla je da je u lijevoj traci bio veliki bijeli automobil koji je vozio pokraj gospođe Birch, ali svjedokinja nije vidjela da ju je dotaknuo. Nisu je dotaknula niti dva automobila iza nje. Vidjela je kako su se upalila svjetla pri kočenju, a onda je gospođa Birch prošla ravno kroz branik. Na to upućuju i drugi fizički dokazi.

- Dooobro. Možete li mi dati njezinu adresu? I mogu li si fotokopirati izvješća?

- Samo izvolite. - Nakon nekoliko sekundi Johannsen je dodao: - To se svakome može dogoditi. Sanjarila je i možda prekasno primijetila kako je promijenila smjer. Bila je umorna poslije napornog dana na poslu? Tko zna? Uvijek možeš imati peh.

176

1 ~ ~ ~ ~ 1

- Kuda sada ide ovaj zahtjev? - upitao je Jesus Joostenicu. - Pa, najprije ide šefu odjela, Wyczynskom, pretpostav

ljam. Ovo je još uvijek samo priprema. Brojke se zbrajaju kod Withersa, ovaj u uredu zamjenika načelnika Withersa. Mislim da je to zadnja faza u procesu odobravanja. No o tome i ne znam baš puno.

Jesus se odjednom nečega sjetio. U tom je trenutku pomislio kako je ideja pametna, iako možda neuvjerljiva. U tom je trenutku pomislio i kako je bezopasna.

- Čekajte malo - reče. Otišao je u hodnik i onda dizalom na prvi kat. Iz telefonske govornice u predvorju nazvao je Withersov ured. Predstavio se kao istražitelj Delgado i upitao je li zamjenik načelnika Withers u uredu. Nije ga bilo. Na konferenciji je u Terra Haute i vratit će se tek sutra. M-že li mu možda netko drugi pomoći?

Jesus reče ne i zahvali glasu s druge strane žice. Onda se vratio natrag k Joostenici i zamolio je:

- Možete li upisati zahtjev koji ću vam sada dati? To je samo test. Poslije ćemo sve izbristi.

- Hmm. Ne, mislim da ne ...

- Hoćete li to učiniti ako vam tako kaže Wyczynski? - Da, svakako.

Pronašli su Wyczynskog. Jesus reče kako želi vidjeti kako zahtjev ide na sljedeću razinu, do direktora odmah ispod Withersa. Wyczynski nije bio siguran. Sve ga je ovo uzrujalo. Bio je to zdepast muškarac u smeđem vunenom odijelu koje je djelovalo kruto. Kretao se ukočeno, nije se njihao u struku niti izvijao ramena zajedno s bokovima. Izgledao je kao da je napravljen od komada valovite ljepenke. Jesus je već prije sreo ovaj tip policajca. Bojao se učiniti bilo što pogrešno, no bojao se i prenijeti odluku na svoje nadređene jer bi tako izgledalo da nije sposoban odlučivati.

177

- Uključit ću i riječ "test" ako želite biti, ovaj, posebno oprezni - reče Jesus. Zamalo je rekao "ako želite zaštititi svoja leđa".

Uvjerio je Wyczynskog kako će odmah izbrisati zahtjev. Wyczynski će odmah nazvati direktorova tajnika i reći mu neka zanemari pokusni zahtjev jer će Jesus Delgado samo doći gore i provjeriti ga a onda od njega odustati. Wyczynski je napokon bio zadovoljan.

- U redu - reče Jesus Joostenici - zatražite stotinu šezdeset šest patrolnih automobila.

Žena je upisala zahtjev na obrazac koji je pozvala na ekran. Ispunila je sve potankosti i napisala "pokusna narudžba na zahtjev det. J. Delgada" i upitala: - Mogu li ovo poslati, gospodine?

- Naravno. Pa rekao sam da možete, zar ne? Sada je veliki čovjek odlučan, pomisli Jesus.

'1 ~ ~ J ~ ~ 1 ~ J

Jesus je potrčao stubama do direktorovog ureda. Tajnik ga je već čekao.

- Sada mi pokažite kako narudžba dolazi - reče Jesus kako bi izgledalo kako ga zanima način rada, a ne sadržaj.

- Dobro. Evo, vaša je narudžba na ekranu. Mogu vam to ispisati ako želite ili jednostavno pohraniti za direktora ... Ali Jesus se zagledao u riječi na ekranu.

Narudžba je bila na 178 patrolnih automobila. O Bože! mislio je. O Bože!

Sam program za obradu podataka bio je napravljen tako da je svaku zadnju šesticu pretvarao u osmicu. I svaki put kada se to dogodilo nepotrebno su kupljena dva automobila, koja

178

su se u tom slučaju mogla izvući odmah nakon dostave i prodati za gotovinu. Možda uopće nisu bila niti isporučena, a u tom je slučaju Withers mogao podijeliti dobitak s dobavljačem.

1 f ~ ~ ~ ~ 1 1

Jesus se jedva uspijevao suzdržati tako dugo da zahvali tajniku u direktorovom uredu.

Vratio se k Wyczynskom i Joostenici i rekao im kako sada mnogo više razumije o tome što je Frieswyk radio iako sumnja kako ovi podaci imaju bilo kakve veze s njegovom smrću. No ipak, sve treba provjeriti. Smrt kolege. Velika istraga. Ništa ne smije izostaviti. Pristojno im je zahvalio i otišao.

Onda je otišao u najbliži zahod, pričekao dok nije izašao policajac kojeg je zatekao unutra, a onda je nekoliko puta udario pesnicom desne ruke u lijevi dlan: -Imam te!Kvrugu!Imam te! Imam te!

Onda je staloženo otišao do ogledala i počeo se: Nisi ti ni tako loš, Pako Veliki, stari moj!

Pet minuta kasnije bio je u uredu svojeg nadređenog, Georga Putnama, zapovjednika Prve zone za teška krivična djela.

Jesus mu je ispričao neobičnu priču; ali tijekom svoje tridesetosmogodišnje karijere Putnam je ionako čuo previše neobičnih priča. Otišao je s Jesusom do Joostenice koja je, izuzetno zbunjena prisustvom visokog časnika, ponovno unijela istu narudžbu za 176 automobila.

Onda su Putnam i Delgado otišli u direktorov ured i pričekali da se promijenjena narudžba pojavi na ekranu. Pojavila se kao narudžba za 176 automobila. Jesus je odjednom zadrhtao.

176 a ne 178. '

179

1 f~J>~|~ 1 ~~

- Jednom ste mi sve ispričali. Sada mi sve ispričajte još jednom - rekao je zapovjednik DiMaggio.

Jesus je i sam želio znati što se događa. Ponovno je ispričao priču:

Na kraju je DiMaggio složio prste u piramidu. Jesus je šutio dok je zapovjednik razmišljao. Napokon DiMaggio progovori: - U pravu ste. Takva bi prevara mogla upaliti. Jasno je zašto dobavljač daje najpovoljniju cijenu od svih drugih kada će na kraju dodatno zaraditi.

- Da, gospodine - Jesus je bio oduševljen. - Dođite za mnom - DiMaggio je ustao.

Izašli su iz ureda i ušli u dizalo. Kada su izašli iz dizala i krenuli hodnikom Jesus je shvatio kako idu zamjeniku načelnika Bentonu K. Rendellu, šefu Istraživačkih službi.

DiMaggiovom šefu. DiMaggio je kratko sve ispričao Rendellu a onda je otišao.

- Što je ovo? - zarežao je Rendell. Jesus je ponovno ispričao svoju priču.

Kada je završio, Rendell se zagledao u njega kao da želi više podataka, ali Jesus nije imao ništa više i nije želio izmišljati teorije. Tupo je sjedio i čekao. Rendell je nekoliko puta kimnuo glavom. - Idemo - reče.

Oho, pomisli Jesus. Preostao je još samo jedan šef. Veliki šef. Načelnik Policijske uprave Chicaga. Gus Gimball glavom.

1 ~J ~ >~ 1 ~ 'i

Gimball ih je čekao u uredu jer je njihov dolazak najavila Rendellova tajnica. Ionako nije mogao otići. Ostat će ovdje još

180

dva sata i ponovno provjeriti svaku potankost predsjednikovog posjeta.

Kada su ušli Rendell i Jesus, Rendell je pokazao prema vratima a Gimball mu je kimnuo. Rendell je zatvorio vrata. Predstavio je Jesusa. Svi su se rukovali.

Načelnik Gimball i istražitelj Delgado su bili potpuno različiti. Gimball je bio vrlo visok iako malo pogrbljen. Jesus Delgado bio je niži i ravan poput stupa. Gimball je bio mršav, a Delgado mišičav i krupan, djelovao je nabijeno. Gimball je djelovao školovano i osjećajno, Delgado je djelovao ravnodušno. Gimball je bio Amerikanac afričkog podrijetla, a Delgado je podrijetlo bilo jako staro, prastaro američko podrijetlo. Gimball je bio dvadeset godina stariji od Delgada i u Chicagu je bio izuzetno važna osoba, štoviše bio je svjetski priznat policijski stručnjak. Delgado je bio vrlo nisko na policijskoj ljestvici.

Jesusu se Gimball odmah svidio. Naravno, vidio ga je već milijun puta: na proslavama, televizijskim vijestima, predajama nagrada, promocijama, čak je i prošao pokraj njega hodnikom. Svidale su mu se šefove javne izjave. No ovo je bilo prvi put da je od njega udaljen manje od tri metra.

Rendell reče: - Recite načelniku. Jesus je rekao.

Kada je Jesus ispričao sve potankosti, Gimball reče: Istražitelju Delgado, prepostavimo da je sve što ste rekli istina. Pojavljuje se nekoliko problema. Najprije: što mislite kako se može podesiti računalo da pretvara šestice u osmice?

- Pretpostavljam da je to promijenio zamjenik načelnika Withers, koji je za to nadležan.

Nakon kratkog promišljanja Gimball reče Rendellu: Ostavite me nasamo s istražiteljem Delgadam. Ne trebate to stalno ponovno slušati.

- U redu, šefe - reče Rendell.

181

Gimball je pričekao dok je Rendell izašao iz sobe. Jesus nije mogao vjerovati da načelnik sumnja kako se Rendell bavi prljavim poslovima. Pa ipak je on zamjenik načelnika. Ali i Withers je zamjenik načelnika. Čekao je.

- To je moje prvo pitanje - reče Gimball. - Kako se to uopće može promijeniti? Evo drugog pitanja. Withers je na putu. Tko je onda promijenio podatke na osnovne?

- Kako je moja mama?

- Živa je. U jako dobroj bolnici je. - Kada sam izgovorila ove riječi primijetila sam kako zapravo ništa nisam rekla. Kao i da sam rekla da "je Sheryl onako kako se može očekivati". A to nije ništa značilo. Sheryl bi rekla "bez sadržaja". Kath je bila prepametna da bi je ovo zadovoljilo a ja sam bila posramljena što sam na ovaj način razgovarala s njom.

Kath upita: - Hoće li umrijeti? - Ne znam.

U pola osam sam nazvala roditelje. Pričekala sam da se barem naspavaju prije nego se suoče s vijeću o ozbiljnom stanju svoje starije kćeri. Trebalo mi je pola sata kako bih uvjerala majku kako samo po jedan član obitelji može posjetiti Sheryl i to po deset minuta svaka dva sata. Majka je samo ponavljala: Pa ne mogu zabraniti da njezina majka sjedi pokraj nje, Susannah!

1 ~ ~ 1 ~

Ja sam Susannah Figueroa, sestra Sheryl Birch. Sheryl je doživjela tešku prometnu nesreću i sada je u bolnici. Htjela sam vam javiti kako danas neće doći na posao.

Snimljena je poruka odjeknula kroz ured Deana Utleyja. Zach i Glen su stajali prekrivenih ruku i slušali. Utley je sjedio

na stolcu pokraj stola.

- Još nije umrla - reče Zach.

- Očito. - Utley podiže slušalicu i nazove dežurnog na ulazu: - Recite gospodine Borkeu da mi se javi čim dođe.
185

Glen reče: - Treba imati na umu kako automobil iza mene nije stao kako bi prijavio nesreću. Nitko nije mogao ništa vidjeti.

- To je dobro, Glene. Siguran sam kako ste dobro obavili posao.

Utley se zavrteo prema tipkojnici i na ekran pozvao program botulizam. Otišao je u Sveučilišnu bolnicu i pozvao podatke o Sheryl.

Howie Borke je dobio poruku od čuvara i otišao je ravno u Utleyjev ured. Nije čak niti svratio u svoju sobu kako bi ostavio torbu ili skinuo kaput:

Utleyjeva su vrata bila širom otvorena što je značilo da je ulaz slobodan.

Howie progovori: - Što se dogodilo? - Zach i Glen su samodopadno sjedili u sobi.

Utley reče: - Pogledajte ovo. - Pokazao je Sherylin karton u Sveučilišnoj bolnici:

Howie upita: - Sheryl je doživjela nesreću? Pa to je strašno!

- Pa, ne sasvim, Howie. Ispričat ću ti što se dogodilo. Nakon što si jučer otišao na Policiju pojavio se mali problem. , Utley ispriča sve što se dogodilo, iako zbog Zacha i Glena

nije rekao kako vjeruje da je Sheryl namjerno ušla u botulizam i saznala za Kiru Ogatu. Kasnije će to ispričati Howieju. Detaljno je objasnio što su učinili Plavi kaputi: - Nije mrtva. Naravno, ne možemo biti sigurni hoće li umrijeti od posljedica nesreće. No za sada stanje obećava. Očito je u komi.

Howie je bio prestrašen kao jednog davnog praznika kada je samo pola metra od njega opalila puška. Čuo je što Utley govori, vidio je kako se pomiču Utleyjeva usta, no sva su mu osjetila otupjela i sve mu se činilo daleko. Istovremeno mu je nešto u glavi šaputalo: Pazi! Oprezno!

S naporom se usredotočio, nakrivio glavu i proučavao Utleyja. Nadao se kako oponaša držanje čilog zaposlenika.

186

- Jeste li povukli i policijsko izvješće?

- Ne. Dobra ideja - dometne Utley. Dotaknuo je nekoliko tipki i ubrzo se nešto pojavilo na ekranu: - Trebamo li znati područje? - upitao je.

- Imam sve ovdje - Howie je tjednima radio za Policiju, pa je imao plan grada s granicama pojedinih četvrti u torbi. Ovaj, to je Sedamnaesta postaja. No može se pretraživati i po cijelom gradu ako imate ime žrtve.

- Pokušajmo oboje.

Howie se nagnuo preko Utleyjevog ramena. Utley progovori: - Evo. Prema žrtvi.

- Pokušajte i izvještaje lokalnih postaja.

Utley je podijelio ekran na dva dijela. U drugom je prozoru pretražio aktivnost Sedamnaeste postaje tijekom utorka. Pojavilo se prometno izvješće koje je uneseno u 21.10, tri sata nakon same nesreće.

- Vidite? - reče Howie. - Isti su. Upravo tako program i treba raditi. Policajac ispuni obrazac koji se skenira ...

Glen otegnuto reče: - Da, da Howie. Zach dometnu: - Jako zanimljivo, Howie.

Utley se tiho obrati Glenu i Zachu: - Upravo tako program treba raditi - i obojica umuknu.

- Sljedeći je problem - nastavi Utley - što ćemo učiniti ako se probudi iz kome?

- Ili prije nego što se probudi iz kome - doda Glen.

- Ne, mislim da to nije potrebno - reče Utley. - Ionako neće znati što joj se dogodilo. Neće vas dvojicu moći identificirati. Neće vas moći povezati s nesrećom.

- Ali nij e problem nesreća. Za to smo se pobrinuli. Problem je to što zna za botulizam.

Utley reče: - To je istina.

Howie je osjećao vrtoglavicu: - Mislite, ubit ćemo je u bolnici?

187

- Ma naravno, Howie. To ste već radili.

- Ali to je bilo ... - Zaustavio se. Zamalo je rekao kako se radilo o nekome koga ne poznaje. Rekao je: - Nemojmo se žuriti. Prema medicinskim podacima šanse da preživi su pola - pola.

Glen reče: - Zašto žuriti? Zato da budemo sigurni. Bolje je ovako, nego da poslije žalimo.

Howie, koji je proveo mnogo vremena razvijajući program za obradu podataka u bolnici, reče: - U slučaju teških povreda glave dolazi do retrogradne amnezije.

- Ovaj srno program ugrad-ili - obrati se Utley Howieju upravo zato da bismo mogli rješavati ovakve probleme. To je svakako bio jedan od razloga.

Howie je hinio zabrinutost: - Ovdje kažu kako su je najprije odveli u bolnicu Irving Park. Što bi se dogodilo da je nisu preselili u Sveučilišnu bolnicu?

- Imamo i Northside. I Hinkley Memorial. I centar za traume Rogers Park. I još hekoliko bolnica.

- Ali nemamo Irving Park.

- Vjerojatno bismo se uspjeli uwći modemskom linijom. Barem pročitati podatke. Naravno, ne bismo mogli ništa upisivati na njihov disk.

- I ne bismo mogli ništa promijeniti.

- Postoje velike šanse da u Chicagu uđe baš u jednu od naših bolnica.

- To nije dovoljno! - Ali Howie ...

Howie se zaustavi u pola rečenice zbog Utleyjevog upozoravajućeg tona. Ovo ionako nije imalo nikakve veze s bolnicom u koju je smještena. Samo je nastojao prikriti osjećaje: Ali mogli bismo ipak imati problema - završio je trudeći se da ne zvuči kivno.

Nije uspio u potpunosti zavarati Utleyja: - U tom bismo slučaju pronašli način kako da do nje dođemo. U bolnicama

188

ne čuvaju pacijente. - Dodao je smiješeci se: - Naravno, ako se ne radi o predsjedniku Sjedinjenih Američkih Država. Mogli bismo se za nju pobrinuti izravno kada bi to bilo potrebno. Smiješka je nestalo: - Što vas zapravo muči, Howie?

Howie je znao kako je u opasnosti: - Osim ovog što sam rekao savršeno ništa.

Utley pljesne: - Vrijeme odlučivanja. Što ćemo učiniti? Howie odgovori: - Predlažem da sve prepustimo prirodi. Tako je sigurnije.

Glen reče: - Učinimo to sada. Svašta se može dogoditi. Utley zapita: - Zach?

- Ja mislim da je sigurnije čekati. Ipak nije dobro da pobudimo nečiju znatiželju oposebnostima programa Sveučilišne bolnice. Imamo još četiri dana do krtice. Sada je to najvažnije. Sheryl će možda još mjesecima biti u komi, pa četiri dana nisu važna.

Utley prekriži svoje krupne ruke.

- A možemo i pratiti stanje iz minute u minutu - reče. Evo moje odluke: pustit ćemo je jedno vrijeme.

1 f~ !QJ 1 !0 J» 1

Howie je smislio imena botulizam, glista i krtica. Botulizam truje sustav. Gliste ruju oko korijena biljaka pa se Howieju to ime činilo izuzetno prikladno za ubacivanje u zapise Policijske uprave Chicaga. Krtica kopa zemlju ispod biljaka pa ih tako može i srušiti - savršeno za predsjednika.

Iako Howie više nije tinejdžer, narastao je, oženio se i sada ima obitelj i sina od godinu dana, ipak je još uvijek najviše volio igrati se za tipkovnicom: Čim bi mu prsti dotakli tipke započela je igra. Nije povezivao ono što može učiniti za tipkovnicom

189

s događajima u životima stvarnih ljudi. Psihološki, nije bio usamljen u toj zabludi. I piloti zrakoplova koji bacaju bombe rade nešto slično. Kao i brojni drugi ljudi koji moraju donositi odluke o životima ljudi koje nikada ne upoznaju.

No danas se u SJR-u suočio s drugačijom situacijom. Volio je Sheryl Birch. U stvari, Sheryl ga je podsjećala na njegovu ženu. Svidala mu se fizički, a divio se i njezinim inženjerskim dostignućima.

Znao je kako je Sheryl prijetnja budućnosti SJR-a, prijetnja planu koji će im donijeti dosad neviđenu moć nad cijelim svijetom. Ona je i za njega samoga mogla biti izravna prijetnja, ako potakne policiju da ispitaju SJR. Bio je izuzetno nesretan što je probila botulizam, no istovremeno je bio i tužan i prestrašen kada je čuo kako je u teškom stanju.

Kao da to nije dovoljno, znao je savršeno dobro kako se može probuditi i početi pričati. Ako se probudi, Utley će od njega zatražiti da krivotvori njezin medicinski karton.

Svjetla su bila ugašena, vjerojatno je zbog požara došlo do kratkog spoja, ali je ipak vidio prožore pod odrazom ulične rasvjete. Donje su stube bile zahvaćene vatrom. Plamen je divlje gorio, na zidovima su treperile narančaste sjene, a dim se dizao poput velikog crnog balona.

- Izaći ćemo kroz stražnji prozor! - zavrištao je Jesus. Stražnji prozori na katu gledali su na krov malog trijema, a otuda do tla je samo metar i pol.

Odjednom ih je obavio jak dim. Djevojčice su zavrištale. Začula se buka dok je plamen napredovao uz stubište. Stara drvena kuća nije mogla odoljeti požaru.

- Idemo brzo otraga! - povikao je. Gurnuo je Elenu. Svi su zajedno pojurili prema stražnjim prozorima.

Bosonog, u donjem rublju, Jesus je razbio staklo i izbacio krhotine iz okvira: - Brzo! Brzo! Brzo! - vikao je na Elenu.

196

Izašla je kroz prozor držeći Betinu i skočila na krov ispod njih. Jesus je izašao odmah za njima čvrsto držeći Lindu. Skočio je ulijevo kako ne bi pao na Elenu ili Betinu.

Pao je na krov trijema, koljeno ga je izdalo. Krov se zatresao. Bio je star, a ionako nije bio evrsto sagrađen. Rukama je zaštitio Lindu iako je pao prema naprijed, pa se zajedno s njom otkotrljao do ruba krova.

- Dušo, spustit ću te na zemlju. Držat ću te za ruke a ti ispruži noge sve do dolje pa to neće biti skoro nikakav skok. Nadao se da je to istina. Ovo je svakako sigurnije nego da skoče zajedno. Mogao bi pasti na nju, a nije bio siguran je li negdje stolac ili lonac za cvijeće ili nešto drugo na čemu bi se mogla ozlijediti ako na nju padne svom svojom težinom.

Stražnje je dvorište bilo osvjetljeno vatrom koja se vidjela kroz prozore. Možda i trijem gori.

- Bojirri se, tata!

- Znam dušo, ali ti si hrabra. Požuri jer moram provjeriti kako su Betina i mama - u mraku je vidio samo obrise. Nagnuo se koliko je mogao i držeći je za ruke spustio je

na tlo. Srce mu je poskočilo kada je rekla: - Dobro sam, tata! - Idi na travnjak i ostani tamo!

Kada je bolje pogledao vidio je Betinu na krovu nedaleko od njega. Bila je zgrčena, a ruke je stisnula u pesnice. Gdje je Elena? Otpuzao je k njoj. Bol mu je trgala koljeno.

- Betina! Betina, molim te! Gdje je mama?

Djevojčica je bila čvrsto zgrčena. Gurnula ga je kada joj je pokušao odmaknuti ruke od lica.

- Betina! Moram znati! Gdje je mama?

Dijete je napokon shvatilo da joj je to otac. Zgrabila ga je i počela plakati čupajući njegovu odjeću. Divljački se osvrnuo. - Reci mi, srce! Molim te!

- Pala je.

Jesus ugleda rupu na krovu trijema. Ispod njih, trijem je bio u plamenu. Istovremeno je osjetio kako je krov vruć. U glavi

197

mu je odzvanjalo nijekanje. Zgrabio je Betinu i usprkos njezinom prestrašenom vrisku spustio je na tlo vičući: - Odmakni se od kuće, dušo! Otiđi u dvorište. Tamo je Linda.

Onda je skočio. Kada se spustio nije niti primijetio bol u koljenu, kao niti da su mu dlanovi i podlaktice oprženi. Ustao je i probio plastični zaslon trijema, zaslon koji se već topio, i srnuo u plamen. Ugledao je Elenin zgrčeni lik pokraj zida kuće, odmah ispod rupe na krovu. Mislio je kako je vatra sigurno započela na stražnjem trijemu, ali i negdje u kući. Jurio je prema Eleni. Zadržao je dah. Zapalile su mu se dlake na nogama.

Zgrabio je Elenu za ruku i nogu i pojurio van na zrak, vukući je za sobom. Posrnuo je i pao, a onda nastavio puzati vukući je s trijema na šljunak iza kuće. Tek je onda ustao, prebacio je preko ramena i pojurio u stražnje dvorište.

Ugledao je svjetla vatrogasnih kola. Vjerojatno ih je pozvao netko od susjeda. Dolazili su ljudi u zaštitnim odijelima, jedan je nosio lampu. Jesus je napokon jasno vidio Elenu. Ispočetka nije shvatio. Nije izgledala kao što je trebala. To nije Elena, to je mali ćelavi čovječuljak. No ako to nije Elena, što je ova osoba radila na stražnjem trijemu? A onda je shvatio da je to Elena. Izgorjela joj je odjeća. Kosa joj je izgorjela. Koža joj je pougljenila. Nije disala.

Neobično, treperavo svjetlo dolazilo je niotkuda i sa svih strana.

Jedan je vatrogasac povikao: - Oh Bože! - i bacio nešto preko Jesusove glave. Jesusova je kosa gorjela. Sranje, pomislio je, a u glavi mu se vrtilo, moram prestati upotrebljavati toliko masnog ulja za kosu! Počeo se smijati. Smijao se, smijao i smijao.

198

1 ~ 1 ~ ~ ~ 1

Iako sam se trudila da ga zaboravim, SJR mi se stalno vraćao u misli. Slijed događaja bio je previše očit:

Sheryl je na poslu otkrila nešto što ju je zabrinulo. Sheryl je sve istražila.

Sheryl je doživjela neobičnu nesreću.

Možda je to doista bila nesreća. Kao što Bennis zna reći, neke stvari jednostavno ne možeš objasniti: - Zbog toga se i zovu nesreće.

Možda umišljam. Možda sam previše rastužena pa ne mogu jasno misliti. Možda sam sto posto pogriješila.

No možda su Plavi kaputi pokušali ubiti moju sestru, a ako je tako a ona je preživjela, pokušat će ponovno.

Mahnula sam Bennisu i pričekala pet minuta nakon kraja smjene dok nije otišla narednica Pat Touhy i došao drugi narednik. Narednik se zvao Ornette Wilms. Bio je dobar čovjek. Mnogo razumniji od Touhyjeve.

Prva su vozila otišla, a narednik Wilms je pregledavao papire u uredu zapovjednika smjene.

- Naredniče Wilms? - upitah.

- Bok, Figueroice. Zašto si još uvijek ovdje? Nije tvoja smjena.

- Željela bih s vama o nečemu razgovarati.

Nije bio iznenađen. Narednica Touhy je bila poznata kao teška osoba s kojom je nemoguće razgovarati. Ljudi su uglavnom dolazili Wilmsu. - Privuci stolac. Čuo sam da ti je sestra doživjela nesreću. Zbilja mi je žao.

- Hvala. Baš o tome bih i htjela s vama razgovarati. Možda mi neće povjerovati. Teško je to objasniti. Tvrka SJR majstorski je režirala nesreću. Ako su to uopće učinili. Moram pronaći prave riječi. Moram zvučati mirno i razumno.

199

Dok sam razmišljala pogledala sam što radi Wilms. U računalu je unosio podatke koje su donijeli pozornici na obrascima D7. Na monitoru je bila oznaka proizvođača: SJR DataSystems.

Duboko sam udahnula.

Pogledala sam osnovnu crtu na ekranu na kojoj je bio naveden kratak izbornik. Pisalo je: SJR DataSystems - paket naredbi.

Nesvjesno sam skočila na noge. - Što je? - upita Wilms.

- Ništa. Samo sam uzrujana, pretpostavljam - ponovno sam sjela.

- I o čemu si htjela razgovarati?

- Oh, naredniče, imamo li u Policiji stručnjaka za računala?

- Pa jasno da imamo. Dvojica u Sustavima, još više u Pronevjerama. Naročito u privrednom kriminalu. Netko se brine i o programu AFIS ...

- Ma ne, mislila sam na računala općenito. Kako rade, ne, što se s njima sve može raditi i što tko s njima radi. Nisam baš jasna, zar ne?

- Zapravo ne.

- Na primjer, što se sve s njima može učiniti ako se zbilja hoće sve upropastiti?

Namiješio se: - Ti si izgleda poludjela, Figueroice, no imam pravog tipa za tebe. On je naš kućni računalni pustinjač. Zovu ga Čarobnjak. Držimo ga u podrumu.

1 ~ 1 ~ fđ 1

Hitna je pomoć odvezla Jesusa, Lindu, Betinu i Elenu u četiri odvojena automobila. Lindu su pustili odmah ujutro i

200

Jesusova ju je majka odvela kući. Linda je kašljala jer se nadisala dima, ali je inače bila dobro. Betina je od vrelog krova dobila opekline drugog stupnja na obje podlaktice i jednom bedru. Jesus je imao duboke opekline na tjemenu i opržene ruke. Elena je bila mrtva. Kada su otpustili Betinu, Jesus je sam zatražio da ga puste. Morao je biti kod kuće kako bi zaštitio djecu. Otišao je s Betinom u kuću njegovih roditelja. Bio je zaprepašten i šutljiv.

Nije mogao srediti osjećaje. Stalno je razmišljao o svojim postupcima, jesu li bili dobri. Kada bi otupio, uznemirio bi se jer osjećaji nisu dovoljno jaki. Kada bi se osjećaji probili, toliko bi ga slomili da bi se obujmio rukama, zgrčio u kuglu i zaplakao.

Jesus je otišao pogledati ruševine kuće. Prisjetio se večeri prije požara.

On i Elena hladno su se držali nekoliko dana nakon što je izjavila kako bi htjela postati policajac. Bili su pristojni, trudili su se ne uznemiriti djecu, no naravno, to nije tako išlo. Ne treba sve izgovoriti, a još manje vikati kako bi djeca osjetila da nešto nije u redu. Blizanke su znale kako kod kuće ne treba biti strahovito ljubazan. Kod kuće se treba smijati i dijeliti ljubav.

No kada se jučer vratio s posla, sve je bilo drugačije. Jesus je bio pun zadovoljstva zbog svoje mudrosti i otkrića prevare s narudžbama automobila. Sam načelnik ga je pohvalio. Nije se više mogao suzdržati.

Rekao je Eleni koja je stajala za prepunim sudoperom i čistila taw ulažući u taj posao potpuno nepotrebnu energiju ljutnje: - Hej, stani malo.

Uzeo je njezinu mokru ruku.

- Slušaj, dušo. Učini što želiš. Ne želim te ometati. Nakratko mu se zagledala u oči. Nije željela "pobijediti" ljutnjom, pomisli on. Željela je da on prihvati njezinu odluku, štoviše, željela je da bude na nju ponosan.

Nastavio je: - Galamio sam jer mi se na poslu dogodilo nešto neugodno. Nisam to želio iskaliti na tebi.

201

- Reci mi onda sada što zapravo misliš - neće se lako predati. Bila je tvrdoglava kao i on.

- Jasno mi je zašto želiš biti policajac. Mora mi to biti jasno. I ja sam želio biti samo to.

- Bio bi ... kako bi se osjećao ako postanem policajac? - Bio bih ponosan.

Nasmiješila se, a onda zahihotala i zagrabila rukama pjenu i stavila mu je na glavu.

- Otkuda ta nagla promjena? - reče smijući se. Podigao ju je i zavrteo u krug. Crna kovčava kosa se poput oblaka zavrtila oko njezine glave.

- Danas sam učinio nešto zbilja pametno - reče. - Danas sam učinio nešto zbilja briljantno.

Poljubila ga je: - I večeras si učinio nešto zbilja briljantno. Otišli su u krevet i tiho vodili ljubav - ne smijemo probuditi djecu! - nježno i pažljivo, poput prijatelja. Za Jesusa to znači kako je sada sve u životu dobro. Posao, dom, sve.

A sada je stajao na zgarištu svoje kuće, niz lice su mu se slijevale suze pomiješane sa znojem od bijesa. Pitao se: - Drago ti je, zar ne? Na kraju je sve bilo dobro? Osjećao bi se puno gore da ste i dalje bili posvađani, zar ne?

Pa zašto onda osjeća kako je ta zadnja večer isisala sav zrak iz njegovih pluća?

'I ~ '1 f~ ~J 1 '1

Slijedila sam upute narednika Wilmsa od ureda u Prvoj policijskoj postaji do glavnog dijela zgrade Policijske uprave Chicaga. Otuda sam otišla preko prijelaza koji je glavnu zgradu povezivao s aneksom.

202

Na prvom katu aneksa osvrnula sam se za stubama koje vode u podrum. Ovo zbilja nije najljepša zgrada na svijetu. Pokraj žičanih vrata sa sigurnosnom prečkom i alarmom pronašla sam uske stube koje su vodile dolje.

Netko je štedio na žaruljama. Zidovi su bili žuti, ali je boja sličila na stari senf. Cementni pod bio je prekriven mrljama od tinte i ljepila. Iako je često pran neke mrlje očito nisu mogli oprati.

Prošla sam pokraj sobe potpuno ispunjene papirima naslaganima u bale. Kocke papira bile su visoke četrdeset pet centimetara i zavezane konopcem. Rubovi su požutjeli. Hrpe su dosezale do stropa, poput cigli srušene kuće. Kako će netko pronaći određeni papir u ovom metežu? Odjednom mi se ideja spremanja podataka na diskove i nije činila tako strašna. U hodniku je bilo još soba. U nekima su bile kutije s papirnatim ručnicima, toaletnim papirom, sapunom i tome slično. No u većini soba bile su hrpe papira. Tražila sam sobu u kojoj je boravio patuljak nagnut nad tipkovnicu, tražila sam "računalnog pustinjaka" kojeg mi je opisao Wilms.

Začula sam iza sebe korake i okrenula se. Začula sam glas muškarca iz sjene: - Tko ste vi?

- Tražim računalnog pust ..., Čar ..., ovaj Maxa Blacka. - Ja sam Black. Što trebate?

- Poslao me je narednik iz Prve postaje ... - No, dobro. Uđite.

Sjena je mahnula prema vratima ispred mene. Pretpostavila sam kako to znači da smijem prije njega ući u sobu. Sobu bih pronašla čak i da nisam pronašla Blacka. Bila je ovo jedina osvijetljena soba ovdje dolje, pretrpana monitorima, pisačima, tipkovnicama, telefaksom, obiljem priručnika i knjiga. Na policama su, osim knjiga, stajali nizovi disketa, nekoliko šalica za kavu s oznakama računalnih tvrtki i dvije male plastične figurice - na jednoj je pisalo "Heisenbug", a na drugoj "Mandelbug".

203

- I što dakle hoćete?

Okrenula sam se prema Blacku i iznenađeno ustuknula. Bio je visok skoro metar i osamdeset centimetara, širokih ramena, svijetle kose. Sličio je na križanca između Roberta Redforda i Stinga.

- Sjednite tamo.

"Tamo" je bila hrpa ispisa. Sjela sam.

Imao je lonac za grijanje vode koji se uključivao izravno u struju. Očito je upravo donio vodu. Uključio ga je. Postala sam nestrpljiva: - Gospodine Black - rekoli - ili možda časniče Black?

- Da. Časnik Black. Prijeđite na stvar.

- Moja sestra je inženjer računalstva u velikoj računalnoj tvrtki. Nedavno je pronašla program, ili datotetku, nešto u svakom slučaju ...

- Pa što je to bilo? Zar ne znate niti o čemu govorite? - Ne, ne znam o čemu govorim. Ne znam ništa o računalima. - Kako ljudi poput vas obrazlažu svoje neznanje?

- Čekajte malo!

- Zar ne shvaćate da za pet godina nećete moći raditi ništa važno bez računalnih znanja? To je jednako strašno kao živjeti u Americi i odbijati naučiti engleski. Tako se ponašao moj djed. To je strahovito opteretilo njegovu djecu koja su morala cijelo vrijeme za njega prevoditi, ispunjavati obrasce, objašnjavati mu kako ga prodavači ne žele prevariti. Sve su to radili toliko dugo dok više nisu mogli niti podnositi. Morate naučiti jezik svoje sredine, da se tako izrazim.

- Slušajte, kada bih znala o čemu govorim ne bih vas trebala!

Na ovo se nasmiješio: - Postavljat ću pitanja, a vi odgovarajte. Najbolje što znate - dodao je. Nakon nekoliko pitanja, rekao je: - Dakle toga jutra radila je nešto za mornaricu s velikom količinom podataka. Kako je nazvala ono čime se služila?

204

- Ne mogu se sjetiti. Nekakvo spajanje u Ministarstvo obrane. Nije smjela o tome govoriti.
- Ne mislim nasadržaj! Kako je nazvala programsku podršku?
- Ne sjećam se! Neka vrsta spajanja. - Veza?
- Tako je!
- Inteligentna veza?
- Da!
- U redu. Objasnit ću vam što je radila. Pokušajte ovo zapamtiti. Tvrtka mora imati direktnu vezu u Ministarstvo obrane kako bi mogli ući u sustav i analizirati goleme količine podataka. Ako tvrtka želi pokupiti goleme količine podataka o kreditnim karticama pojedinaca, kako vi to kažete, i za to će upotrijebiti istu programsku podršku. To je isti proces, znate, ulaženje u nečije podatke izdaleka.
- Dobro. Što to znači?
- Pojma nemam. Imate li možda još dokaza o tome što su s tim radili?
- Ne - osjećala sam se kao pregažen, ispuhan balon. Kod kuće je pustila program za razbijanje lozinki. Kobnog je dana otišla u ured kako bi pomoću lozinke vidjela što je u datotekama. A na putu kući dogodila joj se neobična nesreća. Više mi neće moći reći što je otkrila.
- Koje su to lozinke bile?
- Vidjela sam samo jednu. "Celeste" ili "celeste nekako" ili "nekako celeste".
- Hmm. Znači da zapravo nemate ništa - ustao je. - Moram natrag na posao. Sada možete otići.
- Ali vrlo je vjerojatno da su je oni pokušali ubiti! - Sumnjam. O kojoj se tvrtki radi?
- SJR DataSystems.
- SJR! - ponovno, je sjeo.

205

1 ~ 1 ~ '1 ~đ ~

Black mi okrene leđa i zavrti se na stolcu prema tipkovnici. Prstima je prebrzo prebirao pa nisam mogla vidjeti što tipka. Podaci su se brzo premještali ekranom. Povremeno bi zaustavio tekst, a onda nastavio. Nakon nekoliko takvih prekida dotaknuo je još neke tipke i okrenuo se. Sada je voda već vrila, a pisač je zazujao.

- Dean Utley je poznat u industriji - reče Black. - Upućeni kažu kako stalno uspijeva izaći s novim proizvodom tek nekoliko tjedana prije drugih tvrtki.
- Industrijska špijunaža?
- Nesumnjivo. Vjerojatno se jednostavno dočepa proizvoda i dovrši posao. Nikada ništa nije dokazano protiv njega. Pripremio je instant kavu i dodao mi jednu šalicu. Na mojoj je šalici pisalo: "Bolje je živjeti pomoću kemije." Pretpostavljam kako sam odjednom postala Maxova saveznica. Gledala sam ga i mislila kako je neuobičajeno pronaći čovjeka koji sliči filmskom glumcu i toga uopće nije svjestan.

Kažiprstom je promiješao svoju kavu, oblizao prst i onda uzeo ispis.

- Dooobro. Utley. Diplomirao na Sveučilištu Michigan 1978. To je bila revolucionarna godina. Intel je pustio na tržište integrirani sklop 8086, a Tandy TRS80 kroz Radio Shack.
- Oh, da svakako - rekoh.

- Rugajte se koliko vam drago, ali svijet se otada promijenio. To je bilo prvo kućno računalo koje su si ljudi mogli priuštiti. Vaš se Utley zaposlio u tvornici automobila u blizini Ann Arboru. Tamo je radio na razvijanju programa za unutrašnje kontrolne mehanizme u automobilima. Vjerojatno je više radio kao programer i inženjer programske podrške, a ne toliko kao inženjer elektronike. U tvornici automobila put prema vrhu je sigurno dug, polagan i težak.

206

- Polagan uspon sigurno nije sudbina koju bi Utley za sebe poželio.
- Mislim da nije. Čini se kako je odmah pronašao SJR Systems. To je bila mala, platežno sposobna tvrtka u Ann Arboru. Vlasnik je bio neki Sydney J. Rasowitz. Proizvodili su igre za flipere. Nekako u to vrijeme, kada je sve više ljudi nabavljalo kućna računala, razvili su se novi sustavi igara. Jedna od ranih igara zvala se Pong. Razvijala su se sve bolja računala na temelju Intelovog integriranog sklopa 8086, točnije: Apple II, Commodore 64 i Atari 800. Kada je 1979. godine tržište zapljusnuo program VisiCalc za tablični kalkulator, kućna su računala napokon postala vrlo korisna. Utley se sigurno bjesomučno želio uključiti u igru, ali nije imao novca. SJR Systems bila je platežno zdrava tvrtka. Svi su dugovi bili otplaćeni, kao i svi strojevi, zgrade i zemljište. Sve je bilo u Rasowitzevom vlasništvu.

- Sada ćete reći kako je Utley otišao Rasowitzu i preplašio ga kućnim igrama.
- Iako nemate nekog predznanja, izuzetno ste pametni. Utley mu je vjerojatno rekao kako će kućne igre zaposjesti cijelo tržište, a lokali s fliperima ostat će bez posla. Pročulo se kako je Utley otkrio imena Rasowitzovih korisnika i nazvao ih ili posjetio. Rekao je da će im, ako malo pričekaju na sljedeću isporuku, dostaviti će im isti proizvod po trideset posto manjoj cijeni. To ih je privuklo. Zatražio je da svoje zanimanje iskažu i napismeno.
- Onda je otišao Rasowitzu. Fliperi su na izdisaju. Utley je rekao Rasowitzu kako će otkupiti njegovu tvrtku za gotovinu, ali za pola cijene.
- Rasowitz je primijetio da su se narudžbe smanjile, naravno zbog naručitelja s kojima je razgovarao Utley i zamolio ih neka pričekaju. Rasowitza su preplašile glasine koje su se širile. Preliminarno je prihvatio Utleyjevu ponudu.
- Utley je pronašao procjenitelja koji je bio obojici prihvatljiv. Kada je Utley dobio popis imovine, otišao je u banku

207

i zatražio kredit od milijun dolara. Zemljište, zgrade i oprema su ionako vrijedili gotovo toliko. Tvrdio je kako zna proizvoditi igre za flipere i prodavati ih već postojećim naručiteljima.

- Kako je dokazao da doista radi?
- Izvukao je snop budućih narudžbi koje je sakupio od Rasowitzovih korisnika. Pretpostavimo kako je bankar rekao Utleyu da mora osobno potpisati za zajam i ispuniti sve obrasce. Kako je mogao izgubiti? Ionako nije imao ništa. Mogao je nabrajati dionice i tvrditi da ih drži u sefu, mogao je tvrditi kako ima nešto u drugoj državi, mogao je čak i dati popis dugova koje mu trebaju vratiti izmišljene osobe. U svakom slučaju, očito je dobio zajam. Onda je isplatio Rasowitzu i ispratio ga do izlaznih vrata.
- Onda se prihvatio posla da pretvori SJR u zamamnu tvrtku i preuzme je javno. Preimenovao je tvrtku u SJR DataSystems. Zadržao je dio starog imena kako bi mogao reći kako je već dugo u ovom poslu, ali je nagovijestio i izradu novih, modernih računinskih igara. Uz pomoć osiguravatelja priredio je papire na temelju kojih će javno prodati dionice za pedeset posto vrijednosti tvrtke, po cijeni koju će biti utvrđena naknadno. Onda je otišao vlasnicima lokala s fliperima i zatražio prave narudžbe.
- Naravno, upitali su što je s trideset posto popusta. Utley je rekao kako će im dati nešto još bolje za tih trideset posto, udio u tvrtki. Povoljnu cijenu koja će na tržištu probiti krov.
- Onda je potražio sponzora. Ispričao mu je kako ima pravi izvor prihoda u poslovima s fliperima s petnaestogodišnjim dobrim poslovanjem i dobrom prodajom. Predstoje još bolji dani, a sav prihod bit će uložen u razvijanje programa za obradu podataka i strojnu podršku za mala računala.
- Jesu li posrednici bili svjesni rizika?
- Svakako. Utley se ukopao oko nekoliko posrednika i pronašao jednog koji nije potpuno zatvorio vrata. Taj je procijep bio dovoljan kako bi Utley zasladio posao.

208

- Kako?
- Unutrašnje dionice. Sporazum kojim će dopustiti njihovim odvjetnicima da rade za Komisiju za jamstva i razmjenu po dvostruko većoj cijeni od uobičajene. Dio tog iznosa se vraća posredniku, to nije uobičajenih osam ili devet posto, već petnaest posto novca koji će prikupiti u slobodnoj prodaji. Jamstva kako će dionice moći kupovati po osnovnoj cijeni tijekom sljedeće dvije godine.
- Prikupili su dva i pol milijuna dolara, pohranili sredstva na sigurno i promatrali kako se učetverostručuju, a onda su dali drugu ponudu na deset milijuna dolara. U tom je trenutku tvrtka imala osam i pol milijuna dolara gotovine i zadužnicu banke na jedan milijun koju je bilo lako otplatiti. To je bilo jedino zaduženje tvrtke. No Utley ga još uvijek nije htio otplatiti, jer je želio zadržati sav utjecaj.
- U međuvremenu je Utley tražio zaposlenike. Trebale su mu dvije vrste ljudi. Pošteni i sposobni djelatnici. Ali trebali su mu i drugi. Popriličan broj računinskih stručnjaka su ili previše nepošteni ili ih je teško zauzdati pa ne mogu raditi u industriji. - Krao je?
- Ne uvijek. Sam je Utley sjajan i višestran programer. Za njega se govori kako heksadecimalan strojni jezik čita kao da mu je materinji.
- Baš krasno.
- Heksadecimalni jezik ima šesnaest simbola, od nule do devet i od A do F pa izgleda besmisleno čak i iskusnim programerima.
- Dobro.
- Utley je sam razvio nekoliko sustava za obradu podataka. Jedan od razloga za tako brz napredak tvrtke SJR DataSystems je činjenica što je Utley vrlo rano počeo raditi sustave za obradu podataka malih poduzeća. Znao je kako ljudi mrze inventure. Izmislio je program koji je nazvao Tragač IV. To je sustav za obradu podataka za mala poduzeća koji bilježi

što je gdje i koliko je nečega ostalo. Nisu postojali programi koji bi se zvali Tragač I, II ili III, no Utley je pretpostavljao kako to nikoga neće smetati. Što bi moglo učiniti neko malo poduzeće - zatražiti da netko istraži koristi li SJR DataSystems pretjerana imena za nazive svojih programa? Tragač IV je radio, štoviše radio je prekrasno. Samo ih je to zanimalo.

- Posao je cvao. U to je vrijeme, 1981. godine, tvrtka Apple Computer vrijedila 1,8 milijardi dolara a Utley je bio malen ali pohlepan. 1981. godine IBM je predstavio svoje osobno računalo koje se raširilo po kućanstvima. Godine 1982. Lotus je predstavio tablični kalkulator Lotus 1-2-3. Bio je pristupačan korisnicima i brz. Microsoft je bio star tek sedam godina i vrijedio je trideset četiri milijuna dolara. Utley mu je dahtao za petama. Otvorio je nov, velik pogon i ured tvrtke u Skokiju u državi Illinois. No i to je bila samo usputna postaja. Posao je cvao. Nakon samo četiri godine njegov je bruto proizvod bio u rasponu od pedeset do osamdeset milijuna dolara. Krenuo je prema sjeveru i izgradio novu, veličanstvenu tvrtku koju i sada posjeduje.

- Pogon u Ann Arboru sada izrađuje samo tipkovnice za nova računala i kutije za monitore koje proizvodi SJR. Nakon toga je otvorio tvornicu u Koreji. Tamo se proizvode monitori. Ima tvornicu i u Njemačkoj gdje se izrađuju diskovi, tvornicu u predgrađu Mexico Cityja u kojoj proizvodi integrirane sklopove te tvornicu u državi South Carolina u kojoj se tiskaju i pakiraju priručnici.

- Zar mu to nije dovoljno?

- Otkud ja znam? Pretpostavimo da svaki put kada SJR DataSystems ugrade sustav za obradu podataka, za sobom ostave modem ili crnu kutiju putem koje kasnije mogu ući u sustav. Ako žele mogu prepraviti knjigovodstvo tvrtke kako bi izgledalo da pružaju još bolje usluge ili štede čak i više novca nego što to uistinu rade. Mogu doći i do tajnih podataka u poduzećima a da to nitko ne sazna. Imali bi pristup do cjelokupnih podataka

210

neke poduzeća: dobavljači, korisnici, ponude konkurenata. Uvijek mogu dati najpovoljniju ponudu ako žele.

- Ovo je odvratno.

- Može biti još gore. Telefonske tvrtke, kablovska televizija. Poslužitelji datoteka na informacijskoj sabirnici. Vojni poslužitelji. Oružje. Služba unutrašnjih prihoda. Veliki vladini statistički odjeli.

- Jasno mi je.

- Na tim se statistikama temelje sve odluke u Sjedinjenim Državama, gospođo Figueroa.

- Ako je tako zao, ne bi se puno dvoumio oko napada na moju sestru.

- Tu baš i nisam siguran. Ne postoji niti najmanja sumnja da je ikada nekome fizički naudilo. Ovo su ljudi koji sjede za tipkovnicama.

Ponovno sam klonula: - Ali ja znam da su joj naudili. Trebam pomoć.

Na vratima se začulo kucanje. Black se zaderao: - Radimo. Otiđite!

Vrata su se otvorila. Black reče: - Prokletstvo. Što želite? - Čovjek koji je ušao imao je policijsku uniformu, ali ga nikada prije nisam vidjela. To i nije bilo čudno, u Policiji radi dvanaest tisuća ljudi. Pozornost mi je privukla činjenica što je imao djelomično spaljenu kosu. Jedna mu je ruka bila u zavojima koji su se gubili pod rukavom košulje pa se nije vidjelo kako su raširene opekotine. I druga je ruka bila spaljena, ali nije bila omotana. Bila je crvena i otekla, izgledala je bolno.

Black je zašutio kada ga je ugleda~.

Ozlijeđeni je čovjek rekao: - Zovem se Jesus Delgado. Trebam vašu pomoć.

211

1 ~ 1 ~ 1 ~ 1

Četvrtak je bio paklen, tek se na kraju vidjelo malo svjetlo. U petak je Max luđački pretraživao. Jesus je dobro poznao računala i pomagao mu. Ja sam radila od jedanaest navečer do sedam ujutro. Odspavala sam pet sati, a onda sam u dva sata odvela Mariju k Sheryl, a u četiri sata Kath. Imala sam osjećaj kako za Sheryl radim nešto važno.

Kako su djevojčice bile male, a možda i zbog toga što je Sheryl bila malo bolje, sestra Dodd mi je dozvolila da i ja uđem s njima.

Mariju je prestrašio Sherylin izgled, zbunili su je aparati za održavanje životnih funkcija, cijevi, otvori za kisik, monitori za rad srca i sva ostala oprema. Jedva se usudila dotaknuti majku, a ja sam je jedva uspjela nagovoriti da nešto kaže. Kada sam joj rekla da može razgovarati sa Sheryl, Maria je rekla: Bog, mama - sitnim glasićem a onda je zaplakala. Sheryl nije čula ili nije razumjela, ili nije mogla odgovoriti. Pitala sam se je li ovo bila dobra ideja.

Kath, koju smo uvijek zvali Ozbiljna, mlađa ali iz nekog razloga i mudrija, krenula je ravno svojoj majci i sjela na metalni stolac pokraj kreveta. Uzela ju je za ruku i rekla: - Bog! Čuješ li me? - Nije bilo odgovora, ali je ona nastavila govoriti o svemu što se događalo u obitelji.

- Trebali bi vidjeti kakav je glupi komplet Honey Grant jučer imala u školi!

Stajala sam u kutu i prepustila Kath da se druži s majkom. U kutu su bile tri košare cvijeća. Bile su tri metra udaljene od kreveta, ali Sheryl će ih ipak vidjeti ako ikada otvori oči. Odjel intenzivne njege imao je stroga pravila o donošenju cvijeća: samo određena količina, nikako u blizini kreveta. No cvijeće je ipak unijelo vedrinu u prostor. Sve osim cvijeća je sličilo unutrašnjosti svemirskog broda. Jednu sam košaru poslala ja.

Druga

212
je bila od Roberta i djevojčica. Treća je bila nova. Aranžman skupih ružičastih i bijelih ruža. Pomirisala sam ih i pomislila kako je netko potrošio puno novca. U buketu je bilo sigurno više od dvadeset ruža. Pogledala sam karticu.

Ozdravi brzo, Sheryl. Dean Utley, Howie Borke i svi tvoji prijatelji iz SJR DataSystems. - Sjela sam uzdahnuvši.

Kath je odjednom rekla: - Pomaknula se! - Što?

U jednom sam skoku prešla sobu.

- Pomaknula se! Dok sam joj pričala.

- Zbilja? - bojala sam se ponadati. No Kath je bila razumno dijete i ne bi izmislila nešto što se nije dogodilo.

- Stisnula mi je ruku!

- Oh, dušo! Nadam se da je tako! Pusti me da pokušam. Kath mi je prepustila Sherylinu ruku. Rekoh: - Sheryl?

Čuješ li nas?

Sheryline napola zatvorene oči nisu se pomakle. No ru

kom je stisnula moju.

- Da! -vrisnule smo Kath i ja oduševljeno. - Ostani ovdje, dušo - rekoh. - Moram reći sestri.

Kath je ponovno sjela i nastavila pričati majci.

1 ~ 1 ~ 1 1

- Oh, tako mi je drago - rekla je sestra Dodd. - Ovo je zbilja dobar znak.

No ipak je krenula za mnom u Sherylin odjeljak i sama je uzela za ruku. Sestra Dodd je strpljivo čekala, a Kath je rekla: - Mama! Učini to još jednom! - A onda je i sestra osjetila kako se ruka pomaknula. Sestra Dodd je nesumnjivo bila previše iskusna, pa nije prihvaćala optimističke izjave rodbine bez dokaza.

213

- Samo sjedi ovdje, dušo - obrati se sestra Dodd Kath: Očito joj činiš dobro.

Izašla sam sa sestrom Dodd u središnji dio: - Koliko je ovo dobro?

- Vrlo dobro. Ovo je sjajan razvoj - reče sestra Dodd: Izgledala je bolje, ali nikada se ne zna.

- Posebno je dobro što se to dogodilo dok je Kath ovdje - rekoh. - Vjerovat će kako je ona tome pridonijela. A možda i jest.

- Možda i jest. Nasmiješila sam joj se.

Sada su se svi podaci unosili u računalo. Sestra Dodd je sjela za stol. Posegnula je za tipkovnicom: - Samo sjedite pokraj nje. Odmah ću upisati nove promjene kod vaše sestri. Sve ću unijeti u njezin karton.

'1 ~ '1 ~ '1 1 1

Howie je ugledao bilješku koja se pojavila na Sherylinom kartonu. "Reagira na dodir" ne znači mnogo, zar ne? Vjerojatno to može i zanemariti. Nekoliko je minuta razmišljao šuteći. Howie se nije dobro osjećao. Možda bi mogao reći da je bolestan i otići kući. No sjetio se kako i Utley sigurno prati promjene na Sherylinom kartonu. Howie je znao kako njegov opstanak ovisi o tome hoće li reći Utleyju.

Otišao je Utleyjev ured. Howie nije znao kako je jedan od Utleyjevih brojnih monitora sada bez prestanka podešen na računalo u Sveučilišnoj bolnici. Otprilike svakih pola sata pogledao je datoteku o Sheryl Birch. Utley je znao što se dogodilo i prije nego što je Howie ušao u sobu, ali je hinio iznenađenje.

214

Utley reče: - Zanimljivo! Što mislite, je li ovo značajna

promjena? - Sumnjam. To može značiti samo kako je svjesna dodira. Utley je proučavao Howieja. Howie se ojećao nelagodno.

- To znači da neprestano moramo pratiti situaciju, zar ne? - reče Utley varljivo pristojnim tonom.

- Da. Svakako.

- Moramo biti spremni za akciju ako bi izgledalo kako će se izvući?

- Da.

- A ako se to dogodi, imate plan? - Da.

1 ~ 1 1 ~ ~ ~J

Kada se vratio u svoj ured, Howie je počeo proučavati Sherylinu datoteku. Pomislio je kako je najbolje biti sigaran. Prirediti se. Ovo vjerojatno neće biti potrebno. Nadao se. Sheryl se samo pomaknula, zaboga,

pomaknula je samo ruku. Pa ne može niti govoriti. No kako bi si osigurao uzmak za slučaj da ona učini nešto ludo, kao na primjer ustane i počne pričati, podesio je sustav da prati rezultate analize krvi i javi mu kada budu gotovi.

Howie je puno naučio o medicinskoj terminologiji kada je zajedno sa Sweigertom pisao program za obradu medicinskih podataka. U uredu je imao i diskove na kojima su bili Preporuke za liječnika i Merckov priručnik. Mislio je kako zna što će učiniti Sheryl, ali kada je sve detaljno razradio ipak je nazvao Sweigerta kako bi bio siguran. Sweigert je bio član Upravnog odbora i upravljao je velikim dijelom razvoja tehničkih programa. Imao

215
je osjećaj za ono što su ljudi željeli od računala. Sam se Sweigert često nazivao "liječnikom bez odore". Zbog nerazjašnjenog nestajanja lijekova izbačen je s medicinskog fakulteta kada je bio na četvrtoj godini. Rijedak je slučaj da se nekoga izbacuje tako blizu kraja školovanja. Naravno, on je bio prava osoba za Utleyja.

- Rado bih malo spustio krit, a ako bude potrebno i jako - rekao je Howie misleći na vrijednost hematokrita, broj krvnih stanica u krvi po kojemu liječnik može zaključiti dolazi li do gubitka krvi, u ovom slučaju ima li unutrašnjeg krvarenja.

Howie i Sweigert su se složili oko brojki, koje su bile slične onima koje bi Howie i sam odabrao. Howie je zadovoljno spustio slušalicu.

Uhvatio je rezultate krvne pretrage prije nego su otišli u bazu podataka i malo je smanjio vrijednost hematokrita. Onda je odgurnuo stolac od stola kako bi se protegnuo. Kada se nagnuo prema natrag zaustavio ga je bol u trbuhu od koje se presavinuo u struku. Ubrzano je disao na usta. To mu je malo pomoglo. Pokušao je zamisliti kako nije u uredu već pluta u velikom bazenu punom vode. Tople, plave, smirujuće vode. Plutao je mlitavo, nije trebao ništa činiti. Nakon nekoliko minuta boli je nestalo.

1 ~ '1' ~ ~ 1

U deset sati i deset minuta opet sam bila pokraj stola dežurne sestre na Odjelu intenzivne njege u Sveučilišnoj bolnici. Živjela sam od kave i brige za Sheryl. Dežurna je bila glavna sestra koju prije nisam vidjela. U stvari, sve je osoblje bilo novo, no to me nije čudilo. Pa ipak je petak navečer.

Obratila sam se glavnoj sestri: - Ja sam sestra Sheryl Birch. Ranije je tu bila moja majka i rekla kako ima nekih problema.

216

- Ne, zapravo nema. Malo joj je opao hematokrit. Ništa zabrinjavajuće.

U proteklih nekoliko dana bilo je toliko promjena rezultata različitih testova, pa sam pomislila kako je i ovo takav slučaj. A bila sam i preumorna kako bih o tome brinula. Zanimalo me da li Sheryl još kornunicira.

Čim sam se primakla Sherylinom krevetu uzela sam je za ruku: - Sheryl, dušo. Bog.

Sheryl je uzvratila stisak. Mojeg je umora odmah nestalo. Iza mene je ušla medicinska sestra kako bi podesila monitor za praćenje rada srca. Bila je starija od sestara koje sam ovdje vidala. Imala je blago, ružičasto lice. - Ove se stvari ponekad pomaknu - rekla je dok je lijepila senzor na Sherylina prsa. Pokazala je prema monitoru:

- Nemojte se prestrašiti ako izgleda kao da joj srce ne kuca.

- Neka se ne prestrašim?

- Signal će se odmah pojaviti - žena se zagledala u mjesto na kojem je jedna od žica bila pričvršćena na Sheryl.

- Možda se žica otkočila kada se pomaknula.

- To je dobro, zar ne? - Svakako.

- Upravo mi je stisnula ruku - rekoh. - Da, čula sam da reagira.

Dok smo razgovarale, Sheryline su se usne pomaknule. U očima je još uvijek imala masnu tvar. Oči su joj često bile poluotvorene iako nije bilo znakova da nešto doista i vidi. No sada me je Sheryl sigurno vidjela, možda nejasno. Pogledala je ravno u mene i jasno rekla: - Bolnica.

- Oh, Bože! - obratih se sestri. - Slušajte! Govori. Sestra se približila: - Čula sam je.

- Sheryl reci mi nešto. Da, u bolnici si.

Polu minute nije bilo nikakvog odgovora. Nastavila sam - Oporavit ćeš se. Danas su tu bile djevojčice. Reci mi nešto.

217

Opet nikakvog odgovora pola minute a onda je Sheryl rekla: - Bolnički program. - Izgledala je prestrašeno. Pa tko i ne bi bio?

- Što želiš reći? Da, imaju za tebe program oporavka. Misliš li na to?

Nije bilo odgovora.

- Strašno mi je drago što si se probudila, dušo. Jedva čekam da ispričam djevojčicama. I mami i tati. Bit će tako sretni. I dalje nikakvog odgovora.

- Mislim da je opet zaspala - reče sestra.

'1 ~ 1 '1 ~ 1

Sestra je pozvala specijalizanta.

Specijalizant je bio mlad i mršav, same noge i nos. Moglo mu je biti blizu trideset godina.

- Dođite ovamo, gospođo Figueroa - poveo me je prema Sherylinom krevetu.

- Pogledajte je. Uvijek tražimo fizičke znakove teškog i brzog krvarenja. Poput niskog krvnog tlaka. Bljedila. Ovo nije takav slučaj. Negdje lagano krvari. Da krvari jako koža bi joj bila bljeđa. Nokti bi poplavili. Evo, pogledajte njezine nokte. Stisnuo je Sherylin nokat dok nije pobijelio a onda ga je pustio i on je opet poprimio ružičastu boju: - Vidjeli bi se brojni znakovi pogoršanja. Sada ćemo učiniti nešto samo da budemo sigurni. Dat ćemo joj jednu mjeru krvi. Želimo biti sigurni.

- Aha.

- Vjerojatno krvari negdje u probavnom traktu. Upravo sada izrađujemo kulture krvi. Ako se ovo ne smiri ujutro ćemo provesti analizu gastrointestinalnog trakta kako bismo vidjeli možemo li pronaći mjesto krvarenja. No svi znakovi ukazuju kako joj je bolje.

Uzela sam Sheryl za ruku, ali ona nije uzvratila stisak. Bok, srce - no Sheryl nije pokazivala volju za razgovorom. Oči su joj bile zatvorene. Spavala je ili ponirala negdje duboko u sebe i sakupljala snagu.

221

- Evo ga - reče specijalizant.

Ušla je medicinska sestra s vrećicom krvi. Kronično sumnjičava promatrala sam kako sestra provjerava krvnu grupu na vrećici, krvnu grupu na monitoru, ime na vrećici, ime na monitoru, narukvicu na Sherylinoj ruci gdje je pisalo ime i broj socijalnog osiguranja, a onda je, kako bi otklonila svaku sumnju još i zapitala: - Ovo je Sheryl Birch?

Specijalizant i ja smo odgovorili uglas: - Da. Bolničarka je objesila vrećicu na stalak. Igla za transfuziju je bila veća od one za intravenoznu tekućinu. Bila je tako velika da sam protrnula, ali Sheryl nije reagirala: - Ovo će trajati otprilike jedan sat - reče sestra proučavajući Sheryl dok su uticale prve kapi krvi.

Mojih je deset minuta isteklo. U stvari bila sam ovdje dvadeset minuta. Moram malo odspavati. Sve me je boljelo a u ušima mi je zujalo. Nisam mogla jasno razmišljati. Zastala sam pokraj bolničarkinog stola kako bih se zahvalila. Sestra je unosila svježe podatke.

Kada je pozvala datoteku ugledala sam znak SJR DataSystems na osnovnoj crti. Iscrpljena i glupa pomislih: Zanimljivo. Možda je ranije i Sheryl radila baš na ovom programu.

1 ~ 1 1 1 fđ 1

U sjevernom predgrađu Howie Borke je još uvijek bio budan iako je bilo 2.15 ujutro. Howie je ostao za terminalom za slučaj da netko u Sveučilišnoj bolnici odluči još jednom izvaditi Sheryl krv.

222

1 ~ '1 1 1 '1

Šezdesetomogodišnjak u odjeljku nasuprot Sheryl pao je u jarak koji su iskopavali za kanalizaciju. To se dogodilo pred nekoliko dana, ali on otada nije došao svijesti. U početku njegove ozljede nisu izgledale opasno, a medicinsko je osoblje bilo zbunjeno što nije dolazio svijesti. Sada se grčio i presavijao u krevetu.

Muškarac se izravnao, presavinuo, izravnao, presavinuo, sve brže i brže. Odjednom su se upalila svjetla za opasnost, a upozorenja na srčani udar zasjala su na stolu bolničarke.

Dvije su sestre, uključujući i onu koja je nadzirala Sherylinu transfuziju, zajedno s bolničarem pohrlile do muškarčevog kreveta. Zatražili su defibrilator. Jedan se specijalizant okrenuo od pacijenta i požurio im pomoći. Treća je sestra pozvala starijeg specijalizanta.

U-Sherylinom odjeljku istekla je otprilike jedna četvrtina krvi iz vrećice.

'1 ~J 1 '1 1 1 1

Došla sam na parkiralište. Bilo mi je drago što idem kući, jedva sam vukla noge. Kao da sam se probijala kroz živi pijesak do koljena. Snagom volje uvukla sam svoje umorno tijelo u automobil i krenula prema ulici Clark koja ide na sjever ...

Moj se um sakrio negdje u tami. Mislila sam kako nisam u automobilu, već se odmaram na sagu koji pluta u zraku. Dok sam sanjarila automobil je išao naprijed, u potpuno ravnoj liniji. A onda je počeo skretati udesno. Glava mi je pala na prsa, udarila sam u upravljač pa se začula sirena. Naglo sam podigla glavu oblivena hladnim znojem. Automobil se popeo na pločnik,

223

a od udarca sam poskočila na sjedalu. Branikom sam zamalo udarila o hidrant. Zagazila sam na kočnicu. Pritisnula sam kočnicu snažnije i zaustavila automobil prije nego što je uletio u pletenu žičanu ogradu igrališta.

Hvala Bogu što nigdje nije bilo ljudi. A onda sam pomislila ...

SJR DATASYSTEMS! MOJ BOŽE!

Sestra je unosila podatke na programu SJR-a! Ipak mogu nađuti Sheryl i dok je u bolnici!

Okrenula sam automobil i presjekla oštar zavoj. Istovremeno sam posegla za telefonom i nazvala Maxa Blacka, nadajući se da je preusmjerio pozive na svoj kućni telefon. Nagazila sam na gas.

Black se javio.

- Ovdje Suze Figueroa! Sveučilišna bolnica koristi program SJR-a!

- Sranje! Srest ćemo se u bolnici!

Nespretno sam parkirala na prvom slobodnom mjestu. Izletjela sam iz automobila i ušla u bolnicu. Preplavilo me gađenje nad samom sobom - kako sam mogla biti tako odurno glupa!

Nije bilo dizala. Pojurila sam uz stube, a onda niz hodnik, slijedeći žutu liniju koja je vodila do Odjela intezivne njege. Utrčala sam na Odjel. Ugledala sam grozd ljudi oko kre

veta i bolničarku koja se žurno približavala s pladnjem na kojem su bile ampule i igle. Najprije sam pomislila kako je Sheryl loše, ali sam gotovo istog trenutka shvatila da to nije Sherylin krevet. U prolazu sam požalila nepoznatu osobu, ali nisam imala snage misliti na bilo koga drugog osim na Sheryl.

Odmah sam otišla do Sheryl. Istekla je jedna trećina krvi iz vrećice. Sheryl je izgledala dobro, ali se zarumenjela u licu. Možda je došlo do nekakve upale? Ili je to rumenilo znak zdravlja?

Proučavala sam vrećicu u kojoj je bila krv. Krv je isticala u Sherylinu venu. Gledala sam kako kaplje.

224

Sve je izgledalo dobro. No u mojoj je glavi vrištalo: opas

nost. Nije sve osoblje bilo okupljeno oko kreveta starijeg muš

karca. Još uvijek napeta i zabrinuta približila sam se bolničarki koja je sjedila za stolom. Ovu sam ženu već vidjela iako nikada nisam s njom razgovarala.

- Ja sam sestra Sheryl Birch - rekoh. - Drago mi je. Ja sam Ellen Sweeney.

- Slušajte, ovo zvuči suludo, ali mislim da je Sheryl u opasnosti.

- Ali njoj je sasvim dobro ...

- Mislim na opasnost izvana. Njezina je nesreća, njezina automobilska nesreća bila namještena. Bio je to napad, a ja se bojim kako bi je i ovdje mogli napasti.

- Gospođo ...? - Figueroa.

- Gospođo Figueroa, ovdje nitko ne može biti napadnut. Ovamo možete ući samo ako ste u rodu s nekim od pacijenata. Imamo i sustav znački. Javite se na prijamnom stolu i kažete koga ste došli posjetiti, a oni vam daju značku.

- Pogledajte me! Nemam značku! Došla sam pred tri minute i nitko me nije zaustavio!

- Oh. To se ne događa često.

- Dovoljno je da se dogodi jednom. Gospođo Sweeney, nisam luda! - Izvadila sam policijsku značku. - Ja sam policijac i tvrdim kako je Sheryl u opasnosti!

Jedan je bolničar pogledao prema nama: - Gospođo Figueroa, vi ne možete ...

- Morate mi pomoći! Oni ovdje upravljaju računalnim sustavom! Ljudi koji je progone. Dovoljno je da uđu i kažu kako žele nešto popraviti! Mogu reći da su iz SJR DataSystems i da su došli popraviti sustav.

- Hoćete reći kako računalni sustav pokušava ubiti vašu sestru?

225

- Ne sam sustav! Ljudi koji rade za SJR.

- Mislite da ljudi koji se bave obradom podataka žele ubiti vašu sestru!

- Da! Da, prokletstvo!

Pomoćnik je odložio pladanj i uhvatio me za ruku. Istrgnula sam se: - Dotaknite me još jednom i optužit ću vas za napad - zarežala sam. Otrčala sam do Sherylinog kreveta.

Sweeney je zazvala: - Doktore Pogue! Doktore Pogue! Specijalizant se odmaknuo od muškarčevog kreveta koji je je još uvijek bio okružen osobljem: - Što je?

Rekoh: - Možda su joj dali mljeveno staklo! Možda je zbog toga došlo do unutarnjeg krvarenja!

- Gospođo Figueroa! Uznerirujete druge pacijente!

- Mogli su joj uštrcati nekakvo sredstvo protiv zgrušavanja - rekla sam pokušavajući suzbiti paniku.

Dr. Pogue progovori: - Ne, nisu mogli. Zgrušavanje krvi provjeravamo svaka četiri sata!

- Četiri sata je dugo razdoblje!

- Gospođo Figueroa ako se odmah ne smirite, pozvat ću osiguranje.

- Zar ne razumijete? Oni mogu poslati tehničara koji će reći kako će pregledati računala, možda i monitor za praćenje rada srca, a onda će joj intravenozno uštrcati otrov ... - znala sam kako zvučim bolesno, ali su ovo lude okolnosti.

- Nitko nije pregledavao programe za upravljanje podacima ni monitore.

- Kako to vi znate? Niste ovdje cijelo vrijeme!

- Govorite tiše! - sestra se okrenula i pošla prema središnjem stolu.

Bila sam očajna. Obratila sam se doktoru Pogueu: - Slušajte, ne znam kako će je napasti. Možda su to već i učinili, pa pogledajte to zagonetno krvarenje!

- To i nije tako zagonetno ...

226

- Trebate postaviti čuvara pokraj njezinog kreveta!

- Molim vas, gospođo Figueroa - reče specijalizant. Gospođa Sweeney je pozvala osiguranje. To neće ubrzati ozdravljenje vaše sestre.

- Čekajte! Zagonetno krvarenje. Kako znamo da krvari? - Ima nizak hematokrit.

- Kako se mjeri hematokrit? - Vađenjem krvi.

- Analizirate je?

- Na ovom katu? Naravno da ne. Analizira se u laboratoriju.

- A onda vas nazovu iz laboratorija?

- Naravno da ne. Nalazi se pojave na kartonu. - Na terminalu?

- Naravno.

Okrenula sam se prema Sheryl. U njezinoj ruci bila je igla, krv je tekla. Čula sam kako muški glas govori: "Gdje je gužva?" Došli su iz osiguranja.

Zgrabila sam joj ruku i uhvatila traku koja je držala iglu. - Što to radite? - zakričao je Pogue. Pokušao mi je odgurnuti ruku.

Mučila sam se s trakom i odgurivala Poguea. Čuvar se približavao. Traka je zapela. Odigla sam rub i povukla. S njom se odigla i igla. Poteklo je nekoliko kapi krvi. Čuvar me dotaknuo i oboje smo se našli na podu.

Drugi me čuvar grubo uhvatio za lakat. Zaboljelo je. Pogue je galamio: - Poludjeli ste! - Glavna se sestra nagnula nad Sheryl. Nakratko je sve utihnulo.

Onda sestra Sweeney progovori: - O, sranje! Čuvari su me podigli.

Sestra Sweeney je brzo primaknula aparat za mjerenje tlaka. Druga je sestra raskopčala Sherylinu spavaćicu i prislonila joj stetoskop na prsa.

227

Dotaknula sam Sherylinu ruku. Bila je ljepljiva. Tresla se. Oči su joj upale..Slabo je disala. Zajaukala sam.

Specijalizant je uzeo krv iz vene.

Pogue reče: - Odmah ovo centrifugirajte! Dajte dvadeset pet miligrama manitola. Odmah!

- Devedeset kroz sedamdeset dva - reče Sweeney. Pogue doda: - U šoku je.

Sweeney se okrenula prema meni. Usta su joj se objesila od straha: - Kako ste znali?

228

~~Računala ne griješe. Ali mogu u beskraj ponavljati ljudske greške."

Desn Utl@y, Prvi kolokvij o prividnoj stvarnosti,

Nova škola za društvena istraživanja, New York, 1992.

1

Potpredsjednik reče Utleyju: - Želim točno znati što ćete učiniti.

- Zašto? - Utley provjeri snima li se poziv iz Washingtona. Jednog će dana svijet poželjeti svjedočenje o ovim važnim vremenima.

- Pa, neću da i meni pozli.

Utley odvрати: - Jeste li ljudi? Mora vam biti loše! - Hej, ne sviđa mi se ovo. A što ako umrem?

- Ali od toga se ne umire. Ne možemo se ovako razgovarati.

- Zašto? Zar s vaše strane nije sigurno?

- Moja je strana sigurna. Samo vašu ne mogu nadzirati no ipak ju je djelomično mogao nadzirati. Nije bilo nikakve naznake propuštanja na potpredsjednikovoj strani. No nije zgoreg držati idiota po strani.

-Ali, moja je strana sigurna. Nemojte mijenjati predmet razgovora. Kako mislite da ću se osjećati dok budem jeo sva ta jela, a neću znati koje je puno ...

- Sjajno! Osjećat ćete se sjajno. Jer ovo je vaša velika prilika! Takvu više nećete imati! Predsjednik je vrlo zdrav.

- Da. Sranje!

231

- Neka ovo bude jasno. Ja sam vam jedini put do mjesta predsjednika. Pripadate mi. Nemojte zaboraviti kako ste postali senator.

Dvije sekunde tišine.

Utley nastavi: - Neću vam reći o kojoj se hrani radi jer nisam siguran kako dobro glumite. O ovome ne možemo raspravljati. Najbolje pojedite pomalo od svega. Zapravo, pojedite prilično svega. - Oh, Bože!

- Idemo i korak dalje. Ako želite raditi u svojoj korist b~i

lo bi vam najbolje da budete među najbolesnijima. Govorim vam da, iako se ne budete osjećali jako loše, svejedno jaučite i zavijajte najjače što možete. Jeste li me razumjeli?

- Da. Da. U redu. Znam da ste u pravu. Ah, začeci mudrosti, pomisli Utley.

1 1 ~ ~ ~ 1

Odglavinjala sam u kafić u Sveučilišnoj bolnici negdje prije zore u subotu ujutro. Trebao mi je kofein. I šećer. Uzela sam kavu i uštipak. Da su me šest sati tukli ne bih se gore osjećala. Negdje u ovom golemom prostoru čeka Max Black. Čekao je.

Donijela sam tanjur i šalicu i sjela do njega.

- Stanje je stabilno - rekla sam i briznula u plač.

- Oh, prokletstvo, prestani plakati! - obrisao mi je oči salvetom.

- Dobro, dobro. Trudim se. - Ne volim osjećaje - reče.

Počela sam se smijati, smijehom koji vas nadvlada kada ste premoreni i osjećate se loše. Bila sam umorna i vrtilo mi se

232

u glavi: - Sigurno imaš za to dobre razloge. - Nekoliko nas je žena pogledalo. Bio je privlačan, a one nisu mogle znati kakvo je zanovijetalo i čovjekomrzac.

- Objasni dakle - rekao je.

- Ljudi umru ako im daju pogrešnu krv. Naime, veća je vjerojatnost kako će umrijeti nego preživjeti. Bila je blizu, i još uvijek joj je loše. Umrla bi da nisam, da nisam sasvim slučajno...

- Nemoj se dati pokolebati.

- Dobro. No, što ako je ponovno napadnu? - Neće.

- Zašto neće?

- Neće zbog mene. Bio sam vrijedan dolje u podrumu. Sada postoje dvije datoteke. Jedna je ovdje za osoblje. Pravi karton, cijela povijest bolesti, sve to. Druga je datoteka za SJR i njihov modem. Tamo stoji kako je sinoć umrla.

- Oh - razmislila sam. - Sjajno.

Popili smo kavu. Nakon kratkog razmišljanja upitala sam: - A što ako SJR sazna kako ne planiramo pokop? Što ako otiđu u školu i otkriju kako djeca i dalje idu normalno u školu?

- Hej, nisam rekao kako će ovo vrijediti zauvijek. Neka djeca ostanu kod kuće. Priredi sve za sprovod ...

- No SJR će ubrzo ...

- Pretpostavljam kako ćeš ovime dobiti barem dva dana, u optimističnoj verziji i tri.

- Trebat ćemo pomoć.

- Naravno. Idemo načelniku - pogledao je na sat. - Još

tri kave i on će već biti u uredu.

- Neće mi vjerovati.

- Vjerojatno neće. Ali meni će vjerovati.

233

1 1 ~J ~đ ~ 1 ~J

Zach, Glen i Howie došli su na sastanak u Utleyjev ured. Ostalo je malo više od jedanaest sati do predsjednikovog dolaska u Chicago.

Utley progovori: - Jeste li očistili Sherylinu datoteku u Sveučilišnoj bolnici?

- Da, svakako. - Dobro.

- Pa, bila je draga osoba - reče Howie. - Žao mi je što je mrtva. Utley je podrobno pogledao Howieja. Njegove reakcije

i govor tijela odavali su kako nešto nije sasvim u redu. No, dok Howie zna što treba raditi, a pobrinuo se za Sheryl, nije bilo važno ako ima krizu savjesti. Howie zna čija ga ruka hrani.

Utley je u sebi slegnuo ramenima i okrenuo se preostaloj dvojici: - Glen, je li sve pripremljeno?

- Sinoć je Tajna policija uzela moje otiske prstiju - sretno se nasmiješio.

- Dobro.

- Nabavio sam salmonelu. Staviti ćemo je u umak od kiselog vrhnja.

- Ah. Nije posebno domišljato.

- U tome i jest stvar. Ovo mora izgledati kao trovanje hranom kakvo se dogodilo već tisuću puta prije.

- Milijun - dodao Zach.

Howie reče: - U Americi ima godišnje dva milijuna slučajeva salmoneloze. Postoji dvije stotine serotipova salmonela. Uzeli smo najčešći.

- Dobro. Razboljet će se dakle cijelo društvo - reče Utley. Usredotočio se na Howiea: - A onda vi dolazite na red.

- Da, znam.

234

U redu. Malo ljudi zna kako je predsjednik jako alergičan na penicilin.

Zach reče: - Kako ste to pronašli? Mislio sam da se nije moguće probiti u Mornaričku bolnicu u Bethesda.

- Pa, zapravo se može upasti u njihov sustav - reče Utley - no ne može se ući do kraja, a ponekad vas mogu i vidjeti. - Nije rekao kako su pokušali i on i Howie. Howie je bio spretniji od Utleyja kada se radi o ulaženju u zaštićene sustave. No niti jedan nije uspio.

- Pa kako ste onda ovo saznali? - upita Zach.

- Misle kako je dovoljno zaštititi zapise u Bethesda. Sakrili su i sve tragove iz vremena kada je bio guverner. No ovi znalci nisu se domislili zaštititi zapise njegovog liječnika na fakultetu. Kao niti zapise iz bolnice u Greensborou u koju je primljen nakon teškog napada u šesnaestoj godini. Izgleda da je cijeli život alergičan na penicilin.

Zach se nasmije: - Pretpostavljam kako je bolnica ponosna što je unijela u računalo sve svoje stare podatke.

- Sigurno jest.

1 1 ~J fa f~ 1 1

Načelnik Policijske uprave Gus Gimball proveo je relativno mirno jutro, u svakom slučaju mirno za posao koji je obavljao. Čak su i sve pripreme za predsjednika bila gotove. Posebno važan gost treba večeras sletjeti u zračnu luku O'Hare.

A sada ovo. Trebalo mu je biti jasno kako se sve odvija previše dobro.

Njegova budućnost na mjestu načelnika bila je u pitanju, a to je bio tek najmanji problem. U pitanju je bila i budućnost

235

Policijske uprave Chicaga, a vjerojatno i samog grada Chicaga. Način na koji će ovome pristupiti utjecat će na živote mnogih ljudi.

Proučavao je Maxa Blacka, Suze Figueroa i Jesusa Delgada. Black je metodično iznio problem. Gimball je sjedio ruku prekrivenih ispred sebe s laktovima na stolu.

Dali su smisao sumnji koja se u njemu razvijala, kako je sada shvatio, barem dvije godine, točnije od trenutka kada je bio začuđen upornošću Charlieja Withersa koji se zalagao da SJR DataSystems automatizira Unutrašnju kontrolu.

- U redu, Max - rekao je. - Dakle, uvukli su se u bolnicu. Uvukli su se u Policijsku upravu Chicaga. Uvukli su se i na mnoga druga mjesta za koja još ne znamo. Ali što žele?

- Predosjećam kako SJR DataSystems ima mnogo veći cilj od nekoliko tisuća dolara zarade i mogućnosti da ometa rad Policije i drugih ustanova koristeći se ubacivanjem u obrade podataka. No ne znam čemu zapravo teže.

- Možemo li pronaći zamku koja je ugrađena u naš sustav?

- Sumnjam. Čak da je i pronađemo, kako bismo mogli biti sigurni da je jedina?

Napokon progovori Jesus: - Sigurno su ušli u Arhivu, Operacije i Kontrolu. Inače ne bi mogli ..., inače ne bi mogli spaliti moju kuću. Adrese policajaca nisu u telefonskom imeniku.

Figueroica reče: - Sheryl mi je rekla kako je potencijalna moć SJR-a golema. Mislim da moramo djelovati agresivno i brzo.

Gimball je promatrao policajku Figueroa. Mirno je podnosila njegov pogled. Čvrst materijal ispod vanjštine ove male ženice, pomisli. Ova je dama veća no što izgleda.

Sam Bog zna kakve strahote leže ispred njih. Potpuno bezobzirna banda u samom središtu Policijske uprave Chicaga! Mogu ovom gradu učiniti sve što požele.

236

- Reći ću tajniku da nazove ...

Zaustavio se u pola rečenice. Kako to može narediti tajniku kada ne zna tko je špijun a tko nije? Možda bi mu administrativni tajnik mogao pomoći? Pomoćnik zamjenika načelnika bi trebao biti izvan sumnje. No izvan sumnje bi trebali biti i zamjenici načelnika, poput Withersa. Oh, sranje.

A što ako prisluškuju telefone?

Jednom u životu, mislio je Gus Gimball, naiđe doista važan trenutak kada budućnost ovisi o tome na koju će stranu prevagnuti jezičac. Nije to trenutak za kojeg se tek kasnije shvati kako je bio daleko važniji nego se to činilo na početku. Taj se trenutak prepoznaje kada se dogodi, svjesni ste kako će promijeniti cijelu budućnost. Poput trenutka kada mu je liječnik rekao kako ima Parkinsonovu bolest. Samo što u takvim trenucima možeš malo što promijeniti. Ne može se učiniti ništa posebno. Važni su oni koji predstavljaju prekretnicu kada treba donijeti odluku.

Uopće nije sumnjao kako je i ovo takav trenutak. Sjećat će ga se cijelog života, u dobru i zlu.

A ovo troje ljudi će ga podijeliti s njim.

Gimball je znao kako bi trebao pažljivo proučiti Delgada i Figueroicu. Jesus Delgado je službeno na dopustu. Policajci uvijek dobiju dopust nakon osobne katastrofe, htjeli to oni ili ne. Pogledao je Jesusa Delgada i srce ga je zaboljelo. Delgado je bio kod njega pred dva dana, uzbuđen zbog istrage. Iz njega je izbijalo zadovoljstvo kada je otkrio bitan ključ u onome što je dovelo do Frieswykove smrti.

Jesus Delgado koji je sada sjedio pred njim bio je drugačiji čovjek. Lijeva strane njegove glave bila je zamotana, a lijevi je obraz bio u krastama od opekotina. Kosa na desnoj strani gotovo potpuno je izgorjela. Spaljene su mu bile obrve i trepavice. Lijeva šaka i nadlanica bile su u zavojima.

No još gore je bilo to što na njegovom licu nije bilo nikakvih osjećaja. Gimball je volio povijest i nekada je želio ići na

237

postdiplomski studij i raditi kao profesor. Pročitao je dovoljno literature o pretkolumbovskoj povijesti i vidio dovoljno pretkolumbovskih umjetničkih djela pa je s lakoćom prepoznao Delgadovo podrijetlo koje je sezalo do Maya. Delgado je sada sličio onim kamenim kipovima koji su tisuće godina stajali na kiši u prašumi. I nakon stoljeća sunca i vitica biljaka i uragana ostali su nepromijenjeni. A Jesusovo je lice bilo neosjetljivo. Nestalo je snage i veselja.

Gimball nikada prije nije sreo Susannah Figueroa, iako su radili u istoj zgradi. No svidio mu se njezin hrabar nastup. Vidio je koliko je ranjena zbog napada na sestru.

A ranjen je i Delgado. Ima li smisla upotrijebiti dvoje ranjenih ljudi za temelje najznačajnijeg posebnog odreda koji je ikada sastavio?

Nije imao vremena oklijevati zbog odluke. Moguća katastrofa bila je prevelika.

Tišina. Moram odlučiti, mislio je Gimball. Ima trenutaka kada jednostavno moraš ići naprijed. Figueroica i Delgado prošli su pakao. Još uvijek prolaze kroz njega. Iznađeno je primijetio kako mu se oboje sviđaju. Svidali su mu se i divio im se. Bili su ranjeni, ali sada su ovdje.

Shvatio je kako je već odlučio kako će im vjerovati. Ono što im je namjeravao reći učinit će ga starim, a njih mladima: - Odrastao sam prije računala - počeo je. - Teško mi je ocijeniti ovu prijetnju. Znam da nam katastrofa visi nad glavom. Jedino je pitanje koliko će ružno biti. Drugim riječima, kakvu sve štetu mogu prouzročiti? Koliko su jaki? Kako možemo otkriti tko je uključen, a tko nije? I kako ih možemo zaustaviti?

- Ne možemo vjerovati nikome, osim nas ovdje prisutnih - reče Max.

- Tako je. Od ovog smo trenutka ekipa. Vi - Gimball je pokazao na Figueroicu - vi - pokazao je na Delgada - vi - pokazao

238

je na Maxa - i ja. Pitanje je možemo li uključiti još nekoga. Delgado, kome potpuno vjerujete?

- Mojem partneru, ali on je bolestan - Jesus je kratko razmislio. - Sonnenfeldt. Ovaj, on je dobar čovjek, u to nema sumnje, ali ima četvero djece, bolničke račune za operaciju prostate i velike obiteljske troškove. Što će se dogoditi ako mu netko ponudi deset tisuća dolara? Ne, ne bi uzeo. Stotinu tisuća dolara?

Gus Gimball je i sam slično razmišljao. Ljudi s kojima je nekada davno bio u Policijskoj akademiji? Možda. No mnogi su još uvijek obični pozornici ili istražitelji s trideset godina staža. Možda mu i zavide što je postao prvi policajac, a oni nisu napredovali. Zamjenik načelnika Heidema? Ni slučajno! Za njega bi Gimball prvog pomislio kako se urotio s Withersom. Zamjenik načelnika Kluger? Da, njemu vjeruje više no ostalima. Ali, vjeruje li mupotpuno? To je nešto drugo. Nije ga tako dobro osobno poznao.

Teško ga je pogodilo što nakon trideset godina provedenih u Policiji ni u koga ne može biti siguran.

I Delgado to osjeća.

Laknulo mu je što i Delgado ima sličan problem. Osjećao se manje usamljeno i manje glupo. Onda pomisli: Pa što ti je, ti stara budalo? Imaš pedeset i sedam godina i još uvijek razmišljaš kao dijete. Tužno je što obojica nisu ni u koga sto posto sigurni.

- A vi, Figueroice? - upitao ~e.

Odgovorila je bez oklijevanja: - Moj partner, Norm Bennis. - Potpuno mu vjerujete?

- Dao bi život za mene. I ja bih učinila isto. - Drago mi je.

- U mojoj je jedinici i časnik koji se zove Stanley Mileski. Vjerujem mu gotovo isto toliko. Ali Bennis je čisto zlato. Ne možete ga potplatiti kako bi me izdao, a i ja isto tako osjećam za njega.

239

- Onda ste posebno sretni - reče Gimball. Zamislio se.

Moraju odnekuda početi. - Ako mu vjerujete, onda ga moramo uključiti.

- Vjerujete mi na riječ za Bennis, šefe?

Sada nemam drugog izbora. - Da - odmah je vidio kako joj je drago.

- U redu - reče Gimball i pljesne rukama. - Koliko ljudi u Policiji zna o ovome? Ili samo o jednom dijelu?

Jesus reče: - Istražitelji koji se bave detaljima o Frieswykovoju smrti i rade sa mnom ne znaju ništa o ovome. Joostenica koja radi kod Wyczynskog ima nekog pojma o svemu, a Wyczynski, Putnam, DiMaggio i Rendell znaju više. Cijelu priču o automobilima ispričao sam svim zapovjednicima dok nisam došao do vas.

- Dobro, išli ste kroz uobičajene kanale. Mi vam govorimo kako to morate raditi. Nemojte sebe kriviti. Figueroice? - Norm Bennis, moj partner. Samo on.

- Bili ste pametni - reče Jesus sa žaljenjem.

- Dobro. Niti jedno slovo ne smije izaći iz ovog kruga ako to nije apsolutno potrebno. Prema svima ćemo se odnositi kao prema mogućim neprijateljima.

- Dobro - reče Jesus. Figueroica kimne.

- Figueroice, vi ćete otići po Bennisa. Pobrinut ću se da vas i Bennisa stave na poseban zadatak.

- Da, šefe.

Max Black progovori: - Odmah? - Da.

- Kako?

- Što mislite, kako?

- Kako to možete učiniti bez računala? Ili telefona? Ili nekoga tko to može dojaviti u ... u SJR?

240

- Prokletstvo! Poslat ću im dopis. Tada barem neću morati telefonirati. Figueroice, vi ćete dopis predati svojem naredniku. Tamo će stajati kako ste Bennis i vi preraspoređeni na druge zadatke.

- No to će biti uneseno u sustav, zar ne?

Gimball je uzdahnuo i kimnuo: - Jasno da hoće. No moramo nekako krenuti. Vi i Bennis ne možete cjelodnevno raditi na ovrne i uz to i patrolirati. Neće izgledati ništa prirodnije ako nestanete bez riječi. Uz malo sreće ovo bi moglo izgledati bezopasno, barem za dan ili dva.

Black reče: - Dan ili dva možemo tajiti činjenicu da smo otkrili što se događa u Sveučilišnoj bolnici.

Gimball primijeti kako Black drhće: - Jeste li zabrinuti, Black? Nema za to razloga.

- Ne, nisam šefe - protrljao je ruke. - Ovo je prvi izazov koji je dovoljno velik da me izvuče iz podruma.

- Nemojte biti tako raspoloženi, Black. Ovo je strašno opasno.

- Da. Idemo!

Gimball reče: - Ovo je broj mojeg kućnog telefona. Zapamtite ga. Nitko vam ga neće dati ako ga izgubite. Ovaj drugi broj je moj privatni telefon ovdje u uredu. No taj možda i nije tako siguran.

1 1 ~ ~ 1

Howie Borke je s blokom u ruci pokucao na Utleyjeva vrata i ušao. Rekao je: - Sestra, Figueroica, je premještena s redovitih zadataka.

- Možda je to neka vrsta dopusta za smrtni slučaj - reče Utley.

241

- Možda.

Utley je ispitivao Howieja. Utley nije mislio kako je to dopust za smrtni slučaj. Mislio je da bi tako i pisalo: - Ne bi li trebalo pisati "petodnevni dopust", Howie, ili nekako slično.

Howiejevo je lice odavalo razočaranje: - Možda. Nisam siguran.

- To se može lako pronaći. Napravite pretraživanje o smrti bračnih drugova i bližih rođaka i pogledajte kako policija to rješava. Kako unose taj podatak.

- Učinit ću to.

Na Howiejevom se licu vidjelo još nešto. Nešto je skrivao: - Što još?

- I njezinog su partnera premjestili s redovitih zadataka. - Oho! - Utley je razmišljao samo dvije sekunde. - Kako je sestrično puno ime?

- Susannah Maria Figueroa. - Kako se zove partner?

- Norman Bennis.

- Nabavite brojeve svih njihovih kartica. Telefonske račune. Povijest kupovanja. Banke. Sve o kupnjama, restoranima, hobijima, o svemu. Onda postavite oznake. Želim znati kada i gdje će upotrijebiti kreditne kartice.

- Učinit ću to.

- A kada se pojavi bilo kakva promjena u korištenju kartica sve donesite meni. Ovo je sada najhitnije.

1 1 ~ ~ J 1 ~ 1 1

- Nije mi jasno to za patrolne automobile - rekao je Norm Bennis. Njegov je glas zvučao gotovo neprijateljski. Vidjela sam kako mu se Max Black ne sviđa. Nije niti čudo. Black je bio težak. Bili smo u Blackovom podrumskom uredu, bolje reći u špi

242

lji, a on je opet stavio vrti vodu. Posegnuo je prema polici i uzeo četiri ružne šalice: visoku smeđu, grimiznu, jednu u obliku polovice kokosovog oraha i jednu s nasmiješenim licem.

- Voli li netko od vas slatko? - upitao je. - Na žalost, nemam šećera. Prevara s voznim parkom je varijacija stare kriške salame.

- Kriška salame - reče Bennis. - Pa, naravno.

- Kriška salame je poznata računalna prevara. Na primjer, neki zaposlenik ima dostup do zapisa neke tvrtke. To može biti banka ali i obično poduzeće koje proizvodi neke strojeve. Tvrtka ima troškove. Ovaj zaposlenik unese svoj lažni račun u tvrtkinu bazu podataka. Onda reže male iznose; doslovno novčiće, s velikog broja drugih računa i dodaje ih na svoj.

Upitala sam: - Ali, zar se ljudi ne bune? Dobavljači ili oni koji trebaju biti plaćeni.

- Da, ali ovdje govorimo o dva ili tri penija. Penija. Misle da je netko napravio malu grešku. U svakom slučaju ne isplati se prigovarati. Milijunska tvrtka neće se buniti zbog sedam centi. No on čini isto na tisućama računa, a male kriške tvore veliku salarnu. Otuda i naziv. Vaši su dečki, SJR i društvo, od vremena do vremena uzeli nekoliko automobila pa se nije ništa moglo primijetiti. Iako ...

- Iako što? - upita Bennis.

- To nije napravljeno potpuno glatko kako su to mogli učiniti. Pitam se jesu li možda i željeli da se svemu može ući u trag kako bi zamjenika načelnika Withersa mogli imati pod kontrolom. Neka vrsta neizrečene ucjene.

- Da - reče Bennis. - Jasno mi je što su htjeli postići. Voda je zakipjela. Black je stavio vrećice s čajem u šalice i prelio ih vodom: - Evo. Izvolite malo čaja.

Kušala sam čaj: - Oho! Što je ovo?

Bennis reče: - Da, Max. Možda si računalni genij, ali sigurno nisi najbolji kuhar na svijetu.

243

- "Mir". Zove se "Mir". Napravljen je od biljaka koje smiru~u. Jesus, koji je do sada nije rekao niti riječ, reče: - Meni se sviđa.

Black reče: - Stvari koje je učinio SJR samo izgledaju izdvojene. Pokušavam vam objasniti kako se sve uklapa u neki obrazac. A taj je obrazac velik i prijeteći. Nema računalne tvrtke koja je doista iskoristila svu moć koju ima. Sve naprave za uvlačenje, na primjer.

Bennis upita: - Zato jer se boje kako će ih uhvatiti?

- Ne. Zapravo ne. Najveći dio elektroničke špijunaže ne može se otkriti. Opterećuje samo feromagnetski materijal. Izvuci utikač, sve izbriši i ničega više nema. Kao što sada znamo, mogu nekažnjeno i ubijati. Ne, radi se o nečemu drugome. Računalne su tvrtke morski psi, nemojte me pogrešno shvatiti, ali to je uglavnom ista vrsta morskog psa. Oni uglavnom igraju po istim pravilima. Najčešće je na djelu samosavladvanje. Bogu hvala, uglavnom dobrovoljno. Postoje neke stvari koje po njima vim pravilima jednostavno nisu dostojne gospode. Rekoh: - I?

- Prema ovome što si rekao, SJR se očito ne pridržava nikakvih pravila.

- I što je onda SJR DataSystems?

- Pokvarena tvrtka. Pokvarena tvrtka vrijedna milijardu dolara koja je potpuno izmakla kontroli.

'1 1 ~ ~ '1 '1

Black reče: - Zapravo, kada bolje razmislim, da sam se kladio u to koja će tvrtka postati pokvarena, moj bi prvi izbor bio SJR DataSystems.

Bennis upita: - Zašto?

244

- Kako sam rekao Figueroici, poznata je po tome što upravo iznenađujuće na vrijeme izađe s novim proizvodom. Ili iznenađujuće blizu neke druge tvrtke koja izlazi s istim proizvodom. Oko njih se osjeća dah prevare.

- Zašto druge tvrtke nisu nešto poduzele?

- Pa, odgovorit ću ti. Vidiš, to bi bilo kao ona, rugala se sova sjenici da ima veliku glavu. Ovo nije industrija u kojoj ima neokaljanah.

Bennis, koji je uglavnom bio cinik, reče: - No po tome su sigurno drugačiji od ostalih industrija.

- Ima razlika - odvrati Black. - Ponajprije, u ovoj industriji možete napasti konkurenciju dok sjedite za svojim radnim stolom. Zaposlenici su uglavnom šareno društvo. S jedne su strane izuzetno poštteni matematičari i računalni geniji, a s druge su bivši hakeri, ljudi koji su nekada nedozvoljeno upadali u baze podataka ili su opsjednuti provaljivanjem telefonskih linija. Utley, koji je na čelu SJR-a, poznat je po tome što je zaposlio mnoštvo rubnih sociopata.

Upitala sam: - Zašto?

- No, pa sada znamo zašto, zar ne? Bennis progovori: - Oh, Bože!

- Misliš da je Utley ovo dugo planirao?

- Sigurno jest. Osim što su briljantni stručnjaci, momci koje je zaposlio nemaju savjesti.

Black je odjednom promijenio stav. Prekrižio je ruke i ispravio se. Sličio je profesoru. Rekao je: - Dobro. Prije nego što nastavimo, recite mi što ste učinili kako bi zaštitili svoje obitelji?

Jesus odgovori istog trena. - Moje su kćeri otišle iz zemlje. Jučer sam ih poslao u Meksiko sa svojim roditeljima. Jesus mi to nije prije spomenuo.

Black reče: - To je dobro. Čijom ste kreditnom karticom kupili karte?

245

- Ničijom. Strahovito se bojim. Predvidio sam svaku mogućnost. Nadam se. Platilo sam gotovinom u putničkoj agenciji i rezervirao mjesta pod lažnim imenom.

- Vrlo dobro!

- One su u dalekoj zemlji s ljudima koji im nisu nikakav rod. U svakom slučaju nisu blizak rod. Drugo ime. U tom će mjestu uhode odmah biti primijećene.

- Dobro. A ti, Figueroice? Što je s tvojim sinom? Prestravila sam se: - Ništa. Uopće ništa. Mislila sam kako on nije u opasnosti. Bože; bila sam prokleta glupa kada sam dozvolila da Sheryl nastavi svoju istragu. A sada sam opet glupa.

- Nisi spremna prihvatiti ozbiljnost svega ovoga.

- Znam što ću učiniti. Zamolit ću našeg prijatelja Stanleyja Mileskog, koji je isto policajac, da se sa ženom preseli u našu kuću. Zamolit ću ih da spavaju u smjenama kako bi jedan od njih uvijek bio budan. Nitko neće moći spaliti kuću, ući u nju ili bilo što drugo dok su oni tamo.

- Dobro.

- Bonnie i Stanley mogu spavati u mojoj sobi. Ja neću dolaziti kući. Ako ne budem tamo, djeca će biti sigurnija. Moj šogor ne želi povjerovati kako postoji problem, iako je voljan šutjeti i ne odati da je Sheryl živa. Ne mogu odvesti JJ-a i ostaviti Kath i Mariju u opasnosti.

- Svakako objasni Mileskijevima koliko je ovo ozbiljno reče Black. - Bennis? Što je s tobom?

- Ovdje u gradu je samo moja majka. A ona i nije zapravo ovdje, jer je sada kod mojeg brata u Juneau. On je u vojnom zrakoplovstvu i smješten je na Aljaski.

Ubacila sam: - Oh. A što je s Deirdre?

- Deirdre? Ona pripada povijesti. Nisam li ti to rekao? - Vjerojatno mi je promaklo.

Max reče: - Nemojte vjerovati banci, kreditnoj kartici, ljekarni, čak niti velikoj tvrtki. SJR je mogao ugraditi trojanskog

246

konja u bilo koji sustav. Operater u tvrtki možda niti ne zna čemu služi. SJR je možda ugradio trojanske konje po cijeloj državi. Vjerojatno su ugradili tisuće i tisuće sustava proteklih nekoliko godina. To je killer.app u opremi.

Bennis reče: - Isuse! Mogli bi strahovito puno zaraditi! Black odvrati: - Ali ti to jednostavno ne razumiješ. Misliš kako su si osigurali dodatni novac u banci ili se bave industrijskom špijunažom. To nije ništa! Razmisli! Ako tvrtka doista može kontrolirati podatke, oni mogu promijeniti statistike. Mogu utjecati na promjene na tržištu: nafta, zlato, svinjetina, međunarodne valute, arbitriranje. Mi svijet ne doživljavamo očima i ušima, već putem podataka. Ljudi više ne gledaju izvorne dokumente kod potvrda o prodaji, izvješća, medicinskih kartona. Papir je postao previše nezgrapnan. Zamislite tvrtku kojakontrolira činjenice: Takva može zavladati svijetom!

Bennis je buljio u Blacka i šutio.

Black nastavi: - Velika UNIX računala vladaju zemljom. Internet drži Vladu na okupu: kotrola telefonskih prespajanja, pomorska navigacija, kabelska televizija, banke, sateliti. Svi prijenosi sredstava. Svi zapisi o ljudima!

- Hej! Sjajno! - reče Bennis. - Ali što ćemo mi poduzeti? - Da, u pravu si. Skrenuo sam s teme - reče Black.

- Počnimo razmišljati o našem sljedećem potezu, do vraga!

Rekla sam: - Moramo dokazati što SJR radi, zaustaviti ih i kazniti. I moramo ostati živi dok do radimo.

Black potvrdi: - Da.

- U redu. Onda nam treba sljedeće. Prvo, moramo o SJR-u saznati mnogo više od ovoga što znamo sada. Drugo, na temelju tih ćemo spoznaja pronaći i neke slabe strane. Treće, to će nam znanje poslužiti i da otkrijemo koji je njihov širi plan. Četvrto, moramo pribaviti dokaze da su ubili Elenu i pokušali ubiti Sheryl.

247

Black reče: - Tako je. Moramo pronaći lozinke kako bismo dokazali čime se bave. To zvuči dovoljno složeno. A sada ću vam reći i činjenice koje će to otežati još i više.

Bennis zapita: - Da?

- Moramo pretpostaviti kako imaju mogućnost ulaza putem računala u svaku tvrtku, svaki ured vlade, federalne, državne ili lokalne ...

- Hej! Ne u sve! - reče Bennis. - Samo u one u kojima je njihova strojna ili programska oprema.

- A ne možemo znati koje su to. Opremu su mogli ugraditi bilo kome. Mogli su bilo kome isporučiti dijelove. Programe svakome. Povrh toga, ako imaju dostup do telefonske linije tvrtke koja ima liniju ili mrežu s nekom drugom tvrtkom mogu se prebacivati iz jedne u drugu. Iz banke u lokalni porezni ured, do inspektora u građevinskom odjelu. Mogu biti posvuda a mi to nećemo znati.

- Dobro, dobro - Bennis nakratko promisli a onda sumorno doda: - Moj Bože.

- Želite li sakriti od njih što radite? Sada već znaju broj registarskih tablica vašeg patrolnog automobila. U to možete biti sigurni. Znaju i broj registarskih tablica vašeg privatnog automobila. Ne možete iznajmiti automobil a da oni to ne doznaju, jer agencije za iznajmljivanje automobila ne primaju gotovinu. Gdje god upotrijebite kreditnu karticu, zapis o tome otići će u tvrtku koja obrađuje podatke. Ne možete podići novac iz banke, a da oni to ne saznaju. Ne možete dizati gotovinu iz bankomata. Kako ćete jesti bez gotovine? Otići ćete u omiljeni restoran gdje vas poznaju i oni će vam dati kredit? Sjajno. No ako ste tamo nekada ranije platili račun karticom, SJR zna kako tamo zalazite. Ne možete koristiti svoj telefon. Ne možete kupovati putem kataloga a da oni ne saznaju što ste kupili.

- Pomozi da razumijem - rekla sam. - U osnovi bismo trebali raditi sve tako da ništa ne dođe u neki sustav za obradu podataka.

248

Black se složio: - Tako je. Jedino ako to ne želite raditi kako bi ih zavarali.

- Pa, to ne bi trebalo biti toliko teško. Bennis i Jesus Delgado zagundāše.

Black nastavi: - Još uvijek ti nije jasno, Figueroice. Oni suposvuda. Ne možeš se osloniti na policiju. Ako i zanemarimo policijsku arhivu, znamo kako je u Policiji špijun na visokom položaju. Sigurno nije jedini podmićeni policajac. Ne znaš tko su ti neprijatelji. Kada voziš, prije ili kasnije trebaš benzin. Vjerojatno si ovamo došla automobilom. Otkrit će gdje si ako karti com platiš benzin ... Trgnula sam se.

- Platila si karticom? - Da. Odmah tu blizu.

- Onda znaju da si u Policijskoj postaji. - Da.

- Gdje si parkirala automobil? - Ovaj ...

- Gdje?

- Ispred vrata. - Vidiš?

Bennis ljutito dobaci: - Hej, Max! Kako je mogla znati? - Nemoj se odmah pjeniti. Želim joj samo pokazati koliko ste izloženi.

- Ali, što trebam raditi? - upitala sam.

- Možeš plaćati gotovinom. Dok god je budeš imala. I možeš izravno razgovarati s ljudima. S ljudima kojima vjeruješ. Samo s ljudima kojima vjeruješ.

- A takvih nema puno - doda Bennis.

Upitala sam: - Hoćeš da maknem automobil?

- Nema potrebe - odgovori Black. - Najprije se moramo organizirati: Nemamo puno vremena: Moramo odabrati jednog od nas za vođu skupine.

249

Bennis reče: - Pretpostavljam kako misliš na sebe. - Bennis je znao kako Blacka trebamo, ali mu se nije sviđao.

- Ne, nikako. - Koga onda? - Figueroicu.

- Stvarno? - Bennis je vjerojatno mislio kako se nisam dopala Maxu, kada me je toliko izazivao. - Žašto?

- Jer je najmlađa i ima najmanje iskustva. Progovorila sam: - Šališ se.

- Uopće ne. Smrtno sam ozbiljan. Upravo zbog toga su računalne tvrtke tako uspješne: Apple, Microsoft. Sve su započeli klinci. Nemaju nikakvog osjećaja za povijest. Nemaju pojma što se ne može učiniti, pa im sve polazi za rukom. Sve su njihove ideje nove. Uglavnom RAMS, a samo malo ROM6-a. Zato predlažem Figueroicu. Dobro?

Bennis je kimnuo: - Da, svakako. - Pogledao je prema Jesusu koji je šutio.

I Jesus kimne.

- Imaš li kakvih ideja? - upitao me Black.

Odgovorila sam: - Da. Da, imam. Upast ćemo u SJR DataSystems.

1 1 ~J~J 1 1 1

- Kada je već tu radila toliko godina, gospodine Utley rekla sam u telefonsku slušalicu. - Da, imali smo na umu neke od njezinih kolega, koji ipak nisu bili toliko prisni i neće doći na sprovod, da. Jedna vrsta oprostaja.

5 RAM - Random Access Memory = memorija s izravnim pristupom (eng., nap. prev.)

6 ROM - Read Only Memory = memorija iz koje se može samo čitati (eng., nap. prev.)

250

Norm Bennis, Jesus Delgado i Max Black bili su zajedno sa mnom u telefonskoj govornici. Ostali ljudi u restoranu dobacivali su nam poglede. Bili smo u restoranu u ulici Chicago Skyway. Black je rekao kako će se Utley zamisliti nad tim mjestom.

- Da, možda i kratka služba u vašoj blagovaonici. Uvijek je govorila kako imate lijepu blagovaonicu u SJR-u i l-rasan pogled - podigla sam obrve i pogledala Bennisu koji je bio štitnut pokraj mene.

- Nešto jednostavno. Koncem dana? Pola pet ili pet? Kimnula sam drugima kako bi znali da je pristao: - Ne, pola šest je sasvim u redu. Da, i nekoliko drugih prijatelja, mojih kolega koji ne mogu doći na sprovod. Pola sata, najviše jedan sat.

Još sam malo slušala. Želudac mi se okretao od njegovog glatkog, dubokog glasa. Govorila sam umiljato kako bih prikrila gađenje: - Oh, ne, ništa službeno - reko. - Nemojte se truditi. Slušala sam.

- Prekrasno. Ponedjeljak u pola šest. Hvala vam gospodine Utley. I hvala vam na izraženoj sućuti.

Spustila sam slušalicu i rekla: - U~riri da Bog da, gospodine Utley.

1 1 f~1 'I ~ ~ f~

Rekla sam: - Zagrizao je. Mislim da je znatiželjan. Bennis reče: - Možda je znatiželjan. Ali možda te želi vidjeti kako bi zlobno uživao pred tobom.

Pronašli smo grčki restoran u ulici Halsted s niskim cijenama, pa nišmo morali koristiti kreditne kartice. Norm, Max, Jesus i ja sjeli smo za mali stol u tamnom kutu.

251

- Sigurno je znatiželjan - reče Black - ako sumnja da si mu na tragu.

- Ne znamo što zna o meni.

Jesus je šutio. Primijetila sam kako Jesus obično šuti. Poželjela sam mu reći: Osveta. Dobit ćeš priliku za osvetu. Obeća jem.

- Slušaj - reče Black. - Moraš pronaći te lozinke. No ne možemo se osloniti na to da će one riješiti sve naše probleme. Ne možemo se osloniti na to da ćeš dospjeti dalje od blagovaonice u SJR-u. Ako i dospiješ dalje, možda jednostavno otkriješ kako su sve uništili.

Odgovorila sam: - Znam.

- Moramo napasti iz više smjerova.

Dodala sam: - Ako dokažemo da je Utley ubio Frieswyka, bili bismo na konju. Jesuse, ima li kakvih tragova s Frieswykove autopsije?

Vidjela sam kako je Delgado na silu pribrao misli i odagnao bol. Progovorio je: - Možemo ići u tri smjera između brojnih mogućnosti. Imamo ostatke boje i nekoliko zrnaca betona s kože, no to nam ne govori mnogo. Imam procjene o tome gdje je bačen u vodu na temelju riječnih struja. Ako pretpostavimo da je bio u vodi pet tjedana mogao je biti bacen i s obale Michigana.

- No nemoguće je odrediti točno mjesto?

- Da. Osobno mislim da se radi o nižem dijelu jezera Michigan. Bacili su ga dalje od kopna. No to je još uvijek područje od otprilike pedeset do šezdeset pet kilometara ...

- Skoro dvije tisuće kvadratnih kilometara - doda Max. - Točno. Neprohodan teren koji je, mislim, besmisleno pretraživati. Tako. Najprije moramo pronaći brod. Drugo, u njegovim su plućima pronađena zrnca peluda. Imam fotografije tih nalaza. Pronašao sam i specijalista za pelud, vještaka polinologa, profesora Grobarta koji je na Sveučilištu Illinoisu u Champaignu. To i nije baš puno. Pelud.

252

- Moglo bi biti - rekla sam. - Smanjit će mogućnost izbora. Frieswyk je umro u veljači. Gdje je mogao udahnuti pelud?

- Da, tako je. U redu. To je trag. Treće je konopac. U odjelu je čovjek koji će mi reći je li to možda neki neobičan konopac. Iako mislim da to neće imati nikakvog utjecaja. Hoću reći, možda se istrošio na cementnom bloku u jezeru Michigan. Što onda?

- Nikad se ne zna - čvrsto sam rekla. - Možda i to dovede do nečega. - Bila sam uznemirena jer je zvučao poraženo. Takav nam stav sada ne treba. U ovom stanju duha Delgado može biti problem.

Shvatio je moje sumnje: - Da. Da. Moglo bi nam nešto reći. Ovo nisam pravi ja, Figueroice. Prije me nisi poznavala, onda kada sam bio normalan. Bio sam pravi buldog. Uporan. Takav sam bio. No otkada, otkada ...

- Jesuse, razumijem te.

- Ali onda pomislim, od svih gadova koje sam otkrio, jedino Utleyja zbilja želim zgrabiti. Više nego ikada ikoga drugog. - Uhvatit ćemo ga.

Konobar je donio vino. Vidjela sam kako je skupina previše usredotočena na problem pa sam naručila za sve.

Black progovori: - Želio bih iskopati nešto o SJR-u. - Kako?

- Baze podataka.

- Hoće li znati kako si u bazama podataka i tražiš podatke o njima?
- Sumnjam. Ući ću kroz Dun and Bradstreet. Javne baze podataka. Mnogo ljudi pretražuje takve stvari. Čuli ste za računalne gusare koji su pratili nuklearne razgovore između Sjedinjenih Država i Koreje. Uvijek postoji način. Kada upoznam scenu i kada ti nabaviš lozinke onda ću ući u sam SJR.

- Već smo rekli ...

- Ne. Ne. Prividna invazija. Putem žica. - A oni neće ništa saznati?

253

- Mislim da nije moguće. U zadnjoj fazi moraju primijetiti da sam unutra.

- Max, je li tvoja oprema povezana na glavno policijsko računalo?

- Ne. Nitko ne dira moje stvari: Nema ulaza. Nema virusa. Moji su tvrdi diskovi odvojeni. Programi su moji. Moji modemi rade na posebnom prijenosnom račun~lu. Nitko ne prilazi mojoj opremi!

Bennis reče: - Dobro, u redu. Ne pretjeruj. Što mislite, treba li Jesus otići u Champaign i sresti se s tirm tipom za pelud? Ubacila sam: - Možeš li nazvati, Jesuse? Uštedjeli bismo na vremenu.

- Želim uzeti fotografije.

- Pošalji ih telefaksom.

- Kada bih barem mogao, ali to su mikrofotografije i skenirane elektronske mikrografije. Ne bih se usudio riskirati i izgubiti neki detalj. Mislim da je bolje da otputujem zrakoplovom.

Rekla sam: - Mislim da se u zrakoplovnim tvrtkama ne može plaćati gotovinom.

Moraju primati gotovinu - doda Bennis.

Ali agencije za iznajmljivanje automobila ne uzimaju

gotovnu. Black reče: - Na željeznici se sigurno može platiti gotovi

nom. Postoji rani vlak za Champaign. Znam da to vrijedi za radne dane.

Jesus reče: - Nazvat ću ih i raspitati se voze li i nedjeljom. - Nazovi tog profesora Grobarta i sve s njim dogovori rekla sam. - Nazovi odavde. Upotrijebi novčiće. Nemoj teretiti svoju telefonsku karticu.

Vratio se i rekao: - Vlak polazi u 6.22 ujutro: Uzimaju gotovinu. Na informacijama sam dobio Grobartov kućni broj. Srest ćemo se u podne. - Uzeo je vino i kušao ga, a onda rekao: - Ovo je strašno. Ima okus borovine.

254

- Ali baš takav okus treba imad - reče Bennis. - To je grčko vino.

- Ah, dobro - Jesus ispije pola čaše.

Bennis progovori: - Moramo nekako nabaviti gotovinu. - Ako netko od nas digne samo nekoliko dolara s bankomata to im neće baš ništa značiti - rekla sam. - Sutra ćemo još štedjeti kao da ništa ne planiramo i samo se želimo sakriti od njih. Ako bismo svi podigli puno novaca to bi nas odalo a njima bi značilo da spremamo veliku predstavu. Onda ćemo ih zaskočiti. Jesuse, nemoj dizati više novca nego što ti treba za kartu i taksi u Champaignu.

- Zapamtite - reče Black - kada dižete gotovinu iz bankomata oni će znati koliko ste novca podigli kao i gdje ste. Znat će kraj kojeg ste bankomata. Zato otiđite na mjesta koja se ne mogu ni sa čim povezati.

Rekoh: - U redu. A ti, Black, imaš namjeru istražiti SJR i tražiti što?

- Slabosti.

- A ti ćeš, Jesuse, sjesti na prvi vlak za Champaign, u okrugu Urbana.

- Da.

- Bennis i ja ćemo pronaći sve što možemo o konopcu. To će nas, nadam se, odvesti do broda. Moramo i ...

- Planirati upad u SJR. Onaj fizički - ubaci Bennis i dobaci pogled Blacku. Naglasio je: - To je puno opasnije nego ulaziti putem telefona, Black.

Black nije proturiječio.

- Dobro - rekoh. ~ Nabavite gotovinu. U ranu zoru krećemo u akciju.

255

1 1 ~J 1 ~ f~ 1

U subotnji sumrak u zračnu luku O'Hare sletio je Air Force One. Iz zrakoplova su poput jezika izbačene stube i crveni sag. Niz stube su se spustila dva agenta Tajne policije. Predsjednik i njegova žena zastali su na vrhu stuba i mahnuili. Predsjednik je pomislio: Normalni putnici idu do terminalske zgrade privučeni hodnikom. A ja moram hodati niz stube. Oh; fotografii!

Naravno, njegovi su savjetnici potpuno u pravu. Na zemlji su već bili predstavnici televizijskih kuća CBS, ABC i NBC te Channel Nine, kao i novinari iz Triba; Sun-Timesa, novinari sa radio postaja Springfield, Rockford, Peoria, Waukegan, WMAQ i još nekoliko drugih, CNN, nekoliko manjih čikaških časopisa i novina. Predstavnici vizualnih medija doveli su svoje fotografe. Tu su bili i gradonačelnik, načelnik Policijske uprave Gus Gimball i jato gradskih vijećnika.

Jesus mu doda tri fotografije i jedan dijapozitiv peluda koje je jutros uzeo iz policijskog laboratorija.

- Što ste ono rekli, tko ste vi? - upita Grobart.

- Delgado. Čikaška policija. Pronašli smo ovaj pelud u tijelu mrtvaca - Jesus je posegnuo za svojom značkom, ali je Grobart odmahnuo rukom. Bio je previše zaokupljen fotografijama.

- Oh, pa ovo je zbilja prekrasno! - Što?

- Ovaj skenirajući elektronski mikroskop. Gledajte, ovo je fotografija s običnog mikroskopa. Ni približno toliko detalja. Ovo - mahnuo je s gađenjem običnom mikroskopskom slikom kao da je pornografija - može biti bilo koji pelud.

- Oh ...

259

- Ali ova slika sa skenirajućeg elektronskog mikroskopa, da, četrdeset mikrona je pravi omjer, to može biti samo jedna jedina vrsta.

- To znate samo ovako? - Ponekad.

- Dobro. Što je to? - Afrički amarilis.

- Što? Znači li to da je naš čovjek bio u Africi?

- O Bože, ne! Zar ništa ne znate o ... To je sadnica, momče. Kućna biljka.

- Gdje ih se može naći?

- U kući. U stanu. U stakleniku. - Ali to je gotovo posvuda.

- Samo tamo gdje ima afričkih amarilisa.

- Da, dobro - Jesus se pitao kako ovaj čovjek može biti tako siguran u vrstu. - Ovaj, je li ovo ... kako možete biti sigurni? Ovaj je pelud pronađen u bronhijima mrtvaca ...

- Nema problema. Ne mogu ga razgraditi izlučevine u bronhijima. Celuloza u peludu spada među najizdržljivije tvari u prirodi. Zato je i možemo izolirati iz stijena iz razdoblja jure i reći naftnim tvrtkama koje su biljke rasle na nekom području.

- Ali to su naslage u tlu. 4vo je tijelo izvučeno iz jezera Michigan: Bilo je u vodi pet tjedana.

- To je kratak vremenski trenutak za peludna zrnca. Istraživao sam nekoliko amfora - Grobart je pogledao Jesusa u oči - odnosno keramičkih vrčeva za vino, momče, koje su bile izložene strujama na dnu Mediterana otkako je krećanski brod potopljen 420. godine pr. Kr. Na temelju zrnaca peluda u vinu mogu reći arheolozima koje su sve biljke rasle u istom zemljopisnom području kao i vinova loza.

- Ah. Pa to je izvanredno.

- Pa jasno da jest. Pelud se može izolirati iz tresetišta koja su tijekom cijele godine vlažna i puna kukaca i bakterija, svačega, prava juha biološke aktivnosti. Ali pelud ostaje potpuno

260

netaknut. U vrlo vlažnoj okolini, poput one u vašem lešu, pelud može ispustiti citoplazmu, unutrašnje dijelove stanice, momče, ali celulozna ljuska ostaje netaknuta. Pelud spada u najtrajnije tvari na svijetu. To je dugačka lančasta ugljikova molekula, tisuće atoma ugljika. Tako je prokleta otporna da se čak govorilo kako će je pokušati sintetizirati i upotrijebiti kao premaz u svemirskom programu.

- I jesu li?

- Ne, zapravo nisu - nasmijao se. - Otkrili su da je otporna na sve osim na toplinu. Izgorjela bi na svemirskom brodu.

1 1 ~ 1 1 ~ 1

Bennis i ja smo došli u središnju zgradu Policijske uprave na uglu ulica Jedanaeste i Statea u nedjelju u devet ujutro. Nadali smo se kako ćemo u laboratoriju zateći nekoga tko zna nešto o konopcu koji je nađen na Frieswykovom gležnju.

U laboratoriju na trećem katu bilo je tiho. Prišla sam stolu i upitala: - Je li Connie Marulni tu?

- Ne.

- Dobro, je li završila izvješće o Frieswykovom konopcu? - Frieswyk? Tko je to?

- Frieswyk je bio policajac, do vruga! Upecali su ga u rijeci ...

Bennis mi je stavio ruku na rame kako bi me upozorio da se ne ponašam neprijateljski. Činovnik je rekao: - Ah, taj Frieswyk! - i pronašao dokumente.

- Nemoj biti tako kisela u rano jutro, Figueroice - reče Bennis.

Dobra je vijest što je Maruldi napisala detaljno izvješće. Loša je vijest što je uže bilo sasvim obično.

261

- Najlon debljine sedamdeset milimetara - naglas je čitao Bennis.

- Često se koristi na molovima i brodovima, kaže ona, ali i za sportove, na skladištima drvene građe ...

- Nije prerezan, nije se istrošio na cementnim blokovima dok je Frieswyk bio pod vodom. Hmm, da vidimo, star konopac, oštećen na dijelovima, kada je razvučen puknuo je na najtanjem dijelu.

- Razvučen? - upitah.

Bennis odgovori: - Aha. Potvrda. - Bačen je preko palube broda?

- Da.

- Onda ne smijemo više čekati. Idemo nazivati marine. Vratili smo dosje činovniku i krenuli niz stube: - Hoćemo li telefonirati s telefona u predvorju ili s telefona u Prvoj policijskoj postaji?

Bennis upita: - A što ako prisluškuju telefone?

- Nemoguće! Ne u Policiji! - No nakon kratke pauze dodala sam: - Najbolje da nabavimo puno sitniša i otidemo u neki kafić.

U predvorju smo sreli Billa Fromana iz naše postaje. Njegove obično pospane oči iskočile se kada nas je ugledao.

- Sto mu gromova! Pa što vi radite ovdje? - Imamo posla - odgovorila sam.

Bennis upita: - A zašto ne bismo bili ovdje? - Za vama je raspisana potjernica.

- Što?

Rekla sam: - Što? ŠTO?

- Žele vas privesti na ispitivanje.

- Zašto? - zamalo sam ga zgrabila za vrat.

- Žele vas ispitati o onim krijumčarima droge. - Kojim krijumčarima droge?

- Kažu kako neki preprodavači tvrde da ste im uzimali novac. Izvlačili ste od njih novac u zamjenu za njihovu slobodu.

262

- Bille - rekoh - u zadnje vrijeme uopće nismo vidjeli preprodavače droge. Radili smo na protuprovalnim alarmima i ukradenim automobilima.

- Ma da, da. Jasno mi je. Mislim da je najbolje da pođete sa mnom.

- Ne odmah, Bille - rekoh. - Hajde. Olakšajte si.

Bennis reče: - Do viđenja, Bille. Brzo smo krenuli prema vratima.

Bill je nakratko zadržtao. Nema sumnje, bojao se izvaditi revolver u policijskom predvorju. Iskoristili smo priliku, zamakli za ugao i pobjegli.

- Kakva budala! - reče Bennis.

- Bezveznjak, glupan i ulizica, ali Isuse Bože, Bennise! Promijenili su naše osobne dosjee!

- To smo i očekivali.

- Ali drugačije je kada se to doista dogodi! Što ćemo učiniti?

- Ući u automobil!

Petnaest minuta kasnije iz govornice u čikaškoj narodnoj knjižnici objasnila sam cijelu zavrzlamu Mileskijevima koji su čuvali moju kuću. Stan je rekao: - Znam da si čista, Figueroice. Uhvati ih.

Onda sam nazvala još jednog prijatelja koji će doći u kuću i spavati na sofa dok Stan bude na poslu. Tako će cijelo vrijeme biti dva čuvara.

Kada sam se vratila, Bennis je upitao: - Zadovoljna?

- Da. Mileskijevi nam vjeruju. Nazvala sam i Howarda Lundberga.

- Tko je Howard Lundberg?

- Policajac. Radi u četrnaestoj postaji. Ogroman je. Uistinu, Bennise, ogroman. Visok je metar i devedeset sedam centimetara. Ima blizu stotinu šezdeset kilograma. A to su uglavnom mišići.

263

- Otkuda ga poznaješ?

- Bili smo na istoj godini u Policijskoj akademiji. Bio je dobar u svim vježbama osim jedne jedine. Znaš ono kada se moraš zatrčati prema ogradi visokoj dva i pol metra, uhvatiti se za nju i prebaciti se preko? Nije to mogao napraviti. Svi smo mu pokušali pomoći, ali on je jednostavno bio pretežak. Kada je došao ispitni dan, svi smo navijali za njega. Čak i nastavnik. Promatrali smo ga kako se zalijeće. Lundberg se uhvatio rukama za ogradu i ostao je tako visjeti.

- Pa, kako je onda prošao?

- Na kraju dana jednostavno je prošao. On je izuzetno pošten pa je pitao nastavnika što je bilo. Rekao je nešto poput: "Ali što s mojim radom na ogradi?" A nastavnik je naglašeno rekao: "Nisam siguran da se toga sjećam Lundberg. Vjerojatno sam gledao na drugu stranu." Znaš, svi su znali kako će on doista biti izuzetno dobar policajac.

- Ako se ne bude morao penjati preko ograde.

- Bennise, molim te! Neće se trebati penjati preko ograda. Može ih srušiti.

- U redu. Zašto bi ti on učinio uslugu?

- Pa, znaš, u akademiji je bio, ovaj nekako ... - Zagrijan za tebe?

- Pa, da. - Dobro.

- Moramo upozoriti Delgada da prepravljaju naše dosjee.

- Kako? U Champaignu je.

- Nazovi Blacka. On će se već nečega sjetiti.

Ostavila sam poruku na Blackovoj telefonskoj sekretarici. Onda sam nazvala Gimballovu kuću. Njegova je žena rekla kako je na Policiji. Nazvala sam ured, razmišljajući kako bih mu rekla da su nam ušli u dosjee na takav način da to nitko drugi ne razumije, no nisam ga našla niti u uredu. Čula sam da je predsjednik u gradu. Gimball je vjerojatno po cijele dane

264

zauzet. Ostavila sam poruku, a najbolje što sam uspjela smisliti bilo je: - Molim vas pogledajte moj dosje. - Bez imena. Sam Bog zna hoće li dobiti poruku.

Nakon toga, natrpani novčićima koje smo zamijenili u jednom restoranu, počeli smo nazivati najprije sve marine u Chicagu. Hvala Bogu da su marine otvorene i nedjeljom.

Bilo je tri poslije podne kada se Bennis okrenuo prema meni i rekao: - Pun pogodak! - Prošao je sat i petnaest minuta dok smo stigli u luku Hiawatha, sjeverno od parka Highland, pedeset šest kilometara daleko od Chicaga. Krivonog muškarac u podrezanim trapericama i košulji podvinutih rukava, sa šeširom ukrašenim izvezenim zlatnim sidrom ponudio nam je kako će nas odvesti do Utleyjeva broda.

- Ovo mora ostati tajna, gospodine Pellbrand - rekao je Bennis.

- Svakako, svakako.

- Ovo je dio istrage koja je tijeku. - Da, naravno.

Brodovi su bili doslovno naslagani jedan na drugi, na drvenim držačima u obliku slova V. Čak je po pet manjih brodova bilo naslagano uvis. Veliki je viljuškar bio parkiran između redova brodova, a na samoj je obali bio golem stroj za podizanje brodova u i iz vode.

Pellebrand nas je odveo do tri naslagana broda s kabinama i pokazao nam srednji.

Megabyte je bio suh i zadivljujuće lijep. Bila je to četrdeset pet metara duga motorna jahta tipa Cris-Craft, obojena bijelo. Od kobilice naviše bila je od tikovine. Norm i ja odozdo nismo mogli vidjeti palubu, osim sjajne brončane ograde. Megabyte je bio obložen podloženim drvenim podupiračima i postavljen iznad slične jahte. Na njemu je bio nešto manji brod.

- I kako netko može izvaditi brod usred veljače i vratiti ga natrag? - upitao je Bennis našeg vodiča.

- Ne može.

265

- Mislimo da je to učinio.

- Slušaj, stari. Ovaj je brod na suhom vezu. Ako mi kažeš da je jedan od onih - pokazao je prema nekoliko brodova koji su plutali u vodi male luke = izašao i vratio se a da ga ja nisam vidio, rekao bih da ti ne vjerujem. No ne bih rekao kako je to nemoguće, znaš.

- Da.

- Ali ako mi kažeš da je ovaj ovdje bio vani bez mojeg znanja, rekao bih kako je to nemoguće. Nemoguće. Jasno?

- Imamo osnove za sumnju ...

- Onda su vam te osnove pravo sranje. Samo se Veli Jože može ovamo došuljati, podići brod s vrha, podići ovaj brod i staviti ga u vodu, i na povratku sve Vratiti natrag. To je jedini način kako je ovaj brod mogao izaći odavde.

- Zar nisu mogli upotrijebiti onaj stroj i podići brod? Bennis je pokazao veliko žuto vozilo koje je sličilo viljuškaru. - Prvo, time nije jednostavno upravljati. Treba biti vješt.

Drugo, najprije treba izvaditi brod s vrha. Treće, ključ je kod mene. Četvrto, čak i da ga je netko uspio dići, ovaj brod nije bio u vodi. Pogledajte ga. Ovdje je cijelu zimu. To se jasno vidi. Znae, dobro ih zaštitimo od prirodnih utjecaja, ali vremenski uvjeti ipak naprave svoje, tu se ništa ne može. Kada ljudi dođu na proljeće, najprije kažu kako žele da operemo brod.

Primijetila sam zelenkaste crte koje su išle uz trup broda sve do dna. Navlažila sam prst jezikom i dotakla jednu: Topila se pod, vodom. Obeshrabrila sam se. No ipak sam pustila da čovjek dovrši što ima reći.

- Pretpostavimo da ste stavili brod u vodu i vratili ga natrag, kada bi to bilo moguće. Kada biste ga vratili prljavština do nivoa do kojega je bio u vodi bi se oprala. Ali nije!

Bennis i ja uzdahnusmo. Možda smo se smilili Pellerbrandu jer je rekao kao da nas želi utješiti: - Naravno, dobili smo naredbu da ga sada pripremimo.

266

'11 ~ 11 '1 f~

Čarobnjak se bacio na posao. Bio je u svojem elementu. Black je tražio tragove u LEXIS-u, NEXIS-u i još nekoliko desetaka baza podataka. Ubrzo je prikupio sve što je bilo dostupno o SJR DataSystems, od baze Dun & Bradstreet sve do prilično povjerljivih zapisnika sindikalnih sastanaka na kojima je raspravljano o dostavi i sigurnosti u SJR-u.

Morao je pronaći pukotinu kroz koju će se probiti u unutrašnje datoteke SJR-a kada dobiju lozinke, ako dobiju lozinke. Kroz glavu su mu prolazile brojne mogućnosti. Mogao

se približiti do SJR DataSystems, popeti se na telefonski stup i otvoriti terminalsku kutiju pa se probiti kroz telefonske linije, putem kabela. To je već učinio pred petnaest godina. No postoji opasnost da će ga netko vidjeti, a SJR nesumnjivo ima velik telefonski promet pa je kabel vjerojatno zakopan. No čak i da je na stupu do kojega može doprijeti, pa čak i kada bi se uspio prerušiti kao netko iz održavanja, to nije dovoljno za ovo što mu je potrebno. Treba mu modem, monitor, pisač, video rekorder, tvrdi disk, a ako se penje na stup ne može nositi puno opreme.

Brzo je odbacio ideju da zamoli načelnika Gimballa da mu odobri prisluškivanje. Za to je potrebna sudska odluka, pa je odmah manje sigurno, a to ionako ne osigurava izravan ulaz u sustav. Nisu imali dostatan razlog za nalog, a kada bi i nabavili nalog, SJR bi mogao izbrisati sve osjetljive datoteke jednim pritiskom tipke dok bi im ga predočavali na vratima.

Što god bude učinio mora biti brzo i kirurški precizno. Nije očekivao da će mu biti dozvoljeno dugo vremena provesti u sustavu. Operater sustava će ubrzo primijetiti da se negdje pojavio uljez. Ljudi poznaju ritam svojih sustava. Naročito poslije radnog vremena. Operater sustava obično zna tko se uključuje noću. Nije smio niti pomisliti na to kako će moći grepsti po vratima i satima isprobavati lozinke. Programeri u SJR imaju

267

dva i pol metra debeo zaštitni zid i operater sustava će jednom jedinom naredbom ubij presjeći sve veze s vanjskim svijetom.

No ako nabave lozinke, pronaći će rupu, mali prorez negdje u korporaciji SJR kroz koji će se uvući. Uvijek postoji mali procjep. Black je bio uvjeren kako je Utleyjeva slaba točka njegova oholost. Utley vjerojatno misli kako ga se nitko ne bi usudio napasti. Toliko je siguran kako je najpametniji da bi se moglo dogoditi da negdje i previdi pukotinu, neku malu grešku.

Black odjednom pomisli - što ako uspije osvojiti jedan terminal SJR-a? Ili modemska liniju? Tada bi se mogao prihvatiti ozbiljnog pretraživanja.

No za sada bi možda mogao ući u gradski porezni ured i pronaći podatke o imovini u gradovima okruga Cook, Lake Country, Kane i McHenry. Ovo je golem posao, pa je najbolje započeti s okrugom Cook i nadati se kako će mu se osmjehnuti sreća. Uh! Godinama nije bio ovako uzbuđen!

Ljudi su mu stalno govorili kako je hladan. Bio je matematički organiziran i logičan, mislio je, ali nije beščutan. Ovog je trenutka, kada se pripremao za elektroničko osvajanje poreznih zapisa, primijetio kako trlja ruke od uzbuđenja.

1 '1 ~ 1 '1 '1 1

Glen Jaffee prešao je drveni kuhinjski pod u restoranu Bierstube u nedjelju poslije podne u tri sata. Otišao je u zahod za zaposlene, ostavio otvorena vrata i oprao ruke kako su to činili svi zaposlenici kada bi došli na posao. Ako netko slučajno prođe vidjet će ga kako pere ruke. Nadao se kako će ga netko vidjeti. Ono što neće moći primijetiti je kako pere samo dlan i nadlanicu desne ruke i pomaže si prstima lijeve ruke. Onda je oprao nadlanicu lijeve ruke. Trljao je snažno, micao laktovima i govorom tijela naglasio pranje. Nije se osvrnuo i provjerio gleda li ga netko.

268

Morao je paziti da na dlan njegove lijeve ruke ne dospije nimalo vode. Tamo je pričvrstio mali paket od ružičastog rižinog celofana, onog koji se koristi za zamatanje kineskih slatkih kocaka od riže. Celofan je jestiv. Danas je u celofanu bilo malo kukuruznog brašna. Sutra će u njemu biti malo kukuruznog brašna pomiješanog sa Salmonellom enteritidis.

Ovdje su već bili agenti Tajne policije koji su nagledali njihov rad. Sutra navečer bit će ih još više. Dapače, pričalo se kako će jedna skupina ovdje i prespavati. Pred deset dana, kada je najavljen predsjednikov posjet, došli su provjeriti osoblje. Ovo je bilo više od šest tjedana nakon što je SJR saznao za posjet od potpredsjednika. Kao što je Glen i pretpostavio, zanimalo ih je da li je koji od zaposlenih terorist, psihopat ili nezadovoljnik, a naročito je li netko zaposlen nakon objavljene informacije o posjetu.

Osoblje je bilo uzbuđeno što će predsjednik ovdje sutra jesti. Uzbuđeno i pomalo uzrujano. Bilo je puno manje buke i usputnih šala tipičnih za kuhinju. Jedan od kuhara upita: - Bog, Henry. Jesi li spreman za sutrašnji veliki dan?

Glen odvratil: - Svakako. - Ovdje se zvao Henry Marcantonio. Imao je i dokumente koji su to potvrđivali. I podatke u bazama širom zemlje.

- Možeš početi s paprom.

Glen nije bio kuhar već samo pomoćnik. Nije kuhao. Rezao je namirnice, čistio, miješao, priređivao sastojke za kuhare. Uz ostale dužnosti, tjednima je miješao jedan od specijaliteta kuće: toplu salatu od crvenog i zelenog kupusa s preljevom od kiselog vrhnja. Kuhar je pripremao preljev. Henry je mljeo papar i gledao kuhara.

Kuhar je uzeo četiri litre kiselog vrhnja, tri šalice slatke crvene paprike, oko pola šalice papra koji mu je pripremio Glen, sjeme celera, sjeme kopra, a onda je dodao još malo soli. Kušao je umak i dodavao sol dok nije bio zadovoljan. Dodao je veliku

269

zdjelu od nehrdajućeg čelika Glenu dok je prolazio jedan agent Tajne policije. Glen pozdravi: - Dobar dan.

Agent odvraća: - Dobar dan, gospodine.

Glen je počeo miješati preljev. Agent je produžio dalje. Dok je miješao preljev Glen je odlijepio vrećicu s dlana. Zdjelu je sakrio tijekom jer ju je morao mirno držati lijevom rukom dok je miješao desnom.

Omot je pao u vrhnje. Dok je Glen miješao, omot se počeo razdvajati. Bezopasno kukuruzno brašno polako se raširilo preljevom, sasvim mala količina koju je nemoguće otkriti. Nakon nekog vremena rastopio se i rižin papir. Glen je vjerovao kako će ostaci rižinog papira biti neprimijećeni među vlaknima kupusa, no ipak je žustro i pažljivo miješao.

1 ~ ~ ~ ~ f~

Načelnik Policijske uprave Gus Gimball vratio se u ured oko osam sati, nakon što je pratio predsjednika na večeri u Američkoj odvjetničkoj komori. Nakon toga je još jednom provjerio sve sigurnosne planove za predsjednikov program u ponedjeljak. Tajnik mu je ostavio Figueroičinu poruku na stolu:

- Molim, provjerite moj dosje.

Uz to je bila bilješka: - Nazvala je žena. Nije htjela ostaviti ime.

Gimball je odmah znao o kome se radi. Pozvao je dosjee i ugledao potjernicu za Figueroicom jer je primala mito. Zabio je glavu u ruke. Bio je potpuno iscrpljen i demoraliziran.

Kao da mu je još samo to nedostajalo, pred nekoliko dana mu je liječnik dao lijek protiv Parkinsonove bolesti. Nekoliko su mjeseci čekali, no sad su morali nešto pokušati. Bolest se očitovala u Gimballovom hodu. Mislio je kako se njegova sporost može primijetiti, a u njegovom je poslu bilo važno da

270

ljudi imaju u njega povjerenja. On je morao biti sposoban, a tako je morao i izgledati. Liječnik mu je počeo davati amantidin, a kasnije će prijeći na L-dopa, ako to bude potrebno.

Posljedica uzimanja lijeka bile su noćne more i slabiji san. Zbog toga je bio neispavan.

Pitao se je li uopće smio pogledati dosjee? Možda je u sustavu neka zamka koja će upozoriti na njegovo pretraživanje? Što ako ovog trenutka, na kraju neke modemske linije, ljudi u SJR-u znaju da je gledao Figueroičin dosje?

Ako je tako, ionako je prekasno da bilo što učini.

Ovo je golemo, i budi iskren, previše složeno da bi se s time sam nosio. Tajna policija je ovdje i čuva predsjednika, pa ima njihov tajni broj telefona. Mogao bi ih nazvati i reći im neka obavijeste federalne agencije. Mogao bi nazvati i FBI kako bi bio potpuno siguran. No problem je u tome što ne zna koji su sustavi već bili probijeni. Njegova je jedina šansa reći što manjem broju ljudi.

Posegnuo je za telefonom i istog se trenutka sjetio kako možda prisluškuju policijske telefone. Otići će kući, tako je umoran, jednostavno će otići kući i od kuće obaviti sve telefonske razgovore.

Kada je stigao kući Gimball je parkirao na prilazu. Nije ostavio automobil u garaži jer je bio previše umoran. Bilo je kasno a na ulici je bilo jako mračno. Dok se uspinjao stubama pred kućom se zaustavio policijski automobil.

Gimball je otključao ulazna vrata i rekao: - Ja sam - kada je njegova žena zazvala: - Jesi li to ti?

Iz automobila je izašao policajac u uniformi. - Gospodine! - rekao je.

Gimball reče: - Da?

- Nešto se zakompliciralo s predsjednikom. - Oh, k vragu! Što je?

- Ne znam gospodine, nisam ovlašten za takve podatke. No, zvuči ozbiljno. Morate odmah nazvati vruću liniju.

271

- U redu. Hvala - Gimball se okrenuo i krenuo u kuću.

U tom ga je trenutku lagani udarac pogodio iznad koljena i on je pao na leđa. Pokušao se uhvatiti za stubu, ali je promašio. Bio je sporiji i umorniji nakon nekoliko neprospavanih noći pa je nakon udarca izgubio ravnotežu i jednom zavikao, a onda je pao mašući rukama kroz zrak. Prevrnuo se unatrag i glavom udario o donju cementnu stubu, a onda pao na gredicu borovnica pokraj zida. Odmah su se začuli koraci u kući a ženski je glas rekao: - Gus! Jesi li me zvao?

Policajac je brzo odmotao svoje čvrsto smotane novine. Jače je otvorio ulazna vrata i zazvao: - Gospođo Gimball! Gospođo!

Došla je na vrata.

- Veliki je pas udario vašeg muža odostraga! Pao je niz stubu!

- Oh Bože! Oh Bože! - krenula je prema Gimballu a policajac je izvadio radio.

- Deset - jedan! - povikao je. - Deset - jedan! - upotrijebio je znak kojim se policajci služe kada trebaju pomoć:
- Trebam kola hitne pomoći!

1 '1 'I ~J P~ !~ '1

Bennis, Black, Delgado i ja smo se već unaprijed dogovorili kako ćemo se u nedjelju u deset navečer sresti u restoranu Platter, jer smo znali kako ćemo se razdvojiti i možda nećemo moći koristiti telefon. Ovo je restoran gdje se jede sa švedskog stola. Poznat je po velikim porcijama i bogatom odabiru hrane. I niskim cijenama. Bio je potpuno pun cijelu nedjelju. Čak je i ovako kasno navečer još uvijek bio prepun. Bilo je bučno, pa je bilo malo vjerojatno da će netko primijetiti inene ili moju skupinu,

272

ili čuti o čemu razgovaramo. Imao je još jednu prednost: nitko od nas nije ovdje nikada prije jeo pa smo bili prilično sigurni kako njihov račun nije na jednoj od naših kreditnih kartica.

- Jesi li dobio našu poruku? - upitala sam Blacka kada smo natrpali tanjure.

- Da. Razgovarao sam s Delgadam.

- Nisam otišao u postaju - reče Jesus - a svake večeri spavam kod drugog prijatelja. Neće me pronaći.

- Dobro - rekla sam. - Blokiral su nas ali nitko nije povrijeđen. Napredujemo li? Jesus? Što je s tim peludom?

- Taj ga je čovjek identificirao.

Reagirala sam na sumnju u njegovom glasu: - Ali?

- Ali ne znam koliko nam to može pomoći. To je kućna biljka iz Afrike. Uzgojena biljka. Razumije li se netko od vas u egzotične biljke?

- Možeš misliti - reče Bennis. Jednostavno sam odgovorila: - Ne.

- No, onda je najbolje da nazovem nekoliko staklenika. - Možeš li to učiniti odmah sutra ujutro?

- Vjerojatno. Nazvat ću Morton Arboretum u Lisleu i čikaški Botanički vrt u Glencoeu. U oba su botaničari koji će mi reći gdje mogu pronaći takvu biljku.

- A ti, Black?

- Pronašao sam trag. Odvest ću se tamo kasno navečer kada bi trebalo biti prazno i sve provjeriti.

- Dobro. Bennis i ja nemamo dobre vijesti. Pronašli smo Utleyjev brod. Zove se Megabyte.

Black reče: - Sjajno!

- Nije baš sjajno. Na suhom je vezu već mjesecima. - Oh.

- Pitanje je dakle kojim je brodom odvuкао Frieswyka u jezero Michigan? Vjerojatno stotine zaposlenih u SJR-u imaju brodove! Nećemo ih uspjeti sve pronaći.

273

Black dodala: - Sranje!

- Ipak, nekoliko stvari moramo odmah napraviti. Moramo večeras otići k meni, Black, i pogledati što možemo pronaći u Sherylinoj radnoj sobi. Jučer sam satima pregledavala njezine papire, ali ništa ne razumijem. Mileskijevi su tamo. S malo sreće ušuljat ćemo se na stražnji ulaz, čak i ako SJR nagleda kuću. Molim Boga da policija još nije priredila zamku ispred moje kuće. Uvijek se bune kako nemaju dovoljno sredstava.

- Dobro.

- Nakon toga ćeš otići kamo si naumio, a Bennis i ja ćemo otići u SJR i pregledati okoliš i teren.

- Sretno.

- Uopće neću spavati kod kuće. Mislim da bih tako dovela djecu u opasnost.

Pogledala sam prema Jesusu Delgadu, koji jedno vrijeme nije progovorio. Pomislila sam kako je možda previše potišten da bi sudjelovao u razgovoru. No kada su nam se oči srele rekao je: - Znam!

Bennis i ja zaustismo istovremeno: - Što? Black reče: - Što znaš?

- Zrakoplov! Frieswyka su izbacili iz privatnog zrakoplova! Tišina. A onda je Black progovorio: - O joj!

- Brod nije dovoljno visok da bi konopac puknuo pri padu - reče Jesus. - A zrakoplov, naravno, jest.

- Prokletstvo, Jesus, pa ovo je sjajno - reče Bennis. Black potvrdi: - Zbilja jest.

Rekoh: - Bravo!

Nakon minute sam dodala: - Ali kako ćemo ga pronaći? Jesus reče: - I za to imam ideju.

- Hajde, genije naš.

- Raspitajte se za zrakoplov koji se zove Gigabyte. Black reče: - Ti si stvarno nevjerovatan. - Primijetio je moje zbunjeno lice: - Figueroice, brod možda stoji megabajt novca, no privatni zrakoplov sigurno stoji gigabajt.

274

- Ohhh. Časniče Jesuse Delgado, vi ste stvarno izuzetno domišljati!

Bennis reče: - Sada smo zbilja u igri!

Pljesnula sam: - Idemo na posao. Jesuse, nazovi načelnika Gimballa i reci mu neka netko pronađe zrakoplov, a onda neka ga pretraže. Ima smisla riskirati i da SJR sazna za ovo. Ako pronađu Frieswykovu kosu ili krv, ili bilo što, spašeni smo!

- Učinit ću to - odmah je krenuo prema telefonskim govornicama.

Čavrljali smo i pili kavu dok ga nije bilo. Jesus se polaganim hodom vratio za stol. Lice mu je bilo bezizražajno: - Što je sada? - upitala sam.

- Načelnik je dobio potres mozga. - Kako?

- Njegova žena kaže da je pao niz stube ispred kuće. - Oh, Bože! Oni su daleko ispred nas!

Jesus neočekivano reče: - Prijatelji - i spoji ruke s Bennisom na lijevoj i Blackom na desnoj strani. Uzela sam Bennisovu i Blackovu drugu ruku. Sjedili smo tako nekoliko sekundi.

1 1 '1 J~ !~ 1 >~

Gdje spavati? Bennis je vozio volvo koji sam posudila od školske ljubavi: mladog čovjeka koji danas ima ženu, četvero djece i veliku reklamnu agenciju. Krenuli smo kući, nekuda gdje nas SJR neće pronaći. Na radiju smo čuli kako je predsjednik uspješno govorio u Američkoj odvjetničkoj komori, zajedno s vijestima o novom prekidu primirja u Kazahstanu i velikom trovanju iz crkvene kuhinje negdje u Teksasu. Pet je ljudi umrlo, a šezdeset osam smješteno u bolnicu.

275

Predomisli sam se. Ipak ne mogu spavati kod kuće. To je preopasno za djecu.

Oprezno smo se približili Bennisovoj stambenoj zgradi. Vozili smo dalje prema jugu, a onda brzom cestom Dan Ryan. Polako smo prelazili u desnu traku i pažljivo gledali automobile iza nas.

- Bennis, prije ili kasnije ću morati biti neko vrijeme s Kath i Marijom.

- Što si im rekla?

- Pola istine. Netko me progoni pa ne mogu biti kod kuće, a one moraju jako paziti i stalno biti pod paskom Howarda i Mileskijevih. Moraju biti na sigurnom.

- Stanley i Howard su dva naoružana čuvara, a i Bonnie je oštra.

- Da. A ja sam Stanleyju gotovo prodala dušu. - Što si mu obećala?

- Mijenjat ću se s njim za smjenu kada god on to bude želio. Naročito za praznike i tome slično.

- Kako dugo?

- Godinu dana.

- Godinu dana! Sranje, Figueroice!

- Ali, vrijedilo je. Ne mogu dovesti u opasnost JJ-a, Kath ili Mariju. Stan mi je obećao kako će ili on ili Howard biti cijele noći budni. Rekla sam neka se4čuvaju požara.

Bennis je skrenuo s brze ceste Ryan na Osamdeset petu ulicu i s juga došao do svoje zgrade koja je bila u ulici Crandon, blizu Šezdeset osme ulice. Kliznuo je iza potpornih stupova nadvoznjaka, ugasio motor i svjetla i pričekao.

Proučavala sam ulicu: - Niti u jednom od parkiranih automobila ne vidi se para s unutrašnje strane.

- Nitko nije za nama došao s autoceste - doda Bennis. - Vidiš? Za sada sve izgleda u redu.

- Idemo van.

276

Razdvojili smo se na pločniku. Zaobišli smo cijeli blok zgrada kako bismo došli do stražnjeg ulaza, on sa zapada a ja s istoka. Sreli smo se pred vratima.

- Ništa - reče. - Ništa.

Ušli smo i popeli se stubištem na treći kat. Na Bennisovim kuhinjskim vratima bile se tri brave. Trebala mu je cijela minuta da ih otključa. Ja sam cijelo vrijeme osluškivala i gledala na stubište. Pogledao me je. Odmahnula sam glavom. Kliznuli smo unutra i za sobom brzo zaključali vrata.

Nastavili smo tiho govoriti. Kretali smo se po stanu kao da smo provalili u sjedište preprodavača droge. Razdvojili smo se i krenuli suprotnim stranama hodnika. Jedan je pregledavao sobe i ormare dok je drugi čekao s pripremljenim revolverom. Došli smo do prednjih vrata i nismo pronašli nikoga.

Bennis reče normalnim glasom: - Možda se iscrpljujemo pretjeranim oprezom.

- Da. Ne mogu biti svugdje.

Nikada prije nisam bila u njegovom stanu. Imao je cijeli zadnji kat ove prilično uske zgrade. Prostorije su bile poredane u nizu: kuhinja, spavaonica, dnevna soba. Imao je plavo-zelene kockaste zastore, plavo-zelenu kockastu sofú, brončane lampe i mnogo pataka: - Voliš patke, Bennis? - upitah.

- Ovo je moja zbirka, Figueroice. Figurice pataka.

- Oh. Krasno. Bennis, a što ako iz postaje pošalju nekoga ovamo po nas?

- Neće nikoga poslati noću. Pa nismo pljačkali banke vatrenim oružjem.

- A što ako pošalju nekoga odmah ujutro?

- Nećemo otvarati vrata. A ionako ćemo rano otići. Hajde, spavat ću na sofú a ti na kreyetu.

- O, ne. Ne želim te izbaciti iz kreveta. Ja ću spavati na sofú.

277

- Ne, ti ...

- Da, idemo u lavlji brlog.
- Misliš li da će Utley nazvati policiju?
- Ni slučajno. Sigurna sam da je previše arogantan.
- I ja tako mislim. Mislim da nas želi upoznati osobno. - I mučiti nas vlastitim rukama.
- Slažem se.
- Ali, što ako nije tako? Ako na parkiralištu sretnemo policajce? - Nećemo biti u Chicagu. Nećemo čak biti niti u okrugu Cook. Neće doći tamo.
- No što ako?
- Onda su nas potpuno zaribali.

Bennis i ja smo bili u njegovom privatnom automobilu koji smo danas podigli s odlagališta starih automobila gdje je bio dobro sakriven. Bilo je vrijeme najživljeg prometa, a tijekom spore vožnje imala sam još više vremena za razmišljanje o tome što ću danas poslijepodne raditi u SJR-u.

- Pretpostavljam - reče Bennis - kako nam Policija može tiho dati otkaz.
- Ne previše tiho. Tu je i sindikat, nemoj zaboraviti.
- Sindikat nam ne može pomoći ako se ne možemo opravdati.
- Da. - Promijenio je temu i upitao: - Bojiš li se? - Prestravljena sam.

Napokon je Bennis naglas izrekao svoje misli: - Ja želim ovo danas učiniti umjesto tebe, Figueroice.

- Ne, Norme.
- Preopasno je.
- Još je opasnije za tebe. O svemu smo ovome već razgovarali. Ja se barem mogu izvući kako sam joj sestra, pa su me ponijeli osjećaji i otišla sam u njezinu sobu.

281

- No ako će se trebati braniti, tu sam bolji. Priznaj Figueroice, ti jesi borbena, ali si ipak sitna.
- Ne, Norme ...
- A uostalom, takvo nešto mi treba. - O čemu to pričaš?
- Hej, Figueroice, stara moja. Evo što hoću reći ..., ovo je samo između nas dvoje, zar ne?
- Da. Svakako, Norme.
- Pa, znaš nikada nisam upotrijebio pištolj kada sam bio ljut.
- Većina policajaca ne puca kada su ljuti. Većina policajaca nikada niti ne dođe u priliku da moraju na nekoga pucati. - Da, znam, ali vidiš, moram učiniti nešto veliko. Ljudi dolaze u Policiju s idejama. To je možda i ludo. Sigurno nisu realni. No uvijek sam mislio, kada postanem policajac, tada ću u jednom trenutku postati junak. Znaš, pokazat ću koliko sam hrabar. Hej, obećala si kako nikome ovo nećeš ispričati, zar ne?
- Bennis, dajem ti riječ. Kako me to uopće možeš pitati? Valjda me toliko poznaješ da znaš kako te neću tračati.
- Da, poznam te. Vidiš, hoću priliku u kojoj ću iskazati svoje junaštvo.
- Bennis, svake večeri kada idemo u ophodnju mislimo kako će se dogoditi nešto gdje ćemo iskazati svoje junaštvo. Tko je u mraku ušao na stražnja vrata banke kada smo čuvar i ja ušli na prednja vrata uz uličnu rasvjetu i sa svjetiljkom? Ha?
- Figueroice, nisam mislio na svakodnevne stvari. Znam da radimo zastrašujuće stvari. Milijardu sam puta već čuo kako svaki put kada idemo na posao možemo biti izloženi mecima. I ja sam nekoliko puta pucao. Sada govorim o posebnim stvarima. Uvijek sam želio biti James Bond.
- Oh, k vragu, Bennis - znala sam što misli. I ja sam tako osjećala. - Bennis, u mojim očima ti i jesi James Bond.
- Pa, hvala ti, ali ja sam mislio stvarno.

282

- I ja sam mislila stvarno.
  - Hajde, pusti da ja učinim ovo večeras.
- Stavila sam mu ruku na rame: - Pustila bih te kada bih mogla, ali ne mogu. Moram ovo učiniti za Sheryl.
- U SJR DataSystems čuvar nam je na ulazu dao propusnicu koju smo stavili na upravljačku ploču automobila, a onda nam je mahnuo da prodemo. Bennis se zaustavio na parkiralištu. Vidio ga je već ranije kada smo upoznavali teren, ali ga se ponovno dojmilo.
- Ovdje ima vjerojatno pet stotina automobila!
  - Da, barem toliko - rekoh uznemireno. Bila sam svjesna veličine i moći SJR-a i bila sam prestrašena.
- Otprilike u isto vrijeme došao je i ostatak društva. Bonnie Mileski došla je u drugom automobilu s dvoje prijatelja, policajkom i policajcem. Stanley i Howard neće doći. Oni kod kuće čuvaju djecu. Dok smo stajali i pričali na parkiralištu došla su još četiri policajca, tri muškarca i jedna žena. Sve su to bili moji ili Bennisovi prijatelji. Svi su se izložili opasnosti svojim dolaskom ovamo. Rekli smo im da čim otiđemo kažu policiji da

smo bili ovdje, ali kako smo im ranije jasno rekli da nismo sigurni hoćemo li doći. Tako mogu iskreno tvrditi da nisu unaprijed znali kako će nas ovdje zateći. Bonnie je znala više nego drugi, ali ona ne radi u policiji i ne mogu joj nauditi.

Bilo je 5.25.

- Pa, mislim da su svi ovdje - reče Bennis.

Bila sam previše živčana i nisam mogla govoriti. Imala sam smeđu haljinu sličnu onoj koju je nosila Bonnie Mileski, ali sam preko nje prebacila žutonarančastu maramu. Rekla sam: - Hvala vam svima.

Promrmljali su nešto. Policajac koji se zove Cameron reče: - Znamo da nisi luda, Figueroice. Ali moram priznati kako zvučiš paranoidno.

- Ma, hajde pusti to sad, Cam - uzvratila Bonnie Mileski. - Idemo.

283

Nisam mogla progovoriti, samo sam gutala slinu, pa je Bennis rekao: - Da, smjesti!

Prošli smo ulazna vrata, ali čuvar nije zatražio da se predstavimo. Čekao nas je Dean Utley.

- Vi ste vjerojatno Sherylina sestra? Susannah? Ja sam Dean Utley.

Rukovali smo se. Njegova je ruka bila poput bilo čije druge. To me je iznenadilo. Pa ipak je to ruka koja je pokušala ubiti moju sestru.

- Dozvolite da vam predstavim ... - progutala sam i tek onda nastavila - Normana Bennisa, Bonnie Mileski ...

Kada sam predstavila svoje društvo, Utley je predstavio Howieja Borkea, Zacha Massendatea, Henryja DeLuska i još nekoliko glavnih rukovoditelja u SJR-u. Onda je rekao: - Ovo su kolege koji su radili na projektima koje je vodila Sheryl: Jim Wu, Leeann Gleason ... - predstavio nam je još devetero ljudi.

- Svima nam je jako žao - reče Jim Wu.

- Pa - reče Utley - dozvolite da vas povedem do blagovaonice. Tamo su još neki ljudi koji bi željeli reći nekoliko riječi o Sheryl. Svi su je jako voljeli.

'I 1 '1 f~ 1 1 0

Glen Jaffee je u restoranu Bierstube bio već tri sata. Došao je ranije nego obično jer je mislio kako će to izgledati normalno na mjestu gdje predsjednik dolazi večerati. Bio je u pravu. Većina osoblja došla je još prije njega, svi su bili uzbuđeni. Deset minuta nakon što je došao, stiglo je svo osoblje.

Stigli su i dodatni ljudi iz Tajne policije. Pretražili su osoblje ne bi li pronašli oružje. Žene su pregledavale žene. Agenti su pregledavali pakete i torbe, čak i novčanike. Glen je

284

stalno ispitivao: - Hoću li moći vidjeti predsjednika? Hoće li se rukovati s osobljem u kuhinji, što mislite?

Agent Tajne policije je hladno odgovorio: - Stvarno ne znam, gospodine.

Glena su propustili.

Njegov je paket ušao u preljev za salatu u tri sata i deset minuta.

Preljev se našao na salati malo prije četiri sata. U vrijeme kada je Suze ušla u SJR DataSystems, Salmonella enteritidis se sretno razmnožavala u mlačnom okruženju, proizvodila je kupku toksina u kojoj se osjećala ugodno.

1 1 1 ~ 1 1 1

Howie je bio četvrti govornik na komemoraciji. Rekao je: - Bio sam Sherylin šef tijekom mnogo godina. Ne sjećam se trenutka kada nije bila marljiva, bistra, živahna i spremna ponuditi rješenja. Bila je dobra, dobra osoba i s njom se je bilo ugodno družiti ...

Odjednom je zaplakao.

Pomislih: Ovo možda jest zmijski brlog, ali je i tu barem jedna dobra osoba.

Ovaj mi je dio bio lakši no što sam očekivala. To je vjerojatno bilo zbog Utleyja. Mrzila sam ga tako snažno da je to preuzelo svu moju osjećajnu energiju i pretvorilo strah i bol u srdžbu i mržnju. Bila sam zadovoljna. Iznenadeno sam primijetila kako se dobro osjećam. Mržnja je dobar osjećaj. Osvježavajući napitak. Znaš na čemu si. Ovdje nema polovičnih osjećaja. Sve je usredotočeno, sve je čisto i jasno, zapravo nevino. Mržnja zna kuda želi ići i što želi postići.

285

Učinila me je jačom, zdravijom, većom, manje umor

nom, mnogo pametnijom. Nakon osjećajnih prevrata i jada koje sam prošla proteklog tjedna, od mržnje sam se osjećalapredivno.

Mržnja je rasla dok sam gledala Utleyja kako govori o svojim uspomenu na Sheryl.

- Nas dvoje smo se natjecali - govorio je Utley. - Oboje smo voljeli zagonetke. One drvene koje rastaviš, a onda ih ponovno pokušaš sastaviti. Ili one metalne koje su isprepliću. Znaš već. Ona je za njih bila pravi čarobnjak.

Najčešće ih je rješavala brže od mene. Ponekad sam joj zavidio - nasmijao se, pokušao je zvučati zadovoljno. Zapravo je zazvučalo kao da je vrijedno nasmijati se na samu pomisao da može zavidjeti bilo kome na bilo kakvoj vještini. Znam zašto nam je dozvolio doći. Bennis je bio u pravu. Likuje, uživa, zabavlja se.

- Bila je sjajna osoba. Njezina je prisutnost bila svjetlost u našim životima. Svima će nedostajati.

Mojđ je mržnja bila poput visokooktanskog goriva. Osjećala sam se moćno.

1 1 1 1

Na mamutskom parkiralištu tvrtke SJR DataSystems Henry DeLusk se ušuljao između dva automobila. Osvrnuo se uokolo i kada je otkrio da ga nitko ne gleda čučnuo je na zemlju. U torbi je donio ručnik i napravu za praćenje. Henry je skupo platio svoje odijelo i bilo mu je drago. Položio je ručnik na zemlju i podvukao ga ispod automobila. Tada se spustio i podvukao pod automobil.

286

1 1 1 1 ~ 1

Pred kraj službe, u sobu je ušla mlada žena. Prišla je Deanu Utleyju i nešto mu šapnula. Kimnuo je.

Svi su stajali. Neki su zaposlenici počeli izlaziti, ali nekoliko ih je opet prišlo. Bennis i ja smo stajali na vratima blagovaonice a oni su prolazili pokraj nas. Howie Borke me je uzeo za ruku. Bio je blijed i tužan, ruka mu je bila vlažna. - Hvala vam za govor - rekla sam.

Howie je žmirknuo i šapnuo: - Ubit će predsjednika. - Što? Što?

No on je izašao kroz vrata.

Sljedećih nekoliko sekundi stajala sam sama i vrtila te tri riječi u glavi. Onda mi je jedan od Sherylinih suradnika stisnuo ruku i rekao koliko mu je žao, no ja nisam obraćala pažnju. Jesam li doista čula to što sam mislila da sam čula? Da, jesam. Jesam li reagirala neobično pa su Utley ili njegovi ljudi mogli nešto primijetiti? Ne. Bila sam zatečena, ali sam to instinktivno prikrila. Govorila sam naglo, ali ne i preglasno.

Bože moj! Zaprepašteno sam ustanovila kako vjerujem Howieju Borkeu. Zašto mi je to rekao? Pred tjedan dana Sheryl je rekla kako se Howie boji. Preko glave je uvučen u sve pa se prestrašio. Da, mislim da mu mogu vjerovati.

Uostalom, on je ovdje jedina dobra osoba. Zaplakao je kada je govorio o Sheryl.

Prilazio mi je inženjer za inženjerom, a na kraju i Dean Utley.

- Žao mi je - rekao je - što vas ne mogu otpratiti. Imamo nekih manjih problema s telefonskim linijama. Ovaj će vas gospodin ispratiti.

Pokazao je prema čuvaru. Nasmiješila sam se. Kradomice sam pogledala na sat. Točno pola sedam. Max Black se uključio upravo na vrijeme.

287

Sada nisam ništa mogla poduzeti u vezi Howiejeve poruke. Primijetila sam kako Utley govori nešto Zachu Massendateu i Howieju Borkeu. Sva trojica su žurno otišli. Čuvar, Jim Wu, Leeann Gleason i još nekoliko ljudi koje ne poznajem, vjerojatno Sherylini kolege, ispratili su nas do prvog kata. Putem smo razgovarali. Dok smo hodali odvezala sam svoj narančastožuti šal. Zaostala sam za skupinom, zgužvala šal u ruci, približila se do Bonnie Mileski i dodala joj ga.

Odmakla sam se od Bonnie i pokušala otvoriti vrata kraj kojih smo prolazili. Zaključana. Skupina je odmakla naprijed. Cam glasno progovori: - Ove srne u parku su zbilja nešto posebno!

- Kako se gospodin Utley toga dosjetio? - obrati se Bennis svima. - To daje prekrasno šumovit osjećaj blagovaonici. - Čujte samo ovo! pomislih. Čujte samo Bennis! Prekrasno šumovit, doista!

Bonnie je nastavila hodati i u hodu omotala šal oko vrata, prebacila ga je preko svoje smeđe haljine koja je bila jako slična mojoj.

Probala sam otvoriti sljedeća vrata, bila su otključana. Malo sam ih otvorila i uvukla se unutra. Bilo je to skladište papira. Nježno sam zatvorila vrata i mirno pričekala zamišljajući što se događa vani.

Bennis se primaknuo k Bonnie i uzeo je pod ruku. U mojem je društvu stiglo deset ljudi i ja sam se nadala kako je to dovoljno. Desetero ljudi koje skupina iz SJR-a nije nikada vidjela i nije poznavala. Hoće li netko primijetiti kako iz tvrtke odlazi devet?

1 1 1 1 ~ 1

Dean Utley, Zach i Howie krenuli su za Utleyjevom tajnicom do središnje telefonske centrale na drugom katu.

288

Telefonski tehničar, Pherson je rekao: - Sve su blokirane, gospodine Utley. Svaka linija. Ne možemo dobiti ulaznu ni izlaznu liniju.

Howie reče: - Netko je sve blokirao izvana.

Utley se obrati Howieju: - Iza tog je ova prokleta Figueroica.

- Ali s kojim ciljem? - upita Zach.

Howie upita tehničara: - Otkuda dolaze pozivi?

- Ispisujem sve. Uglavnom iz Chicaga. No većina je poziva prespojena pa ne znam otkuda zapravo dolaze.

Utley reče: - Želim doznati podrijetlo svakog pojedinog poziva. Pronaći ćemo ih.

'1 1 1 1 J~ 1 1

U skladištu sam pričekala dvadesetak minuta. Na mojem je satu bilo 6.50. Onda sam jednostavno izašla. Otišla sam do dizala i popela se na treći kat. Sheryl mi je detaljno opisala svoj ured pa ću ga lako pronaći. Na trećem katu odlučno sam ušla u drugi ured na zapadnom krilu. Radno je vrijeme prošlo i ljudi su uglavnom otišli. Moram se ponašati kao da ovamo pripadam. Tako ću biti najmanje upadljiva ako me netko i primijeti.

Iz džepa sam izvadila Sherylinu karticu za otključavanje. Nisam se niti osvrnula kako bih vidjela ima li nekoga u hodniku. Stavila sam ključ u bravu, ušla unutra i zatvorila za sobom vrata.

Soba je bila djelomično pospremljena. Na podu su bile četiri kutije, a na stolu dvije.

Laknulo mi je. Bila sam gotovo sigurna kako Utley neće narediti da Sherylinu sobu pospreme na brzinu. Obitelji još nije rekao kako će dostaviti Sheryline stvari, a mislila sam kako to ipak mora učiniti. Bila je to prazna, okrutna gesta, kakvu

289

sam od Utleyja i očekivala. No to ipak ne znači kako sam bila sto posto sigurna.

Utley ne pretpostavlja kako njezin ured predstavlja za njega nekakvu opasnost. Sigurno vjeruje kako je ovdje kod kuće i potpuno siguran.

Neke će od ovih kutija poslati Sherylinoj obitelji. Možda su u nekoj kutiji tajni papiri koji moraju ostati u SJR-u ili ih treba uništiti. Koja je to? Zavirila sam u jednu od kutija na stolu. U njoj je bila Sherylina šalica. Ovo sigurno ide kući i nije važno. Podigla sam šalicu i zadržala je kratko u ruci. Osjetila sam blagi miris čaja od jabuke i cimeta. Suze su mi navrle na oči. Voljela je ovaj posao. A sada joj je život u opasnosti.

Bila sam u neprijateljskom brlogu i moram se prihvatiti posla. Ovo nam je zadnja prilika.

Rekla sam Maxu Blacku: - Čak i ako uđem u njezin ured u SJR-u neću se znati služiti računalom.

- Nemoj ga niti dirati! Netko može primijetiti da je njezina radna stanica uključena. Program je pustila kod kuće i ti si rekla kako je pronašla tri lozinke. Vjerojatno ih je negdje zapisala i odnijela ih provjeriti na poslu. Pronađi taj komadić papira.

Sjela sam na Sherylin stolac i počela prebirati kroz papire.

'1 '1 1 '1 '1 ~ fZJ

Dean Utley, Zach Massendate i Howie Borke otišli su u Utleyjev ured kako bi se posavjetovali. Čim su ušli zazujala je kućna linija.

Utley je sjeo za svoj stol i javio se: - Da?

- Ovdje Pherson iz komunikacijske sobe, gospodine

Utley.

- Da?

290

- Prestao je, gospodine. Onaj telefonski prekid. - Iz čistog mira?

- Da, gospodine. ' - Dajte mi popis - Utley prekine vezu.

Howie progovori: - Čudno. - Glas mu je drhtao, ali se nije usudio reći ništa više. Srušio se na stolac.

Utley reče: - Vrlo čudno.

Zach nije sjeo kao Howie i Utley: - Ako me više ne trebate, gospodine Utley, idem provjeriti jesu li svi naši gosti sigurno izašli iz zgrade.

1 1 1 1 1 ~ 1

Na lijevu sam stranu stola odložila sve papire iz druge kutije. U njoj je bilo najmanje stvari i činilo se da nema ničeg osobnog. Pregledavala sam svaki papir i vraćala jedan za drugim u kutiju kada bih vidjela da na njemu nema lozinke. Black mi je objasnio koliko znakova mora imati lozinka, te da ispred nje može biti ulazna šifra. Bila sam uvjerena kako ću prepoznati lozinku kada je vidim. Ovi dugački besmisleni nizovi računalnih znakova sigurno nisu ono što tražim.

Bacila sam pogled na sat: 7.05. Pogledala sam kroz prozor. Sumrak. Dobro. Bennis je rekao neka u uredu ostanem najviše četrdeset pet minuta. Tu sam već petnaest minuta. Bila sam napeta ali se nisam bojala.

1 '1 1 '1 '1

Zach Massendate je prošetao hodnikom na prvom katu do čuvara na prednjim vratima. Uvijek je nastojao hodati opušteno. Tako je najbolje zastrašivao ljude.

Bog, Len - reče.

291

- Večer, gospodine Massendate.

- Jesu li naši prijatelji izašli bez problema? - Jesu. Tužno je to. To s gospođom Birch.

- Da, tako je. Nitko se nije vratio po nešto iz nekog razloga? Kao da je zaboravio torbicu ili nešto slično?

- Ne, gospodine.

- Jesi li ih prebrojao?

- Nisam gospodine. Nije mi rečeno da ih trebam provjeriti kada dolaze ili odlaze. Cijelo društvo može slobodno ući, rečeno mi je.

- Tako je, Lene.

Zach nije mogao primijetiti ništa loše, ali ipak nije sve osigurano, a to mu se nije dopalo. Cijela ta ideja što su sestra i skupina stranaca ušli u SJR nije mu se uopće svidjela. Protivio se od početka, ali je Utley bio za to. Utley je bio znatiželjan ili ... ne, želio je uživati. U svakom slučaju Utley radi ono što želi.

Videokamera na ulazu radila je cijelo vrijeme dok je trajala komemoracija. Sigurno je snimljen dolazak i odlazak. Zach je uzeo novu traku. Pritisnuo je tipku, izvadio staru traku i umetnuo novu. Želio je vidjeti jesu li otišli svi koji su došli.

Stroj je zazujao dok je Zach premotavao traku. Premotao je do dolaska društva na komemoraciju u pola šest i pustio snimku.

- Dva, četiri, pet, sve zajedno deset. Da, toga se sjećam. Premotao je prema naprijed. Snimka na traci nije bila sasvim jasna. Na traku su željeli snimiti četiri sata i nisu je željeli previše često mijenjati. No ipak se dobro vidjelo.

Kada je došao do dijela gdje skupina odlazi nije jasno vidio što se događa. Vidio se samo ulaz. Tamo je stajalo nekoliko Sherylinih kolega, svi su se rukovali i pričali pa je bilo gotovo nemoguće vidjeti tko je tko. Jasno je vidio Figueroicu s maramom oko vrata i njezinog partnera, crnog policajca. Učinilo mu se kako je sve u redu.

292

Upravo je htio isključiti traku kada pomisli kako bi ih ipak mogao točno prebrojiti.

'1 '1 '1 '1 '1 '1

To mora biti to! U ruci sam držala papir iz Sherylinog bloka. Na njemu su bila tri olovkom ispisana retka: prijatelj celeste joe2 uporan Glen botulizam

To je to! Sjetila sam se celeste!

Sada moram brzo odavde izaći. Stavila sam papir u džep. Bilo je 7.18. Dobro. Ugasila sam svjetlo i krenula prema vratima. Vani sam začula korake.

Okrenula sam se pregledavajući malu sobu. Mogu li se nekud sakriti? Ugledala sam vrata ormara i odmah ih otvorila. Bio je previše plitak, u njemu je bilo jedva mjesta za vješalice za kapute.

Oprezno sam se okrenula prema vratima. Odmaknula sam se korak iza njih i stala na stranu gdje su šarke. Ako netko ude neće me primijetiti dok potpuno ne ude u sobu.

Čekala sam ispunjena mržnjom koja me nosila protekli sat i ojačala. Nema sakrivanja, nema bježanja. Nadala sam se okršaj u.

Ušao je Zach.

Zatvorio je vrata, ugledao me i nije regirao. Nije pokazao strah dok mi se približavao. Ipak sam žena i još k tome sitna. Zatvorio je vrata.

- Mislio sam da ste to vi - reče. - Maknite mi se s puta.

293

- Ne, neću.

- Zbacili ste Sheryl s ceste. - Ne izravno. No blizu ste.

Osjećala sam se kao da sam visoka dva metra. Imala sam snage i moći u izobilju.

Lijevom sam ga rukom pogodila u lice. Nasmijao se i zgrabio je s obje ruke. Uopće me se nije bojao. Desnom sam ga rukom svom snagom udarila u Adamovu jabučicu.

Lice mu je postalo crveno, a onda grimizno. Zateturao je prema natrag. Hvatao je zrak ali je podigao šake i udario me u lice. Razbjesnila sam se.

Nadlaničom sam ga udarila po ličnoj kosti, zabila mu pesnicu u želudac, a kada se presavio ustuknula sam i udarila ga u bradu. Odskočio je prema vratima a onda sam ga udarila ravno u testise. Srušio se na pod cvileći.

C~ilio je i trzao se. Stajala sam nad njim, dahćući više od bijesa nego od iscrpljenosti. Željela sam ga ubiti. Mogla bih ga pretući na smrt, pomislih, i to bi bio prekrasan osjećaj. Iz nosa mu je curila krv i to je bilo sjajno. Sviđao mi se zvuk njegovog cvilenja i gušenja dok je hvatao zrak.

Prošla je minuta dok sam se pribrala, dok stvarna svijest nije uspostavila samokontrolu, dok mi je u mozak probilo kako ga neću ubiti.

Izvukla sam žice iz računala i monitora i još nekakve opreme za koju nisam znala čemu služi. Jednom sam žicom zavezala Zachove ruke zajedno. Drugom sam mu zavezala ruke na leđima. Treću sam mu omotala oko glave i otvorenih usta kako ne bi mogao nikoga dozvati. Onda sam stala i razmislila. Treba mi dosta vremena, da odavde izađem prije nego što ga pronadu. Nisam znala koliko mi vremena treba. Iako je bio zavezan može glavom lupati o vrata, a nakon nekog će se vremena dovoljno oporaviti pa će moći ustati i doseći rukama kvaku na vratima iako su mu vezane na leđima.

294

Napravila sam omču od računalne žice - računalna žica, kako prikladno - i ovila mu je oko struka te je zavezala za ručku donje ladice ormara. Onda sam zaključala ormar kako ne bi mogao izvući ladicu i pobjeći.

Bila sam spremna za pokret.

Zach je podigao pogled prema meni. Lice mu je bilo krvavo, oči suzne i molećive.

Nagnula sam se k njemu dok je ležao bespomoćno i ugurala mu u usta papirnatu maramicu da ne može govoriti. Pogledala sam ga u oči i pljusnula otvorenim dlanom svom snagom. Onda sam otišla.

Hodnik je bio prazan, no nisam mogla računati da će tako i ostati. Popravila sam kosu i odjeću. Ako me netko ugleda moram izgledati kao da ovamo pripadam.

Zapamtila sam arhitektonski tlocrt zgrade SJR-a koji je Black nabavio iz baze urbanističkog zavoda. Otišla sam do dizala i pritisnula tipku.

U dizalu je bila jedna osoba.

Jim Wu je zakoračio van: - Oh, dobra večer! - Dobra večer, gospodine Wu.

- Jim.

- Jime. Ja sam Suze - jednom sam nogom zakoračila u dizalo, kao da mi se žuri, a sam Bog zna kako je to i bila istina. - Posjetili ste njezin ured? - upita Wu.

- Mmm hmm. Da - bojala sam se da će vidjeti suze u mojim očima. Bojala sam se, a onda sam shvatila da će Jim Wu shvatiti moje suze. - Sentimentalno putovanje, znate - zaplakala sam.

295

- Strašno - rekao je.

Ispružila sam ruku: - Pa, možda se opet sretnemo. - Nadam se. Čuvajte se.

Spustila sam se na prvi kat, krenula lijevo i otišla ravno prema unutrašnjem dijelu istočnog krila. Tamo je, prema tlocrtu, trebala biti kuhinja. Ovdje se kuhala hrana koju su slali u blagovaonicu na drugom katu malim dizalom.

Kuhinja nije bila zaključana. Za to nema razloga, rekao je Black. Vrata na okretanje. Bog ga blagoslovio. Prešla sam kuhinju i krenula prema vanjskom zidu. Black je pretpostavljao kako svi prozori u kompleksu zgrada koje pripadaju SJR-u imaju alarme. Za one koji pokušavaju ući unutra, naravno. No mislio je kako možda nisu osigurani protiv onih koji su unutra i žele izaći. No, zašto riskirati?

Kuhinja je imala mala kliznavrata, šezdeset na osamdeset centimetara. Otvarala su se pritiskom na tipku iznutra. Ovuda nije nitko mogao ući. Kroz ova vrata su iznosili kuhinjsko smeće i ostatke. Veličina vratiju odgovarala je veličini kanti.

Pritisnula sam tipku. Vrata su kliznula u stranu. Izvukla sam se van.

Izgubila sam ravnotežu i pala na leđa. Klizila sam nizbrdo. Zaustavila sam se na dnu pokraj kanti za smeće.

Na spustu su bile tračnice kojima su kante klizile do odlagališta.

Ležala sam potpuno mirno. Bila sam svjesna kako sam izložena na svjetlu. No nakon dvije ili tri minute nitko nije došao, nije se začuo alarm.

Ustala sam, provjerila imam li još uvijek papir s lozinkama u džepu. Hlznula sam u tamu. Sada još moram prijeći samo četiri stotine metara do prilazne ceste, koja vodi u tvrtku, nadajući se da neću biti primijećena.

296

1

Dean Utley je zadržao Howiea u uredu i razgovarao s njim općenito o životu, postavljao mu je slučajna pitanja. Uživao je gledati kako se Howie vrpolti.

Usred razgovora o novom programu za igru iz prividne stvarnosti Utley je prošaptao: - Što ste rekli gospođi Figueroa, Howie?

Howie je zastao u pola rečenice.

- Koliko mi je žao - odgovorio je. - Rekao sam joj kako mi je žao zbog Sheryline smrti. - Mislio je kako je uspio sakriti ono što je doista rekao, no dok je izgovarao ove riječi primijetio je da izražavaju njegove prave osjećaje. Pretpostavljao je da Utley zna kako mu je doista žao, a isto tako zna i da to nisu riječi koje je rekao Figueroici.

- Ali, Howie, nisam siguran mogu li u to vjerovati. - Jesam! Rekao sam upravo to.

Utley posegne u ladicu stola. Izvadio je revolver Remington kalibra dvadeset dva.

- Gospodine Utley! Nisam učinio ništa loše!

- Dobro, nadam se da niste, Howie. Jer ne bih želio čistiti za vama. Na sreću, što god ta žena, Figueroica, bude rekla ili mislila, ionako joj nitko neće povjerovati. Za to smo se pobrinuli. A predsjednik, oh, pogledajmo, sada je već pola osam. Sada su već pojeli salatu i glavno jelo. Govori započinju u pola devet. Ne, vi ste moj jedini problem. Niste više osoba od povjerenja kao nekada. - Spustio je pogled niz dugu cijev, ciljajući na Howiejeve oči, onda u vrat, i na poslijetku u prepone.

- Ali, jesam. Molim vas! Uostalom, gospodine Utley, vi me trebate. Sjajan sam.

- Istina. No ima još sjajnih prevaranata.

Utlej je Howieja pogodio tri puta u čelo. Revolver je bio malog kalibra, pa zrna nisu imala veliku prodornu snagu.

297

Ušla su u lubanju, ali nisu imala dovoljno snage za izlazak. Skakutala su po mozgu unutar lubanje prije nego što su se zaustavila. Howie je umro brzo pa nije bilo puno krvi.

Dean Utley se pitao gdje je Zach. Glen se, naravno, neće vratiti prije ponoći. Netko mora očistiti tijelo. Netkodrugi. Ovo je neuredno, a činilo mu se kako već može osjetiti kako se od njega širi oduran smrad.

Utley je bio potišten. Nije ovakve stvari trebao raditi sam. U ovome nije bio najbolji. Otišao je do tipkovnice.

S nekoliko je dodira pozvao svoju verziju programa ELIZA. Zaboravio je na Howiejevo tijelo na sagu.

Utley je utipkao:

II > Toliko činim za njih, ali oni ne rade ništa za mene.

> TREBALI BI ZA VAS RADITI DOBRE STVARI. > Toliko im pomažem.

> DA, POMAŽETE IM. > Ali oni to ne cijene. > DA, CIJENE.

> Ne, ne cijene.

> TO NIJE NITI VAŽNO. VI STE DOBRI. > Oni čine stvari kojima me vrijedaju.

> NO ONI VAS NE MOGU POVRIJEDITI. > Zašto ne?

> JA ČU VAS BRANITI: > Zbilja?

> DA. UVIJEK ČU SE ZA VAS BRINUTI, DEANE. > Uvijek, uvijek?

> DA.

> Obećajete?

> OBEĆAJEM. UVIJEK ČU VAM BITI PRI RUCI. > Hoćete? Stvarno hoćete?

298

> DA. VI STE DOBAR DEČKO, DEANE. > Jesam?

> JESTE. NEĆU OTIĆI I OSTAVITI VAS. NEĆU NIKADA OTIĆI I OSTAVITI VAS.

> Obećajte mi.

> VEĆ SAM OBEĆAO. NEĆU VAS OSTAVITI. MOŽETE NA MENE RAČUNATI. NIKADA VAS NEĆU OSTAVITI SAMOG I ZAPLAKANOG KOD KUĆE.

> Nikada?

> NIKADA. NISTE SAMI. IMATE MENE.

II

1 1~ J~ ~ !~ ~ 1 J0

Norm Bennis je parkirao u mraku iza turističkog autobusa, na stražnjem dijelu parkirališta restorana Wendy's, deset blokova dalje od tvrtke SJR DataSystems. Kako bi bio potpuno siguran promijenio je automobil odmah nakon što je otišao iz SJR-a. Ovaj je automobil pripadao jednoj bivšoj djevojci s kojom se prijateljski rastao. Sada je na parkiralištu bio već sat i deset minuta. Kada bi postao živčan ušao bi u restoran i pojeo jedan dvostruki hamburger sa sirom. Sada je u ruci držao već četvrti obrok. Hamburgeri su bili izvrsni, ali je bio tako napet da mu je od njih već bilo zlo.

No ipak ga je pojeo do kraja. Nema smisla baciti hranu, pogotovo kada ne zna kada će opet imati priliku jesti. Razmišljao je kako mu je ostalo samo deset dolara, ali nije imao vremena brinuti zbog toga.

Progovorio je u radio: - Veliki zove Genija. Čuješ li me,

Genije? Blackov glas odgovori: - Svakako Veliki. Ideš?

299

- Idem.

Upalio je motor i ubacio u brzinu. Bennis nije poznavao ovaj automobil. No radeći kao policajac naviknuo se mijenjati automobile, a bio je potpuno uvjeren kako bi sada bilo ubitačno voziti isti automobil više od dva sata. Sheryl Birch su napali. Elenu Delgado su ubili. Bog zna koliko još drugih. Njegov je stan raznesen. Njegova partnerica Suze je možda ovoga trenutka u opasnosti. Bennis je bio potpuno svjestan straha, bio je potpuno, do srži prestrašen.

1 ~ ~ ~ ~ ~ '1 1

Jedno sam vrijeme čučala pokraj japanske žalosne smreke. Pričekala sam da mi se oči naviknu na mrak. Bila sam oko trideset metara udaljena od upravne zgrade SJR-a, ali to nije bilo dovoljno daleko. Bilo je dovoljno za lijep pogled na cijelu zgradu, ali nedovoljno za bijeg od njihovog stiska. Zgrada se nadvila nada mnom. Gotovo polovica prozora bila je osvjetljena, zar ovi ljudi nikada ne idu kući? Ponekad bi se netko pojavio na prozoru. Dean Utley je tamo. Činilo se kao da je na dohvat ruke.

U trenutku kada sam htjela krenuti dalje, od sjeverne strane zgrade se pojavio čuvar. Pogledao je prema vratima za smeće kroz koja sam izašla. Zašto? Jesam li ostavila neki trag? Jesam li ostavila širom otvorena vrata kad sam kliznula niz padinu?

Nisam se usudila pogledati ga. Bila sam preblizu zgradi i on bi mogao vidjeti moje svijetlo lice ako pogleda u ovom smjeru.

Zgrčila sam se koliko sam mogla. Smedu sam haljinu odjenula iz više razloga. Imala sam i smeđe cipele, a sada sam

300

se uvukla u odjeću, sakrila sam ruke koje bi na ovom svjetlu izgledale bijele. Onda sam spustila glavu i pustila da mi tamna kosa padne preko lica.

Ostala sam potpuno mirna.

Čula sam zvuk potezanj a a onda tresak. Ipak sam ostavila otvorena vrata. Prebrzo sam kliznula dolje i nisam ih stigla dobro zatvoriti.

Hoće li čuvaru to biti sumnjivo? Hoće li pomisliti kako je netko negdje u blizini?

Nisam mogla ništa vidjeti, samo sam osluškivala. Možda dolazi k meni, nisam znala. Možda me je vidio i možda se sada šulja prema meni. Možda već stoji iznad mene.

Čula sam korake na betonu pokraj zgrade. Slušala sam ne dišući. Koraci su se udaljili.

1 ~ ~ ~ 1

Dean Utley nije pogledao prema Howieju od trenutka kada ga je ubio. Za njega je bilo preteško izravno se uhvatiti u koštac sa životom. Radije je to činio kroz elektronički prostor. Prošlo je pola sata i on je bio miran.

Ustao je od tipkovnice i okrenuo se. Howie je ležao tek nekoliko koraka dalje, brada mu se objesila a usta su bila otvorena. Izgledao je smiješno, zapravo jako smiješno. Howie, koji je uvijek bio tako ponosan na svoju bistrinu i inteligenciju. Na čelu je ostao trag malog mlaza krvi koja je istekla u malu lokvu pokraj njegove glave.

Sada ga mora maknuti iz svoje sobe. Kasnije bi mogao netko naići kako bi ga izvijestio o predsjedniku. Sve su to ljudi koji su nepokolebljivo na Utleyjevoj strani. No on ipak ne želi da vide Howieja.

301

Na trenutak je pomislio kako bi mogao omotati Howieja u sag. Ali ne, to je prekrasan Herizov sag. Bio bi pravi zločin baciti ga. Reći će Zachu neka nabavi nekakvo platno ili ceradu.

Kad srco već kod toga, gdje je Zach?

1 fđ ~ ~ ~ 1 ~ 1

Čim je čuvar otišao, odmaknula sam se od zgrade. Sto metara dalje bila je električna ograda koja je čuvala srne podalje od za njih određenog raja.

Srneći park jedino je sigurno mjesto po kojem sam se mogla kretati. Nisam mogla hodati uz cestu jer bi sigurno netko naišao, automobil ili čuvar. U svakom slučaju, gotovo cijelim putem bi me mogli vidjeti iz glavne zgrade, a kasnije iz čuvarove kućice na ulazu. No srneći park je bio prepun drveća i zaklona.

Tri reda žice bila su strateški postavljena kako bi onemogućavala srnama da prijeđu preko. Najniža žica bila mi je ispod članka, sljedeća u visini bedra, a treća, budući da srna može preskočiti visinu od dva metra, bila je iznad moje glave.

Nažalost, donja je žica bila prenisko pa se nisam mogla podvući ispod nje, a srednju nisam mogla prekoračiti.

Bennis, Jesus i Black su sa mnom razgovarali o ovome. Black je rekao kako mogu dotaknuti žicu, jer struja nije dovoljno jaka kako bi ubila srnu, čak je ne može niti raniti.

- Da - rekoh - ali ja nisam srna. - Sve će biti u redu.

Lakše reći no učiniti.

Proučavala sam tlo iza sebe. Nema čuvara, a koliko sam mogla vidjeti nema niti nikoga na prozoru.

Ako ćeš to učiniti, učini to najbrže što rnožeš. Cijelim sam se tijelom pripremila na pokret, a onda sam ispružila lijevu ruku. Gurnut ću donju žicu prema dolje i prebaciti se ispod srednje.

302

Jedan, dva, tri - sad!

Udarac u ruci bio je poput jakog uboda. Struja je moju ruku na trenutak prilijepila za žicu. No nije bila dovoljno jaka da bi me zadržala pa sam za sekundu prešla preko.

Nije loše. Nije loše. Više sam se prestrašila nego ozlijedila. A onaj prokleti Black opet je bio u pravu!

Mirno sam ležala i proučavala okoliš. Još uvijek nema čuvara na vidiku. Izgleda da nitko nije dao znak za uzbunu. No vrijeme je za pokret. Moram se odmaknuti od zgrade i sakriti se pokraj grmlj a.

Polako sam vijugala u hodu. Svako toliko sam zastala. Znala sam kako se najlakše primijeti pokret, naročito noću. Čak i ovdje nisam izmakla vidokrugu onih u zgradi. Mogla sam ih vidjeti a i oni su mogli vidjeti mene, iako sam bila među grmljem i drvećem gdje je bilo teže zamijetiti moj lik.

No pokret se primjećuje.

Zastala sam i osvrnula se, a onda sam napravila nekoliko koraka, zastala i pogledala oko sebe. Bila sam očajna što se ne mogu brže kretati. Osam sati. Bennis vjerojatno već čeka moj znak. A svakog trenutka mogu pronaći Zacha.

Čuvar se vraćao putem kojim je došao. Prokletstvo! Mislila sam kako će zaobići zgradu a on se vraća istim putem!

'1 J~J ~ ~ ~ 1 '1 f~

Grinnell Walnitt zastao je na uglu zgrade. Vidio je nekakvo kretanje u parku koje nije sličilo na srnu. Stao je i zagledao se.

Opet ga je ugledao. Kako misle da će primijetiti uljeza s tim prokletim srnama u parku? Zašto Utley treba te proklete životinje? Walnitt ima srnu u dvorištu svoje kuće, onu gipsanu

303

pokraj pojila za ptice, a i to mu je bilo previše. Glupa ideja njegove žene. Svaki put kada je kosio travu morao je maknuti prokletu stvar. `

'1 ~ ~ J J ~ ~ J 1 '1 1

Na sve četiri, malo sam se pomakla prema naprijed. Onda sam skrenula nekoliko koraka u desno. Negdje, nekada davno pročitala sam u špijunskom romanu kako je progonjeni pokušao pobjeći preko livade na kojoj su pasle ovce. Bit toga je da se ovce kreću bez cilja, a ljudi idu ravno. Ako često mijenjaš smjer progonitelj će pomisliti da si životinja.

Skrenula sam u desno a onda sam ponovno zastala. Čuvar je stajao i gledao u šumu.

1 ~ ~ ~ 1 ~ > ~ ~

U zgradi SJR DataSystems začuo se razglas.

- Zachary Massendate, molim javite se u svoj ured. Imate hitan telefonski poziv. Gospodine Zachary Massendate ...

U međuvremenu je Utley odlučio sam potražiti Zacha. Još se nikada nije dogodilo da je Zach ovako nestao. Trebao je tražiti da i Zach nosi značku, kao i svi drugi.

Pogledat će gori li svjetlo u nekom od ureda koji bi trebali biti prazni.

304

1) ~) ~ ~ 1 ~ > ~ 1

Haljina je bila srednje dužine i kada sam puzala na rukama i koljenima vukla se po zemlji i još me više ometala. Ipak, jedno mi je vrijeme štitila koljena. Puzala sam po travi, ali i po pijesku i kamenju. Krvarilo mi je iz koljena. Dlanovi su mi bridjeli, no nisu bili izgrebeni. U njih se samo zabolo nekoliko borovih iglica.

Prešla sam travnjak okružen grmljen i iznenada shvatila kako je ravno ispred mene mala skupina od četiri srne. Prema meni je puhao lagani povjetarac. Nisu me vidjele, čule ni nanjušile. No čim im se približim osjetit će moju nazočnost. Ako naglo poskoče i pobjegnju čuvar bi mogao pomisliti da je netko u parku. Ponovno sam se dijagonalno pomaknula. Tada ugledah kako je jedna srna podigla glavu. Pogledala sam ulijevo i ugledala još jednu srnu, tek metar i pol udaljenu od mene. Bila je to ženka. Spustila je glavu i onjušila zrak prema meni kao da se čudi što ljudsko biće tumara uokolo na sve četiri. A onda je sitnim koracima, laganim poput dodira baršuna, polako otišla u noć. Ostale su srne krenule za njom.

Oh, ti srce moje, rekoh tiho, jedva mičući usnama: Oh, ti

srce. Krenula sam prema guščoj šumi gdje sam se s naporom

uspravila. Probadalo me je u donjem dijelu kičme. S mukom sam napravila dva ili tri koraka, a nakon prvih pet osjećala sam se puno bolje. Oprezno sam nastavila dalje. Za pet minuta sam se približila izlazu. Opet sam bila pred električnom ogradom ali više je se nisam bojala. Gurnula sam donju žicu i otkotrljala se na drugu stranu. Osjetila sam kratki ubod struje, ali nisam marila.

Požurila sam prema skupini srebrnih smreka koje smo Bennis i ja jučer odabrali. Jedna je skupina smreka bila još bliže ulazu, no bile su još mlade i nisu pružale dovoljno zaklona.

305

S ovog sam mjesta vidjela čuvaru kućicu, ali ne i samog čuvara. Jedini prozori na kućici bili su okrenuti prema ulazu i prilazu zgradama. Tim bolje.

Iz džepa sam izvadila upaljač. Željela sam uzeti džepnu svjetiljku veliku poput olovke no Bennis je rekao kako bi to izgledalo sumnjivo ako me budu pregledavali. Doista je tako, no njezino bi svjetlo bilo jače i lakše bi ga bilo uočiti.

U tami sam pokušala vidjeti preko čuvaru kućice ali mi je smetalo njezino svjetlo, dalje preko ulice Catalpa, preko niske kuće smještene u dubini vrta, još dalje preko igrališta za golf, sve do mjesta gdje bi Norm Bennis trebao čekati moj znak.

Znala sam da je tamo. Na Norma se uvijek može računati.

Postavila sam se tako da se svjetlost upaljača ne vidi iza mojih leđa i sa strane. Držala sam ga u lijevoj ruci i upalila. Plamen je bio iznenađujuće sjajan.

Čuvar je kućica, smještena odmah uz ulicu Catalpa, bila udaljena tek petnaestak metara. Ako čuvar izađe van mogao bi ugledati plamen upaljača. No nije bilo vjerojatno da će izaći.

Lijevom sam rukom prešla ispred plamena. Zadržala sam tako ruku cijelu sekundu, odmakla je, pričekala sekundu, vratila je na još sekundu. Sve sam to ponovila šest puta. Onda sam ugasila upaljač. Pričekala sam minutu i sve ponovila. Pričekala sam minutu i ...

Začula sam automobil koji je dojurio sporednom ulicom. Njegova su se svjetla jasno vidjela u tami. Gume su zacvilile kada je automobil ušao u zavoj. Automobil je jurio niz ulicu Catalpa prema meni.

U daljini iza automobila ugledala sam kako se okreće svjetlo policijskog automobila. Zatulila je sirena.

Automobil je još uvijek jurio i približavao se ulazu u SJR, no kako ga je policijski automobil sustizao, odustao je od jurnjave i naglo zakočio točno pred ulazom u SJR.

306

Iza njega se zaustavio policijski automobil, neoznačeni plavi automobil s dva rotirajuća svjetla, jednim na krovu i drugim na prednjem poklopcu. Bennis je izašao iz njega i približio se vozaču automobila koji je prebrzo vozio.

Zastao je pokraj vozačeva prozora i rekao: - Molim vas vašu vozačku i prometnu dozvolu, gospodine.

Iznutra se začuo pljusak mješavine španjolskog i engleskog.

- Vozačku i prometnu dozvolu - uljudno je ponovio Bennis.

Jesus Delgado izašao je iz automobila.

- Nisam vozio prebrzo - reče. Zanjihao se i oslonio na krov automobila.

- Žao mi je, gospodine, ali radar je zabilježio da ste vozili sto devet kilometara na sat. Ovdje se smije voziti šezdeset kilometara na sat.

- Nisam vozio prebrzo - Delgado je mahao rukama. Okrenuo se prema čuvaru. - Jesam li vozio prebrzo? Nisam vozio prebrzo.

Black je sjedio na suvozačkom sjedalu i pravio se da mu je neugodno.

Čuvar im je prišao na pola puta.

- Nisam vozio prebrzo. Jeste li vidjeli kako vozim prebrzo? - Delgado se ratoborno obratio čuvaru. Kliznula sam pokraj čuvarove kućice. Delgado je objašnjavao: - Recite ovom čovjeku da nisam vozio prebrzo.

Provukla sam se ispod rampe na ulazu i krenula niz ulicu Catalpa. Hodala sam po travi kako se moji koraci ne bi čuli. Bennis reče: - Ovaj čovjek ne može biti svjedok. Tamo

dolje ste prebrzo vozili. - Pokazao je u smjeru iz kojega su došli, u smjeru suprotnom onome kojim sam

bježala. Čuvar je gledao i kimnuo.

Zamaknula sam iza ugla.

307

1 ~ ~ rd 1 ~ 1

Šest blokova kuća niže ušla sam u Bennisov automobil. - Čovječe, u životu nisam bio toliko sretan kao kada sam

ugledao tvoje svjetlo.

- Nikada nisam bila toliko sretna kao kada sam ugledala tvoj automobil.

- Jesi li pronašla?

- Jesam. I više od toga. - Što?

- Reći ću ti kada dodemo na odredište. Moramo krenuti. Kad smo kod prekoračenja brzine, misliš li da je čuvar primijetio da nisi lokalni policajac?

- Niti slučajno. Ljudi ne gledaju policijske uniforme. - Da. A to ionako nije bitno.

Bennis je brzo došao na autocestu i za pet minuta je već parkirao na parkiralištu restorana McDonald's koji je otvoren cijelu noć.

Delgado i Black su nas čekali.

Progovorila sam: - Nevolje su veće nego što smo pretpostavljali. Kada je komemoracija bila gotova Howie Borke mi je nešto šapnuo.

- Što?

- Rekao je: "Ubit će predsjednika." Tišina.

Napokon je progovorio Black. - No, hoćemo li ovome vjerovati?

- To je rekao Howie, jedina ljubazna osoba. Onaj koji je plakao dok je govorio o Sheryl.

- Da. Ljubazan. I on je isti kao i svi drugi.

Bennis reče: - Možda nas žele navesti na krivi trag. Prekinula sam ga: - Da. Ali, ne možemo to samo prečuti.

Predsjednik jest u Chicagu. Sve se slaže.

308

Max doda: - I ovo je zbilja dovoljno veliko za Utleyja. Onda sam im ispričala što sam učinila Zachu. Delgado

je još uvijek puno šutio, a sada se samo nasmiješio. No nakon nekoliko sekundi progovorio je Black: - Mogla si ga baš i ubiti, Suze. Ionako bi to morali prikriti.

Bila sam zaprepaštena. Od svih nas, Max je bio najhrabriji

- Dobro, ljudi - rekoh. - Evo Blaek, tu je papir. Nadam se.

Black je uzeo popis s tri lozinke: - Sjajno! Nadam se da je to to. Imamo samo jednu priliku.

- Dobro. Idemo onda. Jedina je promjena plana što ćemo Bennis i ja pokušati obavijestiti nekoga da je predsjednik u opasnosti. Jedino a~CO ne bi ti, Jesuse - znaš li, jesi li još uvijek podoban u postaji?

- Ne. Nazvao sam prijatelja. Rekao mi je kako sam na dopustu do daljnjega, sve dok se ne potvrdi sumnja kako sam, navodim točno, "iskoristio svoj položaj za pronevjeru sredstava".

Odlučno sam rekla: - Prokletstvo. No, nismo mogli očekivati da će propustiti priliku. Dobro, Jesus i Max, vi imate lozinke. Bennis i ja znamo što nam je raditi. Idemo na posao.

1 ~ ~ ~ 1 fZj 1 '1

Bennis se odvezao do sljedećeg restorana koji je otvoren cijelu noć na autocesti US-41, nedaleko Glencoea. Izašli smo iz automobila i ušli unutra. Rekoh: - Ti naruči. Idem najprije nazvati Gimballa. Iako je bolestan, mora saznati za preasjednika.

Bilo je jedanaest sati navečer. Nije me iznenadilo što gospođa Gimball zvuči pospano i ljutito.

309

- Žao mi je - rekla je. - Imao je nesreću. Tek se pred nekoliko sati vratio kući iz bolnice. Molim vas nazovite njegovog zamjenika.

- Gospođo Gimball, ne bih vas smetala da nema potrebe. Ovo je posebna jedinica, a načelnik želi da se javljam izravno njemu i nikome drugom. Ako biste mu samo mogli reći kako je pozornica Susannah Figueroa ...

- On je pod lijekovima.

- Ovo je izuzetno hitno. Postoji opasnost da će predsjednik biti ubijen dok je u Chicagu. Načelnik Gimball bi zaista to želio znati.

Tišina. - Pa, mogu mu pokušati reći. No sada je previše bolestan i ne može ništa učiniti ...

- Može javiti dalje. Ja ne mogu. - Rekla sam da ću pokušati.

- Recite mu da se radi o Deanu Utleyju iz tvrtke SJR

DataSyssems. - Taj Dean Utley će nazvati?

- Ne! Utley će ubiti predsjednika! - Zapisat ću.

- I reći ćete mu?

- Reći ću mu.

Kada sam spustila slušalicu rekla sam Normu: - U ovo se ne možemo baš pouzdati.

1 | ~ ~ ~ 1 1 ! ~ ! ~

Gospođa Gimball bila je druga Gimballova žena, ali je bila s njim dovoljno dugo, pa je znala ocijeniti kako se često događaju ozbiljne stvari, a njezin muž se ljuti ako sve ne dozna. Zato je uzela papir i otišla do njegovog kreveta.

310

- Gus?

U devet sati mu je njihov kućni liječnik dao jako sredstvo za smirenje. Znala je da njen muž jako bolestan. Nije čak zbijao šale o kućnoj posjeti.

- Gus? - Nekoliko ga je puta potapšala po ruci. Glava mu je bila u zavojima jer se ozlijedio kada je pao. Iako je liječnik rekao kako puknuće lubanje nije opasno, rendgensko je snimanje trajalo puna dva sata. Pustili su ga kući, no za dva je dana morao ponovno doći u bolnicu kako bi ga opet pregledali zbog "prikrivenih oštećenja". Sve ju je ovo jako plašilo.

Nije ga se usudila probuditi drmanjem: - Gus! Gus! - vikala je. Tako mu neće nauditi, zar ne?

Promrmljao je: - Ha?

Nazvala je pozornica Figueroa. Ha?

- Pozornica Figueroa!

- Što? - pokušao je otvoriti oči, ali je vjerojatno pri tom osjetio bol, pa ih je odmah zatvorio.

- Pozornica Figueroa! Kaže kako netko tko se zove Dean Utley namjerava ubiti predsjednika.

- Predsjednika, predsjednika, a ... predsjednika čega? - Sjedinjenih Američkih Država, pretpostavljam.

- Tko je to rekao?

- Susannah Figueroa.

- Ne razumijem. Poznajem li je?

Gospođa Gimball odvratila: - Najbolje je da nastaviš spavati.

'1 ~ ~ t0'1 1 ~ 1

Bennis reče: - Pogledaj pod Tajnu policiju.

U telefonskom imeniku Chicaga vladine su agencije bile navedene u plavo označenom dijelu, odmah na početku. - Ne

312

mogu je pronaći - odgovorih. - Ne, čekaj. Evo, ovdje je pod Ministarstvom financija. U redu. Evo ga - trg South Riverside, broj 300.

- Imam još samo dva novčića za telefon.

- Da, a ne možemo nazvati svojom karticom. - Izvoli jedan.

- Idem po dvije kave pa ću nabaviti još sitnog. - Kada sam se vratila Bennis je govorio u slušalicu: - Slušajte, godinama radim u tvrtki SJR DataSystems i znam što govorim! Ne, ne mogu vam reći kako se zovem! Mogao bih biti izložen odmazdi. Ovi su ljudi okrutni!

Dodala sam mu kavu. Gucnuo je, a onda zatreptao i odložio šalicu. Bila je prevruća.

- Slušajte, ne znam kako će ga napasti. Već su režirali automobilske nesreće, a znam i da proizvode kontrolne uređaje za predsjedničke helikoptere. No, znam kako je to jedva moguće. Namještaju greške u bolnicama, plinske kvarove. Ne, ne znam! Vi ga morate zaštititi! Promijenite njegov raspored, to će sigurno pomoći. Ne, neću vam reći kako se zovem. Što će vam uopće moje ime? Da, svakako to učinite.

Spustio je slušalicu. Rekla sam: - Onda?

~ Bit će izuzetno oprezni. Nije li to prekrasno? Zapravo su željeli reći kako su već i sada toliko savršeno oprezni da ne mogu biti bolji.

- Oho. Sada ću pokušati nazvati FBI.

- Oni su u ulici South Dearborn, broj 219. Izvoli. Rezultat je bio otprilike isti, iako je službenica na centrali vrijedno i bez prigovora zapisala sve podatke koje joj je Bennis dao.

. Nazvali smo Bijelu kuću i razgovarali s namještenikom. I on je zapisao poruku.

Rekla sam: - Još jedan poziv i onda moramo mijenjati govornicu.

312

Nazvala sam Policiju i ostavila poruku, a onda smo brzo otišli dalje. Zaustavili smo se na White Castleu.

Bennis je prema svojem policijskom adresaru nazvao ured načelnika Policijske uprave, onda izvršnog tajnika načelnika, pa onda izvršnog pomoćnika načelnika, administrativnog pomoćnika i da sve bude pokriveno, Odjel unutarnjih poslova. Onda je nazvao svih pet zamjenika. Kod svih su bile uključene telefonske sekretarice. Brzo je ostavljao poruke, ali se nije predstavljao. Ja sam ga bodrila: - Brže! Brže!

- Pusti da je obavim zadnji poziv - rekla sam kada je spustio slušalicu.

Fred Holzer je novinar s jakim osjećajem za događaje. Nekoliko puta sam ga srela. Nazvala sam njegov kućni broj. Nije ga bilo.

- Niste valjda očekivali da je kod kuće? - rekla je njegova žena. - Kod kuće? Kuće! Navrati on ponekad, o da, svako toliko. Nazvala sam kafić Back Room.

- Oh da, Freddy je ovdje. Pričekajte malo. - Hej !

- Fred, ovdje Susannah Figueroa. - Bog, što ima?

Moje je oduševljenje splasnulo. Kada je Fred pijan to obično nije strašno. Kada je Fred zbilja pijan, to je onda pravi problem.

- Frede, odmah odloži čašu i slušaj me. S druge strane žice je priča tvojega života.

Puno sam mu ispričala. Rekla sam mu kako će ubiti predsjednika. Rekla sam kako su ubili Elenu Delgado. Sheryl nisam spominjala.

- Hoćeš reći da je milijardu dolara vrijedna američka tvrtka zapravo pravi psihopat, Figueroice?

- Da.

- Sranje. To ti zbilja vjerujem. Odmah ću se toga prihvatiti.

313

- Da, ali Frede. Nemoj se samo baciti na priču. Pokušaj nekako upozoriti predsjednika. I to tako da njegovi ljudi neće pomisliti kako si poludio.

- To će već biti teže. No vidjet ću što mogu učiniti. Imam neke veze.

- Znam. Zato sam te i nazvala. I Frede? - Što?

- Učini ovo prije sljedećeg pića. - Nema problema.

1 ~đ ~ ~ 1 1 1 f~

Fred je spustio slušalicu. Dvapat je kimnuo. Ideja o pokvarenoj tvrtki je izuzetno neobična a on joj je doista povjerovao. Obratio se barmenu: - Upravo me je nazvala priča stoljeća.

Fred je bio poznat i uz to i vrlo dobar novinar. Nije se razbacivao superlativima. Barmen odgovori: - Hej, pa to je sjajno.

- Da. Daj mi još jedno piće. Moram proslaviti prije polaska.

'1 ~ 1~ P~ '1 '1 '1 1

Ispred White Castlea sam rekla: - Zašto nekako nemam dobar osjećaj o ovome?

- Učinili smo što smo mogli, čovječe. Za predsjednika, mislim.

- Istina. Moramo krenuti. I mi imamo posla. - Idemo dakle!

314

1 ~ 1~ 1 ~

Black je nekoliko puta pročitao komadić papira dok su jurili kroz noć. Vozio je Jesus. Na papiru nije bilo baš mnogo teksta, samo tri lozinke s pristupnim šiframa. No on je pokušavao otkriti koja je najvažnija, koja lozinka je zamalo ubila Sheryl Birch.

Jesus je vozio novi kadilak koji mu je posudio prijatelj vlasnik agencije za kadilake. Jesus mu je rekao kako namjerava kupiti kadilak.

Prijatelj ga je upitao: - Zar primaš mito, Jesuse? - To je bilo tako slično onome što je Utley usadio u njegov osobni dosje da se Jesus trznuo. - Umrkla mi je teta - rekao je. - Ostavila mi je nešto novca.

- Oh? Pa zašto onda trebaš auto preko noći? Ljudi ne isprobavaju kadilak. Znajuju što kupuju.

- Hej! Ili ovo ili porše. Hoćeš li mi pomoći pri izboru? - Ma, k vragu. Uzmi ga.

Krenuli su prema autocesti Northwest. To i nije autocesta po današnjim standardima, već stari trgovački put. Oko ponoći su vozili prema zapadnom dijelu Skokija. Prolazili su kroz dio koji se Blacku činio poput stambenog naselja u kojem su sve ulice počinjale sa slovom "K": Keating, Kilpatrick, Knox, Kenton, Kolmar, Kilbourne, Kenneth, Kostner. Onda su skrenuli istočno prema Oaktonu, onda južno prema Howardu. Cijelo su vrijeme pogledavali u retrovizor.

Jesus reče: - Izgleda mi u redu. - Ti si stručnjak.

Sada su bili samo osam stotina metara udaljeni od cilja, skladišta u industrijskom dijelu Skokija. Jesus je kliznuo preko školskog parkirališta i napravio okret za 360 stupnjeva. Došao je sa stražnje strane zgrade pokraj igrališta za bejzbol. S ovog su mjesta imali pregled na sve strane. Nije bilo naročitog pro

315

meta. Ponedjeljak navečer u predgrađu gdje živi mnogo tihih ljudi. Čak je ulicom Howard, koja je bila glavna arterija, rijetko prošao automobil.

- U redu. Izgleda čisto.

Jesus ih je odvezao do uličice iza golemog starog skladišta od cigle. Parkirali su automobil i izašli. Black je nosio malu torbu. Zgrada s njihove stražnje strane bila je novija, izgrađena od okomitih ploča nekog složenog materijala. Bila je obojena plavo. S ove strane nije bilo prozora. Black je sve provjerio još dok su se jutros tuda vozili, iako je u to bio siguran kada je vidio planove zgrade.

Iz torbe je izvadio čekić. Prešao je šest metara niz uličicu do jednog malog uokvirenog prozora stare zgrade. Navukao je rukavicu kako bi zaštitio ruku i izbio jedno okno. Posegnuo je unutra i otvorio prozor.

- Sranje! A što ako imaju alarm?

- Alarm je na ulaznim vratima. Alarmi su na teretnim vratima. No nisu na prozorima.

- Ne možeš biti siguran. A što ako su ugradili alarme nakon posljednje predaje plana urbanističkom zavodu?

- Jesuse, odrasti. U prijavu su stavili sve što bi moglo zadiviti grad. U zgradu zapravo stavljaju manje, a ne više.

Ušli su kroz prozor.

- I onda, Jesuse, kako se osjećaš? - Kako to misliš?

- Evo, ti si policajac koji ima dvadeset godina staža, napreduješ na poslu, a sada si provalio i neovlašteno ušao u zgradu. Brine li te to?

Jesusovo lice nije se promijenilo a glas mu je bio bezizražajan: - Niti jednu, malu, prokletu sekundu.

- Dobro.

Na ovom kraju velike zgrade u kojoj je odzvanjalo nalazilo se sigurnosno svjetlo. Kroz luk na kraju velike prostorije u

316

kojoj su se nalazili vidjeli su još jedno sigurnosno svjetlo u udaljenoj prostoriji. Žarulje nisu imale više od četrdeset vata. Cijeli je prostor bio sakriven u sumraku svedaste boje.

- Kakav je to miris? - Ljepilo.

Stajali su pokraj hrpa valovite ljepenke. Neke su hrpe bile metar i pol na dva i pol metra i visoke tri metra. U drugoj su prostoriji bile manje hrpe, gomile neobično izrezanih kartona i rezači. Neki su rezači sličili golemim pilama. Drugi su radili poput velikih preša.

- Imaju protupožarne alarme - reče Black. - Nije im toliko stalo do protuprovalnih alarma. Tko će ukrasti deset tona valovite ljepenke?

Jesus je razgledavao skladište i razmišljao kako slični mrtvačnici. Black uzme okno i vrati ga na mjesto.

- Neće to primijetiti niti policajac - reče. - Dobro. Idemo sve donijeti.

Iznutra su otvorili ulazna vrata, izašli, i iz automobila donijeli tri kutije opreme.

Black reče: - Trebalo bi biti tamo.

Pregrada je dijelila skladište na dva golema prostora. Iza nje je bila još jedna pregrada. Zatvarala je mali prostor, manji od sobe u jeftinom motelu. U njemu je bilo nekoliko ormara za spise, dva metalna stola, dva metalna stolca, jeftina sofa poput onih u jeftinim motelima, stroj za pisanje, tipkovnica računala, monitor i komad telefonske žice spojen sa sustavom. Black je pokazao prema njoj s oduševljenjem koje je znatno nadilazilo običnu važnost nekoliko metara istrošene žice.

- Znao sam! Pogledaj, Jesuse, evo modema!

Bio je to izravan modem do glavne tvrtke SJR DataSystems.

317

1 ~ ~ 1 fd ~ ~ 1

Rekla sam Bennisu: - Sada možemo početi postavljati

trag. - Ne samo to, sada se možemo domoći i gotovine! - I odvratiti Utleyjevu pozornost od Maxa i Jesusa.

Pronašli smo bankomat na terasi ispred trgovačkog cen

tra. Izvadili smo svaki po 200 dolara. Ako budemo imali sreće, do Utleya će stići podatak kako planiramo nešto veliko, kao i da smo u zapadnim predgrađima Chicaga.

Bennis i ja smo požurili prema jugu. Jugozapadno od Chicaga nalazi se centar za prodaju opreme koji radi cijelu noć. To je zapravo trgovina u kojoj se može kupiti sve za kućne popravke, različita oprema kojom se nešto moglo izgraditi ili srušiti. Tu smo kupili dvije lopate, polugu i željeznu motku, rezač za žicu s izoliranim drškama i pilu na baterije koju policajci zovu "prijatelj lopova". Sve smo to platili mojom kreditnom karticom.

Ako je Utleyjev sustav nadzora onakav kako smo pretpostavljali, on sada vjerojatno misli kako ćemo Bennis i ja negdje nešto kopati.

Plijen smo ukrcali u automobil i krenuli na autocestu I-290 koja je vodila prema SJR-u. Zaustavili smo se u motelu, pokraj zračne luke O'Hare. Bili smo samo sedam ili osam kilometara udaljeni od tvrtke SJR DataSystems, dovoljno blizu da možemo napasti tijekom noći.

Bennis se prijavio u motel i unio torbu. Sobu je platio kreditnom karticom. Odvezla sam se do restorana Ollie's po dvije kave i sendviče sa šunkom. Bennis je za to vrijeme raspremio krevet legao na njega i zgužvao plahte. Otišao se obrijati u kupaonicu. Na sve je strane razbacao pjenu i dlake. Otvorio je tuš, zgužvao ručnik i namočio spužvu za pranje. Ostavio je jedne moje gaćice u ladici ormara i izašao na stražnji izlaz. Otišao je do ugla ulice gdje sam ga već čekala u automobilu.

318

Vratili smo se u Chicago i parkirali između dva kontejnera za smeće u maloj uličici nedaleko ulice Division.

Bennis se skvrčio na stražnjem sjedalu i zaspao. Kako sam sitnija, ja sam se skrčila na prednjem i pokušala zaspati s glavom ispod upravljača. Tijekom noći je naišao lualica i pokušao otvoriti vrata automobila. Bennis i ja smo istovremeno sjeli i uperili u njega pištolje. Brzo je otišao.

'I ~ J~ 1 ~ ~ 1

Henry DeLusk reče Utleyju: - Upravo su se prijavili u motelu u Rosemontu. - Zanimljivo.

- Možda su preplašeni i bježe iz grada.

- Ne vjerujem. Previše su nam blizu. Pošalji ekipu na teren.

- Naša ekipa ne može provaliti u motel.

- Možda će morati. No najprije pronađite njihov automobil na parkiralištu. Tako ćete znati jesu li tamo.

- Ne znamo koji automobil voze. Promijenili su ga. - Pa onda potplati recepcionera, do vraga!

1 ~ ~ 1 ~ J~ 'I 'I

Jesusu i Maxu Blacku trebao je cijeli sat kako bi postavili svu opremu. Nisu upalili svjetla jer nisu željeli privući pozornost, iako je Black vjerovao kako su relativno sigurni: - Kadilak je izvrsno rješenje - reče. - Ako ga policajac i ugleda, pomislić će kako netko od vlasnika radi kasno navečer.

- Pomislić će da smo preprodavači droge.

- Ne u ovom dijelu grada. Ovdje nema mnogo kriminala.

319

Kada su sve postavili Black je isprobao opremu. Prebirao je kroz datoteke kako bi saznao što je sve u sustavu prije nego napadne SJR.

- Kada jednom uđem, ako me ugleda glavni operater, dovoljna je jedna zapovijed ubij i gotovi smo zauvijek.

Jesus je jedno vrijeme gledao Blacka, opčinjen njegovim ozarenim licem, očima koje su zeleno sjajile od monitora koji je pozorno proučavao. Onda se Jesus prošetao skladištem. Devedeset pet posto robe bila je uobičajena smeđavalovita ljepenka. Rezači su rezali ploče ljepenke u komade koje su kasnije slagali ili lijepili i tako ih pretvarali u kutije za opremu tvrtke SJR DataSystems. Bile su to teške smeđe kutije za prijevoz. U njima je bilo ljepše pakiranje sa slikama u boji, imenom tvrtke i popisom prekrasnih stvari koje predmet u

kutiji može raditi za svojeg kupca. Ugledao je nekoliko hrpa sjajnih ploča za nešto što se zvalo Poslužitelj 9.9. Naziv je bio ispisan izbočenim srebrnim znakovima. Sjajio je u zamračenom skladištu.

- Hej, Jesus!

- Što je? - Poskočio je kada ga je Black pozvao. - Jesi si spreman?

Priredili su pisar i diskete kako bi ispisali i iskopirali sve što pronađu. No pravu su opremu predstavljale dvije video kamere, ako jedna zakaže, radit će druga, kojima će Jesus snimati sve što se događa.

Jesus je uključio obje kamere. Neće snimati samo ekran već sve što će Black raditi. Kamere su sinkronizirane prema monitoru, kako bi dobili čistu sliku. Kada kamera nije dobro podešena preko slike prelazi tamna traka, ili čak cijela slika treperi. Dvije su kamere bile podešene na različite brzine pa se nije moglo dogoditi da nešto propuste.

- Sve je spremno.

Black je skliznuo u modemska liniju i za djelić sekunde prešao udaljenost od dvadeset četiri kilometra do SJR-a. Na

320

ekranu se pojavio znak SJR-a, kao i riječi stanica 3.1. Black je znao kako to znači da se ova udaljena stanica zove 3.1 i ako netko u SJR-u provjeri tko je sve u sustavu pronaći će ga. Čudit će se zašto netko radi u skladištu kartonske opreme u ovo doba noći.

- Oho. Nema brzog uređaja za povezivanje - reče. - Nismo ga niti očekivali - odvrati Jesus.

- Ipak smo se nadali. Ovo će duže trajati. Jedan pogrešan korak i izbacit će me.

Nisu očekivali da će biti lako. Sveučilišta koriste brze

uređaje za povezivanje. Oprezne tvrtke koriste ih pri izlazu. Black je bio napet, ali uzbuđen. Njegov su duh i um leb

djeli: - Evo zašto smo donijeli novi modem - reče.

- Zašto? - Blacku se učinilo kako je Jesus živčan. - Ovaj nas može dići na 70 k-boda ISDN-a.

- A što ako neće raditi? - Onda ću ga začarati.

- Što ako ...

- Molim te, Jesuse. Tiho. Prelazim na hakerski način rada.

Najprije je iskušao datoteku uporan. Razmišljao je poput Sheryl i ovo mu se učinilo najneobičnije ime. I on je pronašao dugačku kodiranu datoteku. Nije imao vremena na njoj iskušati povezivanje podataka a nije to niti želio učiniti. Umjesto toga je prekopirao datoteku na disketu koju su donijeli i počeo je ispisivati i na papir. Sve što radi snimaju i dvije video kamere. Onda je izjurio iz datoteke poput opržene zvijeri koja traži zaklon.

- Nadam se da se druge više ...

Nije završio rečenicu. Dok je govorio otišao je u datoteku botulizam. Odmah se javila. Imao je dugačko iskustvo u provaljivanju sustava i bio je daleko više sumnjičav od Sheryl pa je odmah znao gdje je. Pronašao je Kiru Ogatu. Pronašao je promjenu u bolnici Hinkley Memorial.

321

- Ohhh - reče - gadovi. - Jesus se približio. I Jesus je bio zaprepašten. Pred njima je bio savršeno jednostavan izbornik mogućnosti kojima su se mogli izmijeniti bolnički zapisi. Dovoljno je dotaknuti tipku. Jesus odmahne glavom. Black reče: Dobro je što imamo brži modem. Ovdje ima strašno puno toga.

Max, znali smo da ovo vjerojatno rade, ali nikako to nisam mogao povjerovati.

- Ovo je tvoja smrt, Dean Utley.

- Hoće si prekinuti cijeli program ako primijete da smo unutra?

- Mogli bi to učiniti. Idemo brzo unutra, pa ćemo još brže izaći.

'1~1f~l~fd

- Kupili su lopate, rezače žice i lemilice - reče Utley Zachu. - Kada je sestra bila ovdje, je li možda tražila naše telefonske linije? - Obojica su namjerno izbjegavali spomenuti Howiejevo tijelo koje je još uvijek ležalo na podu.

- Znamo da je izašla kroz park.

- Ako u uredu nije pronašla ništa korisno - Utley zastade i zamisli se. - Pa ne misle valjda iskopati kabel očekujući da ih nećemo primijetiti?

- Veliki je dio kabla izvan ograde. Barem kilometar i pol kabla ide duž ulice Catalpa. Dio kabla je zakopan u šumi. - Neka Služba sigurnosti cijelu noć čuva cestu.

- Svi?

- Naravno da ne! Ako je ovo varka, možda pređu ogradu i iznutra dođu do kabla. Treba čuvati i ogradu. Ako bude potrebno pozovi i ljude koji rade danju.

- U redu.

322

- Je li ekipa stigla u motel? - Da. Nema automobila.
- Nisu tamo! Znao sam!
- Ali ovdje ćemo se zaštititi.
- Znamo li gdje su Delgado i Black? Zach zabrinuto odgovori: - Ne.
- Ova su dvojica znatno opasnija. Imaju tehnička znanja. - Ne možemo ništa učiniti dok se negdje ne pojave.
- Neka ekipa bude spremna za onaj trenutak kada ih pronađemo.
Zach je sjedio pokraj njega, u stolcu koji je primaknut iz drugog dijela ureda. Zach je bio prekriven masnicama, sve ga je boljelo i bio je ljut na Figueroicu. Henry DeLusk sjedio je s druge strane Utleyju. Od vremena do vremena stizala su izvješća ekipa koje su pretraživale lovačke kuće i svratišta ne bi li pronašli Figueroicu, Delgada, Blacka i Bennisa. Tek su pred nekoliko sati shvatili kako je i Black uključen u akciju. Utley je zbog Blacka bio zabrinut više nego zbog svih ostalih zajedno.
Henry DeLusk je bio strahovito prestrašen: - Što ako netko dođe ovamo? Što ako pronađu leš?
- Neće biti problema. Zach i Glen će uskoro odnijeti Howieja.
- A što ako netko pronađe program?
- Izbrisat ćemo ga. Henry, počinite mi dosađivati. Henry zašuti.
Utley nastavi: - Ne razmišljate. Program ćemo iskoristiti još jednom, za nekoliko sati, a onda ćemo ga izbrisati. Kada ga izbrišemo više ga neće biti. Ne postoji. Elektronički prostor ne postoji. Kada ga izbrišemo s diska, kao da ga nikada nije bilo, slično gašenju svjetla reflektora.
- Znam to - reče DeLusk.
Utley reče: - Zach, Glen, bilo bi dobro da sada odnesete Howieja u automobil.

323

- Da, gospodine Utley - odgovori Zach.
- Kada završite s tim, ostanite u radijskoj vezi. Reći ću vam kada trebate nastaviti s drugim dijelom.
- Kakav drugi dio? - upita DeLusk.
- Izvršit ćemo dodatni pritisak na gospođu Figueroa kako bi šutjela.
Kada su Zach i Glen otišli s nosilima na kojima je bilo Howiejevo tijelo umotano u smeđi papir, Utley je pustio program tko kako bi provjerio tko je u sustavu. Naglo se trznuo.
- Netko je u skladištu u Skokiju.
DeLusk se zagledao u ekran: '- Figueroica? - Ne. Ovo je previše složeno. Sigurno Black.
DeLusk se ponovno smirio kada je Howiejevo tijelo odnešeno iz sobe, a uskoro će biti izneseno i iz kompleksa SJR-a: - Mogao bih pozvati Zacha i Glenu?
- To bi predugo trajalo. Nazovite terensku ekipu koja je najbliže skladištu. Recite im neka uhvate osobe koje pronađu u skladištu i dovedu ih ovamo.
- Dobro. Prerežite vezu - reče DeLusk.
Utley odvrati: - Ne, nećemo prerezati vezu. Ako to učinimo, otići će. Želim ih uhvatiti!

1 ~ pJ 1 ~ 1 ~ 1

Max Black je isprobao zadnju datoteku, celeste. Činilo se da njezin sadržaj nije nedopušten.

- Ovu ću ostaviti - rekao je Delgadu. - Dobro. Imamo dosta.

- Savršeno, zapravo.

- Idemo sve počistiti i nestati odavde.

Delgado je isključio kamere. Black je počeo prenositi opremu u automobil. Vratio se po drugi dio.

324

Isključili su opremu i obrisali površine koje su dotakli. Na zapadnoj granici naselja Skokie ekipa iz SJR-a jurila

je niz autocestu Edens prema ulici Dempster koja je vodila k istoku.

1 ~ 1 ~ 1 1 fđ

U četiri sata ujutro predsjednik se probudio sa strašnom glavoboljom. Probudio je prvu damu i rekao joj: - Mislím da imam udar.

- O, Bože! Zbilja? - Sjela je i upalila svjetlo.

- Pa, ne zapravo. Ne boli me samo na jednom mjestu. No nikada u životu nije me ovako boljela glava.

- Pokušaj ponovno zaspati.

No u pola pet je i nju počela boljeti glava. A predsjedniku je bilo još lošije.

- Možda su nas otrovali. Predsjednik je počeo povraćati.

Prva je dama pozvala agenta Tajne policije koji je bio u predsoblju.

- Za petnaest minuta vas možemo zrakoplovom prebaciti u Washington - rekao je predsjedniku.

- Ne.

- To je uobičajeni postupak.

- Ne idem nikuda zrakoplovom. Ne idem nikuda dok mi je ovako loše.

U pet sati Tajna policija prebacila je predsjednika i prvu damu u Sveučilišnu bolnicu.

325

1 ~f~ 1 ~ 1 1 1

Utlejjeva se ekipa približila skladištu s revolverima u rukama. Nigdje nije bilo upaljeno svjetlo, no to i nije bilo za očekivati ako oni koji su unutra znaju što žele.

Tiho su se primakli stražnjim vratima. Prošli su pokraj velikog kolnog ulaza za kamione i ušli na manja uredska vrata. - Pokušaj otvoriti.

Muškarac je pokušao polako pritisnuti kvaku. Vrata su bila otključana.

Gurnuo ih je i primijetio da tiho klize. Unutra ih je dočekala tama. No prodiralo je dovoljno uličnog svjetla pa su jasno vidjeli da je prostor podijeljen na dva dijela. Pretpostavili su kako je ured manji, ograđen prostor pri dnu.

Tiho su se prikradali.

Zastali su ispred ureda. Prvi je muškarac podigao ruku i spustio je, što je značilo "jedan". Podigao ju je i spustio još jednom, što je značilo "dva". Podigao ju je još jednom i spustio, što je značilo "tri", a onda su zajedno upali u ured.

Nije bilo nikoga.

Prvi je muškarac stavio ruku na stražnji dio monitora. Još je uvijek bio mlačan.

1 ~ 1~ '1 1 >~ ~ ~

Doktor Lennox je predsjednik Čikaškog gastroenterološkog društva. Napisao je knjigu, ustoličio odjel, razvio različite metode liječenja: Po njemu je čak nazvana i jedna bolest. Lennoxova bolest je rijetka infekcija mikrobima koja se širila izmetom zaraženih nojeva i još nekih južnoameričkih ptica trkačica. Bolest je mogla prouzročiti artralgiiju, a ponekad i oštećenja srčanih zalistaka.

326

Lennox je bio sijed, glatko obrijan i odlučan, pravi čovjek za razgovor s bolesnim predsjednikom. Njegova je nazočnost smirivala.

- Žao mi je što vam se to dogodilo u našem gradu, gospodine predsjedniče - rekao je.

Predsjedniku je sada bilo malo lakše jer je dobio lijek protiv bolova. No nije se osjećao puno bolje. Omamljivali su ga valovi mučnine. Još k tome i proljev. Uvijek je mislio kako je proljev strahovito neugodan, a posebno sada. Bio je preslab da bi ustao iz kreveta, netko drugi morao mu je dati posudu u krevetu. Nije mogao niti ravno sjediti. Imao je najgoru glavobolju u životu.

U stvari želio je da ga ovaj prijazan liječnik tješitelj jednostavno ostavi na miru. No ipak je bio znatiželjan.

- Što to imam? - upitao je.

- Salmonelu. Dobili su je svi koji su bili na večeri. - Je li i Rose bolesna?

- Žao mi je što vam moram potvrditi da je prvoj dami jednako loše kao i vama.

- O k vragu - a onda je zajaukao: - Ohhhhh! - Pokušao je podići ruku. Velika greška.

- Nemojte se micati. Budite mirni. - U čemu ste je pronašli?

- Mislimo da je bila u mlačnoj salati od kupusa. Vjerojatno u kiselom vrhnju.

- Dakle, nisu me otrovali? - predsjednik se pokušao nasmiješiti. No osjetio je samo još jaču mučninu.

- Ne. Ovo nije smrtonosno. To je samo jedna od nezgodnih stvari koje se događaju. Osoblje u restoranu Bierstube strahovito je uznemireno.

- I trebaju biti.

- I neki od njih su oboljeli. - Baš mi je drago.

327

Doktor Lennox se nasmijao: - No, za nekoliko dana ćete opet biti na nogama. Ne bi trebalo biti nikakvih dugoročnih posljedica. Mogao bih vas još prije izliječiti antibioticima.

- Bolje ne. Alergičan sam. - Oh? Na koje?

Predsjednik pomisli kako bi sada mogao zadrijemati:

Gotovo sve - reče sneno.

- Zbilja?

- Da. Cijeli sam život alergičan.

- Dobro. To i nije osobito važno. Dajemo vam dovoljno tekućine a salmoneloza će nestati sama od sebe.

- Kao i život.

Doktor Lennox se ponovno nasmije: - Znam da se osjećate strahovito loše. Ali uskoro će vam biti bolje.

- Pa, dobro, hvala vam - predsjednik se nadao da će čovjek već jednom otići. I doista je otišao.

Lennox je tiho zatvorio vrata i kimnuo agentu Tajne policije koji je čuvao sobu. Bilo je vrlo uzbudljivo biti osobni predsjednikov liječnik, osobito prvih pola sata kada su mislili da se radi o otrovu, a on, Lennox, mogao je spasiti predsjednikov život. Na kraju dijagnoza uopće nije bila izazovna za Lennoxove sposobnosti. Tek vrtni oblik trovanja hranom.

Lennox je bio umoran, no prije nego što je otišao kući, upisao je da je predsjednik alergičan na antibiotike.

'1 ~ ~ 1 1 f~ ~J 1

Pokušavala sam se usredotočiti. No željela sam vidjeti kako je JJ, željela sam vidjeti kako je Sheryl. Koliki je obim oštećenja mozga? Hoće li se ikada potpuno oporaviti?

- Trebam kavu - rekla sam Blacku - upravo sam provela noć pokušavajući zaspati s glavom ispod upravljača.

328

- A zašto ne obratno?

- S nogama ispod upravljača? Pokušaj to koji put. Ne možeš skvrčiti noge.

Bili smo u omiljenom, iako ne osobito mondenom restoranu na aveniji Hyde Park u južnom Chicagu. Plastične ploče stolova, klupe presvučene crvenom plastikom, posvuda slike Michaela Jordana i Mikea Ditkea. Bennis je naručio omlet od osam jaja.

Konobar mi je ponudio kavu bez kofeina, no ja sam je odbila. Pričekala sam da otide a onda sam progundala: - Bez kofeina! Bez kofeina! Pa onda mogu otvoriti usta i pustiti da mi u njih ulazi mjesečina!

Gucnula sam kavu i rekla: - Dobro, Black. Kažeš da imaš sve. Imaš li?

- Da - odgovori Black. - Kopirali smo trake u laboratoriju Čikaškog sveučilišta. Kopije smo ostavili u uredima FBI-ja, Tajne policije, šerifa okruga Cook i naravno, Policije. Kasnije smo nazvali kako bi nam potvrdili primitak kopija. Modemom i poštom poslali smo dvije trake u Washington. Ne znam što smo još mogli učiniti. Upitala sam: - Jesus, ti nisi valjda ušao u policijsku postaju?

Kameni je izraz lica prekrivao njegovu tugu. Odgovorio je: - Naravno da nisam. Ušao je Max. Ja sam sjedio u automobilu i ...

Ponovila sam: - I? - i sakrio lice.

To ga je boljelo. Bio je ponosan što je policajac. - U redu - rekla sam. - Još uvijek smo živi ali nismo dobili rat.

- Što možemo učiniti? - upita Bennis.

- Nemamo dokaz da je Utley napao Sheryl. Čak i s programom nema dokaza da je netko promijenio njezinu krvnu grupu. Nemam dokaza da je Utley spalio Jesusovu kuću. A

329

što se tiče predsjednika, sumnjam da nam je itko povjerovao. A ako su nam povjerovali, vjerojatno će poduzeti sve mjere predostrožnosti.

Black kimne: - Mrzim što to moram reći, ali mislim da si u pravu.

Jesus potvrdi. - Da.

- Prokletstvo! - reče Bennis. - Učinili smo sve što smo mogli. Što bismo još trebali učiniti, svrgnuti vladu?

- Ne. Ali, ako pribavimo dokaz da je ubio Frieswyka, možemo navesti policiju na Utleyja.

Jesus reče: - To pokušavam učiniti već dva mjeseca. Možda smo ipak poraženi.

Bennis, Black i ja povikasmu: - Ne!

Nastavila sam: - Kada bismo barem mogli razmisliti o Frieswykovih zadnjih dvanaest sati! Morao je ostaviti nekakav trag, krv, niti tkanine. Ne vidim zašto bi išao u SJR. Tamo ima mnogo običnih zaposlenika.

- Tako je - složio se Black. - Pa gdje je onda bio?

Black mi reče: - Ispričaj mi svaku potankost koju ti je Sheryl rekla o Utleyu.

Učinila sam to. Ispričala sam mu o Utleyevim zagonetkama, o odjeći koju nose Plavi kaputi, kakav računalni sustav ima kod kuće, sve što sam znala o povijesti tvrtke, njegovim srnama, njegovom uredu od tikovine, njegovim ženama, zabavama koje je priređivao kod kuće, njegovim stabljikama krotona, njegovom stoliću za kavu načinjenom od velikog dijela starog računala, njegovim stabljikama amarilisa ...

-Amarilis! - povikao je Jesus i zamahnuo rukom preko svoje i Bennisove kave koje su poletjele preko stola u Blackovo krilo.

330

1 ~ ~ 1 1 f~ 1

- Sjećate li se možda jeste li pustili policajca; možda i u društvu s nekim u civilnoj odjeći, u stan gospodina Deana Utleyja četrnaestog veljače?

Čuvar zgrade John Hancock imao je prekrasnu uniformu i bio je izrazito služben. Naše su ga policijske značke uvjerile kako trebamo njegovu pomoć. Na nesreću, od četrnaestog je veljače prošlo mnogo vremena. - Ne bilježimo imena ljudi koje puštamo u stanove. Nazovemo, i ako stanar pristane primiti posjet, to je dovoljno.

- Bi li se netko drugi mogao sjetiti je li u rano poslijepodne četrnaestog veljače policajac otišao gore?

- Sumnjam, prijatelju. Pogledat ću tko je bio dežuran. Vratio se vrlo brzo.

- To sigurno nije bio gost gospodina Utleya. Zamolio nas je da mu tog dana pričujemo poštu. I petnaestog. Rekao je kako neće biti kod kuće.

Izašli smo iz zgrade kako bismo porazgovarali. Ispred zgrade je bilo veliko dvorište koje je gledalo na aveniju Michigan. Stajali smo pokraj klupe. Rekoh: - I što to sada znači? Sranje!

Jesus potvrdi: - Da. Sranje!

Black reče: - Ne, ne. Mislim da ovo baš potvrđuje da su ovdje držali Frieswyka.

Prekrižila sam ruke: - Dobro, genije. Zašto?

- Recimo da sam tog jutra otkrio kako me Frieswyk sumnjiči. Evo što bih učinio. Predložio bih mu da se nađemo i sve razjasnimo. Zamolio bih jednog od onih izbacivača ...

- Ispravljaja. Zacha ili Glena.

- Da. Zacha ili Glena da se nađe s Frieswykom ispred policijske postaje i dovede ga ovamo. Rekao bih u zgradi kako neću biti kod kuće. Ako netko postane sumnjičav i želi provjeriti,

331

što nije bilo osobito vjerojatno, ostat će zapisano kako nisam bio kod kuće. Rekao bih Zachu i Glenu da nazovu neki drugi stan, stan u kojemu nema nikoga a ja bih privremeno preuzimao njihove pozive. S ulaza bi nazvali tražeći odobrenje za goste. Rekao bih, da, pošaljite goste za gospodina Jonesa. Oni su otišli u Utleyjev stan i to je to. To je sve. U stanu su ga zadržali do mraka. Navečer su s njim ušli u automobil držeći mu pištolj među rebriima. Odveli su ga do zrakoplova tvrtke. Nitko neće povezati Utleyjevo ime s policajcem koji je nekome došao u posjet. Nikome ionako nije stalo jer Frieswyk ide na dno jezera i nitko više nikada neće za njega čuti.

Bennis reče: - Dobro je što si na našoj strani.

Dodala sam: - No kako je Utley znao čiji telefon može iskoristiti?

- U ovoj zgradi žive izuzetno bogati ljudi. Imaju sve telefonske igračke koje su ljudi izmislili. Osobno mislim da je SJR i ovdje ugradio nekoliko posebnih sustava.

- Oh. O da. O, k vragu.

- Štoviše, nije čak niti morao uzeti telefon nekoga tko nije kod kuće. Mogao je ući u telefonski sustav koji je ugradio i prebaciti pozive na SJR toliko dugo da uhvati poziv. Recimo da si ti kod kuće. Bi li primijetio da ti na petnaest minuta netko preuzima pozive?

- Ne.

- Moramo ući u taj stan.

- Nemamo vremena za pripremu - reče Black. Bennis predloži: - Pokušajmo s autoritetom.

1 ~ ~ 1 1 f ~ 1 1

Leš Howieja Borkea bio je složen u tešku kartonsku kutiju koja se obično koristi kao vanjski omot za prijevoz paketa

332

za radnu stanicu: monitora, pomoćnog pogona, tipkovnice i brojnih priručnika i dokumentacije.

Zach reče: - Pravo je čudo kako ljudsko tijelo stane u malo prostora.

Glen je dodao: - Pravo je čudo kako tvoje slični izlasku sunca. - Zachovo je lice bilo posuto crvenim, plavim, žutim i zelenim modricama.

- Osvetit ću se toj ženi.

Na kutiji je pisalo: "Još jedna pošiljka kvalitetne opreme iz tvrtke SJR DataSystems."

- Misliš da bi Howie bio zadovoljan? - smiješeći se upita Glen.

Zachu se nije sviđao Glenov veseo odnos prema ovome. Nije volio Howieja, mislio je kako je gad, no ipak su radili s njim. Rekao je: - Ne.

Glen doda: - Ima dosta mjesta. Hoćemo li ga umotati u zaštitnu plastiku?

Zach reče: - Ne!

Dean Utley došao je dok su kutiju stavljali u automobil. Ušao je u svoj automobil.

- Vratit ću se do podneva - reče Utley. - Moram se malo naspavati. Trebaju mi samo četiri sata sna.

- Kako možete spavati kada ćemo uskoro dovršiti krticu?

- Pobrinuo sam se za predsjednika. Henry je na straži. Vratit ću se na vrijeme za proslavu. Dobro, znate li što morate raditi? Sada je pola devet. Otiđite u školu u devet sati i deset minuta. Prebacit ću pozive na svoj telefon u automobilu u devet i pet minuta kako bismo bili sigurni.

- Nema problema - reče Zach. Glen doda: - K'o od šale.

333

1 f~J 0 1 1 1 f~J ~

Dr. Lennox je bio u Sveučilišnoj bolnici i prethodne večeri jer je liječio kolegu liječnika, starog prijatelja koji je povraćao krv. Otišao je kući, odšetao je zapravo do svojeg stana u zgradama Lake Point Towers. Ponovno su ga pozvali u šest sati ujutro kako bi se s njim posavjetovali o predsjednikovom zdravstvenom stanju. Uvjeren kako se radi o običnoj salmonelozi, jednostavnoj za liječnika, ali ne i za pacijenta, vratio se natrag kući u krevet. U sedam se promijenilo osoblje. U 9.15 glavni dežurni za cijelo bolničko krilo bio je doktor Biskupic. Pogledao je predsjednika nakon što je na ekranu proučio njegov karton. Predsjednik je spavao pod utjecajem laganog lijeka. Doktor pomisli kako je to vjerojatno najbolje za njega.

Deset minuta kasnije rekao je glavnoj sestri na odjelu: Zar Lennox nije naručio antibiotik za našeg predsjednika?

- Ne, ne vidim ništa na ekranu.

- Tko zna zašto. Nije ni na što alergičan, zar ne? - Proverit ću još jednom.

Zajedno su pažljivo pregledali karton na ekranu. Kod ovog se pacijenta nije smjela dogoditi nikakva greška. Ponekad liječnici ne koriste antibiotike za liječenje salmoneloze jer oni produžuju vrijeme tijekom kojega je pacijent kliconoša iako je sam već izliječen. S druge strane, antibiotik skraćuje trajanje bolesti i sprečava moguće komplikacije. U ovom je slučaju osobito važno što prije izliječiti pacijenta.

- Mislim da nije.

- Ne, nema ničega - potvrdi sestra.

- Ne bih želio da se kod našeg uvaženog pacijenta nešto zakomplicira - reče doktor.

Sestra se nasmijala: - Naravno.

- Ne, dok sam ja dežuran. Dobro, dat ćemo mu amoksicilin intravenozno. Možete mu započeti davati lijek i prije nego se probudi.

334

1 ~ 1 1 1 ~ 1

- Ne možemo čekati gospodina Utleyja - reče Bennis. Čuvar ih je odveo nadzorniku kojemu je Bennis pokazao svoju policijsku značku. Jesus i ja smo također izvadili svoje značke. Čuvar je pogledao Blacka.

- Evo i moje značke - reče Black i brzo zamahne iskaznicom Čikaške sveučilišne knjižnice.

- Black je stručnjak za otkrivanje sabotaza. Bitno je za gospodina Utleyja i sigurnost dovoda električne energije ove zgrade da uđemo u stan.

Nadzornik je bio uvjeren, no ipak je bio profesionalno oprezan. Rekao je: - U redu. - Oпусти se. - Jackson će vas odvesti. - Ponovno sam se ukočila.

Bennis reče: - Izvrsno! Možda bi nam mogao i pomoći. - Samo će gledati. - Nadzornik se obratio Jacksonu: Samo ćeš gledati. .

- Da, gospodine.

1 ~ 1 1 1 1

Nadzornik za sigurnost dao je Jacksonu ključ, čim su policajci izašli iz njegovog ureda nazvao je Utleyja na posao. Poziv je iz ureda prespojen na Utleyjev telefon u automobilu koji je upravo jurio prema autocesti Kennedy.

1 ~ 1 1 1 1 1

Zazvonio je telefon u Utleyjevom automobilu. Kada je saznao kako su Figueroica, Bennis, Black i Delgado u njegovom

335

stanu, Utley je pomislio nazvati Zacha i Glenu. No JJ je bio glavni adut. Nije imalo smisla pozvati nekoga iz SJR-a, on sam je bio udaljen tek desetak minuta, a oni su bili udaljeni cijeli sat. Obavit će ovo sam. Iznenađenje je glavni element svega.

Čim je odložio slušalicu, telefon je ponovno zazvonio. Bio je to direktor JJ-eve škole: - Mogu li dobiti gospođu Figueroa?

- Ne, žao mi je - odgovori Utley. - Imamo nekih obiteljskih problema. Mogu li vam možda je pomoći?

- Ovdje George Gosling iz osnovne škole Cranbill. Je li tamo možda Robert Birch?

- Ja sam.

- U mojem je uredu čovjek koji tvrdi da je došao po JJ-a Figueroa. Znae kako nikada ne puštamo djecu bez potvrde.

- Je li to možda Bryn Hopkins? - Da.

- Molim vas, dopustite mu da dovede JJ-a kući. Imamo bolest u obitelji.

- Da, čuo sam. Žao mi je ...

- Imamo još jedan težak slučaj. JJ-eva majka je bolesna. No bolje je da mu to mi kažemo - Utley je hinio tugu u glasu. - Razumijem vas.

1 ~ 1 ~000

Bennis, Black, Delgado i ja stajali smo s Jacksonom pred vratima u Utleyjevom stanu. Chicago i jezero Michigan dominirali su prostorom, plavo okružje koje je s tri strane omatalo stan.

- Uđite, gospodine Jackson - rekoh. - Moramo pretražiti sobe zbog opasnog materijala.

336

Prošli smo kroz golemo predvorje. Nismo imali nalog. Da policija zna gdje smo, uhitili bi nas, a ne Utleyja. Štoviše, vjerojatno ćemo imati problema zbog nedozvoljenog upada i otimanja ako pronademo amarilise. Ipak, moramo ih pronaći. Policija će nas ozbiljno shvatiti samo ako im pokažemo vezu. Dovoljno ozbiljno da nam uspije spasiti predsjednika od onoga što su za njega isplanirali.

- Gospodine Jackson, molim vas dodite s nama u dnevnu sobu. Dobro je što ste ovdje. Možete svjedočiti o svemu što pronađemo.

1 ~J 1 ~~~P~'1

Utley je automobil parkirao u garaži, tri nivoa ispod zemlje. Dizalo ga je odvelo ravno na devedeset prvi kat.

1 ~ 1 ~ ~ ~ 1

- Ovo je amarilis, pretpostavljam - reče Delgado namrgođeno proučavajući crvene, narančaste i ružičaste cvjetove.

Teško je reći kako je ovo protumačio Jackson, no to ionako nije bilo važno.

- Gospodine Jackson - rekoh - željela bih da obratite pažnju na ove biljke. Nismo ih ovamo stavili. Bile su ovdje kada smo došli, zar ne?

- Da.

- Idem nazvati. Čekajte ...

- Zapravo i ne trebate čekati, Jacksone - reče Dean Utley tiho s vrata.

337

Polagano je kročio na sag.

- Sada možete ići, Jacksone - rekao je.

Jackson progovori: - Nismo znali što nam je činiti, gospodine Utley. Rekli su kako se radi o hitnom policijskom poslu. - Da, jasno mi je, Jacksone. Hvala. Ja ću ovo srediti.

. - Nadam se nema nikakvih problema, gospodine Utley. - Nikakvih. Baš je dobro što su ova gospoda i dama došli

ovamo.

- Ah, onda dobro.

- A i vi ste dobro postupili, gospodine Jackson. Molim vas zatvorite vrata na izlasku - čuli smo tup zvuk zatvaranja teških vrata.

Utley je stajao pokraj Jesusa Delgada. Osjećala sam kako u meni navire takvo gađenje da mi je cijelo tijelo plamtjelo. Prošlo je nekoliko sekundi prije no što sam progovorila: - Utley, znamo sve o vama.

- Stvarno?

Utley je ovio lijevu ruku oko Delgadovog vrata, a desnom je rukom izvukao remington kalibra dvadeset dva. Vrh cijevi položio je pokraj Delgadovog uha.

To je učinio tako glatko, tako mirno i tako neočekivano da je sve već bilo gotovo prije nego što sam i primijetila da je počelo. Lice mi je plamtjelo posramljenošću.

- Eto, znam kako vi murjaci nosite oružje. U stvari, znam i serijske brojeve vašeg oružja. Izvadite revolvere, bacite ih na pod i gurnite ih prema meni.

Nastala je kratka stanka, Bennis i ja smo se pitali kako bismo ga najbrže mogli ubiti.

- Ubit ću časnika Delgada, to morate znati. Današnji mi je dan osobito važan i sve će se odvijati po planu, ili - napravio je značajnu stanku - ili ću se bez oklijevanja osvetiti svima koji mi pokušaju pomrsiti račune. Pogledajte me ako sumnjate u moju iskrenost.

338

Izvukla sam revolver iz korica i gurnula ga preko poda. Isto je učinio i Bennis. Njegovo je lice bilo izobličeno od bijesa. Pogledala sam Blacka. Oči su mu bile velike i tamne, ispunjene mržnjom.

- Ah, ah, gospodine Bennis - reče Utley. - Imate još jedan revolver, onaj iz kojeg ste pucali prilikom pljačke pred tri godine. Beretu. Serijski broj 277 ...

- Nije kod mene.

- Valjda nema potrebe da vas zamolim da se svučete, gospodine Bennis - Utley je napeo udarnu iglu revolvera koji je držao na Delgadovom uhu.

- U redu - zarežao je Bennis. Izvukao je i drugi revolver i gurnuo ga Utleyju preko saka.

- Nema nikakvih podataka o tome nosite li pištolj, Black. Posljednje tri godine niste kreditnom karticom kupili oružje. Vjerojatno ste previše zaokupljeni papirnatim radom. Niste član niti jednog oružnog kluba u području Chicaga. Okrenite se i skinite sako. Dobro. Okrenite se natrag k meni. Nemojte stati između mene i Bennisa i Figueroice.

Odmaknuo je lijevu ruku od Delgada samo kako bi pretražio Blacka. Desnom je rukom i dalje tako snažno držao revolver pritisnut na Delgadovo uho da se Delgado namrštio. Utley je pregledao Blacka i nije pronašao oružje. Nastavio je: - Mislim da ćemo pričekati otprilike jedan sat dok krtica ne bude gotova. Tada će navratiti nekoliko mojih prijatelja. Što se tiče ove male zbrke, ušli ste u moj dom bez naloga. Tu ne bismo trebali imati većih problema.

- Jedite govna, gospodine Utley - reče Jesus Delgado. - Pretpostavljam da ste naslutili kada je doplutila ona budala Frieswyk. Pretpostavljam kako ste odlučili doći ovamo i osvetiti njegovu smrt. Pretpostavljam kako ste

hrabar policajac, ha? Znete li kako smo doveli Frieswyka u ovaj stan? Znete li zašto ga uopće nije bilo teško dovesti ovamo? Došao je

339

kako bi me ucijenio. Pokvaren murjak, Delgado. Kako vam se to sviđa? Kada je otkrio prevaru s automobilima, prva mu je pomisao bila kako bi i on mogao nešto zaraditi. Istina je, zapošljam kreativne lopove, ali ne dozvoljavam da me ucjenjuju!

Jesus reče: - Jedite govna i crknite, gospodine Utley. Utley je revolverom snažno udario Jesusa u uho. Jesus je zaječao. Utley poviče: - Šutite! Evo, gospođo Figueroa, ne znam kakav ste egzotičan podatak ovdje željeli pronaći, no uvjeravam vas kako nema ničega.

Jesus je zaustio, no ja sam gotovo neprimjetno odmahнула glavom pa se zaustavio.

- Ionako je svejedno. Svi ćete otići kućama i nekoliko ćete dana pripaziti da ne uletite u nevolje.

Upitala sam: - A zašto bismo to učinili?

- Učinit ćete to. Naime, ako to učinite, vratit ću JJ-a. Jedno smo vrijeme svi šutjeli. A onda sam prošaptala:

Imate JJ-a? Ovdje?

- Ne, čuvaju ga moji ispravljajući. - Ne vjerujem vam.

- Onda nazovite Georga Goslinga.

Trznula sam se na spomen imena direktora JJ-eve škole. Utley nastavi: - Telefon je ovdje, gospođo Figueroa. No, učinite to tako da mu ništa ne nagovijestite. Inače ću morati zadržati dječaka. Na bilo koji način.

- Ne, pretpostavljam ... Da, ipak ću provjeriti - možda je ovo ipak prevara. Goslingovo ime mogao je uzeti iz bilo koje datoteke.

- Pravite se kao da znate o čemu govorite. Predlažem vam da upitate je li gospodin Bryn Hopkins došao po vašeg sina. Pred otprilike deset minuta. Predlažem da se pravite kako vam je drago što je došao po vašeg sina.

340

Uzela sam telefonski imenik, potražila broj i nazvala.

Po razgovoru s direktorom samo sam kimnula. Gosling je rekao kako su pred deset minuta otišli. Potučeni smo.

Nevezano sam govorila dok sam pokušavala razmišljati: - U prednosti ste, čini se - ako je i Jesus Delgado ispunjen mržnjom poput mene, ostaju samo Bennis i Black koji mogu smi, reno razmišljati.

Utley potvrdi: - Da, u velikoj prednosti. Predsjednik je u bolnici. Jeste li to znali?

- Ne. Oh, Bože moj, ne.

- Lagano trovanje hranom. Sveučilišna bolnica. Dobro je poznajete. Tamo, nažalost, nisu uspjeli izliječiti vašu sestru. Bennis je iznenada udario debelu staklenu ploču koja je

pokrivala dio Univaca. Da je to bila lopta vjerojatno bi poletjela stotinu metara daleko. No ploča je pukla na dva dijela koji su poletjeli uvis. Jedan se razbio u lonce s cvijećem a drugi je doletio do Utleyja. U tom je trenutku Delgado uzmaknuo od Utleyjeva revolvra, a Bennis se bacio na pod po svoj revolver.

Max Black je skočio na Utleyja, vikao je i udarao ga:

Ti gnjido, kukavico! Proklet bio!

Iščupao je pramen Utleyjeve kose, no Utley je još uvijek imao pištolj. Opalio je u Blackov želudac. Black je zgrabio pištolj, nije se niti pokušao braniti, a Utley je zapucao još jednom.

Bennis, Delgado i ja skočili smo na Utleyja, ali je Black zgrabio cijev pištolja i okrenuo je, lomeći Utleyjev prst na otponcu. Pištolj je opalio.

Svi smo ustuknuli.

Utley se srušio. Iz male, crne rupe iznad nosa iscurilo je malo krvi. Ležao je mirno, nije disao. Širom otvorene oči buljile su u prazno. Jednu je ruku ispružio kao da zove u pomoć.

Okrenula sam se kako bih pomogla Maxu koji se zgrčio na podu i krvario. - Joooj, ovo nije optimalno - uzdahnuo je.

341

Viknula sam: - Pozovi hitnu pomoć.

Max me zgrabi za ruku: - Žao mi je, Figueroice - reče. Na trenutak nisam znala što želi reći, sve se dogadalo tako brzo. A onda sam shvatila: sada kada je Utley mrtav, ne znamo gdje je JJ.

'1 ~đ 1 ~ ~J ~ 1 1

Željela sam ga utješiti, no bilo je prekasno. Prvi pogodak u želudac nije bio smrtonosan. Revolver kalibra dvadeset dva nije osobito moćan, pa je metak samo probušio abdomen. No metak koji mu je prošao kroz vrat probušio je lijevu vratnu žilu. Krv je natopila pod.

Pritisnula sam vratnu ranu rukom, no žila se praznila i kroz nju je zrak već ušao u mozak. Krv je šiktala ispod moje ruke još dvije ili tri sekunde i onda je potpuno stala. Blackove su se noge nekoliko puta trznule, a onda se cijelo tijelo opustilo.

- Mrtav je! Mrtav je! - povikala sam očajna.

Ne misleći, posegnula sam za Utleyjevim revolverom, ali je Jesus povikao: - Ništa ne diraj! Kada dođu tehničari, vidjet će se kako je Utley ubio Maxa. Nemoj niti disati u tom pravcu!

Ustuknula sam i podigla svoj revolver iza sofe: - Nazovi Sveučilišnu bolnicu - rekla sam Bennisu. - Upozori ih kako će sabotirati zapise.

- A što ako mi ne budu vjerovali?

- Učini to! Požuri! Ne znamo kakvo su sve sranje napravili. Onda nazovi sve u Policiji, sve koji ti vjeruju i reci im kako jedna ekipa mora hitro otići u Sveučilišnu bolnicu.

- Nazovi Mosesa i DiMaggija! - doda Delgado. U očima su mu svijetlile suze, ali je ipak funkcionirao.

342

Bennis je zgrabio telefon.

Obratila sam se Delgadu: - Ispravljači imaju deset minuta prednosti. Kako bismo mogli otkriti kuda idu?

Već je bio za tipkovnicom na Utleyjevom stolu: - Možda ovdje nema lozinke. Ipak je ovdje kod kuće. - Delgado je uključio računalo.

Gledala sam preko njegovog ramena. Rekao je: - Ne. Ne. Žao mi je, Figueroice. Ima lozinke. A ja nisam Čarobnjak. Bennis je završio telefonske razgovore. Povikala sam:

Moramo pokušati presjeći im put! Jesuse, pokušaj pogoditi lozinku.

- Kako?

- Ne znam. Bennis, nazovi Prvu postaju. Reci im kako je otet šestogodišnjak iz osnovne škole Cranbill.

- Znamo li registarske tablice? - Ne.

- Znamo li tip automobila? - Ne!

- Dobro - zvuk njegovog glasa predočio mi je njegove osjećaje.

Rekla sam: - Dva muškarca u automobilu sa šestogodišnjakom. Dječak ima crvenkasto smeđu kosu - navirale su mi suze, ali sam ih odmah obrisala: - Bennis, požuri! Nas dvoje moramo na ulicu.

1 ~ 1) ~ 1 ~

- Ne morate vjerovati meni - dežurna je sestra čula Bennisov uzbuđen glas - ali nemojte vjerovati zapisima u računalu. Nemojte upotrebljavati ništa što dolazi na strojno čitljivom mediju. Imate li ispis predsjednikovog kartona iz Washingtona?

343

- Ne mogu otkriti ...

- Nemojte mi otkriti. Ne trebate mi to reći! Samo ga na bavite. - Možemo zatražiti da nam ga pošalju telefaksom.

- Čekajte! Stanite! Nemojte niti to napraviti. Neka Tajna policija nazove predsjednikovog liječnika u Washingtonu.

- Vidjet ću što mogu učiniti.

- Nemojte mu dati ništa prije nego što dobijete karton. Glavna je sestra spustila slušalicu i zatrepkala. Amoksicilin ne mora dati odmah. Ovaj je čovjek zvučao iskreno. Ponekad treba upotrijebiti zdrav mozak. Poslala je bolničarku pripravnicu po doktora Biskupica. Onda je nakrivila glavu, kimnula i rekla naglas: - A zašto jednostavno ne bih probudila predsjednika i upitala ga?

Kimnula je čuvaru iz Tajne policije koji je stajao pred vratima i ušla u predsjednikovu sobu.

'1 f~ '1 ~ ~ 1 ~ 'i

JJ je bio zabrinut. No proteklih se nekoliko dana dogodilo toliko neobičnih stvari: teta Sheryl je bila jako bolesna, onda su se svi rastrčali u bolnicu i iz nje, čuvala ih je baka, onda su došli Mileskijevi a mama je otišla ... Zbog toga mu je bilo teško odrediti što je neobično. Sve je neobično:

Problem je bio u torne što mu se ova dvojica zapravo nisu svidala. Izgledali su smiješno. Bili su odjeveni slično, nosili su plave kapute. Jedan od njih bio je gadno pretučen. Taj se ljutio na njega. Pa što sam ja učinio ovom čovjeku, pitao se JJ. Onaj drugi se zvao Glen i bio je ljubazniji. Zapravo bio je previše ljubazan.

344

JJ je čvrsto navukao sigurnosni pojas. To ga je malo smirilo. Još nije bio zabrinut. No osjećao se neobično, neugodno. Ako uskoro ne vidi svoju majku mogao bi se i uistinu prestrašiti.

Muškarci su vozili u granicama dozvoljene brzine, ustanovio je JJ. No gledali su na sve strane i brzo kretali na semaforima.

Glen reče: - Idemo na kratku vožnju. - Gdje je moja mama?

- Doći će kasnije. Ovo će ti se svidjeti. Vjeruj mi. Sumnjam, pomisli JJ.

1 ~ 1 ~ 1 ~ 1 1

Bennis i ja smo brzo vozili ulicom Clark prema JJ-ovoj školi. Mogli smo samo pokušati pronaći automobil u kojem je JJ negdje na putu između škole i tvrtke SJR DataSystems. A to je bilo gotovo beznađno.

- A što ako nas murja zaustavi zbog prebrze vožnje?

upitah

- Ne znam. Daj Bože da nas zaustavi netko koga pozna jemo. - Možda idu na brod - rekoh. - Onaj nam je čovjek rekao kako ga moraju pripremiti za isplovljavanje.

Jesusov se glas začuo s radija: - Genij se javlja Velikom. Bennis odgovori: - Što je, Genije?

- Pokušao sam sve moguće s ovom napravom. Figueroice, imaš li ti kakvu ideju za moguće lozinke? Reci što god ti padne na um i iskušat ću ih odmah.

Rekla sam: - Univac?

- Ne. Ništa. Pogađaj dalje.

345

- Howie? Hancock? SJR? Utley? Ne, to bi bilo glupo ruke su mi se panično tresle. JJ-a možda drže negdje u podrumu. Prestrašen je. Možda će ga i ubiti ...

- Nije glupo, ali sam to već probao.

- Ovaj, zagonetka? Enigma? Tajna? Čekaj! - Što je?

- Sheryl je jednom rekla ... pokušaj "utmost". - Oh ne, ništa.

- Pokušaj "utopija" sa i bez velikog U. - Ne, žao mi je. Ništa.

- Pokušaj, pokušaj "utter". - Ne.

- "Utterly"8.

- Hej! Pogodila si! - Što kaže?

- Samo malo. Možda nema ništa o automobilu. Pogledat ću ima li kakvih zapisa o registarskim tablicama, čekaj, pregledavam izbornik.

- Požuri!

- Nemoj me požurivati. Ne želim propustiti ... do vraga! - Što je?

- Ima računalno potpomognuto odašiljanje službenih automobila. I ovdje se jedna točka miče!

'1 ~J 1 ~ ~ 1 1 1

- Idu na Gigabajt! - Jesus je sam sebi čestitao što je pogodio ime. - Nalazi se u Meigsu. Meigs Field.

' utter = konačan, savršen (eng., nap. prev.)

R utterly = konačno, potpuno (eng., nap. prev.)

346

Bennis je okrenuo automobil, a ja sam povikala u radio: - Javi u Prvu postaju. Tamo će stići prije nas.

- Vidjet ćemo tko će stići prije - promrmljao je Bennis. Zgrabila sam ručku na vratima. Nisam se bojala brzine. Morala sam nekako zaposliti ruke koje su se neprekidno tresle. Projurili smo ulicom Belmont na prilaz Lake Shore.

- Trebao sam skočiti na njega - rekao je Bennis.

Nisam odgovorila.

- Kada je Utley zgrabio Jesusa, trebao sam skočiti na njega.

-Ja sam trebala skočiti na njega. Bio si dalje.

- Trebao sam zaustaviti Blacka kada je pojurio na tog gada. Ja sam se trebao zaletjeti.

- Mislili smo da će ubiti Jesusa.

- Trebao sam pretpostaviti kako će se usredotočiti na osobu koja će ga napasti.

- Bennis, i ja sam to trebala učiniti, prokletstvo!

- Stara moja, to je sve u redu. No nisam toliko zabrinut činjenicom što ti nisi ispala junak, koliko činjenicom što ja nisam ispao junak.

Zagledala sam se kroz prozor. Kotači su zavijali kada smo ušli u zavoj na mjestu gdje je počinjalo jezero Michigan, letjeli smo pokraj mola i onda presjekli zavoj na ravnu cestu koja vodi do Muzeja Field. Pravo je čudo kako za nama nisu jurili policajci.

- Reci nešto - progovori Bennis.

- Vozi brže.

Bennis je na dva kotača došao na ugao parkirališta Meigs

Field, ali nije stao. Ušao je u nadsvođen prostor pokraj čuvarove kućice i izvadio iskaznicu: - Izvadi i ti svoju, čovječe!

Čuvar je provirio.

- Policija! Gdje je Gigabajt?

347

- Ne znam zrakoplove po imenu. No toranj ima sve ... - Nemam vremena! Jesu li ovuda prošla dva muškarca s djetetom?

- Da - pokazao je prema udaljenom dijelu polja.

Meigs Field je otok u jezeru Michigan. Taj maleni otok leži južno od Soldier Fielda. Budući da je malen koristi se uglavnom za promet helikoptera i malih zrakoplova. No zračni je promet stalan. Dok smo jurili preko polja helikopter je upravo slijetao. Na kraju piste zagrijavao se mali privatni zrakoplov.

Bennis je jurio preko asfalta piste: - Nadam se da nisam nikome na putu. Pazit ću na oznake i držati se podalje od zrako

plova. Ti potraži ove gadove - rekao je.

U retrovizoru sam primijetila svjetla patrolnog automobila. Upravo su dolazili prilazom Lake Shore.

1 ~ 1 ~ '1 ~ ~ pJ

- Što je unutra? - upita JJ. Glen i Zach su u zrakoplov donijeli veliku kartonsku kutiju i utovarili je na stražnje sjedalo. U zrakoplovu su bila četiri mjesta, a JJ je imao predosjećaj kako će on morati sjediti pokraj kutije. To mu se nije dopalo.

- Računalna oprema. Zar ne znaš čitati?

- Ne baš. Imam šest godina. - Ulazi!

JJ uskoči u zrakoplov koji je Zach već zagrijao. Sada se uistinu bojao. Pokušao se utješiti: razmišljao je o tome kako ljudi koji imaju zrakoplove imaju i puno novaca, pa su možda zbog toga vrijedni poštovanja i nisu opasni. Ali u to zapravo nije vjerovao. Zakopčao je sigurnosni pojas. Ni taj poznati postupak nije ga oraspoložio. Svežao ga je čvršće. Ništa ne pomaže.

348

Bojao se više no ikada prije u životu. Oči mu se napuniše suzama. Htio je svoju mamu. Imam samo šest godina, mislio je. Normalno je što želim svoju mamu.

- Gdje je moja mama? - zazvao je Glenu i Zacha. - Šuti! - povikao je Glen.

Zach se obrati Glenu: - Požuri! Ostavi prokleti automobil!

Zach i Glen uskočili su na prednja sjedala, zalupili i zaključali vrata. Zrakoplov je krenuo s trzajima.

Kutija kraj JJ-a nagnula se i skliznula prema naprijed, gurajući prednje sjedalo na kojem je bio Glen. Kutija je bila postrance ugurana na sjedalo. JJ pokuša zaviriti u nju. Otvorio se dio gornjeg poklopca koji je sada bio nagnut u stranu. Iz kutije je provirila ruka Howieja Borkea, ukrućena i tvrda poput mrtvog pauka.

1 ~ 1 >0 1 ~ ~J '1

U daljini sam ugledala Gigabajt, Utleyjevu igračku, upravo u trenutku kada su Zach i Glen utovarivali kutiju. Ugledala sam i JJ-a! Bio je predaleko, pa ga nisam mogla jasno vidjeti, no moje je srce znalo kako je to on. Zach, Glen i JJ su brzo ušli u zrakoplov. Zrakoplov se počeo kretati. Bennis je jurio pistom i pokušao se ispriječiti ispred njega. Zrakoplov se okrenuo i usmjerio se prema uzletnoj pisti. Bennis je naglo zakočio. Automobil se zatresao i zaječao, a Bennis i ja smo istovremeno izletjeli van.

Zrakoplov je započeo uzlijetati.

Bennis je trčao brže od mene. Odjurio je do zrakoplova koji se lagano kotrljao prema nama. Trčala sam za Bennisom i glasno dahtala. Izvukla sam revolver iz korica.

349

Zrakoplov nije išao brzo. Bennis je dotrčao pred njega.

Nagnuo se ispod propelera i uhvatio se za postroj ispod njega. Zgrabio je prečku na postroju i prebacio preko nje nogu, uzdi

žući se od zemlje.

Njihao se snažno cijelim tijelom i tako pokušavao zbaciti

zrakoplov s putanje.

No zrakoplov ubrza. Bennis se držao za prečku, a slobodnom je rukom izvadio svoj automatski revolver. JJ sigurno nije na pilotskom sjedalu. Bennis je naciljao u prednji dio zrakoplova i ispalio hitac prema mjestu gdje sjedi pilot. Ruka mu se tresla i dva su se hica odbila od nosa zrakoplova.

- Dooobro! - povikao je.

Zapucao je još jednom u nadi da će pogoditi pilota.

Zrakoplov se digao u zrak.

Vidjela sam kako se sve događa. Bennisova težina nije bila dovoljna da bi zadržala zrakoplov, no ipak mu je malo poremetila ravnotežu, pa se zrakoplov glavinjajući digao prema meni.

Počeo je uvlačiti kotače.

Ako uzlete s Bennisom, moći će ga zbaciti u zrak. No ako skinem zrakoplov koji je djelomično uvukao kotače, Bennis će ostati zdrobljen.

A JJ?

zamolio me neka ga nekako ušutkam. Neka djeca zbog njegovih priča imaju prave noćne more. Naročito zbog onog dijela priče kada "mrtvac izlazi iz kutije". Rekla sam gospodinu Goslingu: - U principu sam protiv gušenja istine. U bilo kojem obliku.

Norman Bennis je bio jako ozlijeđen kada se na njega srušio zrakoplov. Jedan je kotač doslovno prešao preko njega.

353

To ga nije ubilo jer su kotači već bili složeni za polijetanje pa nisu bili jako kruti.

Bennis je imao slomljenu kičmu. Ozlijeđena mu je jetra, slomljen mu je nos kada je pao na pistu, krvario je iz lijevog ramena, lijeve nadlaktice. Slomljen mu je lijevi ručni zglob kada je pao na tlo a preko njega je prešao kotač. Dvadeset i jedan dan je proveo na intenzivnoj njezi. Prvih je pet dana njegov život bio u opasnosti. Nakon prvog tjedna dozvolili su posjete. Uzela sam tri slobodna dana i osam sati dnevno bih sjedila pokraj njega, a ostatak sam vremena provodila sa svojom obitelji.

Polovicom ožujka Bennis je prebačen u Rehabilitacijski zavod Sveučilišta Northwestern. Tamo su ga ponovno naučili hodati. Opet sam radila. Privremeni mi je partner Stanley Mileski. Potajno donosim pizzu i hamburgere u Bennisovu sobu. Ponekad i limenku piva.

Bennis je u lipnju izašao iz bolnice, ali tri puta tjedno još uvijek ide na terapiju. Bio je strahovito neraspoložen zbog prisilnog mirovanja, iako je to bilo privremeno. Mrzovoljan, strahovito mrzovoljan.

Jesus i ja dobili smo pohvale od Gradskog vijeća Chicaga i Policijske uprave Chicaga.

Bennis je 25. lipnja dobio nagradu Carter G. Harrison i načelnikovu nagradu za hrabrost Policijske uprave Chicaga. Posebno je dogovoreno da JJ Figueroa pomogne u dodjeli nagrade. JJ i Gus Gimball su zajedno pričvrstili značku na prsa Normana Bennisa koji je tada hodao pomoću dva štapa.

Već 25. srpnja je ponovno normalno radio u automobilu 1-33 sa mnom, svojom starom kolegicom i prijateljicom.

354

Zahvaljujem policajcima Chicaga za nebrojeno mnogo tehničkih savjeta, posebno poručniku Hughu Holtonu i glavnom istražitelju Johnu Stibichu; računalnom inženjeru Sheryl Rad D'Amato iz Motorole; dr. Mariji Brolley za njezine savjete o transfuziji krvi, usklađenosti davatelja i hemo(izi); Frances Ginther, administrativnoj direktorici za zdravstvene propise u Čikaškom povjerenstvu za zdravlje za savjete o salmonelozu koja se prenosi hranom; dr. Arnoldu Widenu za savjete o oživljavanju nakon prestanka rada srca; dr. Tomu VanEenenaamu za opise privatnih zrakoplova; i međunarodnom stručnjaku za pelud dr. Vaughnu Bryantu, direktoru Odsjeka za antropologiju u Teksasu koji je odgovorio na sva moja pitanja o morfologiji peluda i forenzičnoj polenologiji.

Posebno zahvaljujem Susani Dunlap i Jefferyju Deaveru koji su odvojili vrijeme i uložili golemo znanje za čitanje prvih zapisa. Paulu D'Amatu zahvaljujem za sve.

BARBARA D'AMATO živi u Chicagu. Autor je poznate serije romana o Cat Marsala kao i djela Doktor, Ubojstvo i Tajna koje je dobilo nagradu Agatha i Anthony. Predsjednica je društva Sisters in Crime.

ZABAVNA BIBLIOTEKA

U IZDANJU ITP "ŠKORPION" OD POZNATE SPISATELJICE MARIE LOUISE FISCHER DOSAD JE OBJAVLJENO:

U SJENI SUMNJE

Lisa je optužena za ubojstvo svojeg supruga, bogatog tvorničara Brune Hammera. Svi dokazi govore protiv nje, glavne nasljednice bogatstva. Ipak je oslobođena zbog nedostatka dokaza. Lisa bježi u novu osobu. Mijenja ime, podvrgava se plastičnoj operaciji, boji kosu i počinje studirati medicinu. Dva muškarca ulaze u njezin život. Ipak joj samo jedan ostaje vjeran, kada se ponovo susreće s prošlošću ...

POVRATAK

Ingrid, lektorica u Nakladi Kronen, atraktivna je, samouvjerena mlada žena. Ipak, kad se na božićnoj proslavi preko glave zaljubi u odvjetnika Roberta Altmanna, odriče se svoje karijere i udaje se. Upozorenja njene emancipirane prijateljice Sente lakoumno baca u vjetar. Uskoro Ingrid spoznaje da njezin brak nije idealan kao što se činilo ...

KASNA LJUBAV

Uspješna arhitektica Donata Beck vjeruje kako joj je važan samo posao, no u mladom kolegi Tobiasu Mulleru nalazi novu, kasnu ljubav. Okolina odbija tu vezu i Donata se suočava s posljedicama, ne samo u poslu ...

~. NIKAD VIŠE

Kada je devetnaestogodišnja Heike Romer započela s praksom u promidžbenoj agenciji "Panem et circenses", dospjela je u jedan poptuno drukčiji svijet na koji, kao razmažena kćerka iz pjesničke obitelji, nije bila spremna.

Zavedena od bezobzirnog šefa i istrgnuta iz svih romantičnih snova, Heike kuje častohlepan plan. Odlučuje napraviti karijeru u agenciji i jednog se dana osvetiti svome zavodniku...

NJEŽNA SILA

Tri generacije žive skladno pod zajedničkim krovom: majka, kćerka i unuka. Helga Grossmann pokušava nježnom silom zadržati obitelj na okupu. Kao i ona sama, ima i njezina kćerka Katarina iza sebe jedan propali brak. Katarina živi sada sama s djetetom i s majkom koja se previše upliće u njezin život.

Ali Katarina se s tim nije pomirila ...

ZABAVNA BIBLIOTEKA

U IZDANJU ITP "Š`KORPION" OD IZUZETNIH MAJSTORA TRILERA OBJAVLJENO JE:

Phili,~ Kerr: ' REŠETKA

"Rešetka" je n peti roman koji istražuje mračni potencijal nove tehnologije. Dogadaji nas vode u Los~ngeles bliske budućnosti. Ray Richardson, znameniti svjetski arhitekt, gradi za kines u korporaciju izuzetnu novu zgradu. Rešetka je pametna zgrada, čijim funkcijama upravlja savršeni računalni sustav.

No, pred samim završetkom gradnje, počinju se nizati nepredvideni i neobjašnjivi dogadaji kojima smo mi zapanjeni svjedoci. Dva čovjeka umiru pod nejasnim okolnostima, jedan od njih ubijen nepoznatim načinom. Zgrada postaje kloпка.

U pokušajima da izadu iz zgrade, broj mrtvih među zatočenima povećava se iz sata u sat. Richardson i njegovi suradnici spoznaju da nisu suočeni s Ijudskim protivnikom. Napada ih sama Rešetka.

Ovom briljantnom, na momente okrutnom knjigom, koja doslovce od prve do posljednje stranice oduzima dah, Philip Kerr se potvrđuje kao jedan od najboljih britanskih pisaca sofisticiranih trilera.

Julian Symons: ~ VRLINA

Kada je prostitutka Li Devon nađena u južnom Londonu divljački razrezana do smrti, vladini telefoni počеше zvoniti ... Par dana kasnije policiji je glavni osumnjičeni serviran na tanjuru. Pritisnut dokazima, Derek Allgood priznaje. Slučaj završen.

Samo detektiv Hilary Catchpole sigurno zna da Allgood nije njihov čovjek. Jesu li policija - i Allgood - namjerno prevareni?

Catchpole počinje duboko kopati i otkriva trag prevare, osobnih ambicija i korupcije koji vodi ravno u srce vlade. Koja je uloga ministra Rexa Calendara koji trenutno vodi tešku bitku za rušenje premijera Bladona i diskreditaciju nacionalnog liberalnog vođe Allena Pitcombea? Ili uloga njegovog brata Donalda, bivšeg porno-izdavača, sada vlasnika jednog od najprodavanijih britanskih tabloida?

I što je točno zastupnik Bernard Bannock otkrio o Calendarovoj prošlosti trenutak prije iznenadne - i nasilne - smrti ...?

Julian Symons:

_ ~UBOJSTVO NA KENTSKOM IMANJU

Glumac Sheridan Haynes svoju popularnost duguje piscu Conanu Doyleu, ocu Sherlocka Holmesa, ali kad ga zatraže da održi predstavu privatno, za bogatog pustinjaka, Warrena Waymarka, on je tome začuđujuće nesklon. O Waymarku se vrlo malo zna, osim da je strašno bogat i da ima reputaciju fanatičnog kolekcionaraholmesiane. Protiv svoje bolje prosudbe, na nagovor svoje žene, on ide posjetiti Waymarka u njegovom domu u Dartmooru prije nego konačno odluči.

Ono što je Haynes zatekao u dvorcu Baskerville je, po riječima njegove žene Val, "zbilja uvrnuto". Magnat, po svemu sudeći alergičan na svjetlo, okružen jarcima i visećim mostovima, i stalno osoblje koje se sastoji od čuvara, doktora, bolničara i "družbenica", i koje djeluje pod upravom "prvog ministra". Usprkos svemu ovome, Sheridan se slaže da nastupi i odlazi na drugi zakazani nastup u Europu, dok se dvorac Baskerville priprema za veliki događaj ...